પ્રસ્તાવના.

આ સંસારમાં પરિભ્રમણ કરતા પ્રાણીઓને ચુલ્લકાદિ દિશ દૃષ્ટાંતે દુર્લભ એવો મનુષ્યનો જન્મ, આર્યક્ષેત્ર, ઉત્તમકુલ અને નિરોગીકાયા, એ સર્વે પામવું દુર્લભ છે. કદાપી કોઈ સુકૃતના ઉદયથી તે પણ પામી શકાય, પરંતુ શ્રી જીનધર્મ પામવો, તે તો ઘણોજ દુર્લભ છે! તે ધર્મ દાન, શીયળ, તપ અને ભાવ; એ ચાર પ્રકારે છે. તેમાં દાનના પ્રભાવથી ધન્નસાર્થવાહાદિક અનેક જીવો સુખ સંપત્તિ પામિ સદગતિના ભાજન થયા; શીયળના પ્રભાવથી સુદર્શનશેઠને શુળી ફીટીને સિંહાસન થયું; તપના પ્રભાવથી દ્રઢપ્રહારી જેવા ચાર જીવની હત્યા કરનારે પણ મુક્તિ મેળવી અને ભાવના પ્રભાવથી ભરતેશ્વર મહારાજને આરીસા ભુવનમાં કેવળજ્ઞાન આ પ્રકારે દાન, શીયળ, તપ અને ભાવનું ફળ સિદ્ધાંતમાં પ્રસિદ્ધ છે. તથાપિ આંહિ દાનધર્મનું પ્રધાનપણું હોવાથી કિંચિત્ દાનધર્મનું મહત્વપણું દેખાડીએ છીએ. સર્વ ધર્મમાં સાર પદાર્થતે દાનધર્મજ છે. રાજ, રૂદ્ધિ, સમૃદ્ધિ, ભોગ, શબ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ અને સ્પર્શ તેમજ પોતાનો તથા પરના દેશમાં જશ, મહિમા અને મનોવાંછિત ફળીનો દેનાર, તે દાનધર્મજ છે.

ऋષભદેવ પ્રભુએ પ્રથમ ધન્નવસાર્થવાહના ભવમાં મુનિજનોને ઘૃતનું દાન દીધું, તો તીર્થંકર પદ પામ્યા; બાહુમુનિયે પાંચશેં મુનિયોને આહાર પાણી લાવી આપવાથી આગલ્યા જન્મમાં ભરતચક્રવર્તિ થવાનું પુણ્ય ઉપાર્જન કર્યું; શ્રેયાંસકુમારે ऋષભદેવ ભગવાનને ઇક્ષુરસથી પ્રતિલાભ્યા, તો સંસારનો અંત કરી તેજ ભવમાં મુક્તિને મેળવી; ચંદનબાળાયે અડદના બાકુળ મહાવીર પ્રભુને વહોરાવ્યા, તો તેજ વખત દુર્દશાનો અંત થયો, દીવ્યરૂપ થયું અને પંચદીવ્ય પ્રગટ થયા; શાંતિનાથ પ્રભુએ પૂર્વભવે (મેઘરથ રાજાના ભવમાં) પારેવાને અભયદાન

દીધું, જેથી તીર્થંકર, અને ચક્રવર્તિપણાનું પુણ્ય પ્રગટ થયું; મેઘ કુમારે હાથીના ભવમાં સસલાને અભયદાન દીધું, તો મહારૂદ્ધિમાન શ્રેણિકરાજાને ઘેર ઉત્પન્ન થયો; શંખરાજા અને યશોમતિ રાણી મુનિને દ્રાક્ષનું પાણી વહોરાવવાથી નેમિનાથ અને રાજેમતી થયાં; મુનિને રત્નકંબલ આપવાથી રત્નબાઇ શેઠાણી મરૂદેવીમાતા થયાં; સુદત્ત મુનિને દાન દેવાથી સુબાહુકુમાર અત્યંત રૂપવાન થયા; વીર પ્રભુને બીજોરાપાક દેવાથી રેવતી શ્રાવીકાએ તીર્થંકર ગોત્ર બાંધ્યું; તેમજ માસખમણને પારણે મુનિને ખીરનું દાન દેવાથી ધન્નકુમર અને શાલિભદ્રકુમાર આ ભવમાં અગણિત રૂદ્ધિના ભોગી થઇ વૈરાગ્ય પામી દીક્ષા લેઇ બન્ને જણ સર્વાર્થસિદ્ધિ વિમાનમાં ગયા. ત્યાંથી ચ્યવી મહાવિદેહક્ષેત્રે કોઇ મ્હોટા શેઠને ઘેર જન્મ પામશે, ત્યાંપણ સદ્દગુરૂ સમીપે દીક્ષા ગ્રહણ કરી કર્મ ખપાવી સિદ્ધિપદને વરશે. ધન્નકુમર અને શાલિભદ્રકુમર માત્ર મુનિને દાન દેવાથી અત્યંત રૂદ્ધિવાન થઇ સુખી થયા, તથા પાછલા ભવમાં માત્ર દાનની અનુમોદના કરવાથી સુભદ્રાદિક આઠે ધન્નકુમરની સ્ત્રીયો થઇ; તેમજ ધનદત્ત અને ધનચંદ્ર, એ ત્રણ ભાઇયોએ પાછલા ભવમાં દાન દઇને ત્રણ વાર પશ્ચાત્તાપ કર્યો, જેથી ત્રણ વખત મહાદુઃખ પામ્યા. એમ જાણી સર્વ પ્રાણીઓએ દાન દેવું. આ પ્રકારે દાન દેવાથી, દેવરાવવાથી અને અનુમોદના કરવાથી શુખ સંપદા તેમજ મોક્ષ દેવલોકનાં સુખ મલે છે અને દાન દેઇને પશ્ચાતાપ કરવાથી દુઃખ ઉત્પન્ન થાય છે. તે સર્વ આ રાસ વાંચવાથી પૂરેપૂરી રીતે સમજાસે.

પંડિત શ્રી જીવનકીર્તિસુરિ વિરચિત સંસ્કૃત ચરિત્ર ઊપર થી જીનવિજય મહારાજે સૂરત શેહેરમાં આ રાસ બનાવ્યો છે. અસલ પ્રતમાં દ્રષ્ટાંતિક શ્લોકોના અર્થ નહિ હોવાથી તેના, તથા કઠણ શબ્દોના અર્થ (ટિપ્પણ તરીકે) મુકયા છે.

પ્રસિદ્ધ કર્તા, શા. લખમસી જેસિંગભાઈ.

ઝવેરી મોહોલાલ મગનભાઇનુ
જીવન ચરિત્ર.

સુપ્રસિદ્ધ અમદાવાદ શહેર નિવાસી ઓશવાલ વંશના આભુષણ રૂપ એવા મગનભાઇ તેમના સુપુત્ર મોહનલાલભાઈનો જન્મ સંવત ૧૯૦૧ ના અસાડ વદી ૩ ના રોજ થયો હતો તેમની માતાનું નામ દેવકોરબાઇ હતું, બાલ્યાવસ્થામાં મોહોલાલભાઈએ ગુજરાતી અભ્યાસ પુરો કરી ઇંગ્લીશ અભ્યાસ ચાલુ કર્યો હતો, પરન્તુ તેમને આંખનું દરદ હોવાથી તેની દવા ખાતર મુંબઇ જવાનું થવાથી પછી અભ્યાસ બંધ કરવો પડયો. દવા કરાવી આવ્યા બાદ તેમણે શેઠ દલપતભાઇ ભગુભાઇને ત્યાં એક પ્રોફેસર પાસે ખાનગી બે વરસ અભ્યાસ કરી સારી રીતે જ્ઞાન, વ્યવહારમાં ઉપયોગી થાય તેવું સંપાદન કરી લીધું. પછી તેટલામાં વડોદરાના મલ્હારરાવ ગાયકવાડને ત્યાં લગ્ન પ્રસંગ હોવાથી સંવત ૧૯૨૭ માં તેમને ઝવેરાત આપવાને ત્યાં જવું પડયું. ત્યાં તેમણે પોતાના નામથી રૂા. ૧૧૯૧૦૦૦ નું ઝવેરાત સરકારને વેચાણ આપ્યું હતું. પણ તેમાં કાંઇ લાભ ન થયો.

પછી તેઓ અમદાવાદ આવ્યા ત્યાં પોતાની સરાફની પેઢી તેમજ રૂ તથા અફીણના ધધામાં નહી જોડાતાં સ્વતંત્ર તેમણે સંવત ૧૯૨૯ માં વીરમગામ પેઢી કાઢી રૂ નો ધધો શરૂ કર્યો. તેમાં પણ નહી ફાવવાથી આઠ વરસ પછી એટલે સંવત ૧૯૩૭ માં તેઓ મુંબાઇ ગયા, ત્યાં ઝવેરાતની દલાલી તથા આડતનો ધધો શરૂ કર્યો. અહીંયાં તેમણે પોતાના ધંધાને સારી રીતે ખીલવી આર્થીક ઉન્નતિ કરવા ઉપરાંત મુંબઇમાં 'જૈન એશોશીએશન ઓફ ઇન્ડીયા ' નામની જૈન સંસ્થાના જોઇન્ટ ઓનરરી સેક્રેટરી તરીકે કામ કરતા હતા. એટલામાં તેમના સાથી જોઇન્ટ ઓનરરી સેક્રેટરી વીરચદ ગાંધી વિલાયત ગયા, ત્યારે પોતે એકલા સ્વતંત્ર ઓનરરી સેક્રેટરી તરીકે નિમાયા હતા. લગભગ ૧૭ વરસ પર્યંત આ કામ તેમણે બજાવ્યું હતું.

અમદાવાદના વૈશ્નવ ધર્મગુરૂ ગોસ્વામીજી અને મોહોલાલભાઇને

બચપણથી મિત્રાચારીનો સારો સંબંધ હતો અને તેને પરિણામે ગોસ્વામીજીનાં કેટલાંક કાર્યો માહોલાલભાઈએ પ્રમાણિકપણે કરેલ હોવાથી તેમને પોતાની ગાદીના વંશ વારસો, આચાર્યો તેમજ વૈશ્નવ ધર્મના અનુયાયી સર્વ કોઈની જાહેરાત જાણ માટે તેમને સર્ટીફીકેટ આપેલી છે. જેની નકલ નીચે મુજબ ઉતારવામાં આવી છે.

ગોસ્વામીજી બાલકૃષ્ણલાલજી ઉર્ફે મનુ બાવાની સહી.

અમદાવાદ

" શ્રી વૈશ્નવ ધર્મ પાલનારા અમારા સેવકોને જણાવવામાં આવે છે કે ઝવેરી મોહોલાલ મગનલાલ જાતે વીશા ઓશવાલ શ્રાવક જે અમદાવાદમાં અમારી નટવરલાલજી મહારાજના મંદીરની હવેલીની સામે રહે છે, તે માણસ સાથે અમારે વીશ વરસ થયાં બાલ્યાવસ્થાથી ઘણીજ મિત્રાચારીનો સંબંધ વર્તે છે. ને તે પોતે ઘણાજ પ્રમાણીક અને ખાનદાન માણસ છે, ને અમારો તે માણસ ઉપર ઘણોજ ભરોસો તથા ચાહ છે, તેણે અમારાં ઘણાં કામ પ્રમાણિકપણે કર્યાં છે. માટે અમો એવી ઇચ્છા રાખીએ છીએ કે જે માણસ તેમની સાથે કામકાજ પાડશે તો તે પ્રમાણિકપણે બજાવશે મિતિ સંવત ૧૯૩૭ ના ભાદરવા વદી ૩ ને વાર શનેઉ."

× × × × ×

મુંબાઇ તેમને ધંધામાં દેશપરદેશની અંગ્રેજી પેઢીઓ સાથે પણ કામ પાડી પોતાના ધંધાને સંવત ૧૯૪૦ માં તેમણે સારી રીતે ઉન્નતિએ પહોંચાડયો હતો. (મેસર્સ એફ. ફીસર કુ.) ના ઝવેરાતના વેપારમાં તેમણે સત્તર વરસ પર્યંત દલાલ તરીકે કામ કર્યું હતું. તેમજ ઇગ્લાંડ, ફ્રાન્સ, બર્મીંગહામ, જીનેવા અને સ્ટુટગાર્ટ વગેરે અનેક દૂર દેશાવરોની અંગ્રેજ પેઢીઓ સાથે પણ તેમણે આડત વગેરેનું કામકાજ કર્યું હતું.

પાલીતાણા સ્ટેટ અને જૈનસંઘના તીર્થસબંધીના કેશ વખતે પણ મુંબાઇ તરફના ડેપ્યુટેશનમાં સંઘ તરફથી નીમાઇને તેઓ પાલીતાણા ગયા હતા. મક્ષીજીના કેશમાં પણ પાંચ સાત વાર મક્ષી, ઉજ્જન અને

ાીવરના ડેપ્યુટેશનમા પણ તેઓ ગયા હતા તેમજ સમેતશીખરજીના ાાં પણ ડેપ્યુટેશનમાં ગંજ તરફથી તેઓશ્રી ચુંટાયા હતા.

સવત ૧૯૫૬ ના ભયંકર દુષ્કાળ વખતે 'ધી ગુજરાત કેટલ પ્રીઝ-શન કુ.' લીમીટેડ સ્થાપી તેના ઓનરરી સેક્રેટરી તરીકે કામ કર્યું હતું. અરમામાં બ્રિટન નામના એક સાહેબ ચામડા માટે કારખાનું કાઢી ઢોની કતલ શરૂ કરેલી તેમાંથી ઢોરોને બચાવવા મહાજન તરફથી ાની મદદ મેળવી આશરે રૂ ૧૪૦૦૦ એકઠા કરી ૩૪૨૩ ઢોર તેનાથી ડવવામા આવ્યાં હતાં. ત્યારપછી 'ધી હઠીસંગ લાઇફ ઇન્સ્યુરન્સ કુ.' મણે કાઢી હતી.

વ્યવહારીક તેમજ ધાર્મીક કર્તવ્યો સાથે તેમને મુસાફરીનો પણ ારો શોખ હતો, જેને લઇને તેમણે નિઝામ હૈદ્રાબાદની મુસાફરી લગભગ ૯ વખત અને દીલ્હી આગ્રા, લખનૌ, જયપુર, બનારસ, કલકત્તા વગેરે તિહાસ પ્રસિદ્ધ શહેરોની દશથી પંદર વખત મુસાફરી કરેલી છે. માઉન્ટ ામાલય, સીમલા, અમૃતસર આદિની મુસાફરી તેમણે બેથી ત્રણ ખત કરેલી છે.

આબુનાં પવિત્ર જૈન દેરાસરોમાં અંગ્રેજો બુટ પહેરી જતા હતા, તે ંધ કરાવવા માટે મુંબાઇ તેમજ અમદાવાદ વગેરેના ગ્રહસ્થોનું ડેપ્યુટેશન ાએલું તેમાં પણ તેઓશ્રી ગયેલા હતા.

જુનાગઢના રહીશ મી. લાભશંકર લક્ષ્મીદાસના જીવદયા ઉપદેશના ામમાં મદદ કરવાને મુંબઇમાં તેનો ફેલાવો કરવાને તે તે સંબંધીકેટલીક ોપડીઓ વગેરે છપાવાનું ફંડ એકત્ર કરવા વગેરેનું કામકાજ તેમણે સાત રસ પર્યંત કર્યું હતું. તે સમયે બીજા પણ ધર્માદાનાં કેટલાંક કાર્યો ઓનરરી ણે તેમને બજાવવાનાં હોવાથી આ જીવદયાનું કામ તેમણે વઢવાણ નિવાસી વેરી લલ્લુભાઇ ગુલાબચંદને સોંપ્યું હતું, જે અદ્યાપિપર્યંત કામકાજ બજાવે ઃ. તે ઉપરાંત વળી ડાક્ટર દીનશાજી જીવાજી એદલ બહેરામે સ્થાપેલ જીવ, દયા પ્રબોધક નિતિ વર્ધક મંડળ' તથા 'અશક્તાશ્રમ' ના લાઇફ

મેમ્બર થઈને મુંબાઈ શહેરમાં ઉપદેશ કરી પૈસા સંબંધી મદદ તે ખાતાઓને અપાવી હતી. તેમજ કલોલવાળા શેઠ ગોરધનદાસ અમુલખના હાથે ચાલતાં 'જીવદયા' ના ફંડને પણ તેમણે મદદ અપાવી હતી. જેના પ્રતાપે દેવીઓને નામે અપાતા ભોગ તરીકે લગભગ ૪૦૦ પાડા અને સેંકડો બકરાઓના જાનનો બચાવ થયો હતો. તેમજ તે સમયે મોટી ખાખર, હાજીપરઓષણ, ટીટોડા તથા પીરાના વગેરે સ્થાનોએ જીવદયા પાળવાના નિયમો થયા હતા જે હજી તલક પણ પળાતા આવે છે.

પોતાના ધંધાને અંગે તેમણે મોટાં મોટાં રાજ્યોની જેવાં કે ગ્વાલીઅર, સિંધીયા સરકાર, ગાયકવાડ સરકાર, નિઝામ સરકાર તેમજ બીજા પણ રાજા તથા નવાબોની મુલાકાતો થઈ હતી.

મુંબઈમાં પ્લેગના સમયમાં લોકોને મદદ કરવાને તેમણે આગેવાની ભરી ભાગ લીધો હતો. મોહોલાલભાઈને મુંબઈ ગવર્નરના ચીફ સેક્રેટરી ઓનરેબલ મી. ન્યુઝંટ, નવાબ ફીદાજ અલીખાન, નવાબ કાજી અલીખાન વગેરેએ સરટીફીકેટો આપેલાં છે.

પોતાના ધર્મમાં જ્ઞાનનો ફેલાવો કરવા માટે તેમણે 'માંડવગઢનો મંત્રી પેથડકુમાર' નામનું જૈન ઐતિહાસીક સાહીત્ય પ્રગટ કરાવી તેની એક હજાર પ્રતો પોતાના ખરચે બહાર પડાવી ગામો ગામ ભેટ તરીકે મોકલાવેલી છે, જે પુસ્તક સંવત ૧૯૭૦ માં પ્રગટ કરવામાં આવ્યું હતું.

રા. રા. ઝવેરી મોહોલાલભાઈની ઉમર લગભગ હાલ ૭૫ વરસની છે જેઓ લગભગ દશ વરસથી પોતાના ધંધા રોજગારથી નિવૃત થઈ ધાર્મિક કર્તવ્યોમાં પોતાનો ટાઈમ વ્યતીત કરી શાંત જીવન ગુજારી દેવ ગુરૂ ધર્મની ભક્તિ કરે છે.

ઝવેરી મોહોલાલભાઈનાં ધર્મપત્ની સંવત ૧૯૭૪ ના કારતક વદી ૭ ના રોજ ગુજરી ગયાં છે. તેમને 'ગંગા બેન' નામે એક બેન છે.' તેમજ 'અમૃતલાલ' અને 'ભોગીલાલ' નામે બે પુત્ર છે જેઓ ઝવેરાતનો ધંધો કરે છે. હાલમાં મુંબઈમાં જેમની પેઢીઓ ચાલે છે. ધર્મપસાયે આજે

પુત્રને ત્યાં પણ પુત્ર પુત્રી આદિનો પરિવાર છે, તેમજ મોહોલાલભાઈ
'માણેક બેન ' નામે પુત્રી કે જેમણે અંગ્રેજી કેળવણી લીધેલી છે તેમ
અમદાવાદના હાલના નગર શેઠ-કસ્તુરભાઈ સાથે પરણાવેલ છે, જેમ
પોતાના ધણી સાથે ઈંગ્લાંડ, ફ્રાન્સ અને જર્મની આદિ દેશોની મુસાફ
પણ કરી છે.

રા. રા. ઝવેરી મોહોલાલભાઇ સ્વભાવે શાંત અને ધર્મચુસ્ત,
શુરૂ અને ધર્મની ભક્તિ કરનાર શ્રાવક સદ્‌ગૃહસ્થ છે. હાલમાં તેમણે '
પ્રચારિણી મહા સભા ' સ્થાપી તેના ઑનરરી સેક્રેટરી તરીકે જીવ
સંબંધી કામકાજ તેઓ કરી રહ્યા છે. જ્ઞાતિ સેવાનાં ધાર્મિક તીર્થ વગેરે
બાબતોમાં, તેમજ જીવદયા સંબંધીનાં ઘણાં કામો તેમણે કરેલાં છે,
હાલ વૃદ્ધાવસ્થાના નિવૃત્તિ જીવનમા પણ તેઓ કરી રહ્યા છે.

જૈનોમાં પ્રસીદ્ધ તેવીશમા તીર્થંકર શ્રી પાર્શ્વનાથનાં ૧૦૮ તી
સ્થાનો, તેમજ ૧૦૮ નામ કેવી રીતે કેવા સંજોગોમા પડ્યાં, તે સંબં
ઐતિહાસીક શોધખોળ આજ કંઇ વરસોથી તેઓશ્રી કરી રહ્યા હતા,
તેને પરિણામે પાર્શ્વનાથ સંબંધી કેટલીક ચમત્કારીક કથાઓ જૈન સા
સમાંથી તેમજ દંતકથાઓ વગેરેથી તેમણે એકઠી કરેલી છે, તેમજ જૈનો
ઐતિહાસિક તીર્થ સ્થળો તે સબંધી ટુંક હકીકત જે આજ કંઇ સમય
એક કરવા ભગીરથ પ્રયત્ન કરી રહ્યા હતા, તે મહેનતના ફલ રૂપ
પુસ્તક ' પ્રગટ પ્રભાવી પાર્શ્વનાથ ' અથવા પાર્શ્વનાથના ચમત્કારો ' બહ
પાડી જૈન સાહિત્યના ફેલાવામા પોતાનો ફાળો પણ આપ્યો છે. ને જૈ
સાહિત્યની તેમણે અપૂર્વ સેવા બજાવી છે. તેમના વડીલપુત્ર અમૃતલ
અમદાવાદ પાંજરાપોળનો વહીવટ હાલમાં કરી રહ્યા છે.

સુપ્રસિદ્ધ અમદાવાદ શહેરમાં ડોશીવાડાની પોળમાં ઝવેરી મોહનલા
મગનભાઇની હવેલી ગોંસાઇજીના મંદિરની પાસે આવેલી છે.

લી. ચરણરજ,
લખમશી જેશંગભાઈ.

॥ श्री चिंतामणि पार्श्वनाथाय नमः ॥

॥ श्री धन्ना शालिभद्रनो रास. ॥

॥ દોહા ॥

ઐંદ્રશ્રેણિ નત ક્રમ કમલ, સ્વસ્તિશ્રી ગુણ ધામ ॥
વીર ધીર જીનપતિ પ્રતે, પ્રેમે કરૂં પ્રણામ ॥ ૧ ॥
વસુધામે વિદ્યા વિપુલ, વર દાતા નિતમેવ ॥
સમરૂં ચિત ચોરકે કરી, તે પ્રતિદિન શ્રુતદેવિ ॥૨॥
ગુરૂ ચરણાંબુજ સેવવા, મુજ મન મધુકર લીન ॥
ઉપગારી અવની તલે, ગુરૂ સમ કોન પ્રવીન ॥૩॥
સિદ્ધાચલ વૈભારગિરી, અષ્ટાપદ ગિરનાર ॥
સમેતાદિ એ પંચ વર, તીર્થ નમું નિત સાર ॥૪॥
સંઘ ચતુર્વિધને સદા, ત્રિકરણ શુદ્ધ ત્રિકાલ ॥
વંદુ વિધિ વંદન થકી, સુકૃત કરણ સુવિશાલ ॥૫॥
ધર્મ ચતુર્વિધ ઉપદિશો, જગપતિ જન હિત કાજ ॥
દાન શિયલ તપ ભાવના, જલનિધિ તરણ જીહાજ ॥૬॥
યતઃ ॥ ઉપજાતિવૃત્તમ્ ॥ દાનં સુપાત્રે વિશદં ચ શીલં,

તપો વિચિત્રં શુભ ભાવના ચ ॥ભવાર્ણવોત્તારણ યાનપાત્રં, ધર્મ ચતુર્દ્ધા મુનયો વદંતિ ॥ ૧ ॥

ભાવાર્થઃ-સુપાત્રને વિષે દાન આપવું, નિર્મલ શીલ પાલવું, વિચત્ર પ્રકારનો તપ કરવો અને શુભ ભાવના ભાવવી; એ રીતે ભવ રૂપ સમુદ્રથી પાર પમાડવાને ઝાજ સમાન એવો ચાર પ્રકારનો ધર્મ, મુનિયો ઉપદિસે છે. ॥ ૧ ॥ પ્રથમ દાન પદ ધર્મના, દાખ્યા પંચ પ્રકાર ॥ અભય સુપાત્ર અનુકંપ તિમ, ઉચિત કિર્તિ સુવિચાર ॥૭॥ ઇહલોકે સુખ સંપજે, લહિયે નિત નવનીધિ ॥ અભયદાન દેતે થકે, પરભવ રૂદ્ધિ સમૃદ્ધિ ॥ ૮ ॥ એક શશક ઊગારતે, પામ્યો રૂદ્ધિ ઉદાર ॥ ગજ ભવથી નર ભવ લહ્યો, મેઘકુમર મનોહાર ॥૯॥ તિમ સુપાત્ર દાને કરી, શિવ સુખ પામે જીવ ॥ ચિત્ત વિત્ત શુભ પાત્રથી, ત્રિકરણ શુદ્ધ અતીવ ॥૧૦॥ પાયસાન્ન દાને કરી, પામ્યો ભોગ રસાલ ॥ ધન્નશાહ ધર્માગ્રણી, પદ પદ મંગલ માલ ॥૧૧॥ શાલિભદ્ર પિણ દાનથી, સુખ પામ્યો શ્રીકાર ॥ શ્રેણિક કિરિયાણો કિયો, નર ભવ સુર અવતાર ॥ ૧૨ ॥ દીજે દાનદયા ધરી, કરી ચિત્ત સુપ્રકાસ ॥ મનવંછિત સુખપામીએ, કલ્પદ્રુમપરે ખાસ ॥૧૩॥ ધન્નશાહ ગુણ વર્ણવું, વચન થકી લવલેશ ॥ નિદ્રા વિકથા છોડિને, શ્રોતા સુણો સુવિશેષ ॥૧૪॥

॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

॥ જંબુદ્વીપના ભરતમાં-એ દેશી. ॥

જંબુદ્વીપ સોહામણો, લાખ જોયણ પરિમાણો રે ॥ વૃત્તાકારે વિરાજતો, જગતિ કન કમય જાણો રે ॥ જંબુદ્વીપ સોહામણો ॥૧॥ એ આંકણી ॥ ત્રિણ્ય લાખ સોલ સહસથી, આધક બસ્સેં સતાવીસોરે॥ કોશ ત્રિક ઊપર કહતા,ધનુ શત એક જગીશોરે ॥જંબુ૦॥૨॥ અઠાવીસે આગલા,અંગુલ સાઢા તેરસો પરિધિ કહી જંબુદ્વીપની,એહમાં ક્ષારન કેરસો॥જંબુ૦॥૩॥ભારતક્ષેત્ર દક્ષિણદીશે, સોહે જંબુદ્વીપેસોપાંચસેછવીસછ-કલા,જોયણથી અતિ દીપે રે ॥જંબુ૦॥૪॥ ષટ ખંડ વૈતાઢયે કરી, ગંગા સિંધુથી સોહે રે ॥ ભરત તણી શોભા ઘણી, દેખી સુર નર મોહે રે॥જં૦॥૫॥મધ્યખંડમેં શોભતો,પત્તન પુર પઈઠાણોરે॥ ઈંદ્રપુરી સમ ઓપતો,અતિ ઉત્તમ અહિઠાણો રે ॥જં૦ ॥૬॥ ચોરાશી ચઉટાં ભલાં, ગઢ મઢ મંદિર દીપે રે ॥ દેઉલ શ્રી જીનરાજનાં, અમર ભુવનને જીપે રે ॥ જં૦ ॥૭॥ પોષધશાલા પડવડી, તિમ વલી પઢનની શાલો રે ॥ દાન શાલા અતિ દીપતી, ઇચ્છિત દાન રસાલો રે. ॥જં૦॥૮॥ ગોદાવરી તટિની તિહાં, અહ નિશિ વહે અસરાલો રે, ॥ મચ્છ મયૂર ક્રિડા કરે, સુંદર સોહે મરાલો રે ॥ જં૦ ॥૯ ॥ વન ઉપવન વાડી ઘણી વૃક્ષતણા બહુ વૃંદા રે ॥સઘન

[illegible]ણી શોભતા, પંખી પામે આણંદો રે. ॥૨૦॥ જનરાજ [illegible] તિ [illegible] વિચાં, ગર્જે ધનકને તોલે રે ॥ ભાગ [illegible] ભાગ ગુણથી [illegible] પીક [illegible] બોલે રે ॥ જં૦ ॥ ૨૧ ॥ યતઃ ॥ [illegible] મનાવાં, કોપિયમાદે [illegible] સમવસિતિ [illegible] માદાપરાણ [illegible] ॥૧॥ ભાવાર્થ—કોયલની વાણીયું, અનિષ્ટની [illegible] ની વાણી [illegible], [illegible] વાણીથી મન, [illegible] નની વાણીથી સમવસ્થિતિ, એ સર્વ [illegible] ॥ ૧॥ સુંદર રૂપ મોહામણી, [illegible] રે ॥ [illegible] અતિ, શોભે શીતા [illegible] ॥ ૨૦ ॥ ૨૨ ॥ [illegible] ભાગીયા, સફ [illegible] નાગરિક [illegible] ગુણ લીધા, ફૂલ [illegible] અતિ [illegible] ॥ ૨૩ ॥ [illegible] નું [illegible] આણ [illegible] નાથ [illegible], [illegible] આવ્યા [illegible] રે ॥ [illegible] નિર્મળ અતિ [illegible] રે ॥૨૦ [illegible] આવ્યા રે ॥ [illegible] ॥૨૫॥ [illegible] રે ॥ જન૦ ॥ ૨૬ ॥

॥ દોહા ॥

વડવખતી વ્યવહારિયો, તહાં વસે ધનસાર ॥
રૂદ્ધિ વૃદ્ધિ દિન દિન અધિક, જલધિ પરે વિસ્તાર ॥ ૧ ॥
જલધિતણા જિમ રત્નનો, પાર ન પામે કોય ॥
તિમ ધનસારનાધન તણો, લેખો કદિય ન હોય ॥ ૨ ॥
દાનાદિક ગુણથી અધિક, જિનધરમી ગુણ ગેહ ॥
ત્રિએય તત્ત્વ સુધા ધરે, વ્રતધારિ શુચિ દેહ ॥ ૩ ॥
શીલવતી તસ ગેહિનિ, નામ તિસો પરિણામ ॥
દંપતિ જોડી અતિ ફૂરસ, જીમ સીતા ને રામ ॥ ૪ ॥
પંચ દાન નિતપ્રતિ દિયે, વ્રત પચ્ચખાણ ઉલાસ ॥
દોગુંદુક સુરની પરે, વિલસે ભોગ વિલાસ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

॥ કોયલો પરવત ધુંધલોરેલો.—એ દેશી ॥

વ્યવહારી ધનસારને રે લો, વિલસંતે સુખ ભોગરે ॥ સોભાગી લાલ ॥ પુત્ર થયા અતિ રૂયડા રે લો, પૂરવ પુણ્ય સંયોગે રે ॥ સોભાગી લાલ ॥ વ્યવહારી ધનસારનેરે લો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ધનદત્ત ને ધનદેવજીરે લો, ધનચંદ્રાભિધ બાલ રે, ॥ સો૦ ॥ અધ્યાપક પાસે ભણ્યા રે લો, શાસ્ત્રાદિક સુવિશાલ રે ॥ સો૦॥ વ્ય૦॥ ૨॥ વિનયાદિક ગુણ અભ્યસે

રે લો, સકલ કલા ગ્રહે તેહ રે ॥સો૦॥અતિ સુંદર સોહામણા રે લો, દેવકુમર સમ દેહ રે ॥ સો૦ ॥ ૦૫૦ ॥ ૩ ॥ યૌવન વય આવ્યા યદા રે લો, તાતે તવ તતકાલ રે ॥સો૦॥ મિત થકી પરણાવિયા રે લો, કન્યા અતિ સુકુમાલ રે॥સો૦॥ ॥૦૫૦॥૪॥ ધનશ્રી ધનદેવી ભલી રે લો, ધનચંદા સુખકાર રે ॥સો૦॥ અતિ રૂયડી રલીયામણી રે લો, ગુણમણિ રયણ ભંડાર રે ॥સો૦॥ ૦૫૦ ॥૫॥ પ્રમદાથી પ્રેમે રમે રે લો,ધનદત્તાદિક પૂત્ર રે ॥સો૦॥ ધરમ કરમ વિધિ સાચવે રે લો, રાખે ઘરનો સૂત્ર રે ॥ સો૦ ॥ ૦૫૦ ॥ ૬ ॥ નિર્વાહક ગૃહ ભારના રે લો, જાણી પૂત્ર સુજાત રે ॥ સો૦ ॥ ધનસાર્થ્ય કરે તદા રે લો, સ્રીયુત ધર્મ વિખ્યાત રે ॥સો૦॥ ૦૫૦ ॥ ॥૭॥ નવપદ ધ્યાન ધરે ભલો રે લો, પશ્ચિમ રાત્રિ વિભાગ રે ॥સો૦ ॥ આવશ્યક બે ટંકનાં રે લો, સાચવે મન ધરી રાગ રે ॥ સો૦ ॥ ૦૫૦ ॥ ૮ ॥ ચૈત્યવંદન સાતે સદા રે લો, દેવાર્ચન ત્રિણ્ય ટંક રે ॥ સો૦ ॥ તિર્થાર્ચન યુગતે કરે રે લો,ટાલવા પાપના પંક રે ॥સો૦॥૦૫૦॥૯॥ રથયાત્રા રલીયામણી રે લો, સાધુને વસતી દાન રે ॥સો૦॥ પડિલાભે ભાવ કરિ રે લો, નિરવદ્ય અસન ને પાન રે ॥સો૦॥ ૦૫૦॥ ૧૦॥

યતઃ ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્ જયંતિ વંકચુલાદ્યા, કોશ્યા ચાશ્રય દાનતઃ॥ અવંતિસુકુમાલશ્ચ, તિર્ણા સંસારસાગરં ॥ ૧ ॥

ભાવાર્થઃ-સાધુ મુનિરાજને રહેવા માટે સ્થાનક આપવાથી

કોશ્યા વેશ્યા, અવંતિસુકુમાલ અને વંકચુલાદિક; એ સર્વે જયવંતા વર્તો. કારણ કે, તેઓ સંસાર સાગરને તરી ગયા ॥ ૧ ॥ દેશના નિત્યપ્રત્યે સાંભળે રે લો, દંપતિ દિલ ધરી હામ રે ॥ સો૦ ॥ સાતક્ષેત્રને સાચવે રે લો, નિયમ ધરે હિત કામ રે ॥ સો૦ ॥ વ્ય૦ ॥ ૧૧ ॥ પુણ્ય સંયોગે અન્યદા રે લો, શીલવતી સુકુમાલ રે ॥ સો૦ ॥ ગર્ભ ધરે સંયોગથી રે લો, નિરૂપમ ભાગ્ય વિશાલ રે ॥ સો૦ ॥વ્ય૦॥૧૨॥ દેખ્યો સુપનો દીપનો રે લો, ફલ્યો ફુલ્યો *સુરવૃક્ષ રે ॥ સો૦॥ દેખી આનંદ ઊપન્યો રે લો, કંતને કહે પરતક્ષ રે ॥સો૦॥વ્ય૦॥ ॥ ૧૩ ॥ કંત કહે કામિની પ્રતે રે લો, હોશે પુત્ર પ્રધાન રે ॥ સો૦ ॥ કુલ મંડણ કુલ દિનમણી રે લો, રૂપે ભુપ સમાન રે ॥ સો૦ ॥ વ્ય૦ ॥ ૧૪ ॥ +પ્રત્યુષે અતિ પ્રેમશું રે લો, તેડ્યા શાસ્ત્રના જાણ રે ॥ સો૦ ॥ ફલ પુછ્યાં સુહણાંતણાં રે લો, બોલ્યા તેહ સુજાણ રે ॥ સો ॥ વ્ય૦ ॥ ૧૫ ॥ અંગજ અદ્ભુત રૂપથી રે લો, હોશે સુગુણ નિધાન રે ॥ સો૦ ॥ સાંભળી શેઠ ખુશી થયા રે લો, દીધાં પ્રેમે દાન રે ॥ સો૦ ॥ વ્ય૦ ॥ ૧૬ ॥ અનુક્રમે ગર્ભ વધે સુખે રે લો, માનસ સર જિમ હંસ રે ॥ સો૦ ॥ જિન કહે બીજી ઢાલમાં રે લો, પુણ્યે કુલ અવતંસ રે ॥ સો૦ ॥ વ્ય૦ ॥ ૧૭ ॥

---

* કલ્પવૃક્ષ + સવારે.

રૂપમધિકં પ્રચ્છન્ન ગુપ્તં ધનં, વિદ્યા ભોગકરી યશઃ સુખકરી વિદ્યા ગુરૂણાં ગુરૂઃ ॥ વિદ્યા બંધુજનો વિદેશ ગમને વિદ્યા પરં દૈવતં, વિદ્યા રાજસુ પૂજ્યતેન હિ ધનં વિદ્યા વિહિનઃ પશુઃ ॥ ૨ ॥ ભાવાર્થઃ—વિદ્યાજ પુરૂષનું અધિક રૂપ, ઢાંકેલું ગુપ્ત ધન, ભોગ, યશ, સુખને આપનારી, ગુરૂની પણ ગુરૂ, પ્રવાસમાં વાટે જતાં બંધુજન સમાન અને પરમ દૈવત રૂપ છે; રાજદરબારમાં વિદ્યાજ પૂજાય છે, પણ ધન પુજાતું નથી; માટે વિદ્યા રહિત પુરૂષને જનાવર સમાન જાણવો. ॥ ૨ ॥ વળી પણ વિદ્યાના ગુણ કહે છે. ॥ ઉપજાતિ વ્રતમ્ ॥ ન ચોર હાર્યં ન ચ રાજ હાર્યં, ન ભ્રાતૃ ભાજ્યં ન ચ ભારકારિ ॥ વ્યયે કૃતે વર્દ્ધત એવ નિત્યં, વિદ્યા ધનં સર્વ ધન પ્રધાનં ॥ ૩ ॥ ભાવાર્થઃ-વિદ્યા રૂપ ધન, ચોર તથા રાજાથી લેઇ લેવાતું નથી, ભાઇયોથી વહેંચી લેવાતું નથી, કાંઇ ભાર કરતું નથી અને કોઇને આપવાથી ઘટવાને બદલે નિરંતર વધે છે; માટે વિદ્યા રૂપ ધન, સર્વ ધનમાં મુખ્ય ધન છે. ॥ ૩ ॥ અનુષ્ટુબ્વ્રતમ્ ॥ રૂપ યૌવન સંપન્ના, વિશાલ કુલ સંભવાઃ ॥ વિદ્યા હીના ન શોભન્તે, નિર્ગંધા ઇવ કિંશુકાઃ ॥૪॥ ભાવાર્થઃ-રૂપાળા, યુવાન અને મ્હોટા કુલમાં ઉત્પન્ન થએલા, એવા પણ જે વિદ્યા હીન હોય, તો સુગંધ વિનાનાં કેશુડાંનાં ફુલની પેઠે શોભતા નથી ॥૪॥ વિદ્વત્વં ચ નૃપત્વં ચ. નૈવ તુલ્યં કદાચન ॥ સ્વદેશે પુજ્યતે રાજા, વિદ્વાન્ સર્વત્ર

પુજ્યતે ॥૫॥ ભાવાર્થ:-વિદ્વાનપણું અને રાજાપણું એ કદિ બરોબર છેજ નહિ. કારણ કે, રાજા પોતાના દેશમાં પુજાય છે અને વિદ્વાન સર્વે ઠેકાણે પુજાય છે, ॥ ૫ ॥ લીખીત ગણીતાદી બહોતેર કલા, તીમ વલી શુકન વીચાર રે ॥ ગીત નૃત્યાદી વીધિ ગ્રહી, શબ્દશાસ્ત્રાદિ વ્યવહાર રે ॥ પુણ્યે૦॥૧૧॥ જોતીષ નીમીત્ત વૈધક ભલાં, અલ્પ પસાયથી તેહ રે ॥ ત્વસ્મૃત સ્મરણ જ્યું દીષ્ટએ,તેમ ભણ્યો ધરી નેહ રે ॥પુ૦॥ ૧૨॥ બુદ્ધિ ચારતણી ઉદધી તે, તીમ વલી નીતિનો જાણ રો વાણીજ વ્યાપારે કુશલપણો. પરીક્ષક માંહિ સુપ્રમાણ રે ॥ પુણ્યે૦ ॥૧૩॥ નીપન્યો પુત્ર તે નિરખીને, દીલ ધરી અધીક આણંદ રે ॥અધ્યાપક ધન આપને, સંતોષ્યો અતીહિ અમંદ રો પુણ્યે૦ ॥ ૧૪ બાલ વય છોડી બલવંત તે, થયો યાવન વેશ રે ॥ અતુલ્ય અતી રૂપ લાવણ્યથી, પ્રગટયો જાણે સુરેશ રો પુણ્યે૦ ॥૧૫॥ પંચ મીલી પ્રશ્ન પુછે જીકે, ઉત્તર દીયે તસ ઠીક રો નીતિ રીતે કરી દાખવે, સાહસપણે નીરભીક રે પુણ્યે૦॥૧૬॥ ધન સુતથી ધનસારનો, વધ્યો સુજસ જગમાંહ રે ॥ રૂદ્ધી સ્મૃદ્ધિ પામી ઘણી,દીન દીન અતીહી ઉચ્છાહ રે ॥૧૭॥ ધવલ પક્ષે જીમ ચંદ્રમા પ્રતીદીન અધીક દીપંત રે ॥ તેમ કુમર ચઢતી કલા,કોય ન તાસ જીપંતરે પુણ્યે૦॥૧૮॥ ચતુરપણે માત તાતનાં, વીનય વચન પ્રતીપાલ રે ॥ દાન કલ્પદ્રુમ રાસની, જીન કહે ત્રીજી ઢાલ રે ॥ પુણ્યે૦ ॥ ૧૯ ॥

॥ दोहा ॥

કલા કોપ દેખી કરી, રૂપવંત શિરદાર ॥
ભાગ્યાધિક જાણી કરી, ચિત્ત ચિંતે ધનસાર ॥ ॥ ૧ ॥
પુણ્યોદયથી માહરે, શ્રી જીનધર્મ પસાય ॥
અંગજ અદભુત ઊપન્યો, સયણ સયલ સુખદાય ॥ ૨ ॥
એહથી ધન વાધ્યો અધિક, યશ હુઓ જગત વિખ્યાત ॥
પંચમે પતી વધતી થઇ, વાર બની એ વાત ॥ ૩ ॥
સદગુણ સ્તવના કીજીએ, તેહમાં કોઇ ન લાજ ॥
સુત પિણ ચિત રાજી રહે, એક પથ દોઇ કાજ ॥ ૪ ॥
પંચમે બેસી શેઠજી, ધન સુતતણાં વખાણ ॥
પ્રતિદિન ભાંખે પ્રેમશું, વિવિધ પરે સુ પ્રમાણ ॥ ૫ ॥
જન્મ કાલે એ બાલના, ધન પ્રગટયો અતી ભુર ॥
દુઃખ દોહગ દુરે ટલ્યાં, અમ કુલ અંબર સુર ॥ ૬ ॥
વિનય વંત વિદ્યા નીલો, અવર નહીં કો આજ ॥
અગ્રજાત એ આગલે, કોય ન આવે કાજ ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ૪ થી. ॥

પુણ્ય ન મૂકીએ—એ દેશી.

વયણ સુણી નાજ તાતનાં રે, અગ્રજ સુત અકુલાય ॥
તીણે મીલીને તાતના રે, આવી પ્રણમે પાયો રે ॥ તાતજી

...ર્વતાં પુંસાં, ભાગ્ય સર્વત્ર
...લક્ષ્મી હરે વિપં ॥ ૪ ॥
...ઠેકાણે, ભાગ્ય કારણભુત
...ી, હરિ લક્ષ્મીને પ્રાપ્ત ક-
...વા. ॥૭॥ બહુલ પ્રયાસ
...લાલ રે ॥ ચીંને ભોજન
...૦॥૧૧॥ વાલ લીયા
...અપરાન્હે ભોજન
... ॥ ૧૨ ॥ નિમ
... ॥ ભોજન
...૦ ॥૧૩॥
...રે ॥ સૌ-
... ॥૧૪॥
...ગ લાલ
... લાલ
... તાસ
... લાલ
...ીણુ
...રી

યતઃ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્॥ ઉદ્યમં કુર્વતાં પુંસાં, ભાગ્ય સર્વત્ર કારણં ॥ સમુદ્ર મથનાલ્લેભે, હરિર્લક્ષ્મી હરો વિષં ॥ ૪ ॥ ભાવાર્થઃ-ઉદ્યમકર્ત્તા પુરૂષોને બધે ઠેકાણે, ભાગ્ય કારણભુત છે, કારણ કે, સમુદ્ર મથન કરવાથી, હરિ લક્ષ્મીને પ્રાપ્ત કરતા હવા અને શિવ ઝેરને મેલવતા હવા. ॥૪॥ બહુલ પ્રયાસ થકી તીણે, લાભ લહ્યો અતી સ્વલ્પ લાલ રે ॥ ચીંતે ભોજન શી વીધિ, દેશું અતીહી અનલ્પ લાલરે ॥શેઠ૦॥૧૧॥ વાલ લીધા સત્તીશેષથી, તેલમહિ તેણિવાર લાલ રે ॥ [1]અપરાન્હે ભોજન દીધો, નેહી નીજ પરિવાર લાલ રે ॥ શેઠ૦ ॥ ૧૨ ॥ તિમ વ્યવસાય થકી તીહાં, દીન બીજે ધનદેવ લાલ રે ॥ ભોજન ચપલને તેલનો, તે પીણ દે સ્વયમેવ લાલ રે ॥શેઠ૦ ॥૧૩॥ ત્રીજે દિન ધનચંદ્રજી, કરી ઉદ્યમ અસમાન લાલ રે ॥ સ્વોપાર્જીત ધનથી દીયે, [2]બાપને તેલ નિદાન લાલ રે ॥શેઠ॥ ॥૧૪॥ કુટુંબ થયો અતી આકલો, તુચ્છોદનથી અશેષ લાલ રે ॥ ઉદર [3]વ્યથા થઇ આકરી, વાયુ પ્રકોપ વીશેષ લાલ રે ॥શેઠ૦॥ ૧૫ ॥ ત્રીણ્યે સુત ઝાંખા થયા, શેઠ કહે તત્ર તાસ લાલ રે॥ દેખો હવે ધનકુમરનો, ભાગ્ય પ્રબલ સુપ્રકાસ લાલ રે ॥ શેઠ૦ ॥ ૧૬ ॥ મૌન કરીને તે રહ્યા, ત્રીણ્યે સુત તીણ તાસ લાલ રે ॥ પાંચમી ઢાલ કહી ભલી, જીન ધરી ઉજમાલ લાલ રે ॥ શેઠ૦॥ ૧૭ ॥

[1] ત્રીજે પહોરે.

॥ દોહા. ॥

અથ ચોથે દીવસે અવલ, સજ કરી સવી શૃંગાર ॥
પીતૃ દત માસા ગ્રહી, હવે તે ધન્નકુમાર ॥ ૧ ॥
શુકન વીચારી ચીત્તમેં, સ્વર સાધી શુભ કામ ॥
આવ્યો ચહુટે ચોંપશું, વ્યાપારાર્થે તામ ॥ ૨ ॥
દોશી ને નાણાવટી, નેસ્તી ને મણીહાર ॥
ગાંધી સાથરીયા તીમજ, લોહકાર સોનાર ॥ ૩ ॥
ફડીયા સુખડીયા વલી, જોતો ઝવેરી ઓલ ॥
કાપડ ચોપડ પ્રમુખના, પુછે પાડ સતોલ ॥ ૪ ॥
મહેશ્વર ઇભ્યેશને, હાટે બેઠો હેવ ॥
નહી ઉચ્છક ઊતાવલો, સમરે શ્રી ગુરૂ દેવ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૬ ઠી. ॥

(ગુરાંઠ થે મને ગોડે ન રાખ્યો—એ દેશી.)

એહવે દેશાંતરિ એક પ્રેષ્યક આયો, મહેશ્વરદત્ત મન ભાયો હો ॥ સુભગ સનેહી સાજન, અચરિજ પેખો ॥ એ આંકણી ॥ લેખ અનોપમ તેણે તતક્ષણ દીધો, મહેશ્વરે કર ધરી લીધો હો ॥ સુભગ૦ ॥ ૧ ॥ ગુપ્તપણે તેણે વચનજ દીધો, મનહ મનોરથ સીધો હો ॥ સુ૦ ॥ લેખમેં લિખ્યો મિત્ર સુમિત્રે વિચારી, સ્થાનપુરથી સુખકારી હો ॥સુ૦॥૨॥

ઉત્તર દિશિથી એ સાર્થપ સૂરો, સકલ ક્રયાણકે પુરો હો ાાસુ૦ાા આવે છે એ પઇઠાણપુર પાસે, વ્યવસાયાર્થે વિલાસે હો ાાસુ૦ાા૩ાા તેહ ભણી એને તુમે સનમુખ જાજ્યો, ભેટ મુકીને મિત્ર થાજ્યો હો ાાસુ૦ાા દાય ઉપાય કરી હાથે કરેજ્યો પછે ક્રિયાણક સવિ લેજ્યો હો ાા સુ૦ ાા૪ાા લાભ ઘણો છે એહમાં સાંભલો ભાઇ, ખોટ નહીં છે એહમાં કાંઇ હો ાાસુ૦ાા એક પાંતી અમને તુમે દેજ્યો પિણ એહ કાજ કરેજ્યો હો ાાસુ૦ાા૫ાા એહવો અવસર ફિરીને નહી આવે, ઘણું ઘણું લિખે શું થાવે હો ાાસુ૦ાા પત્ર વાંચીને મહેશ્વર મન હરખ્યો, મિત્રને સાચો કરી પરખ્યો હો ાા સુ૦ ાા૬ાા ચિત્તમેં ચીંને એહ કાર્ય છે મહોટો, ઉચ્છકપણો ઇહાં ખોટો હો ાાસુ૦ાા પ્રથમ નો ઘેર જઇ ભોજન કીજે, નીતિ વચન ચીત લીજે હો ાાસુ૦ાા ૭ ાા યતઃાા અનુષ્ટુપવૃત્તમ્ાા શતં વીહાય ભોકતવ્યં,સહસ્રં સ્નાનમાચરેત્ ાાલક્ષં વીહાય દાતવ્યં, કોટીં ત્યકત્વા જીનં ભજેતાા૧ાાભાવાર્થઃ-સો કામ પડતાં મુકીને જમવું,હજાર કામ પડતાં મુકીને નહાવું, લાખ કામ પડતાં મુકીને દાન દેવું અને ક્રોડ કામ પડતાં મુકીને જીનરાજને ભજવા. ાા૧ાા એહવો અલોચી ભોજન ભણી પહોતો, મહેશ્વર મન ગહગહતો હો ાાસુ૦ાા મહેશ્વરદત્તે જે પત્ર પિછાણ્યો, તે ધન્ને સવી [1]જાણ્યો હો ાા સુ૦ ાા ૮ ાા ધન્નકુમર ચીત્તમાંહી વીચારે. એહ વીણજ કુણ હારે હો

૧ પાછલથી અવળા અક્ષરે વાંચ્યો.

॥ સુ૦ ॥ એ વ્યવસાયથી લાભજ થાશે, સકલ કુટુંબ સંતોષાશે હો ॥સુ૦॥ ૯ ॥ વીલંબ તણો હવે સમય ન દીસે કાર્ય કરૂં સુજગીસે હો ॥ સુ૦ ॥ ઇમ ચીંતી મીત્ર મંદીર આવ્યો, રૂડો ને વેશ બનાવ્યો હો ॥સુ૦॥૧૦॥ગતઃ॥ સભાયાં વ્યવહારે ચ, વૈરીષુ શ્વસુરોકસી ॥ આડંબરાણી પુજ્યંતે, સ્ત્રીપુરાજકુલેષુ ચ ॥૨॥ ભાવાર્થઃ-સભાને વીષે, વ્યવહારને વીષે, વૈરીયોને વીષે,સાસરાને ઘર, સ્ત્રીયોને વીષે અને રાજકુલને વીષે આડંબર પુજ્નય છે. ॥૨॥ અશ્વ ચઢીને મિત્ર યુત સુખ સંગે, આવ્યો અતીહી ઉમંગે હો ॥સુ૦॥ સાર્થપને સાહમો જઇ મીલીયો, વીનય વીવેકે કરી ભલીયોહો ॥સુ૦॥ ॥૧૧॥ કુશલાગમ પુછી સ્નેહ જગાયો, સાર્થપને મન ભાયો હો ॥સુ૦॥ વસ્તુ ક્રયાણક સવિ સાટવી લીધાં, સત્યંકાર તસ દીધાં હો ॥સુ૦॥ ૧૨ ॥કાર્ય કરી ચિત્ત આણંદ પાવે, ધન્નો બેઠો વડદાવે હો ॥સુ૦॥ એહવે મહેશ્વરદત્ત સાર્થપ પાસે, આવે અધિક ઉલ્લાસે હો ॥સુ૦ ૧૩ ॥ કુશલાલાપ પુછે હિત આણી, મુખ કહે મધુરી વાણી હો ॥ સુ૦ ॥ ક્રય વિક્રયતણી વાત જણાવે, સાર્થપ તત્ર સમજાવે હો ॥સુ૦॥ ॥૧૪॥ ધનસારે ભ્યને પુત્રે અમારો,ગ્રહ્યો એ સર્વ સુવીચારો હો ॥ સુ૦ ॥ દેવો લેવો હવે એહનિ સાથે, એહ ધન દાતા અમારે હો ॥ સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ મહેશ્વરદત્ત કહે વાંક અમારો-દોષ ન કોઈ તુમારો હો ॥સુ૦॥આલસ કીધો, તસ ફલ લીધો

ચીંતીત કાજ ન સીધો હો ॥સુ૦॥૧૬॥યતઃ॥આલસ્યંહિ મનુષ્યાણાં, શરીરસ્થો મહાન્ રિપુઃ ॥ નાસ્ત્યુદ્યમ સમો બંધુઃ કૃત્વાયં નાવસીદતિ ॥ ૧ ॥ભાવાર્થઃ–આલસ એ માણસોના શરીરમાં રહેલો મહોટો વૈરી છે, ઉદ્યમના જેવો કોઇ ભાઇ નથી, જે કરવાથી માણસોનો નાશ થતો નથી ॥૧॥ આલસ સમ કોઇ વૈરી ન દાખ્યો, નીતીમેં એહવો ભાંખ્યો હો ॥સુ૦॥ પીણ હવે લાભ ધન્નાને દીવારો, કાજ અમારો સુધારો હો ॥ સુ૦ ॥૧૭॥ સાર્થપ મહેશ્વર બીહુ મીલી ભાંખે, ધન્નાશું હીત રાખે હો ॥ સુ૦ ॥ એ સવી કીરીયાણાં અમને દીજે, લક્ષ લાભ ધન લીજે હો ॥ સુ૦ ॥ ૧૮ ॥ ધનપતી ચીંતિ મુજ કારજ સીધો, મેં મનમાન્યો કીધો હો ॥ સુ૦ ॥ ક્ષણ એક વીચારીને ઇમ બોલે, નહી કો મીત્રજી તુમ તોલે હો ॥સુ૦॥ ૧૯ ॥જે તુમને છે ખપ એ પણ્ય કરો, તો રાખો સરવે ભલેરો હો ॥ સુ૦ ॥ ઇમ કહી ધન લક્ષ લેઇ ભલાવે, અન્યો અન્ય સમજાવે હો ॥ સુ૦ ॥૨૦॥ ધન્નકુમર તીહાંથી ભલ ભાવે, મીત્રયુત ધન લેઇ આવે હો ॥ સુ૦ ॥ માત પીતા મન બહુ સુખ પાવે, [1]ભ્રાતૃજાયા તે ગુણ ગાવે હો ॥સુ૦॥૨૧॥ સહસ્ર વ્યયથી ભવ્ય ભોજન દેવો, યશ બહુલો ઇહાં લેવો હો ॥ સુ૦॥ ઢાલ છઠી ઇમ મન થીર રાખી, બુધ જીનવીજયે દાખી હો ॥ સુ૦ ॥ ॥૨૨॥

---

૧ ભોજાઇયો.

॥ દોહા. ॥

હવે કહે ધન્નો તાતને, એ એક લક્ષ દીનાર ॥
નયાયા જિંત આણ્યા અછે, કરી વાણીજ્ય સફાર ॥૧॥
તેહ ભણી સવી સયણને, સંતોખો ગુણગેહ ॥
સહસ એક સુવર્ણનો, વ્યય કરવો ધરી નેહ ॥ ૨ ॥
તાતે તવ આણ્યા તુરત, ભાંતી ભાંતી પકવાન ॥
મેવા મીઠાઈ ઘણી, વદન વધારણ વાન ॥ ૩ ॥
શાલી દાલી ઘૃત અતી સરસ, વ્યંજનનો નહી પાર ॥
અઢાર જાતથી અતી ઘણી, કરી રસોઇ ત્યાર ॥ ૪ ॥
પોપી સયણ કુટુંબ સવી, દીધાં ફોફલ પાન ॥
યાચક જન સંતોપીયા, યથા યોગ્ય દેઇ દાન ॥ ૫ ॥
શેપ નવાણું સહસનાં, મણીમય ભુપણ સાર ॥
ભોજાઈને ભક્તીથી, આપે ધન્નકુમાર ॥ ૬ ॥
ભોજાઇ હરપીત થઇ, આપે અતી આશીપ ॥
દેવરજી અમ કુલ તીલક, જીવો કોડી વરીપ ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ૭ મી ॥

(કરેલણાં ઘડ દેરે—એ દેશી.)

હવે તે ધન્નકુમારને, તેડી કહે ધનસાર ॥ કુલ મંડણ તું માહરે, તું મુજ કુલ શણગાર ॥ ચતુર જન સાંભલોરે ॥

સાંભલો પુણ્યની વાત, ચતુર જન સાંભલો રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અંગજ તુજ જનમ્યા પછી, અમ કુલ વાધ્યો વાન ॥ રૂદ્ધી વૃદ્ધી થઇ અમ ઘરે, જગ જશ થયો સુપ્રમાણ ॥ ચ૦ ॥૨॥ માતા શીલવતી તદા. દરપીત વદન વીખ્યાત ॥ સુતનાં લીયે ઓવારણાં, તું મુજ સુભગ સુજાત ॥ ચ૦ ॥ ॥ ૩ ॥ ભોજાઇ ભલી ભાંતીશું, રંગે ગાયે ગીત ॥ લાડ લડાવે અતી ઘણાં, દેવરને સુપ્રીતન ॥ ચ૦ ॥ ૪ ॥ સયણ સંબંધી સહુ મીલી, કરે વખાણ વીશેષ ॥ ધનાકુમર સરીખો નહી. પુણ્ય પ્રબલ સુવીશેષ ॥ચ૦ ॥૫॥ તવ ત્રીણ્યે બાંધવ તીહાં, રોષ ધરે મનમાંહી ॥ અણુખ અદેખાઇ કરે, અવગુણ આદક માંહી ॥ ચ૦ ॥ ૬ ॥ તે દેખી ધનસારજી, તડાવીને તેહ ॥ અગજ ત્રીણ્યેને તદા, સમજાવે સસનેહ ॥ ચ૦ ॥૭॥ લઘુ બાંધવ એ તુમ તણો, ભાગ્ય બલે ભરપુર ॥ વીનય વિવેક વીદ્યા નીલો, અમ કુલ અંબર સુર ॥ ચ૦॥ ૮ ॥ એહની સેવાથી તુમે, સુજ લહેશો થીકાર ॥ કલ્પવ્રક્ષ સમ એહ છે, વંછીત પુરણહાર ॥ ચ૦ ॥ ૯ ॥ દેખો ઇણે એક યામમેં, અર્જ્યા લક્ષ દીનાર ॥ ભોજન વિધિભલાં સાચવી, સંતોષ્યો પરિવાર ॥ ચ૦ ॥ ૧૦ ॥ વલી ભોજાઇને ભલાં ભુષણ વિવિધ પ્રકાર ॥ મણિમય મન ગમતાં ઘણાં, કીધાં ધનકુમાર ॥ચ૦॥૧૧॥ એહમાં ગુણ છે અતિ ઘણા, જોવો હૃદય વિચાર ॥ મચ્છર મુકી મન તણો, સેવો સુપેરે સાર

॥ ચ૦ ॥ ૧૨ ॥ મચ્છર ધરચો મનમે ઘણો, કૌરવે પાંડવ સાથ ॥ તો તે દુઃખીયા અતિ થયા, હારયા સઘલી આથ ॥ ચ૦ ॥ ૧૩ ॥ વ્રતમાંહિ મચ્છર ધરચો, પીઠ અને મહાપીઠ ॥ તો સ્ત્રીવેદ લહ્યો ઇહાં, બ્રાહ્મી સુંદરી દીઠ ॥ચ૦॥ ૧૪ ॥ એહવા ઉપનય અતિ ઘણા, દાખ્યા શાસ્ત્ર મઝાર ॥ જીન કહે સાતમી ઢાલમાં, સમજાવે ધનસાર ॥ ચ૦ ॥૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

ગુણ લીજે ગિરૂઆ તણા, નવિ દાખીજે દોષ ॥
જાતિ હીન પણ ગુણ થકી, પામે સુખનો પોષ ॥ ૧ ॥
જાતિ રૂપ હીણો હતો, હરિકેશી ચંડાલ ॥
તેહને તપના ગુણ થકી, સેવે સુર ભુપાલ ॥ ૨ ॥
ગુણ દ્વેષી તે અપુજ્ય છે, ગુણવંતો પુજાય ॥
ઉપનય ઇહાં સહુ કો કહે, વાયસ કોયલ ન્યાય ॥ ૩ ॥

યતઃ ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્. ॥કાકઃ કૃષ્ણઃ પિકા કૃષ્ણા, કો ભેદોપિક કાકયોઃ ॥ વસંતમાસ સંપ્રાપ્તે, કાકઃ કાકઃ પિકાપિકા ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ–કાગડો અને કોયલ, એ બે કાલાં હોય છે. ત્યારે કાગડો અને કોયલ એ બેમાં શો ફેર ? તે વસંતમાસ આવે છતે કાગડો તે કાગડોજ રહે છે, અને કોયલ તે કોયલજ રહે છે.

॥ ઢાલ ૮ મી ॥

(માનની મોહની રે. અથવા નદાનો નાદુલો રે.-એ દેશી.)

શેઠ કહે સુત સાંભલો રે, મનોહર માહરી વાત ॥ ધન ધન સાધુજી રે ॥ શાસ્ત્રથકી મેં સંગ્રહ્યો રે, અનોપમ એ અવદાત ॥ ધન ધન સાધુજી રે ॥ ૧ ॥એ આંકણી. ॥ મુનિવર એક મહાબલી રે, તપસિમેં શિરદાર ॥ ધ૦ ॥ પંચ મહાવ્રત જાલવે રે, સાચવે પંચાચાર ॥ધ૦॥૨॥ છકાયની જયણા કરે રે, પાલે પ્રવચન માય ॥ ધ૦ ॥ મદ આઠે અલગા ધરે રે, ટાલે ચાર કષાય ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ માસખમણને પારણે રે, ત્રિકરણ શુદ્ધ અદીન ॥ ધ૦ ॥ ગૌચરિયે પહોત્યો તિહાં રે, સંયમથી, લયલીન ॥ ધ૦॥૪॥ ઇર્યાસમિતિયે ચાલતો રે, કોઇક નગર મઝાર ॥ધ૦॥ કરતો શુદ્ધ ગવેષણા રે, તે ગયો ઇભ્ય આગાર ॥ધ૦ ॥૫॥ આવ્યો દેખી સાધુજી રે, શ્રાવિકા થઇ ઉજમાલ ॥ ધ૦ ॥ પક્વાન્નાદિક જુજુઆ રે, લાવી ભરી ભરી થાલ ॥ધ૦ ॥૬॥ સ્વામીજી, અનુગ્રહ કરો રે, વહોરો એહજ આહાર ॥ધ૦॥ દેખી સદોષ તે સાધુજી રે, કરે અન્યત્ર વિહાર ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ શ્રાવિકા ચિત્ત વિલખી થઇ રે, બેઠી ઘરને બાર ॥ધ૦॥ એહ વે ફિરતો ગૌચરી રે, આવ્યો અવર અણુમાર ॥ધ૦ ॥૮ ॥ સરલપણે વિચરે સદા રે, ગુણ ગ્રાહક ગુણ લીન ॥ધ૦॥ અવગુણ એક

જોવે નહી રે, સુવિદિતશું લયલીન ॥ધ૦॥૯॥ ધર્મલાભ દેઈ કરી રે, ઊભો ઘરને બાર ॥ધ૦॥ વિકસિત વદને શ્રાવિકા રે, વહોરાવે તે આહાર ॥ ધ૦॥૧૦॥ વાંદી બે કરજોડિને રે,પુછે મધુરી વાત ॥ધ૦॥ તુમને અપ્રીતિ ન ઉપજે રે, તો ભાંખુ અવદાત ॥ ધ૦ ॥ ૧૧ ॥ તુમ સરીખો એક સાધુજી રે, આવ્યો હતો ઇણે ઠાણ. ॥ધ૦॥ વિણ વહોરે વિચરયો સહી રે, નવી બોલ્યો મુખ વાણ ॥ ધ૦ ॥ ૧૨ ॥ તેહનો કારણ સાધુજી રે, દાખો કરીય પસાય ॥ધ૦॥ તવ બોલ્યો મુનિવર તિહાં રે, સુણ ભદ્રે સુખદાય ॥ધ૦॥ ૧૩ ॥ તે મુનીવર મહોટા યતિ રે, સમ દમ ગુણ સંયુકત ॥ધ૦ ॥ વ્રતધારક વારૂ પરે રે, પંચેંદ્રિયથી ગુપ્ત ॥ધ૦ ॥ ૧૪॥ દોષ બેતાલીશ સાચવે રે, એષણાના મન શુદ્ધ ॥ધ૦ ॥ મંડલીક દોષ તે પાંચને રે, ટાલે તે અવિરૂદ્ધ ॥ ધ૦ ॥ ૧૫ ॥ તિણે મુનીવરે એ પિંડમાં રે, દોષ દીઠો હશે કોય ॥ ધ૦ ॥ તીણે કારણે લીધો નહિ રે, સુવિહીત લક્ષણ જોય ॥ધ૦ ॥ ૧૬ ॥ યતઃ॥ આર્યાવૃતમ્ ॥ સસરીરેવી નીરીહા, બાહિરભિંતર પરીગ્ગહ વિમુક્કા ॥ ધમ્મોવગરણમિત્તં, વહંતિ ચારીત્તરખકા ॥૧॥ ભાવાર્થઃ-પોતાના શરીરને વીષે ઇચ્છા વીનાના, બાહ્ય અને અભ્યંતર પરીગ્રહથી મુકાએલા તથા ચારીત્રનેરક્ષણ કરવાના અર્થિ એવા મુનીયો,માત્ર ધર્મોપકરણ નેજ રાખે છે.અર્થાત બીજુ કાંઈ પણ પાસે રાખતા નથી ॥૧॥ તે મુની સુરમણી

સારીખા રે, હું છું લોષ્ટ સમાન ॥ધ૦॥ હું વાયસ તે હંસ છે રે, મુની ગુણ રયણ નીધાન ॥ ધ૦ ॥૧૭॥ હું શૃંગાલ તે ગજ સમો રે,હું મૃગ મૃગપતી ભેદ ॥ધ૦॥ ઉદરવૃત્તિકારક અમે રે, તે સમતા ગુણગેહ ॥ધ૦॥ ૧૮ ॥ ઇમ સ્તવના કરી સાધુજી રે, વિચરે મહિયલ માંહ ॥ધ૦॥ જીન કહે આઠમી ઢાલમાં રે, શ્રોતા સુણો ઉચ્છાહ ॥ધ૦॥ ૧૯ ॥

॥ દોહા ॥

સાંભલીને તે શ્રાવિકા, હરખી ચિત્ત મઝાર ॥
પ્રમુદિતપણે આખે ઇશું, ધન ધન એ અણગાર ॥ ૧ ॥
નિંદા નહી એહમેં નિકટ, ગુણગ્રાહક ગંભીર ॥
શાંત દાંત શુચિ આતમા, તારણ તરણ સધીર ॥ ૨ ॥
કૃપાવંત કોવિદ પ્રથમ, આત્મશુદ્ધિ અધિકાર ॥
સુવિહિત સાધુ શિરોમણી રત્નત્રયી ભંડાર ॥ ૩ ॥
માસખમણને પારણે, પિણ નવિ લીયે સદોષ ॥
કાયાની મમતા નહી, કરે પુણ્યનો પોષ ॥ ૪ ॥
તિમ બીજો પણ સાધુજી, ગુણ ગ્રાહક વિખ્યાત ॥
આપ નિંદા પર સ્તુતિ કરે, ધન ધન એહની માત ॥૫॥

॥ ઢાલ ૯ મી ॥

(મન ભમરા રે,—એ દેશી.)

એહવે એક વલિ મુનિ તિહાં, મન હરખે રે ॥ ફિરતો

॥લા૦॥ મચ્છર મુકયાથી સદા, મ૦ ॥ લહેશો યશ સર્વત્ર ॥લા૦ ॥૧૮॥ ઇમ ધનસાર અંગજ પ્રતે, મ૦ ॥ સમજાવે અહનીશ ॥લા૦ ॥ નવમી ઢાલે જિન કહે, મ૦ ॥ વિનય વદે સુજગીશ ॥ લા૦ ॥ ૧૯ ॥

॥ દોહા ॥

અથ ધનસાર તણા તનુજ, ત્રિણ્યે મુઢ મહંત ॥
પિતૃદત્ત શિક્ષા સુણી, મનમેં દ્વેષ ધરંત ॥ ૧ ॥
અવસર પામી એકદા, કહે તાતને જાત ॥
મયા કરી મુજ ઊપરે, સુણો તાતજી વાત ॥ ૨ ॥
ધન્ને જે કારજ કિયો, તેહવો ન કરે કોય ॥
ઇણ વિધિ છલ કરતે થકે, જગમેં હાંસો હોય ॥ ૩ ॥
કાગલ વાંચી કપટથી, સાર્થપને સમજાય ॥
ગજા વિના ગૌરવ ધર્યો, કરયો સકલ વ્યવસાય ॥ ૪ ॥
કામ કામ જવ ઉપન્યો, તવ તિહાં સત્યંકાર ॥
દેઇ કરની મુદ્રિકા, જિમ તિમ રાખ્યો કાર ॥ ૫ ॥
એટલે વખતે આવિયો, ઇભ્ય મહેશ્વરદત્ત ॥
લક્ષ લાભ દેઈ કરી, ગ્રહ્યાં કયાણક ઝત્ત ॥ ૬ ॥
આજ પછી હવે એહવો, નવિ કરવો વ્યવસાય ॥
તેહ લાભ શા કામનો, જિણે કરી ઇજ્જત જાય ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ૧૦ મી ॥

(કપુર હોય અતિ ઉજલોરે—એ દેશી.)

નિસુણી સુતની વીનતીરે, તવ બોલ્યો ધનસાર ॥ એ શી વાત કહી તુમે રે, અણુભવણી દક્ષિવાર ॥ પુત્ર જી, સમજો શીખ સુજાણ ॥ તુમે મ કરો તાણા તાણ ॥ પુત્ર જી, તુમે લહેશો દુઃખની ખાણ ॥ પુત્ર જી, સમજો શીખ સુજાણ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ દામ વિના પિણ પ્રાપ્ત્રીએરે, બુદ્ધિ વશે વ્યવસાય ॥ ધનનો ઇહાં કારણ નહીરે, સહુકો કહીએ ન્યાય ॥ પુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ યતઃ ॥ બલથી બુદ્ધિ આગલી, જે ઉપજે તતકાલ ॥ વાનર વાઘ વિગોઇયા, એકલડે શીયાલ ॥ ૧ ॥ વ્યાપારે ધન હારવે રે, બુદ્ધિ વિના ધનવંત ॥ બુદ્ધે સુર નર વશ હુવેરે, બુદ્ધે યશ પસરંત ॥પુ૦॥સ૦॥૩॥ ધન્ન કુમરે નિજ બુદ્ધિથીરે, લીધા લક્ષ દીનાંર॥ તુમને બુદ્ધિ નહી તિસીરે, જિણે કરી હોય જયકાર ॥પુ૦॥સ૦॥૪॥ હોંશ હોય જો તુમ તણીરે, તો ફિરી કરો વ્યવસાય॥ એકેકો દિન આજથીરે, ભોજન ભગતિ કરાય ॥ પુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ ઇમ કહી માસા સુવર્ણના રે, ત્રણેને સ્વયમેવ ॥ ચોશઠ ચોશઠ આપીયા રે, વ્યાપારાર્થે હેવ ॥ પુ૦ ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ મુખ્ય તનુજ તિણવે તદા રે, પહોત્યા [1]પણ્યાગાર ॥ કિરિયાણાં લીધાં ઘણાં રે, જાણી લાભ અપાર ॥ પુ૦ ॥સ૦॥ ૭ ॥ કર્મવશે તે વસ્તુમાં

---

[1] કરિયાણા વાળાની દુકાને.

તુમે અમારે જીવિતપ્રાણઃ સ્વાર્થ એકો હિ ભવ્ય,
આપ્યા વિના અમે કોણ તુમે કોણસ્વાર્થહીનાન્વદંતિ॥૨॥

ભાવાર્થ:-સોનું અને રૂપું જોઇને આપ પધારો સાહેબ! એવી રીતનો આદર આપે અને નિર્ધન પુરૂષોને કોપ પાસે બેસવા પણ ન ઘે. તમે અમારે જીવિતપ્રાણ છો, એ બધામાં એક સ્વાર્થજ સારો છે. સ્વાર્થ રહિત પુરૂષોને એમ કહે છે કે, અમે કોણ? અને તમે કોણ? એ રીતે સહુ સ્વાર્થની સગાઇ છે. ॥૨॥

સયણ સયલ મુખ ઉચ્ચરે, ધન ધન ધન્નકુમાર ॥
બુદ્ધિથકી લક્ષ્મી વરે, નહિ સંકલેશ લીગાર ॥ ૩ ॥
તે સુણી ધનદત્તાદિ સુત, ત્રિણ્યે કરે વિચાર ॥
ધન્ના આગલ આપણો, કિમ ચલશે વ્યવહાર ॥ ૪ ॥
ઇમ આલોચી ચિત્તમેં વીનવિયો ધનસાર ॥
તાત સુણો એક વીનતી, અમ મનની કણિવાર ॥ ૫ ॥
શુદ્ધ પ્રતિજ્ઞાયે કરી, લાવ્યો ધન બે લક્ષ ॥
પિણ જે પેડો હારતો, તો ફલ હોત પ્રત્યક્ષ ॥૬॥
અવિચારયાં એહવાં કરે, દ્યૂતાદિકનાં કાજ ॥
તિણે કરી જતણાં છાં હવે, રહેશે નહી ઘર લાજ ॥ ૭ ॥
તુમને લોભ વધ્યો ઘણો, તિણે તે વલ્લભ થાય ॥
જે ભુખ્યો હુવે અતિ ઘણો, પિણ કરદપ ન જિમાયા॥૮॥

તે માટે વરજો તુમે, હૃદય કરી સુવિચાર ॥
આજ પછી હવે એહવો, ન કરે ધન્નકુમાર ॥ ૯ ॥

॥ઢાલ ૧૧ મી.॥

(માલા કયાં છે રે.—એ દેશી.)

કહે ધનસાર તે ત્રિણ્ય તનુજને, એ તુમ વાત મેં જાણી ॥ ભાગ્યહીનને કાંઇ ન સુઝે, ભાગ્યબલે સુખખાણીરે॥મચ્છર મુકો રે ॥ માર્દવથી સુખવાસ, તે મત ચુકો રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તમને એ ધનકુમર સંગાથે, પુરવ વેર કોઇ દીસે ॥ એહનો વચનાદિક પિણ તુમને, ન ગમે વિસવાવીસે રે॥મ૦ ॥૨॥ યતઃ ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્ ॥ યદ્દષ્ટ્વાવર્દ્ધતે ક્રોધઃ,સ્નેહશ્ચ પરિહીયતે ॥ સવિજ્ઞેયો મનુષ્યેણ, એષ મે પુર્વ વૈરિકઃ ॥૧॥ ભાવાર્થઃ—જેને દેખીને ક્રોધ વધે છે અને સ્નેહ ઘટે છે, તે ઉપરથી માણસે એમ જાણવું કે, જરૂર આ પુરૂષ મ્હારો પુર્વભવનો વૈરી હશે. ॥ ૧ ॥ ધન અર્જીને સયણ સંતોષ્યાં, કારજ ઉત્તમ કીધાં ॥ મણિમય આભુષણ મન ગમતાં,ભોજાઇને દીધાં રે ॥ મ૦ ॥ ૩॥ એ નિસ્પહ નિજ કુલનો પોષક, સહુશું હિત બહુ રાખે ॥ તુમ વિણ સયલ સયણ એ સુતના, અહ નિશિ ગુણ મુખ ભાંખે રે ॥ મ૦॥ ૪ ॥ મચ્છર મનમેં અધિક ધરંતે, પંકપ્રિય દુઃખ પામ્યો ॥તે દષ્ટાંત સુણો એક ચિત્તે, તસ ન થયો કોઇ કામો રે ॥ મ૦ ॥ ૫ ॥ નયરી

અયોદ્યા કોશલ દેશે, નૃપ કાકુસ્થ સોહાવે ॥ ન્યાગવંત દાને અતિ શૂરો,રામ સમાન કહાવે રે ॥મ૦॥૬॥ તે નગરીમેં એક પ્રજાપતી, પંકપ્રિય ઇશે નામે ॥શ્રી પુત્રાદિક પરિકર પરીવર્ત, તિણેકરીસવિસુખપામેરે॥મ૦॥૭॥પિણતિણમેંછે એકઅપલક્ષણ, ગુણકોઇનોનવિસાંસો॥ઇર્ષ્યાયેકરીનેસહુજનના,ગુણનેઅવગુણ ભાંસે રે ॥ મ૦ ॥ ૮ ॥ જો કોઇનો ગુણ આવશ્યપણાથી, સાંભલે તો શીર દુખે ॥ પાંચ મલે જો ગુણના રાગી, તો તેહશું અતિ રૂસે રે ॥ મ૦ ॥૯॥ યતઃ ॥ પિશુન કષાય ન પરિહરે, જો કીજે સોલલ્લ ॥ અંબા ગિરિમજ્ઝે વસે, તો હિ કષાયહિ ગુલ્લ ॥૨॥ ભાવાર્થ:-જો કદિ સો સારાં કામ કરીએ, તો પણ ચાડિયો માણસ કદાપિ કષાય ત્યાગ કરે નહી. જેમ આંબો પર્વત ઉપર વસે, તો પણ તેની ગોટલી તો કષાયેલી ને કષાયેલીજ રહે છે. ॥ ૨॥ જો વારે કોઇ સજ્જન થઇને, તો નિજ શિર [1]આસ્ફાલે ॥ વારયો કેહનો ન રહે પાપી,ક્રોધે તનુ પરજાલે રે ॥મ૦॥૧૦॥ યતઃ ॥ આર્યાવૃતમ્ ॥ ક્રોધઃ પરિતાપકરઃ, સર્વસ્યોદ્વેગકારકઃ ક્રોધઃ ॥ વૈરાનુષંગ જનકઃ, ક્રોધઃસુગતિહર્ત્તા॥૩॥ભાવાર્થ:-ક્રોધપરિતાપઉપજાવનારો, સર્વને ઉદ્વેગ કરાવનારો, વૈરનું અનુસંધાન કરનારો અને સુગતિને હરનારો છે.॥૩॥ તવ તસ પુત્ર વિચારેચિત્તે તાતને વન મુકીજે ॥ તો સહુના મનમેં સુખ થાવે ગૃહકાર્યાદિક

૧ માથું કૂટે.

કીજે રે ાાંમ૦ાા૧૧ાા ઇમ નિશ્ચય કરી તાતને ભાંખે, તુમે હવે વનમાં પધારો ાા ઇષ્ટદેવનું નામ જપીને,નીજ અવતાર સુધારો રે ાા૧૨ાા જનસંકલેશ થકી પંકપ્રીયે, સુત વચન પિણ પ્રેરયો ાા વનમાં કોઇ સરોવર તીરે, તૃણગૃહ રચ્યો સુભલેરો રે ાા મ૦ ાા ૧૩ ાા અન્નાદીક વસ્ત્રાદીક પ્રતિદીન, પુત્ર પીતાને પુરે ાા તીહાં રહે પંકપ્રીય મન હરખે, ચીંતા છાંડી દુરે રે ાા મ૦ાા ૧૪ ાા મચ્છરથી જુઓ પંકપ્રીય એ, એકાકી રહયો વનમેં ાા ઢાલ ઇગ્યારમી જીન ઇમ ભાંખે, મચ્છર મ ધરો મનમેં રે ાા મ૦ ૧૫ ાા

ાા દોહા ાા

એક દીવસ કાકુસ્થ નૃપ, પરીવૃત બહુ પરીવાર ાા
આખેટક કાર્યે ગયો, વન ગહને સુવીચાર ાા ૧ ાા
બાણ કબાણે સાચવી, નીલાંબર ધરી દેહ ાા
નૃપ મૃગયા કરતો ફીરે, પલ કાજે અતી તેહ ાા૨ાા

યતઃ ાા આર્યાવૃતમ્. ાા મૃગ મીન સજ્જનાનાં,તૃણ જલ સંતોપ વિહીત વૃત્તીનાં ાા લુબ્ધક ધીવર પીશુના. નીષ્કારણ વૈરિણો જગતિ ાા૩ાા ભાવાર્થઃ-મૃગ તૃણવડે માછલાં જલવડે અને સજ્જનપુરૂષોસંતોપવડેપોતાનું ગુજરાનચલાવેછે,તેમ છતાં તેમના અનુક્રમે પારધી, મચ્છી અને ચાડીયાઓ વિના કારણે જગત્માં વૈરી છે. ાા૩ાા ઉષ્ણકાલ આતપ બહુલ,

નૃપતિસુકોમલ કાય ॥ક્ષુધા તૃષા શ્રમ પ્રમુખથી,આકૂલ વ્યાકુલ થાય॥૩॥સરોવર દેખી સુભગ,આવે જલને અર્થ॥એહવે તે પંકપ્રિયે, નૃપ દીઠો સામર્થ્ય ॥ ૪॥ જલ આણી આગલ ધર્યો, અમૃત સમ અભિરામ॥પાડલપુષ્પાદિક થકી, વાસિતા શીતલ સ્વામ॥ ૫ ॥ ભોજન પિણ ભાવે કરી, દીધો નૃપને તામ॥ શીતલ છાંયાયે તિહાં, રાય કરે વિશ્રામ ॥૬॥યતઃ॥ સજ્જન આવ્યા પ્રાહુણા, માગે ચાર રતન્ન ॥વાણી પાણી સાથરો, સંપતિ સારૂ અન્ન ॥૨॥ અલ્પભક્તિ અવસર તણી, તે પણ બહુલી થાય ॥ વિણ અવસર જે કીજીએ, તે તો નાવે દાય ॥૭॥

॥ ઢાલ ૧૨ મી ॥

(રાજી મૃગાનયણીરી નાગરી ફુલી–એ દેશી.)

રાજી નૃપ કહે તું એકાકી, રાજી કિમ રહે છે ઇહાં અધિકારી ॥ રાજીકિમ વિસરેજી કહો ઉપગારી, રાજી જેણે કીધી સેવા સારી, રાજી નૃપ કહે તું એકાકી ॥ એ આંકણી॥ રાજી એણે વનમેં એણે ઠામે,રાજી ઇહાં રહે છે કહેરો કામે ॥ રાજી૦ ॥ ૧ ॥ રાજી મૃગ મૃગપતિ વલિ મુનિવરને રાજી વલિ વિદ્યાસાધક નરને ॥ રા૦ ॥ રાજી પિણ ગૃહવેસે વનમે રહેવો, રાજી એતો અચરિજ કારણ કહેવો ॥ રા૦ ॥ ૨ ॥ રાજી તવ બોલ્યો પંકપ્રિય વાણી, રાજીસુણ ભુપતિ તું ગુ-

ખુખાણી ॥ રા૦ ॥ રાજી હુતો નગરી અયોદ્ધાનો વાસી, રાજી કુંભકાર કલા અભ્યાસી ॥રા૦॥૩॥ રાજી સ્ત્રી પુત્રાદિક છે બહુલા, રાજી માહરે તિહાં છે કશુ સબલા ॥ રા૦॥ રાજી કોઈના ગુણવર્ણન મેં ન ખમાયે, રાજી મુજથી મૌન ન થાયે ॥ રા૦ ॥ ૪ ॥ રાજી કોઇ પરગુણ મુજ સંભલાવે, રાજી તો મુજ શિર દુખણ આવે ॥ રા૦ ॥ રાજી ગુણવર્ણન સુણતાં ટાલું, રાજી નહી તો નિજ શિર આસ્ફાલું ॥ રા૦ ॥ ૫ ॥ રાજી એહ અવગુણ મુજમેં મ્હોટો, રાજી પરગુણ ન સહુ થઇ છોટો ॥રા૦॥ રાજી નિત્ય કલહો હુવે બહુ સાથે, રાજિ તિણે લાજ ન રહી મુજ હાથે ॥ રા૦ ॥ ૬ ॥ યતઃ ॥ અગણિજ્જંતિઅ નાસઇ વિજ્જા, પિલ્લિજ્જંતિઅ નાસઇ પજ્જા ॥ કુટ્ટિજ્જંતિઅનાસઇ ભજ્જા, અઇબોલંતિઅ નાસઇલજ્જા ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ—ફેરવ્યા વિના વિદ્યા નાશ પામે, પીલવાથકી પ્રજા નાશ પામે, બહુ મારવાથી ભાર્યા નાશ પામે. અને ઘણું બોલવાથી લજ્જા નાશ પામે.॥૧॥ રાજી તવ આલોચી નિજ મનમેં, રાજી તવ વાસ કીધો એ વનમેં ॥ રા૦ ॥રાજી નિજ પિંડ ભણી પ્રતિપાલું, રાજિ મનથી ઉદ્વેગને ટાલું ॥રા૦॥ ॥૭॥ રાજી સુણી વાક્ય ધર્શાંભુપાલે, રાજી ચિંતે તવ ચિત્ત વિચાલે ॥ રા૦ ॥રાજી દેખો એહ દુઃખીયો દીસે, રાજી એતો દુઃખ પામે છે રીસે ॥ રા૦ ॥ ૮ ॥ રાજિ પિણ એહ માહરો ઉપગારી, રાજી મુજ સેવા કીધી સારી ॥ રા૦ ॥ રાજી અ-

વસર લહી જેહ ન ચુકે, રાજી સજ્જનતા પિણ નવિ મુકે ॥ રા૦ ॥ ૯ ॥ રાજી તેહની જઇએ બલિહારી, રાજી તસ કીજે સેવા સારી ॥ રા૦ ॥ રાજી કીધા ગુણને જે લોપે, રાજી તેહને પરમેશ્વર કોપે ॥ રા૦ ॥ ૧૦ ॥ રાજી એણે અન્ન ઉદક મુજ દીધો, રાજી એણે જીવિત કારજ કીધો ॥ રા૦ ॥ રાજી વલી સુંદર સ્થાનક આપી, રાજી મુજ સેવે છે ગુણવ્યાપી ॥ રા૦ ॥ ॥ ૧૧ ॥ રાજી હવે એહને સુખીયો કીજે, રાજી ઉપકૃતિ ગુણ સંભારીજે ॥ રા૦ ॥ રાજી ઉરણ થઇયે એણે ટાણે, રાજિ તો યશ જગમેં સહુ જાણે ॥રા૦॥ ॥૧૨॥ યતઃ ॥ આર્યાવૃત્તમ્. ॥ દો પુરિસે ધરણી ધરે, અહવા દોએહિં ધારિયા ધરણી ॥ ઉવયારે જસ્સ મઇ, ઉવયા રંજો ન ઉલ્લવઇ ॥૨॥ ભાવાર્થઃ—જગતને વિષે બે પુરૂષો ધરતીને ધારણ કરનારા છે, અથવા બે પુરૂષોવડે પૃથ્વી ધારણ કરાય છે તેમાં એક તો એ કે, જેની ઉપકાર કરવાની બુદ્ધિ છે તે અને બીજો જે ઊપકાર ઉલવે નહી તે; એટલે કરેલા ઉપકારનો બદલો વાલે તે. ॥ ૨ ॥ રાજિ ઇમ ચિત્ત ચિંતિ નૃપ બોલે, રાજિ પંકપ્રિયથી નિજ દિલ ખોલે ॥ રા૦ ॥ રાજિ તું સાચો બંધવ મહારો, રાજિ તિણ માટે નગર પધારો ॥ રા૦॥૧૩॥ રાજિ તુને અસન વસન બહુ દેશું, રાજિ વલી ભગતિ વિશેષે કરેશું ॥ રા૦ ॥ રાજિ રહેવાને [1]સદન સજોડાં, રાજિ દેશું

---

૧ ઘર

બહુ હાથી ઘોડા ॥ રા૦ ॥ ૧૪ ॥ રાજિ મુહ માગી લખમી લેજ્યો, રાજિ મુજ પાસે બેસા રહેજ્યો ॥ રા૦ ॥ રાજિ તુમ પુરવ વાત જે કહેશો, રાજિ તે તો તસ્કર દંડ લહેશે ॥રા૦॥ ॥ ૧૫ ॥ રાજિ ઇમ કહી નૃપ થયો અસવારી, રાજિ પાસે પંકપ્રિય કુંભકારી ॥ રા૦ ॥ રાજિ નિજ નગરી ભણી જવ આસે, રાજિ તવ સેના મિલી સમકાલે ॥ રા૦ ॥ ૧૬ ॥ રાજિ મંત્રી સામંત સમેલા, રાજિ આવીને થયા સહુ ભેલા ॥ રા૦ ॥ રાજિ ઇમ બારમી ઢાલ એ ભાખી, રાજિ જિન કહે પુણ્ય સઘલે સાખી ॥ રા૦ ॥ ૧૭॥

॥ દોહા ॥

ચાલંતે વનમેં નૃપે, દીઠી કન્યા એક ॥
ત્રક્ષે બોરા વીણતી, કુબ્જપરે થઇ છેક ॥ ૧ ॥
મૃગનયણી ચંદ્રાનની, ચંપક વરણી દેહ ॥
દેખી નૃપ ચિત ચિંતવે, શું રતિ રંભા એહ ॥ ૨ ॥
કે છલવા મુજને ઇહાં, આવી છે વનદેવ ॥
કે ઇંદ્રાણી અપચ્છરા, રમવા કારણદેવ ॥ ૩ ॥
રૂપવંત રલિયામણિ, શામામેં શિરદાર ॥
પૂછું એહને પ્રેમશું, નામ ઠામ સુમકાર ॥ ૪ ॥
ઇમ ચિંતી પુછે નૃપતિ, તે બાલા પ્રતે તામ ॥
રે ભદ્રે મુજને કહો, નાતિ નામ તિમ ઠામ. ॥ ૫ ॥

નૃપ અવદાત સુણી મન કોપ્યો, ઇણે વચન અમારો લોપ્યો રે ॥ કા૦ ॥ મેં લીલાવતી નામ આરોપ્યો, ઇણે ખરકા નામ ન લોપ્યો રે ॥ કા૦ ॥ ૧૬ ॥ મનથી લાજ વલે નહી જેહને, સું કીજે કહો હવે તેહને રે ॥ કા૦ ॥ પુનરપિ [1]કાંતારે લેઈ મુકયો, તે સઘલા સુખથી ચુકયો રે ॥ કા૦ ॥ ૧૭ ॥ પુર્વપરે તૃણ ગૃહ કરી બેઠો, પણ ચિંતા સાગરમાં પેઠો રે ॥ કા૦ ॥ વ્યાઘ્ર આવી જવ શબ્દ સુણાવે, તવ પંકપ્રિય દુઃખ પાવે રે ॥ કા૦ ॥ ૧૮ ॥ મરણ ભયે તેણે [2]ગર્ત્તા કીધી, લઘુ મુખથી સુપરે સીધી રે ॥ કા૦ ॥ સંધ્યા સમયે તેહમાં પેસે, અંગ સંકુચિત કરી બેસે રે ॥ કા૦ ॥ ૧૯ ॥ ખાડ થકી બાહિર જવ આવે, તવ મરણ સમય તસ થાવે રે ॥ કા૦ ॥ ગાથા બે લિખે તે બિહુ પાસે, પુત્ર આવી વાંચે તે ઉદાસે રે ॥ કા૦ ॥ ૨૦ ॥ ગાથા યથા ॥ આર્યાવૃત્તમ્. ॥ વગ્ઘ ભયેણ પવિઠો, છુહાહઓ નિગ્ગમંમિ અસમત્થો ॥ અટ્ટવસટ્ટો વસઓ, પુત્તય પત્તો અહં નિહણં ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થ—વાઘના ભયથી ખાડમાં પેઠેલો, ક્ષુધાએ પીડાએલો, ખાડમાંથી બહાર નીકલવાને અસમર્થ અને આહટ દોહટ ચિત્તવાલો એવો હું મરણ પામુ છું. ॥ ૧ ॥ ઇહ લોગંમિ દૂરંતં પરલોગ વિવાહગે દુહ વિવાગે ॥ વદ્દ વયણેણં પાવે, વજ્જિજ્જ પુત્તઅણુરકં ॥ ૨ ॥ ભાવાર્થઃ—વધ રુપ વચનથી જીવ આ લોક અને પરલોકને વિષે દુઃખના વિપાકને પામે.

---

૧ અટવી   ૨ ખાડ ખોદી

તે કારણ માટે હે પુત્ર ! તમે અદેખાઈનો ત્યાગ કરજો. ॥૨॥ તે ગાથાનો અરથ વિચારી, થયા ધર્મતણા અધિકારી રે ॥ ॥ કા૦ ॥ અણુખ અદેખાઇ દુર નિવારી, ઉપદેશ અનોપમ ધારી રે ॥ કા૦ ॥ ૨૧ ॥ પંકપ્રિય પરે તુમ દુઃખ લહેશો, જો મચ્છર મનમાં વહેશો રે ॥ કા૦ ॥ કહે ધનસાર સુણો સુત સાચો, એ વાતમેં કાંઇ ન કાચોરે ॥ કા૦ ॥ ૨૨ ॥તેહ-ભાગી મન મચ્છર વારી, ધરો પ્રીતી ધન્નાથી સારી રે ॥કા૦॥ તેરમી ઢાલ કહી સુવિચારી, જિન વિજયે અતિ જયકારીરે ॥ કા૦ ॥ ૨૩ ॥

॥ દોહા ॥

તવ બોલ્યા તીણ્ટે તનુજ, સાચ કહી તુમે વાત ॥
અણુખ અદેખાઇ તણાં; ફલ વિરૂઆં સહિ તાત ॥૧ ॥
અમે કહું છું હિત વચનથી, દ્યુત વ્યસન દુઃખદાય ॥
ઇહ લોકે ઇજ્જત ધરે, પરભવ પીણ ન ખટાય ॥ ૨ ॥
હોડ ન કીજે હોંશથી, હોડે થકી ધન હાણ ॥
નલરાજા હોડે કરી, પામ્યો દુઃખની ખાણ ॥ ૩ ॥
પાંડવ પાંચે વન ગયા, હોડે હારી રાજ્ય ॥
સાત વ્યસન માંહી પ્રથમ, એહિજ કાર્ય અકાર્ય ॥ ૪ ॥

યતઃ ॥ ઉપજાતિ વૃત્તમ્. ॥ દ્યુતં ૧ ચ માંસં ૨ ચ સુરા ૩ ચ વેશ્યા ૪, પાપર્દ્ધિ ૫ ચોરી ૬ પરદાર સેવા ૭ ॥ એતા-

નૃપ અવદાત સુણી મન કોપ્યો, ઇણે વચન અમારો લોપ્યો રે ॥ કા૦ ॥ મેં લીલાવતી નામ આરોપ્યો, ઇણે ખરકા નામ ન લોપ્યો રે ॥ કા૦ ॥ ૧૬ ॥ મનથી લાજ વસે નહી જેહને, સું કીજે કહો હવે તેહને રે ॥ કા૦ ॥ પુનરપિ [1]કાંતારે લેઈ મુકયો, તે સઘલા સુખથી ચુકયો રે ॥ કા૦ ॥ ૧૭ ॥ પુર્વપરે તૃણ ગૃહ કરી બેઠો, પણ ચિંતા સાગરમાં પેઠો રે ॥ કા૦ ॥ વ્યાઘ્ર આવી જવ શબ્દ સુણાવે, તવ પંકપ્રિય દુઃખ પાવે રે ॥ કા૦ ॥ ૧૮ ॥ મરણ ભયે તેણે [2]ગર્ત્તા કીધી, લઘુ મુખથી સુપરે સીધી રે ॥ કા૦ ॥ સંધ્યા સમયે તેહમાં પેસે, અંગ સંકુચિત કરી બેસે રે ॥ કા૦ ॥ ૧૯ ॥ ખાડ થકી બાહિર જવ આવે, તવ મરણ સમય તસ થાવે રે ॥ કા૦ ॥ ગાથા બે લિખે તે બિહુ પાસે, પુત્ર આવી વાંચે તે ઉદાસે રે ॥ કા૦ ॥ ૨૦ ॥ ગાથા યથા ॥ "આર્યાવૃત્તમ્. ॥ વગ્ઘ ભયેણ પવિટ્ઠો, છુહાહઓ નિગ્ગમંમિ અસમત્થો ॥ અટ્ટવસટ્ટો વસઓ, પુત્તય પત્તો અહં નિહણં ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થ—વાઘના ભયથી ખાડમાં પેઠેલો, ક્ષુધાએ પીડાએલો, ખાડમાંથી બહાર નીકલવાને અસમર્થ અને આહટ દોહટ ચિત્તવાલો એવો હું મરણ પામુ છું. ॥ ૧ ॥ ઇહ લોગંમિ દુરંતં પરલોગ વિવાહગે દુહ વિવાગે ॥ વહુ વયણેણં પાવે, વજ્જિજ્જા પુત્ત અણુરકં ॥ ૨ ॥ ભાવાર્થઃ—વધુ રુપ વચનથી જીવ આ લોક અને પરલોકને વિષે દુઃખના વિપાકને પામે.

---

[1] અટવી   [2] ખાડ ખોદી

તે કારણ માટે હે પુત્ર ! તમે અદેખાઈનો ત્યાગ કરજો. ॥૨॥ તે ગાથાનો અરથ વિચારી, થયા ધર્મતણા અધિકારી રે ॥ ॥ કા૦ ॥ અણુખ અદેખાઇ દુર નિવારી, ઉપદેશ અનોપમ ધારી રે ॥ કા૦ ॥ ૨૧ ॥ પંકપ્રિય પેરે તુમ દુઃખ લહેશો, એ મચ્છર મનમાં વહેશો રે ॥ કા૦ ॥ કહે ધનસાર સુણો સુત સાચો, એ વાતમેં કાંઇ ન કાચોરે ॥ કા૦ ॥ ૨૨ ॥તેહ-ભણી મન મચ્છર વારી, ધરો પ્રીતી ધન્નાથી સારી રે ॥કા૦॥ તેરમી ઢાલ કહી સુવિચારી, જિન વિજયે અતિ જયકારીરે ॥ કા૦ ॥ ૨૩ ॥

॥ દોહા ॥

તવ બોલ્યા તીણ્યે તનુજ, સાચ કહી તુમે વાત ॥
અણુખ અદેખાઇ તણાં; ફલ વિરૂઆં સહિ તાત ॥૧ ॥
અમે કહું છું હિત વચનથી, દ્યુત વ્યસન દુઃખદાય ॥
ઇહ લોકે ઇજ્જત ધટે, પરભવ પીણ ન ખટાય ॥ ૨ ॥
હોડ ન કીજે હોંશથી, હોડે થકી ધન હાણ ॥
નલરાજા હોડે કરી, પામ્યો દુઃખની ખાણ ॥ ૩ ॥
પાંડવ પાંચે વન વસ્યા, હોડે હારી રાજ્ય ॥
સાત વ્યસન માંહી પ્રથમ, એહિજ કાર્ય અકાર્ય ॥ ૪ ॥

યતઃ ॥ ઉપજાતિ વૃત્તમ્. ॥ દ્યુતં ૧ ચ માંસં ૨ ચ સુરા ૩ ચ વેશ્યા ૪, પાપર્દ્ધિ ૫ ચોરી ૬ પરદાર સેવા ૭ ॥ એતા-

ગલહથ દેઇ, સતોપે તસ ગાલે રે ॥ ક૦ ॥ ૧૪ ॥ કોડી વ્ય કરે કોઇક કાજે, તો વિષમજ્વર આવે રે ॥ દાન દેતાં દેખ તતક્ષણ, મસ્તક પીડા થાવેરે ॥ ક૦ ॥ ૧૫ ॥ દેવાની તો વા ન જાણે, લેવા વેલા શુરો રે ॥ નિદા કરવા તત્પર થા પાપ થકી તે પુરો રે ॥ કહે૦ ॥ ૧૬ ॥ યતઃ ॥ માલિ વૃત્તમ્ ॥ કણ કણ જિમ મેલે કીટિકા ધા કેરો, મધુકરી મધુ સંચે ભોગવે કો અને ॥ તિમ ધન કૃપીકેરો નોપકારે દિવાયે, ઇમ હિ વિલય જા અન્યથા અન્ય ખાયે ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ–જુઓ ! કીડિયો દાણે દાણો ભેગો કરીને ધાન્યનો સંગ્રહ કરે છે, માખીઓ ટી ટીપે કરી મધનો સંચાર કરે છે; પરંતુ તે ધાન્યને અને મ જેમ બીજો કોઇ ભોગવે છે તેમ કૃપણનું ધન પણ ઉપકા વિષે ન અપાતાં, એમને એમ જતું રહે છે. અથવા બીજો ઇ ખાઇ જાયછે. ॥ ૧ ॥ પાણિગૃહણાદિક કોઇ કામે, ઉ ભોજન ખાવેરે ॥ લંઘન ન કરે તે બીજે દિવસે અતિ તસ થાવેરે ॥ કહે૦ ॥ ૧૭ ॥ પુત્રને પિણ એક પૈસો ના કણ કણથી ધન મેલે રે ॥ સયણ કુટુંબ મીલી સવી તેહ [1] માતંગ માંહે ભેલરે ॥ કહે૦ ॥૧૮॥ મરણતણો ભય મન ન ગણે, ન ગણે સુજસ સવાઇ રે ॥ ચોદમી ઢાલે જીન ભાંખે, કૃપણની કુટીલ કમાઇ રે ॥ કહે૦ ॥ ૧૯ ॥

---

૧ ચંડાળ.

॥ દોહા ॥

ચિત્તમેં ચિંતે કૃપણ તે, લોભવશે ધરી ગર્વ ॥
છલ કરી માહરા પુત્ર એ, રખે લીએ ધન સર્વ ॥ ૧ ॥
ઇમ આલોચીને તુરત, લીધાં રત્ન ઉદાર ॥
છાસઠ કોડી દીનારનાં, સ્વલ્પપણાથી સાર ॥ ૨ ॥
મંચક બુદ્ધિ કરાયને, કોરી ઘાલ્યાં તુરત ॥
સયનાસન તે ઊપરે, કૃપણ કરે દીન રાત ॥ ૩ ॥
ઇમ કરતે તસ એકદા, આવ્યો અંગે રોગ ॥
ધન વ્યયથી બીહતો થકો, ન કરે ઔષધ યોગ ॥ ૪ ॥
મરણ સમય નીજ પુત્રને, તેડી કરે અરદાસ ॥
મેં ધન કોડિગમે વિપુલ, વિલસ્યા ભોગ વિલાસ ॥ ૫ ॥
તે ભણિ એ પર્યંકને, સતીય પરે મુજ સાથ ॥
[1] પ્રતવને સંસ્કારજ્યો,[2] શેષ સકલ તુમ આથ ॥ ૬ ॥
ઇમ કહેતો તે મુઢમતી, પર્યંકે તિણીવાર ॥
વિલગી મુર્ચ્છાંગત થયો, પહોતો જમ આગાર ॥ ૭ ॥
છોડાયો છુટે નહી, મૃતક ખાટથી જામ ॥
તવ તેહની સ્ત્રી તનુજને, કહે નીસુણો ગુણ ધામ ॥ ૮ ॥
ખાટ સહિત એહને તુમે, કરો અગ્નિસંસ્કાર ॥
સુણિ કૃપણ સુત તેહને, લેઇ ચાલ્યા તિણીવાર ॥ ૯ ॥

૧ સ્મશાન ભુમીમાં, ૨ બાકી રહે તે તમે લેજ્યો.

પ્રેતવને જવ તે ગયા, તવ તેહનો રખવાલ ॥
કલહ કરી પર્યંકને, લેઇ ચાલ્યો ચંડાલ ॥ ૧૦ ॥

॥ ઢાલ ૧૫ મી ॥

(ગોરડી ગુણવંતી. એ—દેશી.)

હવે પર્યંક તે લેઇને રે સુરીજન, ચૌટા ત્રિપે ચંડાલ ॥ પુરવ પુણ્ય ફલિયો॥ વેચણ ને બેઠો તીહાંરે સુરીજન, એવે બાલ ગોપાલ॥ પુરવ પુણ્યફલીયો॥૧॥ એ આંકણી॥ સાટરે પીણ લેત્ર નહી રે સુ૦, મૃતકતણો તેહ જાણ ॥ પુ૦ ॥ દીઠો ધન્ને દુરથી રે સુ૦, સુંદર ખાટ સુવાણ ॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ સ્વર સાધીને મુલવ્યો રે સુ૦, લીધો દેઈ [1]દામ ॥ પુ૦ ॥ ઉપડાવી ઘેર આણીયો રે સુ૦, પર્યંક ધન્ને જામ ॥ પુ૦ ॥ ૩ ॥ અગ્રજ તત્ર ત્રિણ્યે તીહાં રે સુ૦, હસવા લાગ્યા તાસ ॥ પુ૦ ॥ મૃતક ખાટથી પામશે રે સુ૦, દામ પ્રમુખ સુવિલાસ ॥ પુ૦ ॥ ૪ ॥ ખાટ ગ્રહી ગૃહમેં યદા રે સુ૦, ઠબકાવે ધનસાર ॥ પુ૦ ॥ તતક્ષણ ઇસને ઊપલાં રે સુ૦, ॥ જુજુઆં થયાં સુપ્રકાર ॥ પુ૦ ॥ ૫ ॥ રતન અમુલિક નીસરયાં રે સુ૦, ખાટથકી તિણિવાર ॥પુ૦॥ છાશક કોડી દિનારનાં રે સુ૦, હરખ્યો તવ ધનસાર ॥પુ૦॥૬॥ સુતને કહે સુણો એહના રે સુ૦, ભાગ્યતણો બલ ભુર ॥પુ૦॥ પગ પગ પામે સંપદા રે સુ૦, પુણ્યતણે અંકુર

[1] સાતમાસા સુવર્ણ આપી.

॥પુ૦॥૭॥યતઃ॥અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્॥પદેપદેનિધાનાનિ,યોજનેર-
સકુંપિકા॥ભાગ્યહિનાનપશ્યંતિ,બહુરત્નાવસુંધરા ॥૧॥ભા-
વાર્થઃ-પગલેપગલે નીધાન એટલે ધનના ભંડારોને અને યોજ
નેયોજને રસકુંપિકા પ્રત્યે,ભાગ્યહિન પુરૂષો નથી જોઇશકતા;
પરંતુ પૃથ્વી તો બહુ રત્નવાળી છે. ॥ ૨ ॥ એહ થકી અહ
નીશી તુમે રે સુ૦, શું રાખો છો રોશ ॥ પુ૦॥ રાજાથી મચ્છર
ધરે રે સુ૦, રાંકને પીડતો સોશ ॥ પુ૦ ॥ ૮ ॥ નાંખી પીણ
લાગે નહી રે સુ૦, સુરજ સાહમી ખેહ ॥ પુ૦ ॥ સ્વાન અમ-
ર્ષ થકી ભસે રે સુ૦, પીણ ગજ સમ હીમ તેહ ॥પુ૦॥ ॥૯॥
મૃગ મૃગપતી તુલના કરે રે સુ૦, ગુંજા કનકથી જેમ ॥પુ૦॥
ઉત્પલ ખંડ મણિ રત્નથી રે સુ૦, દુર્જન સજ્જન તેમ ॥પુ૦
॥ ૧૦ ॥ નવલખ તારાથી નહી રે સુ૦, તેજ પ્રકાશ પડુર
॥ પુ૦ ॥ કરે ઉદ્યોત અવની તલે રે સુ૦, અંબર ઉગ્યો સુર
પુ૦ ॥ ૧૧ ॥ અવગુણને આદર નહીરે સુ૦, ગુણવંતો
પૂજાય ॥ પુ૦ ॥ ગુણવંતા પંકજ પ્રતે રે સુ૦, મસ્તકે રાખે
રાય ॥ પુ૦ ॥ ૧૨ ॥ સાહસીક ગુણે એકલો રે સુ, રખવાલે
વન સિંહ ॥ પુ૦ ॥ શેષનાગ પિણ સત્વથી રે સુ૦, ધારે ધરા
નીરબીહ ॥ પુ૦ ॥ ૧૩ ॥ મચ્છરથી દુઃખ પામીએ રે સુ૦,
મચ્છર કલહ ભંડાર ॥ પુ૦ ॥મચ્છર નરકનું બારણું રે
સુ૦, મચ્છરે નહી ભવ પાર ॥ પુ૦ ॥ ૧૪॥ રૂદ્રાચાર્ય તણી
પરે રે સુ, મચ્છરથી દુઃખ દંદ ॥ પુ૦ ॥ ઢાલ પંદરમી એ

થઇ રે સુ, જીન કહે વચન અમંદ ॥ પુ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

પંચાચાર વિચારધર, પરિવૃત બહુ પરીવાર ॥
ક્રિયા કુશલ વિદ્યા બહુલ, રૂદ્રાચાર્ય ગુણધાર ॥ ૧ ॥
ચાર સાધુ તે ગચ્છમેં, સુવિવેકી સુવિખ્યાત ॥
દાનાદીક જીન ધર્મમેં, શોભનીક સાક્ષાત ॥ ૨ ॥
બંધુદત્ત મુનીવર પ્રથમ, જ્ઞાનતણો ભંડાર ॥
ષટ દર્શનના શાસ્ત્રનો, જાણે સકલ વિચાર ॥ ૩ ॥
વાદલબ્ધિથી વિધીધ પરે, જીત્યા તર્કિક જોર ॥
જીતકાશી જીનશાસને, બીરૂદ વહે કવી મોર ॥ ૪ ॥
પ્રભાકરાખ્ય બીજો ભલો, તપસીમેં શીરદાર ॥
માસખમણને પારણે, અવિચ્છિન્ન વ્યવહાર ॥ ૫ ॥
કનકાવલી રત્નાવલી, વજ્રાવલી વિચીત્ર ॥
સિંહની ક્રિડીત તપ પ્રમુખ, આરાધે સુપવિત્ર ॥ ૬ ॥
ત્રીજો સોમીલ નામ મુની, નીમીત્ત શાસ્ત્રનો જાણ ॥
કાલત્રય વેત્તા નીપુણ, શ્રુત જ્ઞાની સુપ્રમાણ ॥ ૭ ॥
કાલીક નામે મુનિવરૂ, ક્રિયાપાત્ર શુચી ગાત્ર ॥
ચોથો ચિહું ગતિ ટાલવા, પાલે પ્રવચન માત ॥ ૮ ॥
ચારે સાધુ શીરોમણી, રત્નત્રય ભંડાર ॥
પંચાશ્રવ દુરે કરે, નીર્મમ નીરહંકાર ॥ ૯ ॥

ગુણ દેખીને જન સકલ, કરે સેવા સતકાર ॥
માન દાન મુનીવર પ્રતે, સાસે વિવિધ પ્રકાર ॥૧૦॥

॥ ઢાલ ૧૬ મી ॥

(શ્રી જીનશાસન જગ જયકારી.—એ દેશી)

રૂદ્રાચાર્ય તો મુનીવર પુજા, દેખીને દુઃખ પાવે રે ॥ મચ્છરથી મન એમ વીચારે, એહમેં શો ગુણ ભાવે રે ॥ અણિખ તજોરે, અણીખ તજો રે ॥ અણીખ થકી દુઃખ લહીએ રે ॥ પાપસ્થાનક એ દુઃખદાતા, તે સાચો સદ્દહીએરે ॥અણિખ તજો રે, અણીખ તજો રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હું આચાર્ય સકલ ગુણ દરીયો, વિદ્યામૃતથી ભરીયો રે ॥ પંચાચારાદીક અનુસરીયો, તપ જપ સંયમ વરીયોરે ॥ અણિખ૦॥ ॥ ૨ ॥ મુજ મુકીને એહને બહુ જન, બહુ માનાદીક આપે રે યશ વિસ્તાર કરે સવિ અહ નિશી, ગુણ મંદિર કરી થાપેરે ॥અ૦॥૩॥ એહવો મચ્છર અહ નિશી રાખે,જનઆગેં પિણ ભાંખે રે ॥ ગુણ લેવે નહી વીદ્યાદીકનો, તેહને તૃણ સમ દાખે રે ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ એહવે કુસુમપુરે પરવાદી, પટશાસ્ત્રી મદ ભરીયો રે ॥ પટદર્શનના વાદને જીતે, છાત્ર થકી પરવરીયોરે ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ જીતકાશી થઇ જનજતીને, નીંદે મચ્છર માતો રે ॥ ટીંટોડી પરે મન મદ રાખે,શિવમતથી અતીરાતો રે ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ કુસુમપુરેથી સંઘે મિલીને, સાધુ બે શીઘ્ર

પઠાયારે ॥ રૂદ્રાચાર્ય સમીપે તે પીણ, વિહાર કરંતા આયા રે ॥અ૦॥૭॥ વાત કરી આચારજ આગેં, જો વાદી જીતાયે રે ॥ તો જીનશાસન કેરી ઉન્નત્તિ, અધિકી સહુમેં થાયે રે॥અ૦॥ ॥ સાંભલી રૂદ્રાચારજ તિણિ દિશે, તતક્ષણ કીધ પ્રયાણો રે ॥ હીન શુકનથી વિલંબ વિચારે, બહુશ્રુત હોવે શાણો રે ॥ અ૦ ॥ ૯ ॥ બંધુદત્ત નીજ સાધુને [1] પ્રેષે, તે વાદી જીતવા રે ॥ સુરજ આગેં તેજ ન સોહે, જો કીજે લખ દીવા રે ॥ અ૦ ॥ ૧૦ ॥ તીમ તે સુર્ય સમોવડ મુનીવર, પાટલીપુત્રપેં આવે રે ॥ રાજસભામાં વાદસ્થલથી, પરવાદીને હરાવે રે॥અ૦॥ ॥ ૧૧ ॥ સૌગત મતવાસી તે વાદી, ક્ષણ ક્ષયતા મત થાપે રે, ॥ સ્યાદવાદથી સુપરેં તેહને, ઉત્તર ઉત્તમ આપે રે ॥ અ૦ ॥ ॥ ૧૨ ॥ સમજાવે તસ ન્યાય નીપુણથી, કુમતિ કદાગ્રહ છંડો રે ॥ [2] શીવમારગને જો તુમે વંછો તો જીનમતશું રઢ મંડો રે ॥ અ૦ ॥ ૧૩ ॥ વાદી નમીને મુનીવર ચરણે, માન તજે તિણી વેલા રે ॥ જૈનતણો જયજય સહુ બોલે, જૈનમતી થઇ ભેલા રે ॥ અ૦ ॥ ૧૪ ॥ અનુક્રમે રૂદ્રાચારજ ચરણે, બંધુદત્ત મુની આવે રે ॥ સંઘ સકલ મીલી તે મુનીવરની, બીરૂદાવલી બોલાવે રે ॥ અ૦ ॥ ૧૫ ॥ વાદી [3] કદલી કૃપાણ તું સાચો, વાદી ગજ શીર સીંહ રે ॥ વાદી ગરૂડ ગોવીંદ વીપદ તું, વાદીશ્વર માંહી લીહ રે ॥ અ૦ ॥ ૧૬ ॥ વાદી ઘુકને ભાસ્કર

૧ મોકલે ૨ મુક્તિના માર્ગને ૩. કેલને કાપવા માટે ખડગ જેવો.

સરીખો, વાદી કંદ કુદાલો રે ॥ વાદી [1]ગોધુમ [2]ઘરટ બીરાજે વાદી જન ભુપાલો રે ॥ અ૦॥૧૭॥ સરસ્વતી તું કંઠાભરણુ સોહ, જીનશાસન શીણગારો રે ॥ સોલમી ઢાલે જીન ઇમ ભાંખે, પુણ્યે બીરૂદ ઉદારો રે ॥ અ૦ ॥ ૧૮ ॥

॥ દોહા. ॥

બંદીજનના મુખ થકી, સુણી બીરૂદાવલી સાર ॥
ધમધમીયો રોપે કરી, રૂદ્રાચાર્ય તિણિવાર ॥ ૧ ॥
સાબાશો તે સાધુને, દેવી તે રહી દુર ॥
પિણ મચ્છરથી રૂદ્રને, કોપ ચઢયો ભરપુર ॥ ૨ ॥
બંધુદત્ત ઝાંખો થયો, દેખી ગુરૂ અપમાન ॥
સંઘે પિણ આચાર્યનો, મચ્છર લહ્યો અસમાન ॥ ૩ ॥

॥ ઢાળ ૧૭ મી. ॥

(ઇડર આંબલી રે ઇડર દાડમ દ્રાખ.-એ દેશી.)

એહવે સાંકેતનપત્તને રે, કૃપાલાલ વિખ્યાત ॥ નૃપસિંહ છે અતિ ઘણો રે, અસત્ય વચન અવદાત ॥ નરેસર, પાપી માંહી પ્રધાન ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ પંચાશ્રવ પૂરા કરે રે. મિથ્યાત્વ શ્રુતિ રાગ ॥ અશ્વમેધ અજમેધના રે નરમેધાદિક

---

૧ ઘઉં. ૨ ઘંટી.

યાગ ॥ન૦॥ વર દાન દિયે [1]વાડવ પ્રતે રે, જાણીને ગુરૂ જોગ ॥ તિલ તૈલાદિક ભુકન્યકારે, લવણાદિક શુભ યોગ ॥ન૦॥ ૩ ॥ જૈનતણો દ્વેષી ઘણો રે, સાધુને દે અતિ દુઃખ ॥ પરદેશો રાજા પરેં રે ॥ પાપતણો કરે પોષ ॥ ન૦ ॥ ૪ ॥ સાકેતનપુર પરઠાવ્યો રે, ઓપસર્ગે કરી સાધુ ॥ નીલાના મુનિ મૃગ કહ્યા રે, વિચરે સદા નિરાબાધ ॥ ન૦ ॥ ૫॥ રૂદ્રચાર્યે તે અન્યદા રે, સાંભલ્યો તે અધિકાર ॥ તવ સોમિલ મુની બોલીયા રે, અનુમતિ દ્યો એહ સાર ॥ન૦॥ ૬ ॥ ગુરૂ આજ્ઞાથી આવીયા રે, સાકેતનપુર માંહિ॥ ગુપ્તપણે મંત્રી ઘરે રે, પહોત્યા અતિહિ ઉચ્છાંહી ॥ન૦॥ ૭ ॥ પુષ્ય નક્ષત્રે નિપાઇયા રે, ભુપેભુવન ઉદાર ॥ વસવાની વેલા ભણી રે,પુછયા વિપ્ર તિવાર ॥ ન૦ ॥૮॥ નૃપને વસવા મંદીરે રે,જે દીન દાખ્યો વિપ્ર ॥સોમીલે મંત્રી આગલે રે, ઉથાપ્યો તે ક્ષીપ્ર ॥ ન૦॥૯॥ યામીનિ મધ્ય સમય સહી રે, થાશે વીદ્યુત્પાત ॥ નૃપ મંદીર પડશે તીણે રે, જોજ્યો તે સાક્ષાત ॥ન૦॥૧૦॥ મંત્રીયે સવી ભુપને રે,ભાંખ્યો તેહ વૃત્તાંત ॥ રાય કહે મંદીર તજી રે, રહિશું જઇ એકાંત ॥ ન૦॥૧૧॥ રાત્રી સમય નૃપ મંદીર રે, વીદ્યુત્પાત તે થાય ॥દેખી નૃપ વીસ્મય થયો રે, પ્રણમે મુનીના પાય ॥ન૦॥ ૧૨ ॥ ધર્મોપદેશ દેઇ કરી રે, કીધો સમકીતવંત ॥ વાડવ

[1] બ્રાહ્મણ.

માંન મર્દન કીયોરે, નૈમીત્ત શાસ્ત્રથી તંત ॥ન૦ ॥૧૩॥ બંધુદત્ત પરે આનીયો રે, આડંબરથી પુર ॥ શોભા તેહની સાંભલી રે, કોપ્યો તે રૂદ્રસૂર ॥ન૦ ॥૧૪॥ પ્રભાકર તપસી ભલો રે, કાલીક તીમ કીયાવંત ॥ દેખીને ગુણ તેહના રે, સ્તવના કરે સહુ સંત ॥ન૦॥૧૫॥ તે શ્લાઘા રૂદ્રાચાર્યને રે સાંભલતાં ન સુહાય ॥ તીણે કરીને ચારે મુની રે, શીથીલાચારી તે થાય ॥ ન૦ ॥૧૬॥ ગચ્છ શીથીલ ગુણથી થયો રે, વ્યવહારે પીણ હીણ ॥ સરોવર પીણ હાટે સદારે, પાલ હોવે જો ખીણ ॥ ન૦ ॥૧૭॥ યતઃ ॥ અનુષ્ટુપવૃતમ્ ॥ રાજ્ઞિ ધર્મિણી ધર્મિષ્ઠાઃ, પાપે પાપાઃ સમે સમાઃ॥ રાજાન મનુવર્ત્તંતે, યથા રાજાસ્તથા પ્રજાઃ ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ– ધર્મિષ્ટ રાજા છતે પ્રજા પણ ધર્મિષ્ટ થાય; પાપી રાજા છતે પાપીઃ શમ છતે સમઃ, એરીતે પ્રજા રાજાને અનુસરીને ચાલે છે, માટે જેવો રાજા તેવી પ્રજા.॥ ૧ ॥ ગુણ ન ગમે તસ કોયનો રે, આપ મુરારી થાય ॥ તિણે કરી રૂદ્રાચાર્યનોરે, પાપે પિંડ ભરાય ॥ ન૦ ॥ ૧૮ ॥ કિલ્બિષ ધ્યાનથકી મરી રે, થયો કિલ્બિષ સુર તેહ ॥ પાપે કરી સુરલોકમેં રે, પેસી ન શકે જેહ ॥ ન૦ ॥૧૯॥ તિહાંથી ચવિ બ્રાહ્મણ કુલે રે, હોશે મુક દરિદ્ર ॥ રોગાક્રાંત દુઃખી ઘણો રે, વ્યશનાદિક શત છિદ્ર ॥ ન૦ ॥ ૨૦ ॥ ભવ પુરણ કરીરે પછે રે, ભમશે

ભવજલ માંય ॥ કર્મ ક્ષય કરશે યદા રે, તવ લહેશે સુ
હાય ॥ ન૦ ॥ ૨૧ ॥ ચારિત્રિયો સુધો હતો રે, જ્ઞાન કિ
પિણ સાર ॥ તે મુનિવર મચ્છર થકી રે,પામ્યો દુઃખ સંસ
॥ન૦॥૨૨॥ તે માટે તુમે ચિત્તથારે મચ્છર ટાલો હેવ ॥ એ
શુ બંધવ તુમ તણો રે, એહની કરજ્યો સેવ ॥ન૦ ॥૨૩
લઘુ તો પિણ ગુરૂ ગુણ થકી રે, ગુરૂ કરી જાણે સંત ॥ ઇ
સમજાવે પુત્રને રે, સુપરેં તાત અત્યંત ॥ ન૦ ॥ ૨૪
યતઃ॥ શાર્દુલવિક્રીડિતવૃત્તમ્ ॥ હસ્તિ સ્થુલ તરઃ॥ સ
કુશવશઃ કિં હસ્તિમાત્રાંકુશઃ, દીપે પ્રજ્વલિતે પ્રણશ્યતિ ત
કિં દીપમાત્રં તમઃ ॥ વજ્રેણનિહતાઃ પતંતિ ગિરયઃકિં વ
માત્રોગિરિઃ, તજ્ઞેયસ્ય વિરાજતે સબલવાન્ સ્થુલેષુકઃ પ્રત્ય
॥૨॥ ભાવાર્થઃ—હાથી ઘણો જાડો છે, તેમ છતાં પણ તે અ
કુશને વશ હોય છે, માટે શું હાથી જેટલું અંકુશ છે? દી
અજવાલે છતે અંધારૂ નાશ પામે છે, ત્યારે શું દીવા જેટ
અંધારૂ છે? વજ્રવડે કરીને હણાએલા એવા પર્વતો પડે
ત્યારે શું વજ્ર જેટલો ગીરી છે? ના નહી. જેનામાં વિ
સામર્થ્ય હોય, તેજ બલવાન ગણાય છે; માટે મહોટાપણા
શો વીશ્વાસ રાખવો ॥ ૨ ॥ દાન કલ્પદ્રમ રાસનો રે, પ્ર
થયો ઊલ્લાસ ॥ ધનકુમર પુણ્યે કરી રે, લહેશે લ
વીલાસ ॥ ન૦ ॥૨૫ ॥ પંડીતમાંહી નગીમણી રે, હીતવી

ય બુધરાય ॥ સત્તર ઢાલેથી રચ્યો રે, જીનવીજયે સુખદાય ॥ નરેસર૦ ॥ ૨૬ ॥

ઇતિ શ્રી ધન્નાશાલીભદ્રચરીત્રે પ્રાકૃતપ્રબંધેદાનકલ્પદ્રુમાખ્યે પ્રથમશાખારૂપધન્નાશાહ પુણ્ય,વર્ણનોયંપ્રથમોલ્હાસઃ સમાપ્તમ્ ॥ ૧ ॥ અસ્મીનોલ્હાસે ઢાલ ॥ ૧૭ ॥

શ્રીમદ્ યશોવિજયજી જૈન સંસ્કૃત પાઠશાળા
અને
શ્રી જૈન શ્રેયસ્કર મંડળ.
[illegible]

॥ ઉલ્લાસ ૨ જો. ॥

॥ દોહા ॥

સકલ સમીહિત પુરવા, સમરથ જિન ચોવીશ ॥
તિમ શારદ સદગુરૂ પ્રતે, પ્રણમું વિશ્વાવીશ ॥ ૧ ॥
દાન કલ્પદ્રુમ રાસનો, અથ બીજો ઉલ્હાસ ॥
વર્ણવશું શ્રુતશાસ્ત્રથી, સુણો સકલ સુવિલાસ ॥ ૨ ॥
અગ્રજ ધન્નકુમર તણા, ત્રિણ્ણે તે નિતમેવ ॥
તાત તણા અપરોધથી, કરે ધન્નાની સેવ ॥ ૩ ॥
ભોજાઇ ભગતે કરી, ધરે શદા શિર આણ ॥
સગણ સકલ જી જી કરે, ભાગ્યબલે સુપ્રમાણ ॥ ૪ ॥
સ્વજનાદિક પોખે સદા, દિયે બંધવને માન ॥
માત તાત સેવા કરે, ધન્નો બુદ્ધિ નિધાન ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૧ લી ॥

(દીલ લાગ્યો રે વરણી-એ દેશી.)

પઇઠાણપુર પાસે એક દિવસે, જલનિધિ જલને પુરે ॥
તુમે દેખો રે પુણ્ય કમાણી, જે જગમાંહે ગવાણી ॥ તુમેo ॥
પ્રવહણ આવ્યા પવને પ્રેરયાં, દેખે સહુ કોઇ દુરે ॥ તુo ॥૧॥

એ આંકણી ॥ તે પ્રવહણનો પતિ પરલોકે, પહોત્યો જલનિધિ માંહે ॥તુ૦ ॥ તવ [1]નિર્યામીકે તે પ્રવહણને, આણ્યાં તેથી ઉચ્છાંહે ॥ તુ૦ ॥ ૨ ॥ તામ [2]સયાંત્રીક મીલી સવી નૃપને, ભેટ ધરીને મલીયા ॥ તુ૦ ॥ નૃપ સત્કાર લહીને તે પીણ, અતિ ઉત્કર્ષે ભલીયા ॥તુ૦॥ ૩ ॥ [3]નાકાપતિ જલનીધીમેં સાંપતિ, યમપુરે પહોત્યો સ્વામી ॥ તુ૦॥ તે માટે એ [4]પોત સંભાલી, લીજે કહ્યું શીર નામી ॥ તુ૦ ॥ ૪॥ વાત સુણીને નરપતી તતક્ષણ, પ્રમુદિત મનમેં થાવે ॥ તુ૦ ॥ સયાંત્રીક સન્માન લહીને, નીજ નીજ થાનક જાવે ॥ તુ૦ ॥ ૫ ॥ [5]યાનપાત્ર [6]ગોદાવરી માંહે, વાહક આણે વારૂ ॥તુ૦॥ નાગર નાંખીને જલકંઠે, ઠેલે કેઇક તારૂ ॥ તુ૦॥ ૬ ॥ [7]ભાડાદિક સઘલાં ઉતારયાં, પ્રવહણથી તેણી વેલા ॥ તુ૦ ॥ લવણ ભરયા તીહાં કલશ અનોપમ, દીઠા તેહ સમેલા ॥ તુ૦॥૭॥ લવણ કુંભ દેખી નૃપ ચીંતે, પરદેશે હશે મોંઘો ॥ તુ૦॥ તે માટે એ પ્રવહણ માંહી, પુરયો છે લેઇ સોંઘો ॥તુ૦॥૮॥ રાજા તવ વ્યવહારી સઘલા, તેહીને ઇમ ભાખે ॥તુ૦॥ લેઇ [8]ક્રીયાણકને ધન આપો, અમચે એ કુણ રાખે ॥ તુ૦ ॥ ૯ ॥ તે વ્યવહારી સમગ્ર મીલ્યા જીહાં, ધન્નો પીણ તિહાં આવે ॥

૧ ખારૂઆ. ૨ ખારૂઆ. ૩ તે વહાણનો ધણી.
૪ વહાણમાં રહેલો માલ. ૫ વહાણ. ૬ ગોદાવરી નદીમાં
૭ વાસણો, ૮ કરિયાણું.

એહને તો સહી હણીએ, ઇહાં પાપને દોષ ન ગણીએ રે ॥સ૦॥ વિષ શસ્ત્રાદિક કોઇ કીજે, એહને [1]પંચત્વ પદ દીજેરે ॥સ૦॥૭॥ છલ જોતા રહે ત્રિણ્યે ભાઇ, તે જાણે સકલ ભોજાઇરે ॥સ૦॥ લવલેશ દેવરને દાખે, તેહ ગુહ્ય ધન્નો ચિત્ત રાખે રે ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥ યતઃ ॥ વંશસ્થવૃત્તમ્ ॥ ઉદીરિતોર્થઃ પશુનાપિ ગૃહ્યતે, હયાશ્ચ નાગાશ્ચ વહંતિ નોદિતાઃ ॥ અનુક્તમપ્યુહતિ પંડિતો જનઃ, પરેંગિત જ્ઞાનફ્લા હિ બુદ્ધયઃ ॥૧॥ ભાવાર્થઃ-કહેલો અર્થ તો, પશુ પણ જાણી શકે છે, ઘોડા અને હાથીઓ તેઓને હાંકીએ તો, તે પણ ચાલે છે, પરંતુ પંડિત પુરૂષ તો વગર કહેલું પણ તર્કથી જાણી જાય છે. માટે પરનાં મનમાં રહેલી વાતને જાણનારી જ્ઞાનરૂપ બુદ્ધિયો છે. અર્થાત બુદ્ધિથી પરના મનમાં રહેલી વાત જાણી શકાય છે. ॥ ૧ ॥ ચિત્તમેં હવે ધન્નો વિચારે, કહે કલહ તે કોણ વધારે રે ॥સ૦॥ જિહાં બંધવ ચિત્ત દુઃખ પાવે, તેહ શું કીજે વડદાવે રે ॥ સ૦॥ ૯ ॥ ચિત્ત ભાગ્યાં સાજાં નવિ થાયે, સહુ શાસ્ત્રે પિણ કહેવાયે રે ॥સ૦॥ ઉત્તમ નર તેહજ જાણે, તવ વિચરે સમય પ્રમાણે રે ॥ સ૦ ॥ ૧૦ ॥ યતઃ ॥ ઉપજાતિવૃત્તમ્ ॥ ભગ્ના હિ શાખા ન વિલંબનીયા, ભગ્નેષુ ચિત્તેષુ કુતઃ પ્રપંચઃ॥ ગંતવ્યમન્યત્ર વિચક્ષણેન, પૂર્ણે

[1] મરણ.

મહી સુંદરી સુંદરેતિ ॥૨॥ ભાવાર્થઃ—જે વૃક્ષની શાખા ભાગી ગઈ હોય અને જેની ડાલિયો ભાગેલી હોય, ત્યાં આશ્રય શો કરવો ! મન જુદાં થયાં, ત્યાં પ્રપંચ શો કરવો? અર્થાત્ કાંઇ પણ ન કરવું. એવે સમયે તો ડાહ્યા પુરૂષે બીજે ઠેકાણે જવું. કારણકે પૃથ્વી વિશાલ પડી છે અને મનોહર સ્ત્રી જેવી છે. ॥ ૨ ॥ દેશાટન પંડિત મિત્રતા ચ, વારાંગના રાજસભા પ્રવેશઃ ॥ અનેક શાસ્ત્રાનિ વિલોકયતાનિ, ચાતૂર્ય મૂલાનિ ભવંતિ પંચ ॥ ૩ ॥ ભાવાર્થ—દેશાટન કરવું, પંડિતની મિત્રાઈ કરવી, ગણિકાની ધન હરણ કરવાની ચતુરાઇ જાણવી, રાજ્યસભામાં પ્રવેશ કરવો અને અનેક શાસ્ત્રોનું અવલોકન કરવું, એ પાંચ કારણ ચતુરાઇનાં મૂલ છે. ॥૩॥ તેહભણી પરદેશ જઇએ, નિજ ભાગ્ય પરીક્ષા કરિયે રે ॥સ૦॥ ભુજ-બલ પરતક્ષ કરીજે, તિમ નવ નવ દેશ દેખીજે રે ॥ સ૦ ॥ ॥ ૧૧ ॥ રખે દુઃખ એહને કોઇ થાયે, મુજથી અપ્રીતિ જ-ણાયે રે ॥સ૦॥ ઇમ ચિંતી થયો સાવધાન, મધ્ય રાત્રે કીધ પ્રયાણ રે ॥ સ૦ ॥ ૧૨ ॥ શુકન સબલ તવ થાવે, માલવ ભણી સિદ્ધિ સોહાવે રે ॥ સ૦ ॥ કૌતુક ક્રીડા બહુ કરતો, મનમાંહે ઉમેદ ધરતો રે ॥ સ૦ ॥૧૩॥ મધ્યાન સમય જવ થાયે, તવ પંથનો ખેદ જણાયે રે ॥સ૦॥ તિહાં ખેત્ર ખેડંતો હાલી, એક દીઠો નયણ નિહાલી રે ॥સ૦॥ ૧૪ ॥ તરૂ શી-તલ છાયા દેખી, તિહાં બેઠો પંથ ઉવેખી રે ॥ સ૦ ॥ હાલ

બીજે ઉલ્હાસે એ બીજી, કહી જિનવિજયે મન રીઝી રે ॥ સ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

હાલિક ધન્નાને નિરખિ, વિકસિત વદન સુબોલ ॥
ભોજન આણે ભક્તિથી, શાલ દાલ ઘૃત ગોલ ॥ ૧ ॥
ધન્નો કહે ઉપક્રમ વિના, ન કરૂં ભોજન લિગાર ॥
મૃગપતિ પરે નિજ ઉપક્રમે, સવિ રાખું વિવહાર ॥ ૨ ॥
તે માટે તુમ હલતણાં, એક બે વાલું ચાસ ॥
પછિ તુમ આગ્રહથી સહી, કરશું ભોજન ખાસ ॥ ૩ ॥
ઇમ કહી હલ ખેડયો તુરત, ધન્ન કુમર ગ્રહી રાશ ॥
પ્રગટયો તતક્ષણ દેખતે, ભૂમિથી નિધિ સુપ્રકાશ ॥ ૪ ॥
હાલી કહે તુમ ભાગ્યથી, પ્રગટયો એહ નિધાન ॥
ધન્નો કહે હાલિક પ્રતે, એ તુમ પુણ્ય પ્રમાણ ॥ ૫ ॥
ઉપકૃતિ કરી ભોજન કર્યો, શ્રમ ટાલી તિણુઠાંહિ ॥
૧કાર્પટિકશું મૈત્રી કરી, ગમન કરે ઉચ્છાંહિ ॥ ૬ ॥
કૃષિ જાઇ નિજ નૃપ પ્રતે, સકલ કહ્યો અવદાત ॥
ક્ષમાપતિ પણ પ્રમુદિત ભણે, ધન્નકુમર શુભ જાત ॥૭॥
જે ધન ધન્ને તુમ પ્રતે, દીધો એ અસમાન ॥

૧ હાલીથી.

તો મેં પિણ બખશો તુને, ભોગવો ભોગ પ્રધાન ॥ ૮ ॥
તવ હાલિક હર્ષિત થઇ, નિધિ પ્રગટયો જીણ ઠામ ॥
વાશું તિણ થાનકે ભલું, ધનપુર નામે ગામ ॥ ૯ ॥
ઊત્તમ નર આવ્યા થકી, પામી રુદ્ધિ વિશાલ ॥
હાલી તે તતક્ષણ થયો, ગ્રામ તણો ભુપાલ ॥ ૧૦॥યતઃ॥

આર્યવૃત્તમ્. ॥ઉત્તમ જણ સંસગ્ગી, સીલદરિદ્દંપિ કુણઇ સીલડ્ઢં॥ જહ મેરૂગિરીવિ લગ્ગં તિણમવિ કણગત્તણમુવેઇ ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ—જેમ મેરૂગિરિને લાગેલાં તૃણાં પણ સુવર્ણપણાને પામે છે, તેમ ઉત્તમ જનનો સંસર્ગ પણ શીલ રહિત પુરૂષને શીલયુક્ત કરે છે. ॥ ૧ ॥

॥ ઢાલ ૩ જી ॥

(પ્રવહણ તિહાંથી પુરિયાં રે લાલ—એ દેશી.)

હવે ધન્નકુમર તિહાં થકી રે લાલ, પંથે ચાલ્યો જાયરે ॥ સુગુણ નર ॥ જોવે દેશ વિદેશનાં રે લાલ, કૌતુક અતિ સુખદાય રે ॥ સુગુણ નર, પુણ્યે મનવંછિત મિલેરે લાલ ॥ ॥ ૧ ॥ એ આંકણિ. ॥ પુણ્યે સયલ સયોગ રે ॥ સુ૦ ॥ પુણ્યે સુર સાન્નિધ્ય કરેરે લાલ, પુણ્યે વંછિત ભોગ રોસુ૦ ॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ તિહાં કણે વન દેખે ભલાં રે લાલ, વૃક્ષતણાં તિહાં લાખ રે ॥ સુ૦ ॥ આંબાં જાણુ કરમડાંરે લાલ, દાડિમ

ક્ષ રે ॥સુ૦॥ પુ૦ ॥ ૧૨॥ ગજ ટોલાં વનમેં ભલાં રે લાલ, ઉન્મુલે કેઇ વૃક્ષ રે ॥ સુ૦ ॥ વાનર યુથ વિશેષથી રે લાલ, મહિષ તણા તિહાં લક્ષ રે ॥ સુ૦ ॥ પુ૦॥૧૩॥ મૃગ ચિત્રક શાવર સશા રે લાલ, વ્યાઘ્ર વિશેષનો વાસ રે॥સુ૦॥ મૃગપતિ પિણ તિહ સંચરે રે લાલ, કરતાં કુલ અભ્યાસ રે ॥સુ૦॥પુ૦॥ ૧૪॥ ઇત્યાદિક જેનો થોકો રે લાલ, કૌતુક વિવિધ પ્રકાર રે ॥ સુ૦ ॥ અનુક્રમે માલવ દેશમાં રે લાલ, આવ્યો પુણ્ય મઝાર રે ॥સુ૦॥પુ૦॥૧૫॥ તટની તીરે અન્યદા રે લાલ, કરી વેલુક સંથાર રે ॥ સુ૦ ॥ શયન કરે ધન્નો તિહાં રે લાલ, ધ્યાન ધરી નવકાર રે ॥સુ૦॥ પુ૦॥ ૧૬ ॥ નિર્ભયથી નિદ્રા કરે રે લાલ,સાહસિકમેં શિરદાર રે॥સુ૦॥બીજે ઉદ્દાસે જીન કહે રે લાલ, દાવ ત્રીજી મનુદાર રે ॥સુ૦॥પુ૦॥૧૭॥

॥ દોહા ॥

એહવે [1]યામિનીએ તિહાં, યામ રહી જવ શેષ ॥
[2]શિવા શબ્દ તિહાં સાંભળ્યો, ચમક્યો ચિત્ત વિશેષ॥૧॥
શુકન શાસ્ત્ર અનુસારથી, કરે નિશ્ચય ચિત્ત માંહી ॥
રાત્રિ શિવા [3]દુરગા દિવસ,શબ્દ તે [illegible] ર ॥
વસંતરાજ્ય ગ્રંથાદિકે, [illegible] ॥

રે જશ અધિક દિવાજા રે વસુધામે તાજા રે, યશ છે જેહના રે ॥૪॥ ગજ રથને ઘોડા રે, પાયક દસ જોડારે ॥ નહિ તેહને થોડા રે,નૃપને પાયકેરે ॥૫॥ શિવાદેવી રાણી રે, સીતા સમ જાણી રે,॥ પટરાણી થપાણિ રે, ઉત્તમ ગુણ થકી રે ॥ ૬ ॥ એક દિન નૃપ ચિંતે રે. મન કેરી ખંતે રે, ॥ બુદ્ધિવંત સંકેતે રે, મંત્રિ ન માહરે રે ॥ ૭ ॥ તેહભણી નિરધારીરે, કરી પરિક્ષા સારીરે ॥ મતિવંત વિચારી રે, કીજે મંત્રી રે ॥ ૮ ॥ પટહો વજડાવે રે, નૃપ નિજ મન ભાવે રે ॥ કરે અતિ ચડહાવે રે, એ ઉદઘોપણા રે ॥ ૯ ॥ સરોવર [1]લાખોટે રે, જે છે અતિ છેટે રે ॥ તે થંભને વાટે રે, બેઠા [2]પાલથી રે ॥ ૧૦ ॥ નૃપ તસ ધન આપે રે, મંત્રી પદ થાપે રે ॥ યશ તેહનો વ્યાપે રે,બુદ્ધિબલે ભલો રે ॥ ૧૧ ॥ સુણ્યો ધન્નકુમારે રે,મનમેં તવ ધારે રે,॥ એહ વાત વિચારે રે, વિલંબ ન કીજીએ રે ॥ ૧૨ ॥ પટહો છબિ આવે રે, સર તટે સોહાવે રે ॥ અતિ હર્ષ ન માવે રે, નૃપને નિરખતાં રે ॥ ૧૩ ॥ એક દોરી તે લીધી રે, [3]તરૂ મુલમેં સીધી રે ॥ યતને કરી બાંધી રે, [4]સર પાછલ ફિરયો રે ॥ ૧૪ ॥ રજ્જુથી

૧ સરોવરની વચ્ચે. ૨ તે તલાવની પાસે બેસીને તલાવની વચમાં રહેલા થંભને બાંધે ૩ તલાવની પાલે એક વૃક્ષનાં મૂલે દોરડાનો છેડો બાંધ્યો. ૪ પછી બીજો છેડો લેઇને તલાવની એક દોરેથી ચોફેર ફરી આવી, પ્રથમ વૃક્ષના મુલે બાંધેલા દોરડાના

વીંટાણો રે, દેખી તવ રાણો રે ॥ બુદ્ધિવંત વખાણ્યો રે, થાપ્યો મંત્રવી રે ॥ ૧૫ ॥ પુરજન સહુ હરખ્યાં રે, સુણી બુદ્ધિ પરિક્ષારે ॥ તસ પુણ્ય આકર્ષ્યા રે, સહી આવી નમે રે ॥ ૧૬ ॥ પુરજન મને પોખે રે, નૃપને સંતોખેરે ॥ કોઇ બુદ્ધિ વિશેષે રે, સુપરે ભાગ્યથી રે ॥૧૭॥ યતઃ ॥ માલિની-વૃત્તમ્ ॥નરપતિ હિતકર્ત્તા દ્વેષતાંયાતિ લોકે,જનપદ હિતકર્તા ત્યજ્યતે પાર્થિવેન ॥ ઇતિ મહતિ વિરોધે વર્ત્તમાને સમાને, નૃપતિ જનપદાનાં દુર્લભઃ કાર્ય કર્તા॥૧॥ ભાવાર્થઃ-રાજાનું સારૂં કરનાર માણસના ઉપર લોકો દ્વેષ રાખે છે, દેશનું સારૂં કરનાર પુરૂષ, રાજાવડે ત્યાગ કરાય છે; એવો મહોટો અને સરખો વિરોધ વર્ત્તતે છતે, રાજાનું અને દેશનું ભલું કરનાર તો દુર્લભજ મલી આવે છે. ॥૧॥ નૃપ દત્ત આવાસે રે રહેતાં સુખવાસે રે ॥ જુએ મનને ઉલ્લાસે રે, પુર શોભા ભલી રે ॥ ૧૮ ॥ કલ્પદ્રુમ રાસે રે, જિન કહે સુવિલાસે રે॥ એહ બીજે ઉલ્લાસે રે ઢાલ ચોથી સહી રે ॥ ૧૯ ॥

છેડા સાથે, આ છેડાની આંટી દેઇને પ્રથમ ચાલ્યો હતો, તે તરફ ચાલ્યો, પ્રથમ છેડો બાંધ્યો હતો, તેની સન્મુખ પાછો જઇને છેડો ખેંચ્યો એટલે સ્થંભે ગાંઠ જઇ પહોતી, એટલો પાછો તેજ માર્ગે વલી આવ્યો, પછી બે છેડા ભેગા હાથમાં લેઇ ધન્નકુમર બેઠો ત્યારે રાજાએ જાણ્યું કે, આ બુદ્ધિવંત છે.

॥ દોહા. ॥

દીઠા દુરથી આવતાં, ¹પાંશ વિલિપ્ત શરીર ॥
મલિન વસન શત ખંડ તસ, માત પિતા તિમ વીર ॥૧॥
કાંતિ હિણ કુત્સિતપણે, ભગ્ન ભાંડ ગ્રહી હાથ ॥
દીન ખીણ દીઠી તિહાં, ભોજાઇ પિણ સાથ ॥૨॥
દેખી ચિંતે ધન્નકુમર, વિસ્મયથી ચિત્તમાંહિ ॥
માત પિતાદિક માહરા, કિમ આવે ઇણ ઠાંહિં ॥૩॥
રૂદ્ધિ ઘણી છે તસ ઘરે, પુણ્યથકી સુવિલીન ॥
તે કિમ સંભવિયે ઇહાં, એહતો દીસે દીન ॥૪॥
દીસે છે તેહ સારિખા, તે પિણ કેમ કહાય ॥
માહરી માને વાંઝણી આવ્યો ઇહાં એ ન્યાય ॥૫॥

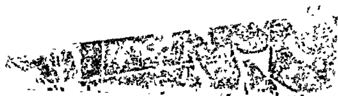
॥ઢાલ ૫ મી.॥

(ચરણાલી ચામુડા રણ ચઢે—એ દેશી.)

ધન્નકુમર મન ચિંતવે, એ પરિજન ઇહાં કેમઆવે રે ॥ ધન સંપદ ઘરમેં ઘણી, એ વિસ્મય બહુલો થાવે રે ॥જુઓ જુઓ પુણ્ય પટંતરો ॥ ૧ ॥ એ આંકણિ. ॥ પુણ્યે વંછિત સીઝે રે ॥ પુણ્યબલે લક્ષમી મિલે,પુણ્યે રાજા રીઝેરે ॥જુ૦॥ ॥૨॥જઇ જોઓ હવે એહને,ઇમ ચિંતી તિહાં આવે રે ॥ માત

---

૧ ધુલ

નહી લાગો રે કુક્ષીસંબલ થઇ નીસરયાં, જિમ ઋષિ ઉપને વૈરાગો રે ॥ જુ૦ ॥ ૧૩ ॥ યતઃ ॥ દિવસ પલટયો હી પુરો, જાગિ શકે તો જાગ ॥ પાણી ઉપર પથ્થર તરે, સોને સલગી આગ ॥ ૧ ॥ ફિરતા દેશ વિદેશમેં, ઉદરનો ભરણ વહંતા રે ॥ શીત તાપાદિક અતિ ઘણા, તે પિણ સકલ સહંતા રે ॥ જુ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇહાં આવ્યા તુમને મિલ્યા, હવે અમ સહુ દુઃખ ભાગ્યાં રે ॥ કુલદીપક તુમ પેખતાં; સુકૃત તણા દિન જાગ્યા રે ॥ જુ૦ ॥ ૧૫ ॥ ભાઇ પિણ આવી મીલ્યા, કપટથી હેત ઉપાઇરે ॥ અધિક આનંદ થકીતીહાં આવી મિલી ભોજાઇ રે ॥ જુ૦ ॥ ૧૬ ॥ સયલ સયણ હુઆ સામટા, ધન્નો મન સુખ પાવે રે ॥ બીજે ઉલ્હાસે પાંચમી, જિન મન રંગે ગાવે રે ॥ જુ૦ ॥ ૧૭ ॥

॥ દોહા ॥

ધન્નાશાહે નેહજ ધરી, તાત પ્રમુખ તિણિવાર ॥
શુભપણેથી લેઇને, આણ્યા નિજ આગાર ॥ ૧ ॥
સ્નાન કરાવી શુચિ કરયા, પહિરાવ્યા શુભ વેશ ॥
વસ્ત્રાભરણાદિક થકી, સંતોપા સુવિશેપ ॥ ૨ ॥
વસવાને આવાસ અતિ, સુંદર દીધા તાસ ॥
પિતૃ ભ્રાતૃ પરિવાર સવિ, સુખી થયા સુવિલાસ ॥ ૩ ॥
અતિ તેજસ્વી ધન્નકુમર, બુદ્ધિવંત પ્રધાન ॥

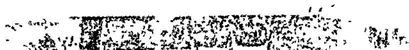
પ્રજા સકલ જી જી કરે, નૃપ દે અતિ સનમાન ॥ ૪ ॥
અણસહતા તે તેજદ્યુતિ; ધનદત્તાદિક ભ્રાત ॥
જીમ રવિ તેજ ન સાંસહે, કૌશિક ખેચર વ્રાત ॥ ૫ ॥
પિતા પ્રતે પ્રણમી કહે, અમને ધનનો ભામ ॥
દેવરાવો દિલમેં ધરી, જીમ રહે વધતો રાગ ॥ ૬ ॥
તાત કહે રે નીગુણ, હજીય ન આવે લાજ ॥
ઇપ્સીત ભોગને ભોગવો, કાં વીણસાડો કાજ ॥ ૭ ॥
તુમ ગૃહથી એ ધનકુમર, લાજ્યો નહિ લીગાર ॥
લક્ષ્મી એહેના ભાગ્યની, કીમ કરો હાંશ ગમાર ॥ ૮ ॥
તવ તીણે ત્રટકી કહે, અમ ગૃહનો જે સાર ॥
રત્નાદીક તેએ સકલ, લાવ્યો છે નીરધાર ॥ ૯ ॥
અન્યોઅન્યે પીતુ પુત્રના, વચન વીરોધ વીશેષ ॥
શીખ ન માને સાખયા, લોભે ગ્રસ્ત અશેષ ॥ ૧૦ ॥
પિતૃ ભ્રાતૃ વિરતંત સવિ, જાણ્યો ધન્ને જામ ॥
એકાંતે આવી કરી, આલોચે અભિરામ ॥ ૧૧ ॥

॥ ઢાલ ૬ ઠી. ॥

(કર્મ પરીક્ષા કરણ કુમર ચાલ્યો રે.–એ દેશી.)

ધન્નકુમર મન ધીર ધરી તિહાં રે ચિંતવે ચિત્ત મઝાર ॥ ઇહાં રહેતાં ભાઇને દુઃખ હુવે રે, મુજ હુંતી નિરધાર ॥

ધન્નકુમર મન ધીર ધરી નિદ્રાંરે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ અર્દ્ધ નિશાયે ઊઠી નીસર્યો રે, સાહસિક ધરી સુવીવેક ॥ સ્વરબલ સાધીને ને સંચરે રે શુકન થયા શુભ છેક ॥ ધના ૨ ॥ અનુક્રમે કૌતુક વિધી નીહાલતો રે, પહોત્યો કાશી દેશ ॥ વાણારશી પુર પાસે આવીયો રે જેહેં નગર નીવેશ ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ પાર્શ્વ સુપાર્શ્વ જીણંદના જન્મનો રે, એ ઉત્તમ અહિઠાણ ॥ દેખીને મનમાં સુખ ઉપન્યોરે, જન્મ થયો સુપ્રમાણ ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ ગંગા તીરે નીરમલ નીરમાં રે, કરે જલક્રીડા કામ ॥ એહવે આવી અંબરથી તીહાંરે, ગંગાદેવી નામ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ દેખી ધન્નકુમરના રૂપને રે, મોહી મનમેં અત્યંત ॥ પંચવિષય સુખ વિલસણુ નેહથી રે, ખરી રાખે મન ખંત ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ વૈક્રિય રૂપ વીકુર્વી ને નવો રે, અપચ્છર સમ અદભૂત ॥ હાવ ભાવ વિભ્રમ કરીને તિહાં રે, વચન વદે સદભૂત ॥ ધના ॥ ૭ ॥ સ્વામી હું તુમ સેવક છું સદારે, નેહથકી લયલીના ॥ પ્રીતબંધાણી પ્રેમરસે કરી રે, જેહવી જલને મીન ॥ ધ૦ ॥ ॥ ૮ ॥ પંચ વિષયસુખ મુજ સાથે મુદા રે, ભોગવો ભાગ્ય નિધાન ॥ હું છું ગંગાદેવી ગુણ ભરી રે, જાણી દ્યો મુજ માન ॥ ધ૦ ॥ ૯ ॥ યતઃ ॥ આયા આશ કરેય, તાસ નિરાશ ન મુકીએ ॥ નિપટજના કારણ, નિરખું દીસે નાંમસાં ॥ ૧ ॥ તુમ ગુણ રૂપ લાવણ્ય લીલાથકી રે, હું મોહી
ી વાલેશર માહરાં રે,

યતનનાં હો કે, અતિહિ સોહામણાં ॥ તે સાંભલી દેવી હો કે, ગંગા મન હરખી ॥ નીજ મમ ઉલ્લાસે હો કે, કુમરનું મુખ નિરખાં ॥ ૧ ॥ કરજોડી બોલે હો કે કુમર પ્રતે વાણી॥ તુમ હૃદયતણી મેં હો કે, વાત સયલ જાણી ॥ તું ધર્મધુરંધર હો કે, મનુષ્યમાંહે મોટો ॥ બીજો તુજ આગલ હો કે, નર સઘલો છોટો॥ ૨ ॥ તુમે પર ઉપગારી હો કે, ગુણમણિના દરિયા ॥ તુમે સહજ સુરંગા હો કે, સંતોષે ભરિયા ॥ સુવિવેક વિચારી હો કે, સારી તુમ કરણી ॥ જીનમત [1]અનુખંગી હો કે, પુણ્યતણી ભરણી ॥ ૩ ॥ તુમે મુજને તારી હો કે, વારી હું [2]જાઉં તુમચી ॥ સમકિત સુરમણિશું હો કે, મતિ જાગી અમચી ॥ સંસાર જલધિમેં હો કે, પડતીને રાખી ॥ સમજાવી વિગતે હો કે, મધુર વચન ભાખી ॥૪॥ [3]ઉપકૃતિ હવે તુમચી હો કે, ઊરણ કિમ થાઉં ॥ તુમે ધર્મના ધોરી હો કે, ભામણડે જાઉં ॥ ઇમ કહીને કુમરને હો કે, ગંગાદેવી તિહાં ॥ શુભ રયણ ચિંતામણી હો કે, આપે આણિ તિહાં ॥ ૫ ॥ દેઇ રત્ન અમુલિક હોકે, કુમર પ્રતે બોલે ॥ ॥ જીનધર્મને આગલ હો કે, એહ છે કુણ તોલે ॥ કરિને વિધિ વંદન હો કે, દેવી ઠામ ગઇ ॥ ધન્નકુમરના મનની હો કે, ચિંતિત વાત થઇ ॥ ૬ ॥ લેઇ રત્નને સંગે હો કે, રંગે મ-

૧ જીનમત સાથે પ્રીતિ છે. ૨ તુમારે વારણે જાઉં. ૩ તમે મને ઉપકાર કર્યો, તે ગુણ ઉશીંગણ કેમ થઉં?

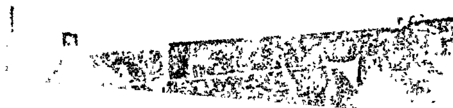

હો કે, બત્રિશબદ્ધ ઘણાં ॥ વડદય વ્યવહારી હો કે, ધનથી ધનદ સમા॥ દાને કરી શુરા હો કે, સુરતરૂ સમ ઉપમા॥૨૩॥ ગોભદ્ર સુદર્શન હો કે, શ્રી જિનદાસ જીશા ॥ કોટી ધ્વજ કહીએ હો કે,જીનમત ચિત્ત વશા ॥ જીણ નગરે સુપરે હો કે, ચૌદ ચોમાસ કિયા ॥ શ્રી વીર જીણંદ હો કે,ધર્મોપદેશ દિયા ॥ ૨૪ ॥ વૈભાર વિપુલને હો કે, કંચન દેવ ગિરી ॥ ઉદયાચલ નામે હો કે, એ પંચે શિખરી ॥ તિણે કરિ પુર સોહે હો કે, કહેજિન એમ વલી ॥ બીજે ઉલ્લાસે હોકે, સાતમી ઢાલ ભલી ॥૨૫॥

॥ દોહા ॥

તે રાજગૃહીનો ભલો, [1]ભંભસાર રાજન ॥
અરિયણને અહિ ગરલ સમ, સજ્જને દે માન ॥ ૧ ॥
કર કરવાલે કંપીયા વૈરી [2]વ્રાત વિકરાલ ॥
તે સેવે નૃપ પદકમલ, માનસરે જ્યું મરાલ ॥ ૨ ॥
દાની માની અનડભદ, સાહસિકમાં શિર તાજ ॥
જ્ઞાની ધ્યાની જિન ગુણે, સદા રહે સુખસાજ ॥ ૩ ॥
ક્ષાયિક સમકિત આચરે, [3]અક્ષય પદને હેત ॥
અષ્ટોત્તર શત જવ થકી, સ્વસ્તિક જીન સંકેત ॥ ૪ ॥
નંદા ધારણી ચેલણા, પ્રમુખ એક શત નાર ॥

૧ શ્રેણિક રાજા. ૨ સમૂહ. ૩ મોક્ષને

વન શોભા ઘણી રે લો ॥ ૪ ॥ મન ચિંતે વિસ્મિત થઇને એહવી વાત જો, કેહને પુણ્યે વન સર્વે ફુલ્યો ફલ્યો રે લો॥ તવ વન ઢુંઢતાં ચંપક તરૂવર હેઠ જો, બેઠો રે દીઠો તે ભાગ્યથી અટકલ્યો રે લો ॥ ૫ ॥ તસ ઈંગિતને આકારે તે શુભ રૂપ જો, દેખી રે મન હરખી પરખે તતક્ષણે રે લો ॥ જિમ રત્નપરિક્ષક પરખે રત્નને કાચ જો, બુદ્ધિબલીને પરિક્ષા તિમ કવિયણ ગણે રે લો ॥ ૬ ॥ હવે આવી ધન્ના પાસે શેઠ તિવાર જો, કુશલાલાપ પુછીને પ્રમુદિત મન કિયો રે લો ॥ કહે સ્વામી પધારો અમ મંદિર મહારાજ જો, તુમ મિલવાથી લાભ ઘણો પ્રભુ અમ થયો રે લો ॥ ૭ ॥ ઇમ ભાંખી શેઠ તે ધન્નાને તતખેવ જો, અશ્વારૂઢ કરીને ઘર તેડી ગયા રે લો ॥ તૈલાદિક મર્દન ઊગટણાદિક ચંગ જો, સ્નાન સુગંધી જલથી કરી પાવન થયા રે લો ॥ ૮ ॥ મન ગમતાં ભોજન કીધાં એકણ થાલ જો, બેઠા રે કરે ક્રીડા તીહાં વાતાયને રે લો ॥ કહે શેઠ ધન્નાને સુપરે અમચી બાલજો પરણોને પ્રેમે ખેમે શુભ મને રે લો ॥૯॥ તવ બોલે ધન્નો શેઠ ભણી સુવિચાર જો, વિણ ઓલખિયાં અમને કિમ પરણાવશો રે લો ॥ કુલ જાતિ પૂછયા વિણ એવડાં મ્હોટાં કાજ જો, કીજે જે કહો કિણ વિધિ મન ઉચ્છાહસે રે લો ॥ ૧૦ ॥ તવ બોલ્યા શેઠ ધન્નાને કરિ મનુહાર જો, રૂપ કલા ગુણ લાવણ્યથી તુમ કુલ લહ્યો રે લો ॥ વલી આચારેથી જાણી ઉત્તમ જાતિ જો, અમ વન ફલેથી

અમે મનમેં નિશ્ચય ગ્રહ્યો રે લો ॥ ૧૧ ॥ તવ મૌન કરી રહ્યા ધન્નોશાહ તિવાર જો; શેઠે તવ વિવાહનાં પરડણ તિહાં કિયાં રે લો ॥ તવ ગોરી ગાવે કોકિલ સ્વરથી ગીત જો, શ્રીફલને સોપારી પાન પ્રમુખ દિયાં રે લો ॥ ૧૨ ॥ હવે ધન્નાશાહે ચિંત્યો મનમેં તામ જો, સુસરાને ઘેર રહેતાં લાજ વધે નહી રે લો ॥ વલિ પાણીગૃહણનો કિમ હોવે ઉછરંગ જો, નાત પ્રમુખને પોખવી પિણ માહરે સહી રે લો ॥ ૧૩ ॥ યતઃ॥ ઉત્તમ આપ ગુણે ભર્યા, મધ્યમ તાત ગુણેણ ॥ અધમ સુણ્યા માતુલ ગુણે, અધમાધમ સુસરેણ ॥ ૧॥ ભાવાર્થઃ–પોતાના ગુણથી ઓલખાય તે ઉત્તમ, પિતાના ગુણથી ઓલખાય તે મધ્યમ, માતાના ગુણથી ઓલખાય તે અધમઅને સસરાના ગુણથી અર્થાત્ સસરાના નામથી ઓલખાય તે અધમમાં પણ અધમ જાણવો. ॥૧॥ ઇમ ચિંતી લીધાં તતક્ષણ મહોટાં ધામ જો, કામ ચલાયો સઘલો મણિ મહિમા થકી રે લો ॥ જસ ચિંતામણી ઘર તેહને શી છે ખોડ જો, મનચિંતિત સવિ થાવે ઇમ સઘલે વકી રે લો ૧૪ ॥ હવે સુરમણિ પુજી જે જે ચિંતે કાજ જો, તે તે રે તતકાલે થઇ આવે ભલો રે લો॥ બહુ સેવક સેના હય ગય રથ પરિવાર જો, સેવે રે કરજોડી યશ પિણ ઊજ્જલો રે લો ॥ ૧૫ ॥ જે ભાગ્યબલી છે તેહને પગ પગ રૃદ્ધિ જો, વિણ ઉદ્યમથી આવે જાવે આપદા રેલો ॥ જેમ ઊતકર તુરતમેં વિણ આયાસે વૃદ્ધ જો, થાય રે તિમ

આવે મિલી સવિ સંપદા રે લો ॥ ૧૬ ॥ જેણે પુરવે સુકૃત કરતાં રાખી ખોટ જો,તેહને રે મનવંછિત કહો કિહાંથી મિલે રે લો ॥ એહ બીજે ઉલ્લાસે આઠમી ઢાલ રસાલ જો,કહે જીન રંગે પુણ્યે વંછિત સવિ ફલે રે લો ॥૧૭॥

॥ દોહા ॥

કુસુમપાલ શેઠે તુરત, તેડાવ્યા ભુદેવ ॥
આદર દેઇ અતિ ઘણો, પુછે લગન સુદેવ ॥ ૧ ॥
જોસી જોઇ ટીપણું, શુભ મુહુર્ત્ત શુભ વાર ॥
કુસુમશ્રી પુત્રી તણો, લગન કરયો નિરધાર ॥ ૨ ॥
હવે વિવાહ તણાં તિહાં, મહોટાં કરે મંડાણ ॥
અગલથી પાપડ વડી, પ્રમુખ શાક પરિયાણ ॥ ૩ ॥
કંદોઇ બેસા કરે, વિવિધ ભાત પકવાન ॥
દીહાથી દાદયો ગલે, સુખ લહે સુણતાં કાન ॥ ૪ ॥
મંડપ બાંધ્યા મોટકા, પંચરંગી પરગટ્ટ ॥
રચના જોવાને રસિક, આવે નરના થટ્ટ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૯ મી ॥

(કરો તિહાં કોટવાલ—એ દેશી.)

હવે તે ધન્નોશાહ,લગન દિવસ જબ આયો રંગશું જી॥ ॥ પકવાને કરી પાંતિ, પોખે પરિયલ અતી ઉછરંગશું જી ॥ ૧ ॥ ઉપર શાલી ને દાલી, તીમ ઘૃત તાજાં પીરસે પ્રેમ-

શુજી ॥ વ્યંજન નવી નવી ભાત, આણે ને વલી ટ
સહુ જીમે ખેમથી જીારા ગોરસ સરસ આહાર, કરીને
કો મન પ્રમુદિત થયા જી ॥ઉપર ફોફલ પાન,તે લેઈનેસહુને
મંદીર ગયા જી ॥ ૩ ॥ લગન વેલા થઈ જામ, તવ વર
વધુ વરવા ભણી જી ॥ચઢીયા મન ધરી ચોંપ, આભુષણ
તે શોભા અતીહે બની જી ॥ ૪ ॥ હય ગય રથ પરિવ
શેઠ સામંત સચીવથી પરીવરયા જી ॥દેતાં દાન ઉદાર,સુ
ખુંપ તે શીર ઉપર ધરયો જી ॥ ૫ ॥ વાજે તુર છત્રીશ,
અંબર સવી ગાજી રહ્યો જીા દેવધ્વનીનાં ગીત,તેહનો વ
કીમ જાએ કહ્યો જી ॥૬॥ જુગને લેઇ જાન,ધનપતી આ
સુસરા આંગણે જી ॥ સુસરો થયો રલીયાંત, સાસુ
મનમે ધન્ય દિન તે ગણે જી ॥ ૭ ॥ પુંખણે પો
તામ, લીધા જમાઇને હરખે માંયરે જી ॥
કન્યા તીનાર, વર કન્યાને કરમેલો કરે જી ॥ ૮
ચોરી મણિમય ચંગ,રંગે બાંધી તે ભલી ભાંતિશું જીા
ફરે તિહાં સાર, મંગલ વરત્યાં ચારે ખાંતિશું જી ॥ ૯ ॥
ભણે દ્વિજ તામ, સ્વર ઉદ્ઘામે હોમ હવન કરે જી ॥કરમો
નનાં દાન, સુસરો સાસુ દેવે બહુ પરે જી ॥ ૧૦ ॥ આરો
કંસાર, દંપતિનાં દિલ હેજે હરખીયાં જી ॥માંહો માંહે થ
રાગ, ગુણ લક્ષણ સુપરે સવિ પરખીયા જી ॥ પરિ
પોખ્યો તામ, શેઠે સુપરે સઘલો આપણો જી ॥દીધાં ચા

દાન, લાહો લીધો લખમીનો અણગણ્યો જી ॥ ૧૨ ॥ ઇણ વિધ કીધ વિવાહ, જય જય બોલે બે બિહું તણો જી ॥ બિહું મન આણંદ પુર, હેજ વધ્યો તિમ બિહુંને અતિ ઘણો જી ॥ ૧૩ ॥ કુસુમશ્રી લેઇ સંગ, રંગે ધન્નો આવ્યો ગૃહ આપણે જી ॥ ભોગવે ભોગ વિલાસ, સુર સુખને પિણ તૃણ સરિખાં ગણે જી ॥ ૧૪ ॥ પુણ્યતણે સંયોગ, સરિખા સરિખો જોડો આવી મિલે જી ॥ નવમી બીજે ઉલ્લાસ, જિન કહે ઢાલ એ સોહલામેં ભલે જી ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

એહવે માલવદેશ પતિ, ચંડપ્રદ્યોતન ભુપ ॥
કોઇક વયણ વિરોધથી, યુદ્ધ કરણ થઇ ચુપ ॥ ૧ ॥
વજડાવી રણભેર તવ, દીયા નિશાણે ઘાવ ॥
સામંત સવિ ભેલા થયા, તેડાવ્યા ઉમરાવ ॥ ૨ ॥
ચૌદ મુગટબદ્ધ રાજવી, મહા વીર અતિ ધીર ॥
સહસ યુદ્ધ શુરા ઘણા, વડવાગીયા વજીર ॥ ૩ ॥
હય ગય રથ પાયકતણો, કોય ન દીસે પાર ॥
ચાલં તે ભુંઇ ધણહણે, [1]શેષ કરે સલકાર ॥ ૪ ॥
શશિ રવિ છાયા ખેહથી, [2]ખોભ્યાં જલધી અગાધ ॥

૧ લશ્કરના ધણધણાટથી પાતાલમાં રહેલા શેષનાગ પણ ભય પામ્યા. ૨ સરોવરનાં પાણી સુકાવા માંડયા.

વ્યંતર પિણ ચિત ચમકિયા, આ શી વડી વિરાધ ॥ ૫ ॥
અતિ અવિચ્છન્ન પ્રયાણથી, આવ્યો મગધ મઝાર ॥
શ્રેણીકને પિણ થઇ ખબર, સૈન્યતણી તિણિવાર ॥ ૬ ॥
ગઢરોહો કરિ રાય તવ, બેઠો ઝુઝણ કાજ ॥
રાજગૃહી આવ્યો તુરત, પ્રદ્યોતન નર રાજ ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ૧૦ મી ॥

(આધા આમ પધારો પુજ્ય, અમ ઘર વહોરણ વેલા.-એ દેશી.)

અભયકુમરને તેડી શ્રેણીક, પર દલ વાત પ્રકાસે॥ ચંડપ્રદ્યોતનને જીતેવા,બુદ્ધિ કરો સુવિલાસે ॥ દેખો કુમાર રાય, બુધ્ધિબલે અરિ જીપે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ તવ બોલે કુમર સુણો સ્વામી, તુમે ચિંતા મત કરજ્યો ॥ દાય ઉપાયે જીતશું એહને, તે નિશ્ચય ચિત ધરજ્યો ॥ દેખોબારા એહને સૈન્ય ઘણો છે સાથે, પિણ એ ભાગ્યે હીણો ॥ એહને [1]જય કરતાં નહી દુર્લભ, એ બલ બુદ્ધે ખીણો ॥ દે૦ ॥ એણે સંગ્રામે લાજ ગમાવી [2]જય નૃપ સાથે (યુધ્ધ) કરીને ॥ મુગટ ભણી લેવા મન કીધો, માન અધિક મન ધરિને ॥ દે૦ ॥

---

૧ એને જીતવો તે કાંઇ કઠણ નથી; કારણ કે, એની પાસે લશ્કર છે પણ બુદ્ધિ નથી. ૨ જયરાજા અપર નામે દુમ્મુહ રાજા સાથે મુગટ લેવા માટે યુદ્ધ કર્યું, ત્યાં પણ એણે પોતાની લાજ ગુમાવી હતી.

॥ ૪ ॥ કોશંબી પણ કાજ નસીધ્યો, મૃગાવતીથી એહનો ॥ ઉજ્જયિની ગઢ પાડી એણે, [1]દુર્ગ કરાવ્યો તેહનો ॥ દે૦॥ ॥ ૫ ॥ દાસી કાજે ઉદયન આગલ, યુદ્ધ કરંતાં જાણો ॥ મમ દાસી પતિ નામ એહવો, નિલવટ માંહી લખાણો ॥ દે૦ ॥ ॥ ૬ ॥ ધુંધુમારશું ધંધ મચાયો, અંગારવતીને હેતે ॥ તિહાં પણ શરમ ગમાવી પાપી, પરણ્યો ભાગ્ય સંકેતે ॥ દે૦॥ ૭॥ યુદ્ધ કરંતા જન ક્ષય થાએ, સકલ પ્રજા સીદાયે ॥ યુદ્ધ કરયા વિણ જય થાએ તો, યુદ્ધ ન કીજે પ્રાયે ॥દે૦॥૮॥ યતઃ અનુ-ષ્ટુબ્વૃત્તમ્.॥ પુષ્પૈરપિ ન યોદ્ધવ્યં, કિંપુનર્નિશિતૈઃ શરૈઃ ॥ યુદ્ધેર વિજયસંદેહ, પ્રધાન પુરૂપ ક્ષયઃ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ-ફુલ-વડે પણ યુદ્ધ ન કરવું જોઇએ, તો ધારવાલા બાણવડે યુદ્ધ કરવાની તો વાતજ શી ? કારણ કે, યુદ્ધવડે જીતનો સંદેહ છે અને તેમાં પ્રધાન એટલે ઉત્તમ પુરૂપોનો ક્ષય થાય છે. ॥ ૧ ॥ અભયકુમારે બુદ્ધિ ઉપાઇ, ધન ધરતીમેં ધરાવ્યાં ॥

---

[1] સંતાનિક રાજાની રાણી અને ચેડારાજાની પુત્રી એવી મૃગાવતી રાણી સાથે, વિષય સુખ ભોગવવાની લાલચથી એ ચંડપ્રદ્યોતને પોતાની ઉજ્જયિની નગરીનો કોટ પાડી નાંખી, તે ઇંટોથી કોશંબી નગરીનો કોટ કરાવી આપ્યો, તથાપિ તેનું કામ બન્યું નહી. બીજા ગ્રંથોમાં એમ છે કે, ઉજ્જયિની નગરીથી હાર બંધ માણસો ઉભા રાખી ઉજ્જયિનીની ઇંટોથી કોટ કરાવી આપ્યો.

સુણી કહે સામંત સવિ, સ્વામી એ નવિ થાય ॥
ઇંદ્ર ચંદ્ર નાગેંદ્રથી, અભય છલ્યો નવી જાય ॥ ૩ ॥
સમુદ્ર તરતાં સોહલો મૃગપતી ગ્રહણ સુકાજ ॥
વ્યાઘ્રને વશ કરવો સુલભ પીણ એ દુર્લભ કાજ ॥૪॥
પડહોદ્ઘોષણ નગરમેં, તામ કરાવે રાય ॥
અભયકુમર આણે જીકે, તે લહે લાખ પસાય ॥ ૫ ॥
પડહ છબ્યો ગણીકાતુરત, રાય લહયો આદેશ ॥
પરીકર યુત આવી પ્રબલ, મગધદેશ સુવીશેશ ॥ ૧ ॥

॥ ઢાલ ૧૧ મી ॥

(વાદ વાદુ બનાયો વીઝણો.--એ દેશી.)

હવે તે ગણીકા કપટી મલી, કરે કપટ શ્રાવીકા વેશોરે ॥ મુખવસ્ત્રાદીક ઉપગ રણને,મુખે રાખી દીયે ઉપદેશો રે॥ તુમે દેખો કપટ ગણીકાતણા ॥ રે ॥ એ આંકણી. ॥ એનો પરિપાટી શ્રાવીકા તણી, સવી શીખી સુપરે રાખી રે ॥ તેણે વેશ વસ્યા શ્રાવીકાતણા,વચનાદીકથી મૃદુ ભાપાંરે ॥ તુ૦॥૨॥ કેઇ ધવયુત કેઈ વિધવા થઇ, કેઇ વૃદ્ધ અને કેઇ બાલા રે ॥ જીવાજીવાદી પદ ભણે,કરે ત્રસ થાવર રખવાલારે ॥તુ૦॥૩॥ ઇમ વેશ બનાવી વીગતશું,રાજગૃહીનગરીમેં આવેરે॥ ઉપ વનમેં ડેરા થાપીયા, અતી ઉન્નતી અધિકી ફાવે રે ॥ તુ૦॥ ॥ ૪ ॥ પ્રભુને પુષ્પાદિક ગ્રહી, થઇ ભેલી ન

ઈમાં જાવે રે ॥ હીરની દોરિ ને દેરામણે, મધુ આ-
વકને મન ભાવે રે તોગુ॰ ॥ એક દિન નૃપ શ્રેણીકરાયે, આવે
ભલી ઠવં પરંતી તે આણ્યં દીઠી ઉતમંડીરે, લીધી મહીલ
ઈનામના કરંતી રે ॥ તુ॰॥૩॥ દેખો કહે અભયકુમાર ઘણું
તમે હેજુ ઘી ઈહાં કહો આજેશમિ॰ ક્ષત્રિયુઆવ્યાંછો ઇહાં
ઈહાં કહેશો કહો શીત કાલ તોનુ॰॥૪॥ તવ ઓઢીવીમાઈને
લીદાં, એક દ્ર ઉરિયારા વેઈરે ॥સુંદર અભયજ આગં એ ચાનુ-
ને ઠકાણ પારણો રૂડ ઉપરૈરે ॥ તુમે॰॥૯॥ અને એનના
ગુણથી મહી, ઉતરીને મારી શુભ મતિ છે રે । ઇંદિકોઈએદ
સંસારમાં, કાની ઘોરાથી તપ જાગી રે ॥ તુ॰ ॥ ૯ ॥ કોય
નિમિત્ત વિદ્યોએ સાધવા, શુભ કશ લહ્યો નર અવતારો રે ॥
ઈહાં સાધન ગિરપુર કાવેજુ, આવ્યાં જિનમાર્ગમેં આવે તો
તુ॰ ॥૧૦॥ આપ્યં પ શ્રી વીરજિન ઉ ભિક્ષા, નિર્ગંથ ગિરપુર
પદોષાઈ રે ॥ ઈહાં આવીને મહી મન રહે, પિણ તનુઆલસ
દેખાઈ રે ॥ તુ॰ ॥ ૧૧ ॥ આયુ માગ્ય અનિ દોહિલો, મહેના
પરિસહના કાંટા રે ॥ પંચ મહાવ્રત આર ઉપાડવો, ને વહેવાં
રહે પગ આંટા રે ॥ તુ॰॥૧૨॥ આઠ સાથી ઉદ કરી આલવો
સેવીય વીતવ વશ કરવા રે ॥ પચનીરાને પાસે ન રાખવા,
પાંચ વૈરી વીશ્વાસ ન કરવા રે ॥ તુ॰ ॥૧૩॥ એક વીતરાગ
વીપે દૂર છે, તસ સેવક છે દેવ ખાસ રે ॥ તેહનેપીણ મનને
વર્જવા, એહ દુર્જય છે અતી ફાસ રે ॥ તુ॰ ॥ ૧૪ ॥ ઇમ

ઉદ્યમથી પંથે ચાલતાં, ચૌદમે વાસે પહોચે રે॥ એ માર્ગ વીષમ સુસાર્થપે, દેખાડચો મનની હોંશે રે ॥ તુ૦॥૧૫॥ પીણ તે પંથનો પુરો નવી પડે, તવ સાર્થપ વલી ઈમ ભાખે રે॥ એક વાટ સુગમ બીજી અછે,શીવપુર જાવા જે મન રાખે રે ॥તુ૦॥૧૬॥ અણુવ્રતનો ભાર અલપ ગ્રહી, દાનાદિન રક્ષક સંગે રે ॥તપ વીનયાદી અશ્વે ચઢી,પહોચે શીવપુર મન રંગે રે ॥તુ૦॥ ૧૭ ॥ તવ તે મારગ મનમેં વશો, તે પંથે અમે હવે ચાલું રે ॥ પંથવાહક સાધુને પુછતાં, શીવ નગરને નજરે ભાલું રે ॥ તુ૦ ॥૧૮॥ તીહાં જઇ વસવાનું મન અછે સુખઠામ ભણી થીર જાણી રે ॥ ઇગ્યારમી બીજા ઊલ્હાસની,ઢાલ જીનવીજયે વખાણીરે ॥તુમે૦॥૧૯॥

॥ દોહા ॥

અભય કહે સાહમીણી સુણો, તુમે કહી જે વાત ॥
ભાવ થકી સવિ અનુભાવી,એ તુમચી અખિયાત ॥ ૧॥
દ્રવ્ય થકી હવે દાખવો, નામ ઠામને કામ ॥
તવ બોલે તે યત્નથી, અભયને કરી પ્રણામ ॥
ચંપાયે માહિં રહું, વહું સદા જીન આણ ॥
સત્ય વચન મુખથી કહું, વહું અધ્યાત્મ પ્રમાણ ॥ ૩ ॥
સંસારિકના કાર્યથી, ધર્મકાર્ય શું રંગ ॥
રાખું છું નિશ્ચય થકી, અવિહડ રંગ અભંગ ॥ ૪ ॥

દેવાર્ચન ગુરૂ સેવના, પાત્રદાન સુપવિત્ર ॥
તપજપ કાયા શક્તિ સમ કરૂં અમે સુચરિત્ર ॥ ૫ ॥
સિદ્ધાચલ યાત્રા નીમિત્ત, મન રાખું છું પ્રાદિ ॥
ચૈત્યાલય નમવા ભણી આવ્યાં છું અમે આદિ ॥ ૬ ॥
યતઃ ॥આર્યાવૃત્તમ્ ॥ અનલ જલ ચોર યાચક, નૃપ ખલ દાયાદ સંહૃતંયાતિ ॥ ધન્યો સો યસ્યધનં,જિનયાત્રાદૌ શુભે લગ્નં ॥૧॥ ભાવાર્થઃ—ધનને અગ્નિ, પાણી, ચોર, યાચક, રાજા, ખલલોકો અને ગોત્રીયો હરણ કરી જાય છે;માટે તેજ પુરૂષને ધન્ય છે કે, જેનું ધન જીન યાત્રાદિક શુભ કાર્યને વીષે વપરાય છે. ॥ ૧ ॥

॥ ઢાલ ૧૨ મી ॥

(આઠ લાલ-એ-દેશી)

વચન સુણી તેણીવાર હરખ્યો અભયકુમાર ॥સોભાગી લાલ ॥ ધન્ય ધન્ય એ શુદ્ધ શ્રાવિકા જી ॥ જીવાદ્યવાદિક જાણુ, શિર વહે શ્રી જિન આણુ ॥ સો૦ ॥ જિનમતની એ શોભાવિકા જી ॥૧॥ એહ તો ઉત્તમ પાત્ર, એહનો નિર્મલ ગાત્ર ॥સો૦॥ યાત્રા થઇ મુજને ભલી જી ॥ એહની ભક્તિ ઉદાર,કીજે વિવિધ પ્રકાર ॥સો૦॥ સારપણાથી વલી વલી જી ॥૨॥ ઇમ આલોચી ચિત્ત,બોલ્યો અભય પવિત્ર॥સો૦॥ અમ ઘર તુમે પાવન કરો જી॥ તવ બોલી તતખેત, ધર્મ બાંધવ તુમ હો ॥સો૦॥ વચન અમારૂં ચિત્ત ધરો જી ॥ ॥૩॥આજ છે તીર્થોપવાસા, સવિ સાહમિણીને ખાસ॥સો૦

સયલ નયરને તતક્ષણે, કીધો હાલ કહોલ ॥
નગર લોક આકુલ થયો, ગજથી અતિહિ અતોલ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૧૩ મી ॥

(કોઇ શુર સુભટને ભાંખો રે.–એ દેશી)

ગજ છુટો દેખીને ભુપતિ, મનમાં એમ વિમાસે રે ॥ બુદ્ધિવંત બલથી પિણ શૂરો અભય નહી મુજ પાસે રે ॥ તુમે લાવોરે, કોઇ ગયવર પકડી લાવો રે ॥ કોઇ હાય ઉપાય બતાવોરે ॥૧ ॥એ આંકણી ॥ તેહ અવંતિ માંહે વિરાજે, પ્રદ્યોતન ગૃહ ગાજેરે ॥ અવર ન ઇણ નગરે કોઇ એહવો જે એ કોઇ સંકટ ભાજે રે ॥તુ૦॥ ૨ ॥ સુભટ સકલ સેના થઇ ચિહું દિશિ, પિણ ગજ હાથ ન આવે રે ॥ વિલખા થઇને વીર હુતા તે, નાસીને ઘર જાવે રે ॥ તુમે૦ ॥ ૩ ॥ પડહ વજાવ્યો પ્રગટપણે તવ, જે ગજ વશ્ય કરી લાવે રે ॥ સોમશ્રી પુત્રી તે પરણે, ગ્રામ સહસ્ર વલી પાવે રે ॥ તુ૦ ॥ ૪ ॥ પડહ સુણીને ધન્નકુમર તવ, સુરમણિને પરભાવે રે ॥ ગજમદની વિદ્યાના બલથી, ગજ તતક્ષણ વશ આવેરે॥તુ૦ ॥ ૫ ॥ ફેરવી ગજ આકુલ કરી તદુપરી, છલથી બેઠો કુંભે રે ॥ મસ્તકમેં અંકુશ દેઇ ગજને, આણ્યો આલાનથંભે રે ॥ તુ૦ ॥૬॥ બાંધ્યો ગજને સ્વલ્પ પ્રયાસે, સહુ કો અચરીજ નરખે રે॥ નવ રૂપે એ દેવ છે કોઇક,ઇમ મનમેં સહુ પરખે

રે ॥ તુ૦ ॥ ૭॥ નૃપ નિરખી પરખી તસ ગુણથી, નિજ વચ મલય આપે રે ॥ સોમશ્રી પુત્રીનું શ્રીફલ,ધન્નાશાહને આપે રે ॥ તુ૦ ॥ ૮ ॥ લગન આપીને તિલક વધાવી, ધવલ મંગલ દેવરાવે રે ॥ ઓચ્છવ અધિક કરી ધન્નાને,સોમશ્રી પરણાવે રે ॥ તુ૦ ॥ ૯ ॥ ગામ સહસ દીધાં મનગમતાં, દીધા ગજરથ વાજી રે ॥ શ્રેણિક રાજાયે મનમાદે, કીધા જમાઇ રાજી રે ॥ તુ૦ ॥ ૧૦ ॥ ધન્ને પિણ પાણિગૃહણને હેતે,ધનવ્યય અતુલો દીધો રે ॥ સ્વજનાદિક જન સવિ સંતોષ્યા, દાન યાચકને દીધો રે ॥ તુ૦ ॥ ૧૧ ॥ જશ લીધો જુગતે જય વરત્યો, પુરવ પુણ્ય સંયોગે રે ॥એ સ્રીથી આશક્ત રહે જીમ,ચેતન એ ઉપયોગે રે ॥ તુ૦ ॥ ૧૨ ॥ દેવ દોગુંદકની પરે વિલસે, ભોગ સંયોગ સવાઇ રે ॥ તેરમી ઢાલે બીજે ઉલ્લાસે,બુધ જીનવિજયે ગાઇ રે ॥ તુ૦ ॥ ૧૩ ॥

॥ દોહા ॥

ધન્નાશાહ પ્રસંગથી, શાલિભદ્ર સંબંધ ॥
વર્ણવશું સંક્ષેપથી, સુણજો તેહ પ્રબંધ ॥ ૧ ॥
રાજગૃહ પાસે અછે, શાલિગ્રામ સુવિખ્યાત ॥
[1]પશુપાલિક તિહાં કણે રહે, સંગમ કેરો તાત ॥ ૨ ॥
ધન્ના તેહની શુભમતી, ઘરણી પુણ્ય પવિત્ર ॥

૧ પશુપાલિક નામે ગોવાલ.

સંગમ સુત છે તેહને, લઘુ વયથી સુચરિત્ર ॥ ૩ ॥
રોગ યોગથી અન્યદા, [1]ધન્ના ધવ વ્યુત્પન્ન ॥
લક્ષ્મી પિણ સાથે ગઇ, કર્મ યોગ નિષ્પન્ન ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ ૧૪ મી. ॥

(દેશી નણદલની.)

તવ ધન્ના સુતને ગ્રહી, રાજગૃહીમેં વાસ હો ॥સુંદરા॥ વસીને ઇત્યાદિક ઘરે; કરે તિહાં કાર્ય [2]અભ્યાસ હો॥સુંદરા॥ પુણ્યતણાં ફલ સાંભલો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પુણ્ય વિના નવિ સિદ્ધિ હો ॥ સું૦ ॥ પુણ્ય અધિક જગમેં કહો, પુણ્યથકી નવ નીધી હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ સંગમ ચારે સાંમટાં, વાછરૂઆં વન માહિ હો ॥સું૦॥ એક દિવસ પાયસ તણો, ભોજન દેખે ત્યાંહિ હો ॥સું૦॥ પુ૦ ॥ ૩ ॥માતાશું હઠ માંડને, માગે પાયસ તામ હો ॥સું૦॥ આંખે આંસુ નાંખતી, માતા બોલે આમ હો ॥સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૪ ॥ ન મિલે પુરા કુશકા, ભોજન વેલાભાત હો ॥સુ૦॥ તેલાદિક પિણ દોહિલો, તો પાયસની શી વાત હો ॥સુ૦॥પુ૦॥ ૫ ॥ રૂદન, કરે બાલક હઠે, માતા તવ દુઃખ દીન હો ॥સું૦॥દેખી પાડોશણો મીલી, પુછે તે સુખવીન હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૬ ॥ વાત કહી સવિ બાલની, માગે એ [3]પરમાન્ન હો ॥સુ૦॥ તે

[1] ધન્ના નામે શ્રીનો ધણી મરણ પામ્યો. [2] મજુરી કરેછે.
[3] ખીર.

બોલિયો હસી તતક્ષણે, એહમાં શું છે અજ્ઞાન હો ॥ સું૦ ॥ ॥ પુ૦ ॥ ૭ ॥ દુધ ખાંડ ઘૃત શાલિને, આણી દે એકેક હો ॥ સું૦ ॥ સર્વ સંજોગે નીપની, ખીર તે અતિ હી સુછેક હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૮ ॥ બાલક તેડી હર્ષશું, પિરસે તે પરમાન્ન હો ॥ સું૦ ॥ પવન થકી શીતલ કરે, રાખી નિશ્ચય ધ્યાન હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૯ ॥ એહવે મુનિવર ગૌચરી, ફિરતા આહારને કાજ હો ॥ સું૦ ॥ માસખમણને પારણે, તિહાં પહોત્યા સુખસાજ હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૧૦ ॥ દેખી મુનિવરને તિહાં, જાગી દાનની બુદ્ધિ હો ॥ સું૦ ॥ સમકિત ક્ષયોપમ થકી; આત્મ થયો સવિસુદ્ધ હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ॥ ૧૧ ॥ દાન દિયો ઊલટધરી, ન કરી વિમાસણ કોય હો ॥ ॥ સું૦ ॥ કોઇક ભાવ વિશેષથી, અલ્પ સંસારી હોય હો ॥ ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૧૨ ॥ મુનિવર વહોરી સંચરયા, સગમ ચારે થાલ હો ॥ સું૦ ॥ દેખી માતા ચિંતવે, ભુખ્યો છે હજી બાલ હો॥સું૦॥પુ૦॥૧૩॥ પિરશી શેષ હતી તિકે,ખાધીખીર સવાદ હો ॥ સું૦ ॥ ભુખ્યો બાલક મુજ રહે, ઇમ ધરે મન વિષવાદ હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૧૪ ॥ માતા આગલ મુનિતણી વાત ન કીધી કાંય હો ॥ સું૦ ॥ રાત્રી સમય ઉદરે વ્યથા, અન્ન અજીર્ણ તે થાય હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૧૫ ॥ યતઃ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્.।અજીર્ણં તપસઃક્રોધો,જ્ઞાનાજીર્ણમહંકૃતિઃ॥ પરતાપિક્રિયાજીર્ણં,મન્નાજીર્ણંવિષુચિકા ॥૧ ॥ ભાવાર્થઃ-ત

પનુ અજીર્ણ ક્રોધ, જ્ઞાનનું અજીર્ણ અહંકાર, ક્રિયાનું અજીર્ણ પરને પરિતાપ ઉપજાવવો તેમજ અન્નનું અજીર્ણ ઉલટી અને ઝાડો જાણવું. ॥૧॥ તે પીડાથી મૃત્યુને પામે સંગમ બાલ હો ॥ સું૦ ॥ બીજે ઉલ્હાસે જીન કહે, ચૌદમી ઢાલ રસાલ હો ॥ સું૦ ॥ પુ૦ ॥ ૧૬ ॥

॥ દોહા. ॥

તે રાજગૃહમેં વસે, ગૌભદ્ર શેઠ ગુણવંત ॥
ધનથી ધનદ સમાન છે, ન્યાયનીતિ પુણ્યવંત ॥ ૧ ॥
ભદ્રા ભાર્ગિની તેહની, રૂપ કલા આગાર ॥
રાધા કૃષ્ણતણી પરે, વિલસે વિવિધ પ્રકાર ॥ ૨ ॥
હવે તે સંગમ જીવ ચવી, ભદ્રા ઉર ઉત્પન્ન ॥
સુપન માંહિ તવ શાલિનો, દીઠો ક્ષેત્ર નિષ્પન્ન ॥ ૩ ॥
ફલ પુછયો ભરતારને, સુણી શેઠ સુવિલાસ ॥
પુત્ર રત્ન હોશે ભલો, કુલમંડન સુપ્રકાશ ॥ ૪ ॥
દંપતિ દિન દિન અતિ મુદિત, રહે સદા સુપ્રસન્ન ॥
પુર્ણ માસ પહોતે થકે, જન્મ્યો પુત્ર રતન્ન ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૧૫ મી ॥

(રામચંદ્રકે બાગમેં, ચાંપો મોરી રહ્યોરી.—એ દેશી.)

પ્રસવ્યો પુત્ર સુરંગ, ભદ્રા હર્ષ ધરેરી ॥ શેઠ સુણી તવ

વાત, ઓચ્છવ અધિક કરેરી ॥ ૧ ॥ પંચ શબ્દ વાજિંત્ર ઘર આંગણે વાજેરી ॥ ભેરી ભુંગલ ઘન ઘોર, અંબર લગિ ગાજેરી ॥ ૨ ॥ સોહવ ગાવે ગીત, દ્યે આશીષ ઘણેરી ॥ તું કુલમંડન પુત્ર, મુખથી એમ ભણેરી ॥ ૩ ॥ યાચકને દીયે દાન, વંછિત તેહ તણેરી ॥ સયણુ સંબંધીને માન, વિવિધ પ્રકારે ઘણેરી ॥ ૪ ॥ પુજા પરિઘલ ચિત્ત,જિનમંદિર વિરચેરી ॥ કુલદેવ્યાને તામ,ચંદનથી ચરચેરી ॥૫॥ દશ ઉઠામણુ એમ,કુલ મર્યાદ કિયેરી ॥ પોખી નાત પવિત્ર, નામ વિચારી દિયેરી ॥ ૬ ॥ સુપનમેં શાલિનો ક્ષેત્ર, દીઠો અતિ સુખકારી ॥ તીણે કરી શાલિભદ્ર કુમારનામદિયો નિરધારી ॥ ૭ ॥ રૂપે અમર કુમાર, કે રતિપતિ સમ કહીએ ॥ ઇંદ્ર તણે અનુહાર, અવર ન ઇણુ યુગ લહિએ ॥૮॥ સુંદરવાણી સાર, ગજ ગતિની પરે ચાલે ॥ ઠમક ઠમક હવેપાય માત પિતા મન મહાલે ॥ ૯ ॥ અલ્પ પ્રયાસે તામ, વિદ્યાભ્યાસ કરાવે ॥ પંડિત સંભારે જેમ,તિમ તસ સઘલી આવે ॥ ૧૦ ॥ યોવન આવ્યો જામ,તામ બત્રીશ કુમારી ॥ શુભ વેલા શુભ લગન,પરણાવે સુવિચારી ॥૧૧॥તેહશું વિવિધ પ્રકાર ॥ પંચ વિષય સુખ વિલસે, જાણે ન રાતને દીહ, ચરણુ ધરણિ નહી ફરસે ॥ ૧૨ ॥ અહમિંદ્રનો અવતાર, તે શાલિભદ્ર સોભાગી ॥ બીજે ઉલ્હાસે ઢાલ, પંદરમી ગુણરાગી ॥ ૧૩ ॥

॥ દોહા ॥

એહવે રાજગૃહ નગર, અભય મંત્રિ વિણ તામ ॥
ન્યાયાદિક વ્યવહાર વિણ, થયું અછે નિષ્કામ ॥ ૧ ॥
નિશા ચંદ્ર વિણુ જેહવી, દંત રહિત ગજરાજ ॥
કુમુદ વિના જીમ સર સહી, (કુસુમ ગંધ સર જલ વિના,)
ચરણુ હીણ રૂપિરાજ ॥ ૨ ॥
તિમ મંત્રી વિણુ નૃપ સભા, દીસે દીન દીન દીન ॥
અભયકુમરને અનુદીને, સંભારે સહુ લીન ॥ ૩ ॥
ધુર્ત્ત એક એહવે તિહાં, એકાકી અવિવેક ॥
લોભવશે ધનંતને, ધુતે એ તસ ટેક ॥ ૪ ॥
વેશ ધરી સુપરે સુભગ, સાર્થવાહનો તામ ॥
ગૌભદ્ર શેઠ તણે ઘરે, આવ્યો પુછી નામ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૧૬ મી, ॥

(મેનારજ મુનિવર, ધન ધન તુમ અવતાર.—એ દેશી.)

ધુતારો તસ ધુતવાજી, આવ્યો ગૌભદ્ર આગારાઆસન એસણુ આપિયો જી, કીધી ઘણી મનુહારા સોભાગી સાજન, દેખો ધુર્ત્ત વિચાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કુશલાલાપ પુછે તિહાંજી, ગૌભદ્ર ભદ્રક શેઠ [1]એકાક્ષી જી જી કરે જી, રાખી નીચી દ્રષ્ઠ ॥ સો૦ ॥૨॥ વલતો ધુર્ત્ત કહે સુણો જી, શેઠજી

---

૧ એક આંખવાલો કાણો.

સેવક વાત ઘાચંપાયે આવ્યા હતા જી,તુમે વ્યવસાયે વિખ્યાતા ॥ સેo ॥ ૩ ॥ લક્ષ દિનાર લીયા તીહાં જી, મેં તુમ પાસે સુપાત્ર ॥ નયન એક દિધું અછે જી, દેખો તે મુજ ગાત્ર ॥ સેo ॥ ૪ ॥ તે ધન લક્ષ લેઇ ઘણો જી, કીધો મેં વ્યાવસાય ॥ વૃદ્ધિ થઇ તેહની ઘણી જી, પુરવ પુણ્ય પસાય ॥સેo॥ ॥ ૪ ॥ વ્યાજ યુક્ત ધન લેયની જી, દ્યો મુજ લોચન તેહ ॥ ઢીલ હવે કરવી નહી જી, રાખો પુરવ નેહ ॥ સેo ॥ ૬ ॥ કહે ગૌભદ્ર સુણો શેઠજી જી, એ શી ખોટી રે તાત ॥ ચંપા પિણ દીઠી નથી જી, લોચનની શી વાત ॥ સેo॥ ૭ ॥આજ લગેં નવિ સાંભલ્યો જી, લોચનનો વ્યવહાર ॥ ખોટી વાત પ્રકાશતાંજી, કિમ રહેશે ઇતબાર ॥ સેo॥ ૮ ॥ તવ કાંણો આક્રોશથી જી, બોલે બડ બડ વેણ ॥ કોડિથકી બહુ મુલ્ય છે જી, નિર્મલ માહારૂં નેણ ॥ સેo ॥ ૯॥ રૂડું દેખી રાખશો જી, શું મુજ નેત્ર સુજાણ ॥આખર હું છોડું નહીં જી, જો મુજ પિંડમેં પ્રાણ ॥ સેo ॥ ૧૦ ॥ ગૌભદ્રશેઠને ગ્રહી તદા જી, લેઇ ગયા દરબાર, ॥ શ્રેણીક નૃપ સંશય પડ્યો જી, નિસુણી વાત વિચાર ॥ સેo ॥ ૧૧ ॥ અભયકુમરને અતિ ઘણું જી, સંભારે સહુ તામ ॥ જો એક સુર્ય ઉદય હુવે જી તો કિશું દિપક કામ॥ સેo ॥ ૧૨ ॥ ન્યાય ન થાયે કોઇથી જી, તવ શ્રેણિક ભુપાલ ॥ પુરમેં પડહ વજાવિયોજી,સાંભલજો ચઉસાલ ॥ સેo ॥ ૧૩ ॥ કાંણે જે ઝગડો રચ્યો જી,

તેહનો જે કરે ન્યાય ॥ ગૌભદ્રશેઠ પુત્રીતણોજી, પાણિગ્રહણ તસ થાયા॥સો૦॥૧૪॥પડહ સુણી ધન્ને છબ્યો જી,આવ્યો નૃપ દરબાર ॥ તેડાવી કાંણા પ્રતે જી, કહે ઇમ વાત વિચાર ॥ સો૦ ॥ ૧૫ ॥ ગૌભદ્રશેઠના ઘર તણા જી, હું અમે લેખક ધીર ॥ વાત સકલ અમ દફતરે જી, લિખી રાખી છે વીર ॥ સા૦ ॥ ૧૬ ॥ શેઠને ખબર ન કો પડે જી,દેણુ લેણ ધન વાત॥ નામુ ઠામુ એહનું જી, જાણું છું અમ ભ્રાત ॥ સો૦ ॥ ૧૭ ॥ પુછયો શેઠે અમ ભણી જી,નયન તણો વ્યવસાય ॥ સાંભળી અમે જોઇયું જીત પામ્યા સવિ કાય ॥ સો૦ ॥ ૧૮ ॥ લાખ ટોપ ધન અમ પ્રતેજી, આપો પ્રથમ એક વાર ॥ તવ ધુતારે તતક્ષણે જી, કીધો દ્રવ્ય તૈયાર ॥ સો૦॥ ॥ ૧૯ ॥ કહે ધન્નો અમ શેઠને જી, ઘરમેં નેત્ર અનેક ॥ મુકયાં છે તે બહુ જણે જી, ધન કારણ સુવિવેક॥સો૦॥૨૦॥ તે કારણ તુમે તુમ તણો જી,દ્યો લોચન સુપ્રકાર ॥ જોઇને તે સારિખો જી, દીજે નેત્ર ઇવાર ॥ સો૦ ॥ ૨૧ ॥ સુણિ કાંણો, વિલખો થયો જી, નેત્ર તે કેમ કઢાય ॥ લેહણાથી દેહણો થયો જી મુકી ધન તે જાય ॥ સો૦ ॥ ૨૨ ॥ ભુપતિ મન હરખિત થાયોજી,બુદ્ધિ થકી તતખેવ ॥ ॥પકડી ધુતારો તદા જી,કાઢયો દેશથી હેવ ॥સો૦ ॥ ૨૩ ॥ જયલક્ષ્મી ધન્ને વરી જી, પુરવ પુણ્ય પસાય ॥ બીજે ઉલ્લાસે સોલમી જી, ઢાલ એ જિન સુખદાય ॥ સો૦ ॥ ૨૪ ॥

॥ દોહા ॥

ગોભદ્ર શેઠનો ભપ ગયો હૃદય થવો ઉચ્છાહ ॥
ધન્નો મતિવીહણ તરયો, ચિંતા સમુદ્ર અથાહ ॥ ૧ ॥
પુત્રિ સુભદ્રાનો તિહાં, ધન્નાશાહને સાથ ॥
વિવાહનો નિશ્ચય કરે, આપી બહુલી આથ ॥ ૨ ॥
લગન લીયાં પુછી દુરસ, વહેચ્યાં ફોફલ પાન ॥
નાત જાતને પોખવા, પરિઘલ કિયાં પકવાન ॥ ૩ ॥
મંડપ મહોટા માંડિયા બિહું ઠામે બહુ ભત્તિ ॥
સરિખે સરિખા યોગથી, યુગતે મલી યુગતિ ॥ ૪ ॥
પરણ્યા તે પ્રમુદિત પણે, જિમ સીતા રઘુનંદ ॥
દાન મનિ દીધાં દુરસ, પોખ્યો પરિજન વૃંદ ॥ ૫ ॥
નારી ત્રિણ્યથકી તિહાં, વિલસે પુરણ ભોગ ॥
જિમ મુનિવર લીણો રહે, ગુપ્તિ ત્રય સંયોગ ॥ ૬ ॥
રાજા પણ માને ઘણું, દેખી બુદ્ધિ અથાહ ॥
શેઠ સેનાપતિ સર્વને, વલ્લભ ધન્નોશાહ ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ૧૭ મી. ॥

(ઘણુમહોલાની દેશી.)

એહવે વીર સમોસરયા રે, પરિવ્રત બહુ પરિવાર ॥

તસુ વિનયી વીદ્યા નીસો રે, શીતવીજય બુધરાય ॥ ગુ૦ ॥ જેહના ચરણ પ્રસાદથી રે, દીન દીન સુજસ સવાય ॥ગુ૦॥ આ૦ ॥૧૮॥ તસ સેવા કરતાં લહ્યો રે, અનુપમ એ અધિકાર ॥ ગુ૦ ॥ જીનવીજય કહે પુણ્યથી રે, નીત્ય નીત્ય જય જય-કાર ॥ ॥ ગુ ॥ આ૦ ॥૧૯॥

ઇતી શ્રીધન્નશાલીચરીત્રેપ્રાકૃતપ્રબંધેદાનકલ્પદ્રુમાખ્યે
દ્વીતીયશાખારૂપધન્નશાહબુદ્ધીપરો ક્રમવર્ણનો
નામ દ્વિતીયોલ્હાસઃ સમાપ્તમ્. ॥ અ
સ્મીન્નોલ્હાસે ॥ ઢાલ ૧૭ ॥

॥ ઉલ્લાસ ૩ જો. ॥

॥ દોહા ॥

શ્રી જિનગુરૂ પ્રણમું મુદા, ધર્મધ્યાન ધરિ ખાસ ॥
દાન કલ્પદ્રુમ રાસનો, અથ ત્રીજો ઊલ્હાસ ॥ ૧ ॥
વર્ણવશું મન મોદથી, શ્રુતદેવિ સુપસાય ॥
શ્રોતાજન સવિ સાંભલો, અતિ ઉત્તમ સુખદાય ॥ ૨ ॥
શાહ ધન્નો સુખમેં રહે, સપ્તભુમિ આવાસ ॥
નાટક વિવિધ પ્રકારથી, નિરખે ચિત્ત ઉલ્હાસ ॥ ૩ ॥
એહવે એક દિન આવતા, દીઠા પિતૃસ્વરૂપ ॥
અગ્રજ ત્રિણે પિણ તિહાં, કાંતાયુત વિદ્રુપ ॥ ૪ ॥
વસ્ત્ર જીર્ણ વસુથી રહિત, પણ વિલિપ્ત શરીર ॥
દંડ ખંડ કરમેં ધરી, આતુરવંત અધીર ॥ ૫ ॥
ચાલે પગ પગ પુછતા, રાજગૃહની પોલ ॥
દેખીને ચિત ચિંતવે, એ શી દીસે ઓલ ॥ ૬ ॥
ઉજ્જયનીમાં એહને, મુકયા છે શુભ ઠામ ॥
એહવી અવસ્થા કિમ થઇ, એહતો વડો વિરામ ॥ ૭ ॥
ઇમ ચીંતી ઉઠયો તુરત, મહોલ થકી મનરંગ ॥
આવ્યો અતિ ઉતાવલો, માત તાતને સંગ ॥ ૮ ॥

તાત ચરણ સુપરેં નમી, મિલ્યો મન હરખે માત ॥
બાંધવ ભોજાઈ પ્રતે, પ્રણમી પુછે વાત ॥ ૯ ॥

॥ઢાલ ૧ લી.॥

(દેશી ચોપાઈની.)

પુછે ધન્નો વિનયે વાત, કહો તાત એ શો અવદાત ॥ મેં મુકયા હતા સુખ આવાસ, એહ અવસ્થા કિમ હુએ તાસ ॥ ૧ ॥ તવ કહે તાત સુણો રે પુત્ર, તુમ જાતાં વિણટયો ઘર સુત્ર ॥ લક્ષ્મી સવિ તુમ સાથે થઇ, મંદિર શોભા પિણ તિમ ગઈ ॥ ૨ ॥ રાજાનો ઉપન્યો અપમાન, ધન લીધો તિણે સકલ નિદાન ॥ ધરતીનો ધન ધરતી ગલ્યો, શેષ રહ્યા તે અનલે બલ્યો ॥ ૩ ॥ શેષાશેષ ગ્રહી ગૃહ સાર, ઉજ્જયનીથી કરિય જુહાર ॥ ચાલ્યા પંથે થઈ આકલા, મારગ માંહી તસ્કર મલ્યા ॥૪॥ લુટી લીધા અમને તિહાં, ફિરતા ફિરતા આવ્યા ઇહાં ॥ કરિયે પેટ પુરણ અતિ દુઃખે, તુજ વિરહે નવિ બેઠા સુખે ॥૫॥ તુજ મિલવે હવે થયો સંતોષ; પામ્યા હવે અમે પુરણ પોષ ॥ તું અમ કુલ મંડલ કુલ દીવ, કુલ આધાર ઘણો તું જીવ ॥ ૬ ॥ તવ ધન્નો મન ચિંતે ઇશો, ભાગ્યોદય એહનો નહિ નિશો ॥ પ્રચ્છન્ન પણ રાખી તિણે ઠામ, વસ્ત્રાભરણ ચપ્રી સુખઠાય ॥ ૭ ॥ કરિ શોભા સહુની તિણિવાર, પછી પહોંચ્યો તે નિજ આગાર ॥ તેડાવ્યા તિહાં વ્યવહારિયા, માન

દઇને પાસે લીયા ॥૮॥ કુસુમપાલ ગોભદ્ર સુભદ્ર, દેવપાલ મહિપાલ દેવેંદ્ર॥અભિનેજમદિનેજદયાલ,પુણ્યપાલજિનપાલ કૃપાલ ॥ ૯ ॥ ધનપાલ ધર્મપાલ મગાલ, ભુદર શ્રીધર નેં શ્રીપાલ ॥ આસપાલ ગુણપાલ પવિત્ર, ખેમકરણ જયકરણ સુચિત્ત ॥ ૧૦ ॥ દેવકરણ કુંભકરણ સુવાસ, વિજયકરણ અજકરણ ગોદાસ ॥ જિનરક્ષિત જિનદત્ત જયંત, દેવદત્ત કુપિત્ત મહંત ॥ ૧૧ ॥ શાગરચંદ શિવચંદ મુકુંદ ગોવિંદ માધવધવલ આણંદ॥શંખ સુનંદ સુજશ જયશેન, વીરસેન મહસેન દેવસેન ॥૧૨॥ ઇત્યાદિ આવ્યા શુભ રીત, ધન્નાશાહ મિલ્યાએક ચિત્ત ॥ હરિ હય રથ શિણગારી કિયા, વ્યવહારી સવિ સાથે લિયા ૧૩ ॥ વાજંતે વાજિંત્ર સુચંગ; ચાલ્યા તાત તેડણ મનરંગ ॥ આવી તાતને લાગ્યા પાય, સહુ વ્યવહારી મિલ્યા તિણ ઠાય ॥ ૧૪ ॥ કુશલાલાપ પુછે અન્યોન્ય, માત પિતા હરખ્યા બહુ મન્ન ॥ માત તાત સુખાસને સાર, બાંધવને દિયા તરલ તુખાર ॥ ૧૫ ॥ ભોજાઇ રથે બેસારિયાં, આદર માન વિશેષ દિયાં ॥ તેડી આવ્યા નીજ આવાસ, સહુ સાજનનિ પુગી આશ ॥ ૧૬ ॥ યાચક જનને સંતોષીયા, પરીઘલ પકવાને પોષીયા॥ ત્રીજે ઉલ્હાસે પહેલી ઢાલ, જીન કહે પુણ્યે મંગલ માલ ॥ ૧૭ ॥

॥ દોહા ॥

ધન્નેપીણ ધીરજ ધરી, નીજ બાંધવને તામ ॥

આપ્યાં મન ઉત્કર્ષથી, એક એક શત ગામ ॥ ૧ ॥
વસ્ત્રાભરણ ગૃહાદિકે, પોખ્યા ઘણું અતીવ ॥
તો પીણ ગુણ લેવે નહી, અવગુણ વદે સદૈવ ॥ ૨ ॥

યતઃ ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્. ॥ ખલઃસત્ક્રીયમાણોપી, દદાત્તિ કલહં સતાં ॥ દુગ્ધધૌતોપી કીં યાતી, વાયસઃ કલહંસતાં ॥૧॥ ભાવાર્થઃ-સત્કાર કરાતો એવો પણ ખલ પુરૂષ જે તે, કલહં-સતાને આપે છે એટલે ઉદ્વેગ કરાવે છે; અર્થાત તે કદી પણ પોતાનું ખલપણું છોડતો નથી. જેમ કાગડાને દુધ વડે ધોયો હોય, તો પણ શું તે રાજહંસની પેઠે ધોલો થાય? નજ થાય. ॥ ૧ ॥ અણીખ અદેખાઇ ધરે, તે ત્રીણ્યે શક સીંહ ॥ શામ વદન અહનીશી રહે, ભાગ્યહીનમાં લીહ ॥ ૩ ॥ તે દેખી ધનશાહજી, ચીંતે ચીત વીશેષ ॥ એહને હિતકારણ ભણિ, હું જાઇશ પરદેશ ॥ ૪ ॥ યતઃ ॥ આર્યાવૃત્તમ્. ॥ દીસઇવીવીહચરીયં, જાણીજ્જઇસજ્જણદુજ્જણવિસેસો ॥ અપ્પાણં ચ કીલજ્જઇ હિંડજ્જઇ તેણે પુહવીએ ॥૨॥ ભાવાર્થઃ-પરદેશ જવાથી વીવીધ પ્રકારનાં ચરીત્ર દેખવામાંઆવેછે.સજ્જન અને દુર્જનમાં શું ફેર છે? તે જાણવામાં આવે છે અને આત્માની કલના થાય છે; તે માટે પૃથ્વીમાં ચાલવું જોઇએ. ॥૨॥ એ લક્ષ્મી એ ગૃહ પ્રમુખ, વીલસો એહ નીશ્ચીંત ॥ સુખ સંયોગ લહીશું અમે, જો દેશે ભગવંત ॥૫॥ ઇમ નીશ્ચય કરી ચી-

સથી ગૃહી ચીંતામણી પાસ ॥ એકાકી દૃઢ મન કરી, ચાલણ
કીયો પ્રયાસ ॥ ૬ ॥ રાજાને પુછયો નહીં, ત્રીણ્યે સ્રીને તેમ
॥ શ્વશુર પ્રમુખ સવી સયણુને, નાગ કંચુકી જેમ ॥૭॥ છાં
ડીને ચાલ્યો ચતુર, યામીનીયે તીણુ તાલ ॥ દેશવીદેશ વીલો
કતો, નવનવ કૌતક ખ્યાલ ॥ ૮ ॥

॥ ઢાલ ૨ જી. ॥

(મગધદેશકો રાજ રાજેસર.–એ દેશી)

ધન્નોશાહ તે પુણ્ય પ્રયોગે, ચીંતામણી સંયોગે ॥ ચીંતત
કાર્ય સકલ સાધંતો, ભાગ્યબલે સુખ ભોગે રે ॥ ભાવિયાં
પુણ્યતણાં ફલ પેખો ॥ પુણ્યે સયલ પદારથ સીઝે,
પુણ્ય પ્રબલ જગ દેખો રે ॥ ભ૦ ॥ પુ૦ ॥ ૧ ॥
એ આંકણી ॥ વચ્છદેશે કોશંબી નગરી, અનુક્રમે તીહાં
કણે આવે ॥ સ્થાનક સુંદર લેઇ ધનથી, સુખમય કાલ ગમાવે
રે ॥ભ૦॥ પુ૦ ॥૨॥ રાય સંતાનિક તિહાંનો રાજા, સહસ્રા–
નિકનો બેટો ॥ છત્રીશ રાજ્યગુણે કરી પુરો, ત્યાગી માંસ
આખોટા રે ॥ભ૦॥ પુ૦॥૩॥ યતઃ॥ આર્યાવૃત્તમ્. ॥ શઠદમ
નાશઠપાલણ–માશ્રિતભરણ ચરાજ્યચિન્હાનિ ॥ અભિપેક–
પટ્ટબંધો, વાલવ્યજનં વ્રણસ્યાપિ ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ–શઠને
દમવું, અશઠનું પાલણ કરવું અને આશ્રિત જનો એટલે
શરણે આવેલાનું ભરણ પોપણ કરવું, એજ ત્રણ રાજ્યચિન્હ

કહે એ ॥ પીયર જાઓ પુત્રરે, સુખમેં તિહા રહો ॥ તુમપતિ દુઃખ અમને દહે એ ॥ ૩ ॥ અમે જાશું પરદેશ રે, ધન્નાશાહ ભણી ॥ ગોતિ કરીને લાવશું એ ॥ જો મિલશે એ પુત્ર રે, તો તેહને ઇહાં ॥ તેડીવહેલાઆવશું એ॥૪॥સોમશ્રીકુસુમશ્રીરે, સુસરાજ્ઞા થકી ॥ પ્રણમીને પીયર ગઇ એ ॥ કહે સુભદ્રા તામ રે, સાશ્રુ લોચન કરી ॥ વિનય થકી અવનત થઇ એ ॥ ૫ ॥ હું આવીશ તુમ સાથ રે, નિશ્ચયથી કરી ॥ તુમ સેવા કરતી થકી એ ॥ સ્ત્રીને રહેવો સાસ રે, પ્રતિપક્ષે સદા ॥ શાસ્ત્રે પિણ છે એ વકી એ ॥ ૬ ॥ સ્ત્રીને પીયર જેમ રે, તિમ નર સાસરે ॥ થિરવાસે મુનિને સહી એ ॥ તેગ રહિત નૃપ તેમ રે, મંત્રી મતિ વિના ॥ એટલા સુયસ લહે નહીં એ ॥ ૭ ॥ યતઃ ॥ સ્ત્રી પીયર નર સાસરે. સંયમિયા સહવાસ ॥ એતા હોય અલખામણા, જો મંડે થિરવાસ ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ—સ્ત્રી પીયર, પુરૂષ સાસરે અને મુનિ એક ઉપાશ્રયમાં, એ ત્રણે પુર્વોક્ત સ્થાનકમાં ઘણા દિવસ રહે, તો જરૂર અલખામણા થાય ॥૧॥ જીણદીન ધન હોય પાસ રે, પતિ સંગે હોવે ॥ તે દીન પીયર રૂયડો એ ॥ પિણ લહી આપદ યોગ રે, છંડી સાસરો ॥ પીયર જાવો કુયડો એ ॥ ૮ ॥ સુખ દુઃખ સવિ તુમ સાથ રે, ભોગવિશું સદા ॥ ધીર ધરો તુમે તાતજી એ ॥ જો મિલશે પિયુ યોગ રે, ॥ પીયર હવે ॥ આવશું સયલ સંપદ ભજી એ ॥૯॥ સુણી

દરપ્યો ધનસાર રે, ધન ધન એ વહુ ॥ સહુમેં એ
છે એ ॥ માત તાત ને ભ્રાત રે, સાસરિયાં થકી ॥ લે
સઘલા પછે એ ॥ ૧૦ ॥ કાઢયો હવે ધનસાર રે, ર
થકી ॥ અંગજ સ્ત્રી વધુ પરિવરયો એ ॥ વસ્ત્ર વિભુ
રે, દીનપણા થકી ॥ ભંડોપગરણ શિરે ધરયાં એ
અષ્ટ કરમથી જીવ રે, જીમ સંસારમાં ॥ પરિભ્રમણી
ગંડો એ ॥ તિમ ધનસાર તિવાર રે, આહે જન થકી
વિદેશ ફિરે વડો એ ॥ ૧૨ ॥ જોતાં વન આરામ રે
ઘણાં ભમે ॥ પિણ થિરતા ન લહે કિહાં એ ॥ કોશ
પાસ રે, આવે અન્યદા ॥ વાર્ત્તા વૃત્તિની લહે એ
ધન પુરમેં ધનશેઠ રે, શર ખાનન ભણી ॥ આં
આજીવિકા એ ॥ સ્ત્રીને એક દિનાર રે, યુગ્મ પુ
॥ તેલ ચોલાદિ હિતથકી એ ॥ ૧૪ ॥ સુણી હરખ્યો
રે, સારઉપાય એ ॥ ઉદર ભરણ કરવા ભણી એ ॥ ઢાલ
એહ રે, ત્રીજા ઉલ્લાસની ॥ કહી જીનવિજયે સે
એ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા. ॥

આવ્યો ધનપુરમેં તુરત, પતિવૃત તે ધન
દેખ વ્યાપારી તિહાં, ભાંતિ ભાંતિ તિણિવાર
નાણાવટી દોશી તિમજ, પારેખને મણિહા

જાણીએ ॥ હરિશ્ચંદ્રરાયને પુત્ર સ્ત્રી તારાલોચના, વેચાણાં પરતક્ષ શી કરવી સોચના ॥ ૧૦॥ દેખો કર્મની વાત આવી બની એહને, ભોગીભમર શાલિભદ્ર બાંધવ છે જેહનો॥ગોભદ્ર સમ તાત માત ભદ્રા સતી, મુજ સરિખો ભરતાર ને સુખ ન લહે રતી ॥ ૧૧ ॥ જુઓ જુઓ માત ને તાત અનેક વિપદ સહે; ઉદરભરણને કાજ ઉપલ મસ્તકે વહે ॥ જગમેં દુર્ભર પેટ કહયો છે શાસ્ત્રમેં, કુણ કુણ ન કરે અકાજ જુઓ તે અનુક્રમે ॥ ૧૨ ॥ યતઃ ॥ સવૈયો તેત્રીશો. ॥ ભુખ કુલીન કરે અકુલીનકે ભુખ ઘરો ઘર ભીખ મગાવે, નીચકી ચાકરી ભુખ કરાવે નિર્મલ બંશકુ મેલ લગાવે ॥ભુખ ભમાવે વિદેશ વિપત્તિમેં દિન દુઃખી મસકીત કહાવે, ભુખ સમો નહી દુઃખ જસા કોઇ પાપિણી ભુખ અભક્ષ ભખાવે ॥ ૨ ॥ દેખો ધનાવહ શેઠ અભક્ષ ભક્ષણ કરયો, સુસમા પુત્રી માંસ ભખી તનુ નિજ ધરયો ॥ ઉદરાર્થે નલરાય સુઆરપણો કીયો, ઘર ઘર મુંજ નરેશ માગ ટૂકડો લીયો ॥ ૧૩ ॥ આષાઢભુતી આહાર નિમિત્તે વિદ્યા કરી નવ નવ રૂપ બનાય મોદક લિયા ફિરી ફિરી ॥ રાયયશોધર માંસ ભખ્યો નયનાવલી, દુભર ઉદરને કાજ અકાજ કરે વલી ॥૧૪॥ કર્મતણે વશ ભ્રાત એ દુઃખ બહુલાં સહે, લક્ષ્મી ગૃહ સુખવાસ તિહાં એ દુઃખ લહે ॥ ન લહે વિનયવિવેક વિચાર આચાર એ, માન મગન રહે મસ્તન ધર્મ વિચાર એ ॥ ૧૫ ॥ એહના

સંગથી માત અશાત ઘણી સહે, તિમ વલી તાત વિખ્યાત વિટંબનતા લહે ॥ ભોજાઈ પિણ ભ્રાતૃથી આપદમેં પડી, મુજ શામા ઇણ સાથ સહે દુઃખ આપદી ॥ ૧૬ ॥ યતઃ અનુષ્ટુપ્વૃત્તમ્. ॥ કુસંગ સંગ દોષેણ, સાધવો યાંતિ વિક્રિયાં ॥ એક રાત્રી પ્રસંગેન, કાષ્ટઘંટા વિટંબના ॥ ૩ ॥ ભાવાર્થઃ—ખરાબ માણસની સોબતથી સારા માણસો પણ વિક્રિયા પામે છે; કારણ કે, હરાઇ ગાયની સાથે (સારી ગાયને) એક રાત સોબત રહેવાથી બે પગ વચ્ચે લાકડું અને ગલામાં ઘંટડીની વિટંબના થઇ. ॥ ૩ ॥ હવે હું માતાને તાત મિયા પ્રતિપાલશું એ બાંધવને દુર કરી રખવાલશું ॥ ઇમ આલોચી વાત ધન્ને ધીરજ ધરી, ત્રીજે ઉલ્હાસે ઢાલ છઠી જીન જયવરી ॥ ૧૭ ॥

॥ દોહા ॥

તાત મતે પુછે તુરત, ધનપતીશાહ સુજાણ ॥
કવણ તુમે કોણ ગ્રામથી, આવ્યા છો ઇણ ઠાય ॥ ૧ ॥
તત્ર લજ્જાથી ગોપવી, અવર કહ્યો અધિકાર ॥
પિણ ધન્ને નીશ્ચય કિયો, એહ સહી નીરધાર ॥ ૨ ॥
ધન્નોશાહ ચિત ચિંતવે, ધન વિણ લાજે એહ ॥
તિણે કરી નીજ કુલ ગોપવે, તીણુયેં નહી સંદેહ ॥ ૩ ॥
ઊપરવાઇને કહે, ડોસો ડોસી વૃદ્ધ ॥
એહને ઘૃત ગુડ અન્ન શુભ, દેજો તુમે અવિરૂદ્ધ ॥ ૪ ॥

સર્વ [1]ભૃત્યમાં વૃદ્ધ એ, થાપે કરી આદેશ ॥
તવ ધનસાર ખુશી થયો, તુઠો મુજ ઈભ્યેશ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૭ મી. ॥

(સીતા તો રૂપે રૂડી.—એ દેશી.)

હવે બીજે દીન ધન્નો આવે તિહાં અતિ સુપ્રસન્નો હો ॥ સુકૃત ફલ એહવાં ॥ એ આંકણી ॥ બોલાવે હિત આણી, ધનસાર ભણી શુભ વાણી હો ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ તાંબુલાદિક તસ આપે, તવ હર્ષ ઘણો તસ વ્યાપે હો ॥ સુ૦ ત્રીજે દીન તિમ હેવ, ધનપતિ આવે ધરી ટેવ હો ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ વસ્ત્ર અનેક અણાવે, સવિ ભૃત્ય પ્રત્યે તેડાવે હો ॥ સુ૦ ॥ વસ્ત્ર દીયે તસ તામ, અતિ હરખ્યા ભૃત્ય સુકામ હો ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ પછે વૃદ્ધ પ્રતે તેડાવે, [2]અંબર ઉત્તમ પહિરાવે હો ॥ સુ૦ ॥ માતા પ્રતે પટકુલ, દિયે હર્ષ ધરી બહુ મુલ્ય હો ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ ભ્રાતૃને સમ પરીણામે, દિયે સુંદર વસ્ત્ર સુકામે હો ॥ સુ૦ ॥ [3]ભ્રાતૃજાયા પિણ આવે, સાડી તસ શુભ પહિરાવે હો ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ એક ચીર અમુલિક સાર, આપે કાંતાને તિણિવાર હો ॥ સુ૦ ॥ સાવ પરીકરને સંતોષી, ધનસાર પ્રતે કહે પોષી હો ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ સુણો તુમે છો વૃદ્ધ સુજાત, તુમ ગુણ અમ ચિત્ત સુહાત હો ॥ સુ૦ ॥ કિશી વાતે દુઃખી મત થાજો, જે જોઇએ તે મંગાવજો હો ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥

---

[1] ચાકરમાં [2] વસ્ત્ર [3] ભોજાઇયો.

અમ ઘર છે સવિ તુમચા, તુમે તાત સ્થાનક હો અમચા
॥સુ૦ ॥ તુમ ¹તનુયે ગરમી દીસે, અમે જાણીએ વિસવા-
સે હો ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ તિણે તઇ પ્રમુખ અમ ઘરથી,
યો છાંડી ત્રપાનવિ પરથી હો ॥ સુ૦ ॥ એ તુમ ²વધુને
કહેજો, સુખે કાલ ઇહાં નિરવહેજો હો ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ દેઇ આસા-
॥ તિણે ઠામે, મંદિર ઘે રહેવા કામે હો ॥ સુ૦ ॥ ઇમ પ્રતિ
ન ખબર તે લેવે, જે જોઇએ તે તસુ દેવે હો ॥ સુ ॥ ૧૦ ॥
આવી કહે ધન્નશાહ, પ્રિયે સાંભલ મન ઉચ્છાહ હો ॥ સુ૦
પરદેશી ઉત્તમ પ્રાણી, ઇહાં આવ્યા છે અમ જાણી હો ॥
॥ ૧૧ ॥ તેહને છે વધુ ચાર, ગુણવંતી અતિ મનુહાર હો
સુ૦ ॥ લેવા તે તઇ જો આવે, તુમે દેજો તત્ર ભલે ભાવ
॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ પણ તેહમાં લઘુ છે જેહ, ધરજો તુમે
શું નેહ હો ॥ સુ૦ ॥ તસ દેજો આદરમાન, વલી દેજો
લ પાન હો ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ તિમ શાક પ્રમુખ સુવિચિત્ર
તે તુમે પુણ્ય પવિત્ર હો ॥ સુ૦ ॥ અતિ ગોરસ સરસ
ાદ, દેજો દિલ ધરી આલ્હાદ હો ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇમ શીખ
મન રંગે, ધનપતિ પિણ રહે સુખસંગે હો ॥ સુ૦ ॥ ³ દાર-
લ પ્રમુખને ભાખ્યો, સહુ સેવકને પિણ દાખ્યો હો ॥ સુ૦
પાહો શેઠ તિહાં ધનસાર, કહે વહુ પ્રતે સકલ વિચાર હો ॥

૧ શરીરે. ૨ છાશ. ૩ વહુને. ૪ દરવાજા
પર રહેલા સીપાઈ.

સુણો તુમે જાઓ ધનપતિ ગેહ, તક્રાદિક લાવો ઘે જેહ હો ॥ સુ૦ ॥ ૧૬ ॥ તવ તે વહુ નિસુણી વાણી, વારૂ કહે મનમાં જાણી હો ॥સુણો॥ ત્રીજે ઉલ્હાસે ગવાણી, ઢાલ સાતમી જીન ગુણખાણી હો ॥ સુ૦ ॥ ૧૭ ॥

॥ દોહા ॥

હવે તે ત્રિણ્યે વધુ તિહાં, લેવા આવે તક્ર ॥
સ્વચ્છ હિયે જલ સારિખી, નયન વદન કરી વક્ર ॥ ૧ ॥
ચોથે દિન તે લાજથી, આવે સુભદ્રા જામ ॥
સૌભાગ્યમંજરી એ તિહાં, બેસાડી શુભ ઠામ ॥ ૨ ॥
આદર દેઇ અતિ ઘણો, આપે ગોરસ સાર ॥
કહે બાઇ તૂં આવજે, નિત પ્રતે મુજ આગાર ॥ ૩ ॥
તક્રાદિક પિણ અતિ અવલ, લેઇને તતખેવ ॥
આવી તે નિજ સ્થાનકે, સાસુને ઘે હવે ॥ ૪ ॥
તવ સુસરો સાસુ કહે, દેખો પુણ્ય પ્રકાર ॥
ધનપતિ વધુ મણિપતિ કરે, ભાગ્ય પ્રબલ મનોહાર ॥૫॥
નિસુણિ ખીજી તે ત્રિણે, કહે સુણો સાસુ વાત ॥
નિત પ્રતે પુત્ર વખાણતે, હાથથી ગયો વિખ્યાત ॥ ૬ ॥
વલી તેહની વધુને તુમે પરસંસો પરગટ્ટ ॥
તે પિણ ધન્નાની પરે, જાશે કોઇક વટ્ટ ॥ ૭ ॥
દીવસે માટી શિર વહે, રાત્રે પડે ભુપીક ॥

દેખો દેરાણી ભાગ્યબલ, કંત વીરહ અતી ધીક ॥ ૮ ॥
સુણી સુભદ્રા તે વચન, હાઝી હિલમે દીન ॥
નયણેંથી આંસુ ઝરે, વીરહ વ્યથા લયલીન ॥ ૯ ॥

॥ ઢાલ ૮ મી ॥

(રતનની સુધ મીઠડા રે.—એ દેશી)

એક દીવસ સુભદ્રા સતી રે, આવે તે લેવા છાશ ॥ સૌભાગ્ય મંજરીએ તિહાં રે, બેસાડી લેઇ પાસ ॥ બહિન કહો દુઃખ મુજ મતે રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તુમે છો ચતુર સુજાણ ॥ પ્રીતી બંધાણી છે માહરે રે, તુમથી જીવનપ્રાણ॥ બ૦ ॥ ૨ ॥ આંખ અરૂણ દીસે તાહરી રે, મુખ છબી અતિ દીલગીર ॥ નીસાસા પિણ એવડા રે, નયણે ઝરે બહુ નીર ॥ બ૦ ॥ ૩ ॥ સુસરો સાસુ છે તાહરે રે, જેઠાણીને જેઠાવર વારૂ હશે તાહરે રે, પીયર પિણ હુશે નેહ ॥ બસ ॥ ૪ ॥ કે પીયર દુઃખસાંભરયો રે, કે દુહવી તુજ કંત ॥ શી ચિંતા તુજ એવડી રે, કહે મુજને મતિવંત ॥ બ૦ ॥ ૫ ॥ મુજથી અંતર એવડો રે, તુ કિમ રાખે સુદ ॥ કહે અવદાત તુ તહરે રે, જીમ હું જાણું શુદ્ધ ॥ બ૦ ॥ ૬ ॥ [1]આનનવસ્ત્રે [2]આચ્છાદતી રે, [3]અધોમુખથી કહે તામ ॥ બહિન કહું શી કર્મની રે, ગતી વિપરીત વિરામ ॥ બહિન સુણો દુઃખ મા-

૧ મુખ. ૨ ઢાંકતી. ૩ નીચું મુખ રાખી.

હરૂં રે ॥ ૭ ॥ એ આંકણી
બ્રહ્માયેનકુલાલન્નિયમિતો
ગહને ક્ષિ નોમહા સંકટે ।
કારિતઃસુર્યોભ્રામ્યતિની
ભાવાર્થ:-જે કર્મ વડે બ્રહ
ઘડાના પેટમાં કબજે રખા
એવા મહોટા સંકટમાં ન
ભિક્ષા માગે છે અને સુર્ય
છે; તે કર્મને નમસ્કાર થાઓ
રે ભદ્રા ઉર અવતાર ॥ બ
અનુહાર ॥બ૦॥ ૮॥ તાતજી પુત્ર
ભોગ ॥ બત્રીશ વધુ અને પુત્રને રે,
॥૯॥ તુજ પતિ નામે માહરે રે, છે ભર્ત્તાર સુર
માનિ જ્યાની ભલોરે, ઘરનો પ્રીતિ અભંગ ॥ ૧
શ્રી શ્રેણિક નૃપ પુત્રીકા રે, સોમશ્રી નીખ્યાત ।
તનયા તીસી રે, કુસુમશ્રી શુચી ગાત ॥ બ૦ ॥
ણ્યો તીહાં પ્રેમથી રે, ઉત્તમ ગુણનો પાત્ર ॥ કા
કીડનો રે, સુગુણ સુરૂપ સુગાત્ર ॥બ૦ ॥૧૨॥ વ
વીશેષથી રે, છંડી સવી પરીવાર ॥ એકાકી કો
પહેત્યો છે નીરધાર ॥ બ૦ ॥ ૧૩ ॥ તે જાતે લક
સતીય પરે તે સાથ ॥ સુસરાદીક સવી નીસર્યા

અમર પુરી સમ આજ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ ઈંદ્ર સદૃશ તમે ઓપતા હો લાલ. સુ૦ ॥ નિરૂપમ રૂપ નિધાન હો ॥ ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ સામાનિક સામંત છે હો લાલ, સુ૦ ॥ દિન દિન ચઢતે વાન હો ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ દેવ સરીખા દિપતા હો લાલ, સુ૦ ॥ દ્રવ્ય અછે ધનવંત હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ સકલ પ્રજા પરપદ ભલી હો લાલ, સુ૦ ॥ તુમચી એ મતિવંત હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ ઈંદ્રાણી સમ શોભતી હો લાલ, સુ૦ ॥ સોભાગ્યમંજરી નાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ હય ગય રથ પાયક ઘણા હો લાલ, સુ૦ ॥ વલી કોઠાર ભંડાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ તુમ યશ જગમેં વિસ્તરયો હો લાલ, સુ૦ ॥ પરસ્ત્રી બંધવ નામ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ પરદુઃખ ભંજન પરગડા હો લાલ, સુ૦ ॥ દુસ્થિત જન વિશ્રામ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ૫ ॥ પિણ નિસુણો એક અમતણી હો લાલ, સુ૦ ॥ વાત જે થઇ વિપરીત હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ પરદેશી ધનસારની હો લાલ, સુ૦ ॥ વહુ હુતી સવિનીત હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ તક લેવાતુમમંદિરે હો લાલ, સુ૦ ॥ આવી હુતી સુવિવેક હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ કોઈક કાર્ય ઉદ્દેશિને હો લાલ. ॥ સુ૦ ॥ બેઠી હુશે ધરી ટેક હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ ખબર કરાવી તેહની હો લાલ, સુ૦ ॥ સોંપાવો તે સદીશ હો, ॥ સુ૦ ॥ ઝુરે સુસરો એહનો હો લાલ, સુ૦ ॥ આસ્ફાલે નિજ શાશ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ ઇત્યાદિકનાં એહવાં

હો લાલ, સુ૦॥ વચન ન ધારયાં કાન હો ॥ધ૦॥સુ૦॥ તવ ચમકયા તે વાણિયા હો લાલ, સુ૦॥ અન્યોન્યે કરે સાન હો॥ ધ૦॥સુ૦॥લા કરી પ્રણામ ઉઠી ગયા હો લાલ, સુ૦॥ સહુ કો નિજ આગાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ધનપતિ મંદીર આગલે હો લાલ, સુ૦ ॥ પોકારે ધનસાર હો ॥ધ૦॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ રે ધનશેઠ તું માહરી હો લાલ. સુ૦ ॥ આપો વધુ ઇણી વાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ એ અન્યાય તુમ નવિ ઘટે હો લાલ, સુ ॥ જુઓને હૃદય વિચાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ અમે પરદેશી પ્રાહુલા હો લાલ, સુ૦ ॥ દુસ્થિત જનમાં લીહ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ તું પરદુઃખ ભંજક અછે હો લાલ, સુ૦ ॥ સા પુરીસામાં સિંહ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ યતઃ ॥ આર્યાવૃત્તમ્.

॥ વિરલા જાણંતિ ગુણા, વિરલા પાલંતિ નીદ્ધણા નેહા ॥
વિરલા પરકજ્જ પરા, પરદુરકે દુરિકયા વિરલા ॥ ૧ ॥

ભાવાર્થઃ–ગુણના જાણનાર, નિર્ધનનો સ્નેહ પાલનાર અને પરનાં કાર્ય કરવામાં તત્પર, એવા પુરૂષો વિરલા હોયછે; પરંતુ તે કરતાં પણ પારકા દુઃખે દુઃખીઆ તો, તેથી પણ વીરલા હોય છે. ॥ ૧ ॥ તવ ધનસાર તેડાવિને હો લાલ, સુ૦ ॥ ધન્ના પ્રાણમે પાય હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦॥ અવિનય ખમજ્યો તાતજી હો લાલ, સુ૦ ॥ મુજથી કરી સુપસાય હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ દેખી પુત્રનેઓલખ્યો હો લાલ,સુ૦॥ હરખ્યો તન મન તામ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ પુનમ ચંદ્રથી

ઉદધિનો હો લાલ, ॥ સુ૦ ॥ જિમ કિલ્લોલ ઉદ્દામ હો ॥ધ૦॥ ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥ સ્નાન પ્રમુખ સવિ સાચવી હો લાલ, સુ૦॥ ભુષણ વસ્ત્ર ઉદાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ભોજન ભગતિ કરી ભલિ હો લાલ, સુ૦ ॥ થાપ્યા ગુપ્તાગાર હો ॥ ધ૦॥ સુ૦॥ ॥ ૧૫ ॥ એહને શીલવતી સતી હો લાલ, સુ૦॥ પતિ પ્રેમે તિણીવાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ આવિ ધનપતિ મંદિરે હો લાલ, સુ૦॥ કરે આક્રંદ પોકાર હો ॥ ધ૦॥ સુ૦॥ ૧૬ ॥ રે પાપી મુજ વધુ ભણી હો લાલ,સુ૦॥ રાખી કીધ અન્યાય હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ વળી ભદ્ર પાસે માહરો હે લાલ, સુ૦ ॥ કંત ગ્રહાવ્યો શે ન્યાય હો ॥ધ૦॥ સુ૦ ॥૧૭॥ ન્યાય નદીસે ગામમાં હો લાલ, સુ૦ ॥ એક ઘરે એહ રાજ્ય હો ॥ ધ૦ ॥ ॥ સુ૦ ॥ વસને ગામે વાણિયો હો લાલ, સુ૦ ॥ એવડો કરે અકાજ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૧૮ ॥ વર વધુ એ બે મુજ પ્રતે હો લાલ, સુ૦ ॥ ઘો કહું ગોદ બિછાય હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ નહિતર પિણ મુજ કંતને હો લાલ, સુ૦ ॥ મુકંતા શું જાય હો ॥ધ૦॥ સુ૦ ॥૧૯॥ જીર્ણ જરાયે જાજરો હો લાલ, સુ૦ ॥ ચિંતાથી [1]કૃપ ગાત્ર હો ॥ ધ૦॥ સુ૦ ॥ એહવો પિણ પતિ માહરો હો લાલ, સુ૦॥ મુકને તું ગુણપાત્ર હો ॥ ધ૦॥ સુ૦॥ ॥૨૦॥ તવ ધન્નો માત ભણી હો લાલ, સુ૦॥ તેડાવે તતકાલ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ અવિનય ખમજ્યો માતજી હો લાલ, સુ૦ ॥ હું

૧ સુકાઇ ગએલા શરીરવાળો.

તુમચો લઘુ બાલ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૨૧ ॥ માતા મનમેં ઉલ્લાસી હો લાલ, સુ૦॥ દેખી પુત્ર દીદાર હો ॥ધ૦॥ સુ૦॥ હરખે હૈડે ભીડિયો હો લાલ, સુ૦ નિરખે વારંવાર હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥૨૨॥ વસ્ત્રાભરણે તતક્ષણે હો લાલ, સુ૦ ॥ સંતોષ્યા સુવિલાસ હો ॥ધ૦॥સુ૦॥ ત્રીજે ઉલ્લાસે ઇગ્યારમી હો લાલ, સુ૦ ॥ જીન કહે ઢાલ પ્રકાશ હો ॥ ધ૦ ॥ સુ૦ ॥૨૩॥

॥ દોહા ॥

હવે તે ધનદત્તાદિ ત્રય, ભ્રાતા કરે વિચાર ॥
જઇને ધનપતિને ગૃહે, કીજે પ્રબલ પોકાર ॥ ૧ ॥
માત પિતા ને લઘુ વહૂ, એણે રાખ્યાં એકાંત ॥
છલ બલથી જે લીજી એ, તો આપણ મતિવંત ॥ ૨ ॥
ઇમ ચિંતી ત્રિણ્યે તુરત, આવ્યા ધનપતિ ગેહ ॥
ઉચ્ચ સ્વરથી ઇમ કહે, દેય દેય રે દેહ ॥ ૩ ॥
અમ માતા ને તાતને, ગ્રહી રાખ્યા શે કાજ ॥
[1]ભ્રાતવધુ પિણ ભોલવી, એ વાતે તુજ લાજ ॥ ૪ ॥
સાંભલી ધન્ને તુરતમેં, તેડાવ્યા આવાસ ॥
વસ્ત્રાભરણ વિશેષથી, આપે ધરી ઉલ્હાસ ॥ ૫ ॥
માત પિતા બાંધવ વધુ, મલિયાં મંદિર માંહ ॥
ધનપતિની ગુણ વર્ણના, કરે તે અતિ ઉચ્છાહ ॥ ૬ ॥

[1] ભોળાઇયો.

હવે તે પાછલ ત્રિણય વધુ, ચિંતે ચિત્ત મંઝાર ॥
છલ કરી ધનપતિયે સવિ, લીધો અમ પરિવાર ॥ ૭ ॥
એક વધુને કારણે, ધે છે સહુને દુઃખ ॥
દેખો એ ગ્રામે ઇહાં, અન્યાયેથી સુખ ॥ ૮ ॥
જઇએ ધનપતિ મંદિરે, કહિયે ગોદ બિછાય ॥
પતિ અમ પકડયા શા ભણી, મુક તું કરી સુપસાય ॥૯॥

॥ ઢાલ ૧૨ મી. ॥

(વીજી મ વાહસ રે, વિઠલ વારું તુજને-એ દેશી.)

કરિય વિચારને ત્રિણ્યે અબલા, આવી ધન આવાસે ॥ દ્વારરક્ષકે હાંકી કાઢી, વિલખી થઇય વિમાસે ॥ દેખો હૈવે રે, એ દિન અમને દીધા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી, ॥ સાંજ પડીને પતિ પિણ ન મિલ્યા ન મિલ્યા સુસરો સાસૂ દેરાણી પણ દુરે નાઠી દૈરો પડીયો ફાંસુ ॥ દે૦ ॥ ૨ ॥ હા ! હા ! ધન્ને અધમ એ કીધો, વસતે ગામે વણીકે ॥ વ્હાર ન પહોચે કોઈની એહને, ચંદ્રગુપ્ત જીમ [1]ચણિકે ॥ દે૦ ॥ ૩ ॥ ઇમ વિલવંતી તે નિજ સ્થાનક, રાત્રિ સમય તિહાં આવે ॥ વિરહ વિલુધી વ્યાકુલ થાવે, પાણી અન્ન ન ભાવે ॥ દે૦॥ ૪ ॥ સુસરા સાસુ કંત વિના તે, સુનો સ્થાનક લાગે ॥ રાત્રિ મલે તેમ રોવે અબલા, વિરહ વિશેષે જાગે ॥ દે૦ ॥ ૫ ॥ શું અમે વનમાં રૂપિ

[1] ચાણાક્યકે.

॥ દોહા ॥

અથ પ્રાંતે તે કામિની, ત્રિણ્યે મીલી તેવાર ॥
કોશંબીયે તતક્ષણે, પહોતી નૃપ દરબાર ॥ ૧ ॥
પોકારી પરગટ પણે, ભાંખે નૃપને ભામ ॥
દૈવયોગ દુઃખીયાં અમે, કરીયે પરનાં કામ ॥ ૨ ॥
સર ખણતાં ધન્ના તણો, કરતાં દુષ્ભરી પુર ॥
ચુકયો ધન્નો ચિત્ત થકી, દેખી દેરાણી નુર ॥ ૩ ॥
લાલચ દીધી લપટે, સુસરાને ધરી સ્નેહ ॥
મુકજો તક્રાદિક ભણી, લઘુ વધુને ધરી નેહ ॥ ૪ ॥
ઈમ લલચાવી પ્રતિ દિને, લલના લીધી આજ ॥
વારસ પિણ પકડયા વહી, અમ વિણસાડયો કાજ ॥૫॥
સુસરા સાસુને વહુ, ત્રિણ્યે નણંદના વીર ॥
ધન્ને સરવે સંગ્રહ્યાં, ધરિયે કિણ વિધિ ધીર ॥ ૬ ॥
તુમે ન્યાયી નરપાલ છો, પૃથ્વીના પતિ શાહ ॥
વહાર કરો વેગે હવે. કરી કૃપા સોચ્છાહ ॥ ૭ ॥
એક દેરાણી કારણે, પંચને દ્યે પંચત્વ ॥
એહ અધમ તુમ રાજ્યમેં, તે કિમ કરે નિસત્વ ॥ ૮ ॥
તે મદાંધ શામજ થયો, કરે અત્યુગ્ર ઉત્પાત ॥
તુમે છો કેસરી તસ શિરે, અહો નૃપતિ અમ તાત ॥૯॥
યતઃ ॥ ઉપજાતીવૃત્તમ્.॥ દુષ્ટસ્યદંડઃસ્વજનસ્યપુજા, ન્યા-

યેનકોશસ્યચ સંપદ્વૃદ્ધિઃ॥ અપક્ષપાતોનિજરાષ્ટ્રચિંતા, પચાપિધર્માઃનૃપપુંગવાનાં ॥૨॥ ભાવાર્થઃ—દુષ્ટ માણસનો દંડ કરવો, સ્વજનનો સત્કાર કરવો, નાયવડે ધન (તિજોરી) ની વૃદ્ધિ કરવી, અપક્ષપાતપણું રાખવું અને પોતાના દેશની ચિંતા રાખવી, એ પાંચે ધર્મ ઉત્તમ રાજાઓના છે. ॥૫॥

॥ઢાલ ૧૩ મી.॥

(રાગ બંગાલો. રાજા નહિ નમે—એ દેશી.)

નિસુણી અબલા વયણ વિચાર, રાય ચિંતે ચિત્તમેં તિણિવાર રાજા કોપથી ॥ અમ જમાત એ નિપુણ સુજાણ; કિમ એહવો કરે કાર્ય અજાણ ॥ રાજા કોપથી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વિકસિત વદને એ બુદ્ધિ નિધાન, એહ તે નિર્મલ ગંગ સમાન ॥ રા૦ ॥ ન્યાયમાર્ગે એ વર્ત્તે ધીર, સહુ એહની ભરે રૂડી ભીર ॥ રા૦ ॥૨॥ પરનારીથી એહને ત્યાગ, એતા દિન હુતો સબલ સોભાગ ॥ રા૦ ॥ કિમ કીધું હશે એહ અકાજ, શું ખોશે એ મુલગી લાજ ॥ રા૦ ॥૩॥ ચિંતીને સામંત તિવાર, મુકે નૃપ ધન્ના આગાર ॥૨૦॥ તે આવ્યા ધરી મનમેં થિર, પણમી બેઠા ધન્નાને તીર ॥ રા૦॥૪॥ કહે સુણો શેઠ સુગુણ ગુણવંત, તુમે છો ચતુરવિચક્ષણ સંતાર૦॥ આશ્રીત જન આધાર અનુપ, તુમે બુદ્ધેરંજ્યા સવિ ભુપારા૦॥ ॥૫॥ કાર્યવશે તુમે નિજ આવાસ, રાખ્યા હુશે પરદેશી દાસ॥રા૦

॥ મુકો એહને સ્વામી સધીર, તુમે છો પરનારીના વીર ॥ રા૦ ॥ ૬ ॥ એ અબલા અકુલાયે આમ, પતિ વીણુ એહને ન સુઝે કામ ॥રા૦॥ ઉત્તમ નર અબલાની સાર, કરતાં કાંઇ ન લાવે વાર ॥રા૦॥૭॥ તવ બોલે ધન્નો થઇ ધીર, સાંભલોને તુમે સાહસ ધિર ॥રા૦॥ અમે અન્યાય ન રાખું ચિત્ત ચાલું ન્યાય થકી અમે નિત ॥ રા૦ ॥૮ ॥ અમ માણસ છે અમ આગાર નૃપને એહનો શો છે વિચાર ॥ર૦॥ રાખે જો બલ મનમે રાય, નામે સંતાનિક નામ કહાય ॥ રા૦॥ ૯ ॥ લક્ષાનિક જે તાહુ સમર્થ, એ શો ધરે અભિમાન નિરર્થ ॥રા૦ ॥ જો સંગ્રામ કરણ ધરે હોશ, જો નાવે તો જે તુજ સોંસ ॥ ॥રા૦॥ ૧૦॥ સાંભલી ધન્ના કેરાં વેણ; નૃપ પાસે પહોત્યા તે સેંણ ॥ રા૦ ॥ વાત વિચાર સુણી તતકાલ, નૃપ કોપે થયો કાલ કરાલ ॥ રા૦ ॥ ૧૧ ॥ વજડાવી રણભેર તિવાર, નિસુણી સજ થયા સુભટ ઝુઝાર ॥ રા૦ ॥ હય ગય રથ પાયક નહી પાર, સૈન્ય થયો સંગ્રામમેં ત્યાર ॥રા૦ ॥ ૧૨॥ ધન્ને પિણુ નીજ સૈન્ય ઉદ્દામ, સજ્જ કીધો તિહાં યુદ્ધને કામ ॥ રા૦ ॥ વિરૂદ ભણે તિહાં ચારણ ભાટ, ચિહું દિશિ સૈન્ય તણો બન્યો થાટ ॥રા૦ ॥ ૧૩॥ ભય પામે સવિ પૌરક લોક; સૈન્યોપદ્રવ થકી ધરે શોક ॥ રા૦ ॥ આ અણજાણ્યો કિમ થયો કાજ, 'જામાતાશું યુદ્ધ અકાજ ॥ રા૦ ॥

૧ જમાઇથી.

॥ ૧૪ ॥ પરદેશી માટે કુણ આપ, પેટ ચોલીને ઉપાવે સંતાપ ॥ ૨૦ ॥ પરીજન કહે ઇમ છીન સુવિલાસ, ઢાલ એ તેરમી ત્રીજે ઉલ્લાસ ॥ ૨૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

યુદ્ધ મંડાણો જોરથી, અન્યોન્યે અસમાન ॥
તે દેખી કાયર ડરે, રાખે [૨]પ્રલયન ધ્યાન ॥ ૧ ॥
રાય સંતાનિક સૈન્યમેં, સામંત સનિ શૌંડીર ॥
ધન્નાશાહના કટકમેં, એક એહ વડવીર ॥ ૨ ॥
ધનપુર કોસંબી વીચે, રણનો કરે મંડાણ ॥
સયલ લોક જોવા મિલ્યા, મુકી નીજ નિજ ઠાણ ॥ ૩ ॥

॥ ઢાલ ૧૪ મી. ॥

(રશી કડખાની.)

શબલ દલ પ્રબલ રણ રંગ વેગે ચલ્યો, નૃપ સતાનિક તણો માન ધરનો ॥ ગુહિર નીશાણ સુપ્રમાણ રણતુર તિમ, ધન ઘટા સઘન આવાજ કરતો ॥સ૦॥૧॥ એ આંકણી ॥ ગજ ઘણા મત્ત ઉન્મત્ત છુટા ચલે, શીશ સિંદુરથી કરી શોભા ॥ ભ્રમર ગુંજારવે પુર્ણ રોશે ભરયા, દંત મુસલ કરીય દુર્ગ ખોભ્યા ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ કચ્છ કંબોજ કેકાણ કારમીરના,

---

૨ નાશી જવાનું.

પાણિપંથા ખુરાસાણિ કહીએ ॥ નૃપ સતાનિક તણા સં
હીંસતા, ને સર્વે જાતિના તુરીય લહીએ ॥સ૦॥ ૩ ॥ ધ
ઘંટાવલી વૃષભ કહે વલી, અતિ ઘણા તુર રથમાંહે ગા
રથ ઘણા એહવા સજ કરયા સમરમેં, શાસ્ત્ર છત્રી
અધિક રાજે ॥ સ૦ ॥૪॥ શિર ધરી ટોપ કોપે કરી ચા
માલતા સમરમેં અતિ ઉછાંહો ॥ વીર રસથી ચઢયા
છોગા ધરયા, સુભટ એહવા સદા સૈન્યમાંહે ॥ સ૦ ॥
નૃપ સતાનિક તણો લહિય આદેશ વર, ગ્રહીય શિ
સામંત શુરા ॥ યુદ્ધ કરવા ભણી આવીયા ઉમહી, જાણ
જલધી કલ્લોલ પુરા ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ તામ ધનશેઠનો
પણિ સનમુખે, ચાલીયો દેઇ નિશાણ ડંકા ॥ અશ્વરથ
ગજ ઘનઘટા ઘણઘણે, જાણિએ રામ ચઢયો લેણ
॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ નાલ ગોલા ઘણા શબ્દ બહુ તેહ
સાંભલી શેષ પિણ ક્ષોભ પાવે ॥ તીર તરવાર ભાલા
તેજથી, અંબરે [1]તરણિ તે સભય થાવે ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥
તવે શેઠ એ યુદ્ધ કરતે થકે, રખે ઇહાં માહરો માન ગા
સૈન્ય દલ પ્રબલ છે એ સતાનિક તણો, તામ સુરમણિ પ્ર
નિહાલે ॥ સ૦ ॥ ૯ ॥ નિરખતાં સેંત સૈન્યા વધી શે
જાણીએ જલધિનો પુર આયો ॥ સૈન્ય રાજા તણો સ
નાસી ગયો, યશ થયો શેઠનો અતિ સવાયો ॥ સ૦ ॥

[1] સૂર્ય.

નૃપતણા સુભટને નાસતા દેખીને,કામિની તવ કહે કાં લજાવો ॥ શુર તજી તુર હથિયારને નાંખિ ને, વણિક આગેં તુમે કેમ આવો ॥ સ૦ ॥ ૧૧ ॥ મરણના ભય થકી ભાગિયા કાં મુધા, માતને તાત જાયા લજાવી ॥ પંચમે બેસિ કિમ મુછ વલ ઘાલશો, એહવી કુબુદ્ધિ તુજ કેમ આવી ॥ સ૦ ॥ ૧૨ ॥ નિગુણી નૃપ કોપિયો સૈન્ય મુજ લોપિયો. ઓપયો દાવ એ આપ કેરો ॥ યુદ્ધ કીધા વીના મામ ખોઇ મુધા, એ સૈન્યાની મુજ અતી અંધેરો ॥ સ૦ ॥ ॥ ૧૩ ॥ ઇમ કહી નૃપ ચડયો કવચ તનુથી જડયો, શીર ધરયો મુગટ અતી તેજ કરતો ॥ ગ્રહી તરવાલ વીકરાલ નીજ ભુજબલે, પુનરપ સૈન્યથી ધૈર્ય ધરતો ॥ ૫૦॥૧૪॥ આવીયો જામ નીજ ધામપર નરપતી, તામ ધનશેઠ પીણ શુર થાવે॥ આગમિ મરણ એક શરણ અરિહંતનો, ઝુઝવા કાજ તહાં શેઠ જાવે ॥ સ૦ ॥ ૧૫ ॥ ચિંતવે તામ નૃપ સચિવ સવિ સામટા, એહકા એહ સુસરો જમાઇ ॥ કરિય સંગ્રામ આરામ કો નવિ લહે, એક ઘરમેં કિસી એ કમાઈ ॥સ૦॥ ॥ ૧૬ ॥ વારિયે તો ભલું થાય મુખ ઊજલું, લાજ રહે નૃપતણી અતિ વિલાસે ॥ ઢાલ એ ચૌદમી જાતિ કડખેકહી, વિબુધ જીનવિજય શ્રીજે ઉલ્હાસે ॥ સ૦ ॥ ૧૭ ॥

॥ દોહા. ॥

ઇમ ચિંતીને સાચવ સવિ, આવ્યા નૃપને પાસ ॥

કર જોડી આગલ રહી, એમ કરે અરદાસ ॥ ૧ ॥
સ્વામીજી શો કોપ એ, જમાતાથી જોર ॥
કરવો ઘટશે કિણિપરે, નિજ મન આણો ઠોર ॥ ૨ ॥
હારયાથી અપજશ હુવે, જીત્યા પણ જંજાલ ॥
સ્વચ્છ થઇ જુઓ ચિત્તમેં, એ સવિ તુમચા બાલ ॥૩॥
એ બાલક થઇ ત્રુટશે, પિણ તુમે વડા નરિંદ ॥
વાવી હાથે વૃક્ષને, કુણ છેદે મતિમંદ ॥ ૪ ॥
એ ધન્ને નિજ બુદ્ધિથી, રાખ્યા હુશે નિસ્સંક ॥
તે અમે જઇને પુછિયે, તે માણસનો વંક ॥ ૫ ॥
ઇમ કહી નૃપ સમજાવિને, તેડાવી તે નાર ॥
કહો બાઇ તુમ કુલ પ્રમુખ, મુલ થકી અધિકાર ॥૬॥
તવ તે લઝાથી કરી, સાશ્રુપાત વચ તામ ॥
સ્વામીજી અમચો હુંતો, પ્રતિષ્ઠાનપુર ગામ ॥ ૭ ॥
વ્યવહારી ધનસાર વર, શીલવતી ઘર નાર ॥
પુત્ર ચાર તસ શોભતા, ધનદત્તાદિ ઉદાર ॥ ૮ ॥
ઇત્યાદિક સઘલી કથા, નિરવિશેષ કહી જામ ॥
નિસુણી મંત્રા ચમકીયા, એ ધન્નો અભિરામ ॥ ૯ ॥
માત તાતને ઓલખી, યતન કરાવ્યાં ખાસ ॥
વસ્ત્રાભરણ ગોરસ પ્રમુખ, દીધાં મન ઉલ્હાસ ॥ ૧૦ ॥
આકર્યાં આવાસમેં, રાખી સ્ત્રી સુકુલીન ॥
માત તાત ભ્રાતા પ્રતે, કીધા નિજ આધીન ॥ ૧૧ ॥

કહો બાઈ તે ધન પ્રતે, કિમ ઓલખશો ઠીક ॥
શે કારણથી એહનો, નિશ્ચય હુશે નજીક ॥ ૧૨ ॥

॥ ઢાલ ૧૫ મી, ॥

(ગઢડામેં હુશે સહિયાં હાથણી.--એ દેશી.)

સચિવ કહ્યા તે સાંભલી બોલડા, કાંઇક ધૈર્ય ધરી મન માંહે ॥ અમચે દેવરિયે સહી તો કૌતુક કેલવ્યું ॥ એ આંકણી ॥ કહે ઇમ મંત્રીને મનરંગશું, નિસુણોને અમચી વાત ઉચ્છાંહ ॥અ૦॥ કરતલ લક્ષણ બત્રીશે ભલાં, વલી પગે પદમ અછે સુવિચિત્ર ॥ અ૦ ॥ તે સહિનાણ થકી અમે ઓલખું, દેવર અમચો પુણ્ય પવિત્ર ॥ અ૦ ॥૨॥ તામ તે મંત્રિ ત્રિણ્યે નારિને,તેડીને પહોત્યા ધનપતિ પાસ ॥ અ૦॥ કરીય જુહારને બેઠા યત્નથી,અન્યોન્યે વિરચે વાત વિલાસ ॥અ૦॥ ॥૩॥ એ ત્રિણ્યે ભામિની ધનપતિ દેખીને, ઓલખ્યો નિશ્ચયથી આકાર ॥અ૦॥ કહે ધન દેવર કાં બોલો નહી,અમચા તુમે જીવન પ્રાણાધાર ॥અ૦॥ ॥૪॥ તવ ધન્નો બોલે કહો તુમે કોણ છો,જાઇને સાધો સરોવર કામ ॥અ૦॥ ધન્નાને નામે છે જગમેં ઘણા, સઘલાને ગણશો દેવર ઠામ ॥ અ૦ ॥૫॥ તવ હસી ભોજાઇ કહે હેજશું, તુમે અમ દેવર છો નિરધાર ॥ અ૦॥ પણ વલી તુમચાં ચરણ પખાલશું, પ્રત્યય ધરશું પદમ દિદાર ॥અ૦॥૬ ॥ ધન્નો કહે પરસ્ત્રીને

ફરસું નહી, તો કિમ ધોવરાવીજે પાય ॥ અ૦ ॥ અમે તો શ્રાવક વ્રતધારી સદા, શીયલ પાલું મન વચ કાય ॥અ૦॥ ભાતર તેહ સચીવે હઠ કીધો ઘણો, શું તુમ ગુમ કરો નિજ જાતિ ॥અ૦॥જાણ્યો મેં કુલ વંશાદિક તુમ તણો,એ તુમ ભોજાઇ સાક્ષાત ॥અ૦॥ ૮ ॥ તવ હસી કહે ધન્નો ભાભી તુમે,ખમજ્યો સવિ અમચો અપરાધ ॥અ૦॥ હું તુમે દેવર તુમ પરસાદથી,સુખ એ પામું છું નિરાબાધ ॥અ૦ ॥ ૯ ॥ સ્નાન શુશ્રુષા કરવા કારણે,મુકયાં માતાજી પાસે તામ॥અ૦॥ હલી મલી કુટુંબ સવિ ભેલો થયો, સહુકોને ઉપન્યો તવ આરામ ॥અ૦॥૧૦॥ વાત જણાવી સચીવે નૃપભણી એ સવિ ધન્નાનો પરિવાર ॥અ૦॥ એહથી અણઘટતી વાત ન કો હુવે, એહનો તો ઉત્તમ છે આચાર ॥ અ૦ ॥૧૧॥ રાજા મન રાજી થયો તે સાંભલી, ધન્નો પિણ આવે તેણીવાર ॥અ૦॥ અર્ધ સિંહાસન બેસણ આપિયો,ઉઠીને કીધો રાય જુહાર ॥ અ૦ ॥૧૨॥ પુછી સુખપ્રશ્ન કરે ઇક વીનતી,કહો તુમ માત પિતાદિક સર્વ ॥અ૦॥ હલવે હલવે કરિને મંદિર મેલીયા,ભોજાઇશું એવડો શો તુમ ગર્વ ॥અ૦ ॥૧૩॥ તવ બોલે ધનપતિ નૃપ તુમે સાંભલો, એહને હુતો કાંઇક મન અહંકાર ॥ અ૦ ॥ સ્ત્રીથી અકાર્ય સદા બહુ નીપજે, કલહનો મંદિર એ નિરધાર ॥ અ૦ ॥ ૧૪ ॥ યતઃ ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્. ॥ સુવંશે પ્રાપ્તકૃત્યાનિ, કુર્વતે

પ્રેરિતઃસ્ત્રિયા ॥ સ્નેહલં દધિ મથ્નાતિ, પશ્ય મંથાનકો ન કિં ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ—જુઓ કે, સારા વાંસમાં રહેલો એવો જે મંથાનક (રવૈયો) તે પણ સ્ત્રીની પેરણાએ કરીને સ્નેહ વાલા દધિને શું નથી વલોવી નાંખતો ? અપિતુ વલોવી નાંખે છે ! તેમ સારા વંશમાં ઉત્પન્ન થએલો એવો જે પુ-રૂપ, તે પણ સ્ત્રીની પ્રેરણાથી શું અકૃત્યો ન કરે ? અપિતુ કરેજ ! ॥૨॥ તેહ ભણી એટલો ભેદ દેખાડિયો, જે ભણી ન ધરે મનમેં માન ॥અ૦॥ લાખે વેચાણી તો પિણ મોજ-ડી, સ્ત્રીને છે તેહ તણો ઉપમાન ॥ અ૦ ॥ ૧૫ ॥ યતઃ ॥ માનનિતો માનજ કરે, જ્યો કંત સુહાય ॥ જઇ લાખીણી વાહિની, તો પહિરીજે પાય ॥૨॥ બંધવ સ્નેહ તિહાં લગેં જાણીએ, જ્હાં લગેં કામિની વાત ન કાન ॥અ૦॥ કોણિ-ક રાયે હલ્લ વિહલ્લશું,કીધો સંગ્રામ તે સ્ત્રી વચ માન ॥ અ૦ ॥ ૧૬ ॥ સુણી રાજા ધન્ના વયણ સુહામણાં, મન-માંહી હરખે અતિહી વિશાલ ॥અ૦॥ શ્રીજે ઉલ્હાસે પ્રેમ પ્રકાશની, ભાંખી જીનવિજયે પન્નરમી ઢાલ ॥અ૦॥ ૧૭॥

॥ દોહા. ॥

નૃપ પહોત્યો નિજ મંદિરે, કરિ બહુલો સત્કાર ॥
ધન્નો પિણ આવ્યો ઘરે, પરિવૃત બહુ પરિવાર ॥ ૧ ॥
સહુ કો જન જયરવ વદે, ઠામ ઠામ મલી થટ્ટ ॥

ધન ધન ધન્નાશાહને, રાખ્યો વયણ નિપટ્ર ॥ ૨ ॥
માત તાતને મોહથી, સોંપે સવિ ગૃહ સાર ॥
કાંતા ને કોમલ પણે, સંતોષે સુપ્રકાર ॥ ૩ ॥
સન્માન્યા બાંધવ પ્રતે, દીધાં સદન વિશાલ ॥
અસન વસન આભુષણે, સુપરે કરે સંભાલ ॥ ૪ ॥
પિણ તે ત્રિણ્યે નિર્ગુણી, જીભ ન રાખે ઠામ ॥
એક દિવસ તસ વચનિકા, નિસુણી ચિંતે આમ ॥૫॥
મુજ રહેતાં એહને અસુખ, કારણ થાએ અત્ર ॥
તેહ ભણી દયિતા સહિત, હું જાઉં અન્યત્ર ॥ ૬ ॥
ઇમ ચીંતી તે ગ્રામને, વહેંચી દીધાં ભ્રાત ॥
હય ગય પિણ વહેંચી દીયા, એહ કરી અખિયાત ॥ ૭ ॥
મંદિર માલ ભંડાર સવિ, દીયે તાતને તામ ॥
રાજગૃહિ ભણી રંગશું, મન રાખે ગુણધામ ॥ ૮ ॥

॥ ઢાલ ૧૬ મી. ॥

(મ્હારે આંગણે હો રાજ, સેલા મારૂ વાવડી.—એ દેશી)

હવે ધન્નો હો રાજ નૃપતિ પ્રતે ઇમ વીનવે જી, કરી વિનય વિવેકથી સાર ॥ સુણો રાજાજી॥ અમ આશા હો રાજ વિસરામ તુમે અછો, ઘણી શી કરીએ મનુહાર ॥સુ° ॥અમ દીજે હો રાજ, કૃપા કરી શીખડી જી ॥ ૧ ॥ એ ભણી ॥ મુજ તાતજ હો રાજ ભ્રાતા સહુ ઇહાં અછે જી,

તુમ ચરણે સુગુણ નિધાન ॥સુ૦ ॥એહની સ્વામી હો રાજ ખબર ઘણી રાખજો, ઘણું શું કહીએ તુમ નિદાન ॥ સુ૦ ॥ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ નૃપ શ્રેણિક હો રાજ એવે છે વાટડી જી, વલી પ્રતિદિન પ્રેષે છે પત્ર ॥ સુ૦ ॥ તેહની પણ હો રાજ આશા છે અતિ ઘણી જી, તિણે જાવું પડે છે તત્ર ॥ સુ૦ ॥ અ૦ ૩ ॥ શેઠ શાલિભદ્ર હો રાજ ગોભદ્રનો સુત અછે જી, વલિ કુસુમપાલાદી અનેક ॥ સુ૦ ॥ તે પિણ પ્રેમે હો રાજ લિખે છે પ્રતિદીને, તેડાવે છે ધરીયે વિવેક ॥સુ૦॥ ॥ અ૦ ॥૪॥ તવ ભુપતી હો રાજ આખે ધન્નાશાહ પ્રતે જી, શી વાત કહી તુમે એહવા ગુણવંતા જી ॥ અમે તુમ શું હો રાજ કરી ખરી પ્રીતડી જી, પિણ તુમ મનમેં નહી તેહ ॥ ॥ ગુ૦ ॥ કીમ દીજે હો રાજ કૃપા કરી શીખડી જી ॥ એ આંકણી ॥૫॥ ઇહાં બેઠા હો રાજ લીલા સુખ ભોગવો જી, અમને છે તુમચો આધાર ॥ ગુ૦ ॥ તુમ સરિખા હો રાજ મિલે કિહાંથી સગા જી, અવિ સુવિહિત જન શિણગાર ॥ ગુ૦ ॥ કિ૦ ॥ ૬ ॥ તવ ધન્નો હો રાજ ભુધવ પ્રતે ઇમ ભણે જી, તુમ સાહિબ શું કહો એમ ॥ સુ૦ ॥ અમને જાણજો હો રાજ સેવક કરી ઢુકડા જી, તુમચો કેમ વિસરે પ્રેમ ॥સુ૦ ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ ધરણીધવ હો રાજ ધન્નાને તવ દિયે જી,અતિ સુંદર તરલ તુખાર ॥ગુ૦ ॥ ગજ ઘોડા હો રાજ સુખાસન રથ ભલા જી, વલિ મણિમાણિકમય હાર ॥ગુ૦॥

॥ કિ૦ ॥૮॥ શીખ લેઇને હો રાજ આણા રાજગૃહી ભણિ જી, દયિતા દોય લેઇ સંગ ॥ ગુ૦ ॥ શુભ શુકને હો રાજ બહુલ પરિવારથી જી મન ધરતા અતિ ઉછરંગ ॥ સુ૦ ॥ ॥ અ૦ ॥ ૯ ॥ દીન કેને હો રાજ લક્ષ્મીપુર આવીઆ જી, તિહાં રાય જીતારી સુવિશેષ ॥ ગુ૦ ॥ ખાગ ત્યાગે હો રાજ સબલ સવિ નૃપથકી જી, અરી નાસી ગયા પરદેશ ॥ ગુ૦॥ ભવિ સુણજ્યે હો રાજ પ્રબલ ફલ પુણ્યનો જી॥એ આંકણી॥ ॥ ૧૦ ॥ તસ કાંતા હો રાજ ગુણાવલી ગુણનીલી જી સતિ સકલ માંહે શિરદાર ॥ગુ૦॥ પુત્રિ રૂપડી હો રાજ કલા ગુણ વેલડી જી, નામ ગીત કલા તસ સાર ॥ ગુ૦ ॥ભ૦ ॥૧૧॥ કલા ચોશઠ હો રાજ અંગે આવી વસી જી,વલી નામ તિસો પરિણામ ગુ૦ ॥ એક દિવસે હો રાજ સખીથી પરીવરી જી, કાંઇ પહોતી ઉદ્યાન સુઠામ ॥ ગુ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૧૨ ॥ સ્નાન કીધો હો રાજ પુષ્કરણીથી તિહાં જી, દેખે પુષ્પાદીક મનોહાર ॥ ગુ૦ ॥ લેઇ વીણા હો રાજ ગાવે શુભ સ્વરથકી જી,ગ્રામ રાગમેં વિવિધ પ્રકાર ॥ ગુ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૧૩ ॥ સ્વર લીના હો રાજ કુરંગ આવ્યા વહી જી, વલિ નાગ પ્રમુખ બહુ જીવા॥ ॥ ગુ૦॥ સ્વર રૂડો હો રાજ અખુટ એ નિધી કહ્યો જી, વલી આણંદ કરણ સદૈવ ॥ગુ૦ભ૦॥ ૧૪ ॥ યતઃ માલિની વૃત્તમ્ ॥ સુખિનિસુખ નિધાનો દુઃખિતાનાં વિનોદઃ, શ્રવણ હૃદયહારી મન્મથસ્યાગ્રદુતઃ॥ અતિ ચતુર સુગમ્યો વલ્લભઃ

કામિનીનાં, જયતિ જગતિ નાદઃ પંચમશ્ચોપવેદઃ ॥ ૧ ॥
ભાવાર્થઃ—સુખી પુરૂષને સુખનો નિધાન,દુઃખી પુરૂષોને વિનોદ કારક, કાન તથા મનને હરણ કરનાર, કામદેવનો અગ્રદુત,ચતુર પુરૂષને સહેલાઇથી સમજાય તેવો, સ્ત્રીઓને વલ્લભ અને ચાર વેદ ઉપર જાણે પાંચમો ઉપવેદજ હોય નહિ! એવો જે સુસ્વર,તે જગતને વિષે જયવંતોવર્તો ॥૧॥ એક આવી હો રાજ મૃગી સ્વરથી તિહાં જી, લયલી ન થઇ રહી તામ ॥ગુ૦॥ તસ કંઠે હો રાજ ઠવે નિજ કંઠથી નૃપ પુત્રી હાર ઉદામ ॥ ગુ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૧૫ ॥ કરી ક્રીડા હો રાજ આવી નિજ મંદિરે,તેહ ચોસઠકલા ગુણધામ ॥ ગુ૦ ॥નિજ તાતને હો રાજ નમીને વીનવે જી, સુણો તાતજી નિજ હિત કામ ॥ ગુ૦ ॥ભ૦॥૧૬॥ સ્વર નાદે હો રાજ કુરંગી વશ કરી જી, કંઠથકી લાવે હાર ॥ગુ૦॥ આ ભવમેં હો રાજ જે મિલશે એહવો,તે વરવો મેં ભરતાર॥ગુ૦॥ભ૦॥૧૭॥ તેહ વાર્ત્તા હો રાજ થઇ સવિ થાનકે જી, જીમ જલમેં તેલ પ્રચાર॥ગુ૦॥ ઢાલ સોલમી હો રાજ ત્રીજા ઉલ્હાસની જી,કહી જીનવિજયે સુવિચાર ॥ગુ૦॥ભ૦॥૧૮॥

" ॥

તે વાર્ત્તા ધન્ને ... પામ

વેશ

કહે ધન્નો ભુનાથ સુણુ; વનમેં મૃગનો મેલ ॥
સુલસ અછે સ્વરવંતને, પિણ એક સાંભલ ખેલ ॥૨॥
વનમેંથી સ્વરથી ખરી, લાવું નગર મઝાર ॥
તે મૃગને કહે તો વલી, આણું સભામેં સાર ॥ ૬ ॥
તાલ કંસાલ મૃદંગ ધ્વનિ, તેહથી ન લહે બીક ॥
ભય નવિ પામે કોયથી, રહે મુજ પાસ નજીક ॥ ૪ ॥
સુણિ નૃપતિ હરખીત થઇ, દિયો તસ આદેશ ॥
તવ ધન્નો વીણા ગ્રહી, આવ્યો તે વન દેશ ॥ ૫ ॥
વાઇ વીણા વેગથી, સ્વરથી ગીત સુગ્યાન ॥
સપ્ત સ્વર ત્રિણ ગ્રામથી,ઓગણપચાસ ને તાન ॥ ૬ ॥
રાગ આલાપે પટ વલી, રાગિણી વલિ છત્રીશ ॥
મિશ્રિત પટ પટ તેહની, ઉપરાગિણી સુજગીશ ॥૭॥
તે નાદે લીના તુરત, આવે મૃગના વૃંદ ॥
વ્યાઘ્ર વ્યાલ સવિ વશ થયા,નિસુણી ગીત અમંદ ॥ ૮ ॥
હારાલંકૃત તે મૃગી, આવો અતિ અભિરામ ॥
ધોપવતીના સ્વર થકી, લય પામી તિણે ઠામ ॥૯॥
ધન્નો વીણ વજાવતો, તે મૃગી લેઇ સંગ ॥
ચાલ્યો લક્ષ્મીપુર ભણી, કરતો ક્રીડા રંગ ॥ ૧૦ ॥
નગર માંહી તે સંચરયો, મૃગીયુત નૃપ દરબાર ॥
પહોત્યો જો દેખી નૃપતિ, કૌતુક લહે અપાર ॥ ૧૧ ॥
નગર લોક વિસ્મય લહે, દેખી મૃગિનો થટ ॥

એ શું દીસે દેવતા, નર રૂપે પરગટ ॥ ૧૨ ॥

॥ ઢાલ ૧૭ મી. ॥

(શત્રુંજ બેઠી આલીએ. એ દેશી.)

ગીતકલા ગુણ સાંભલી, મન હરખી હે અતિહી આણંદ કે॥ પુર્ણ પ્રતિજ્ઞા માહરી, એણે કીધી હે એ પુરણ ચંદ કે॥ પુણ્ય સંયોગે સાજન મીલે ॥ ૧ ॥એ અકણીઃ॥ અલગાં ટલે હે વલી કષ્ટ વિયોગ કે ॥ મનવંછિત સફલાં ફલે,વલી રૂડા હે દિન પુરણ ભોગ કે ॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ રાજાઅમાત્ય સેનાપતિ, શેઠાદિક હો સવિ કરે પરસંસ કે॥ ધન ધન ગીતકલા સતી, પતિ પાયો હે ઉત્તમ અવતંસ કે ॥ પુ૦ ॥ ૩ ॥ હાર લિયો મૃગી કંઠથી, તવ કન્યા હે વરમાલ ઉદાર કે ॥ ધન્નાને કંઠે ઠવે, સહુ ભાંખે હે મુખ જય જયકાર કે ॥ પુ૦ ॥ ૪ ॥ લગ્ન વેલા સાધી કરી, પરણાવી હે નૃપે કન્યા તેહ કે ॥ દીધો બહુલો દાનએ, વલી દીધાં હે અતિ સુંદર ગેહ કે ॥ પુ૦ ॥ ૫ ॥નૃપ આગ્રહે ધન્નશાહ જી, રહે રંગે હે શ્રી ત્રિણ્યે સાથ કે॥ વિલસે ભોગ ભલી પરેં, નૃપ પુરે હેતસ બહુલી આથ કે ॥ પુ૦ ॥ ૬॥ અથ નૃપ મંત્રી સુગુપ્તની, પુત્રી રૂડી હે સરસ્વતી અભિધાન કે॥ વિદ્યાગુણથી સરસ્વતી, કલા કોવિદ હે વલી રૂપ નિધાન કે ॥ પુ૦ ॥ ૭ ॥ બુદ્ધિ પરીક્ષણ કારણે ગુઢાર્થા હે પ્રહેલિકા કહે એક કે॥ એહનો અર્થ કહે જિકે, તે

સુજાણ કે ॥ એહના પદના અર્થને, નવિ પામી તિણે નિ-
યતિ પ્રમાણ કે ॥ પુ૦ ॥ ૧૪ ॥ તવ મંત્રી હે પુત્રી પ્રતે,
કહે તાહરી હે થઇ પુણ્ પ્રતિજ્ઞા કે ॥ વર વરો એમન હોંસથી,
બુદ્ધિવંતો હે સુંદર અતિ સુજ્ઞ કે ॥પુ૦॥ ૧૫ ॥ ચિત્ત હરખે
તે સરસ્વતી, નિજ તાતનું હે કરે વચન પ્રમાણ કે ॥ શુભ
દિવસે મંત્રી તદા, પરણાવે હે તે અવસર જાણ કે ॥ પુ૦ ॥
॥ ૧૬ ॥ વિભવ દિયે બહુ ભાંતથી, સુખ વિલસે હે ચારે સ્ત્રી
સંગ કે ત્રીજે ઉલ્લાસે શોભતી, ઢાલ સત્તરમી હે કહી જીત
મન રંગ કે ॥ પુ૦ ॥ ૧૭ ॥

॥ દોહા ॥

રાજા માને અતિઘણું, દેખી બુદ્ધિ પ્રકાર ॥
મંત્રિ પિણ કાર્યાદિકે, પુછે વાત વિચાર ॥ ૧ ॥
બુદ્ધિવંત દેખી બહુલ, પુછે નવ નવ ભેદ ॥
ધન્નોશાહ ઉત્તર તુરત, આપે ધરી ઉમેદ ॥ ૨ ॥
ચારે બુદ્ધિથી ચતુર, ચેતન લહે સુખ સાર ॥
તિમ ચારે નારી થકી, સુખ વિલસે શ્રીકાર ॥ ૩ ॥

॥ ઢાલ ૧૮ મી ॥

(વીરે વખાણી રાણી ચેલણા જી.—એ દેશી.)

એ હવે તે લક્ષ્મીપુરે જી, પન્નામલ નામે ઉદાર ॥ કોઈ

બત્રીશ સોવન તણો જી, અધિપતિ છે શાહુકારા દેખો દેખો બુદ્ધિબલ મોટકો જી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ છોટકો નહી લવલેશ ॥ સુખ દિયે જેહ આપદ પડે જી, યશ કરે દેશ પરદેશ ॥ દેખો૦ ॥ ૨ ॥ સુંદરી નામે તસ ગેહિની જી, પુત્ર શુભ લક્ષણા ચાર ॥ રામ ને કામ ગુણધામ છે જી, શ્યામ ચોથો સુખકાર ॥ દેખો૦ ॥ અદ્ભુત રૂપથી ઓપતી જી, શોભતી લક્ષ્મી પ્રતિરૂપ ॥ લક્ષ્મી નામા તસ ઊપરે જી, પુત્રી ઉપનિષદ સ્વરૂપ ॥ દેખો૦॥૪॥ દાન યાત્રાદિ શુભ સ્થાનકે જી, ધન વ્યય કરે પત્રામલ્લ ॥ તપ જપ દેવપુજા સદા જી, આચરે તેહ અવલ્લ ॥ દેખો૦ ॥ ૫ ॥ અંત વય આવી તવ ઉપન્યો જી, રોગ તે વિવિધ પ્રકાર ॥ મરણ જાણી તવ આપણો જી, તેડયા તિહાં પુત્ર તે ચાર ॥ દેખો૦ ॥૬॥ સાંભલો પુત્ર સપુત્ર છો, જી, માહરા જીવન પ્રાણ ॥ માનજો શીખ એક અમ તણી જી, તુમે છો અતિ ચતુર સુજાણ ॥ દેખો૦ ॥ ૭॥ બાંધવ કોઇ કારણ થકી જી દ્વેષ મત ધારજો ધીર ॥બાંધવ સમ કોઇ છે નહી જી, પ્રેમનો પાત્ર સધીર ॥ દેખો૦॥૮॥ કંચન કામિની સુલભ છે જી, સુલભ છે મંદિર ત્રાત ॥ સુલભ પુત્રાદિ સવિ પામવા જી, દુલભ છે માતનો જાત ॥ દેખો૦ ॥૯॥ યતઃ ॥ કડુઓ હોએ લીબડો, પિણ તસ તાઢી છાંહ ॥ બંધવ હોએ અબોલણા, તોહિ પોતાની બાંહ ॥ ૧ ॥ ધનતણો ધ્યાન નવિ ધારિયે જી, ધન સદા અનરથ મુલ ॥ અંગનો મેલ એ જાણવો

જી, ધનથકી સયણ પ્રતિકુલ ાાદેખો૦ાા ૧૦ ાા સાતખેત્રે ધન વાવસ્યો જી, તે થયો આપણો સાર ાા શેષ ધન પાપ કારણે સહી જી, જાણજો ચિત્ત મઝાર ાા દેખો૦ ાા૧૧ાા પિણ એહ સમય ધનવંતને જી, માન આપે સહુ લોક ાાધનથકી લાજ જગમેં રહિજી, ધન વીણ માણસ ફોક ાા દેખો૦ ાા ૧૨ ાા ધન થકી ધર્મ સાધન હુવેજી, ધન થકી દાન દેવાય ાા ધનથકી જીવરક્ષા હુવે જી ધનથકી સુજસ સવાય ાા દેખો૦ ાા ૧૩ ાા નિર્ધન આદર નવિ લહે જી, નિર્ધન શવ સમ હોય ાા ધન વિણ કોય ઘિર નહિ, પ્રત્યય ન ધરે તસ કોય ાા દેખો૦ ાા ૧૪ ાા તેહ ભણી ધન તુમે રાખજો જી, પિણ મત કરજો કલેશ ાાકલેશથી દુઃખ લહેશો ઘણો જી, ઇહ પરભવ અવિશેષ ાા દેખો૦ ાા ૧૫ ાા યતઃાા અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્.ાાપ્રતાપો ગૌરવ પુજા, શ્રીયશઃ સુખસંપદા ાા કુલેતાવત્પ્રવર્દ્ધતે, યાવન્નોપચતે કલિ ાા ૨ ાા ભાવાર્થઃ- પ્રતાપ, મહોટાઇ,પુજા,લક્ષ્મી,જશ અને સુખસંપદા; એ સર્વે જ્યાં સુધી કુલને વિષે કલેશ ન ઉત્પન્ન થાય, ત્યાં સુધી વધે. ાા૨ાાકુટુંબમેં કલેશ કરતે થકે જી, લાજ મર્યાદ સવિ જાયાા લઘુતા લહિયે નિજ નાતિમાં જી, ચિંતિત કાર્ય નવિ થાય ાા દેખો૦ ાા ૧૬ ાા બાંધવ કલેશ બહુ દુઃખ દીયે જી, ભરત બાહુ બલી જેમાા કોણિકે હલ્લ વિહલ્લશું જી, ન ગણ્યો એણે બાંધવ પ્રેમ ાા દેખો૦ ાા૧૭ાા પાંડવ કૌરવ ઝુઝતાં જી, કુલ

ક્ષય થયો સવિ તામ ॥ તે ભાણી બાંધવશું તુમે જી, રાખજો સ્નેહ સુમકાસ ॥દેખો૦॥૧૮॥ બાંધવ સ્નેહથી તુમ પ્રતે જી, કો ન ગંજે ઠામે ઠામ॥ કંટક વાડના બલથકી જી, જુઓ અ-ગંજી હુએ ગામ ॥ દેખો૦ ॥ ૧૯ ॥ નિર્ધન બાંધવે પરિવ-ર્યો જી, હુએ બલવંત સદૈવ ॥ તંતુયોગે પટ નિપન્યો જી, બલ ખમે અધિક તથૈવ ॥ દેખો૦ ॥ ૨૦ ॥ શીખ અમચી આછે એ વલી જી, કલહ મત કરજો તુમે પુત્ર ॥ ઢાલ અઢા રમી જીને કહી જી, રાખજો અમ ઘરસુત્ર ॥ દેખો૦ ॥ ૨૧॥

॥ દોહા ॥

બેલા રહેજો ભાવશું, ચારે તુમે સુપાત્ર ॥
પ્રીતી ભલી પરે પાલજો, અન્યોન્યે શુચિ ગાત્ર ॥ ૧ ॥
અનુક્રમે પૌત્રાદીક વધે, ન રહેવાયે એકત્ર ॥
તો તુમે થાજો જુજુઆ, દ્વેષ ન ધરશો તત્ર ॥ ૨ ॥
તુમ ચારે નામે કરી, કલશ ચાર ધન પુર્ણ ॥
ચારે દિશિ થાપ્યા અછે, મેં સમકાલે તુર્ણ ॥ ૩ ॥
તે લેજો તુમે ઓલખી, ધનથી સરિખા ચાર ॥
ખાજો પીજો ખરચજો, વલિ કરજો વ્યાપાર ॥ ૪ ॥
શીખ દેઇ ઇમ પુત્રને, પચખે ચારે આહાર ॥
ચાર શરણ શુભ ભાવથી, ધારે ચિત્ત મઝાર ॥ ૫ ॥
ચોરાસી લખ જોનીને, ખમે ખમાવે આપ ॥

અણુસણ આરાધન કરી, છાંડે પાપનો વ્યાપ ॥ ૬ ॥
નવપદ ધ્યાન સંભારતે, પહોત્યો તે પરલોક ॥
પ્રેતકાર્ય કરી અનુક્રમે, પુત્રે છાંડયો શોક ॥ ૭ ॥

॥ઢાલ ૧૯ મી.॥

[કેસર વરણો હો, કાઢ કસુંબો મહારા લાલ.—એ દેશી.]

તેહવે ભ્રાતા હો સુગુણ વિખ્યાતા મારા લાલ, ઉત્તમ દાતા હો કુલના ત્રાતા મારાલાલ ॥ અનુક્રમે તેહને હો સંતતિ થાવે મા૦, બહુલપણાથી હો કલહ જગાવે મા૦ ॥૧॥ તત્ર તે ચિંતે હો તાતની વાણી મા, કલહથી દુઃખીયા હો થાવે પ્રાણિ મા૦ ॥ તે ભણી ભોજન હો જુજુઆં કીજે મા૦ ॥ નીજ નામાંકિત હો કલશ ગ્રહીજે મા૦ ॥૨॥ ચિત્તમેં ચિંતે હો તેસમકાલે ॥ મા૦, ભુમીથી કાઢી હો કુંભ નીહાલે મા૦॥ પ્રથમ કલશમેં હો લેખણ ખડીયો મા૦, વલિ વલિ મોટો હો કાગલ દડિયો મા૦ ॥૩॥ બીજે કલશે હો દપદને માટી મા૦, તે પિણ દેખી હો રહ્યા ભેરાટી મા૦ ॥ ત્રીજે કલશે હો હો હાડ તે દિસે મા૦, અશ્વાદિકનાં હો દેખી ખીસે મા૦ ॥ ॥ લઘુ બંધવને હો કલશ સોહાવ મા૦, આઠ સોનાની હો કોડી કમાવે મા૦ ॥ તે તો રાજી હો થયો નિજં મનમેં મા૦, તાતે દિઠો હો ગુણ મુજ તનમેં મા૦.॥ ૫ ॥ તામ તે ...ણે હો ધનને દેખી મા૦, બોલે બડબડ હો લાજ ઉવેખી

માં૦ા કલશ ધરંતા હો તાત વરાંસો માં૦, કુટિલપણાથી હો
કીધો હાંસો માં૦ ॥ ૬ ॥ એ ધન સઘલો હો ફિરી વહેંચીજે
માં૦ા એહની વાતો હો વિલંબ ન કીજે માં૦ા તાતનો પૈસો
હો સહુને સરિખો માં૦,॥ પુત્રમેં અધિકો હો કોય ન પરખ્યો
માં૦ ॥ ૭ ॥ તવ લઘુ બોલે હો તાતે મુજને માં૦, એ નિધિ
આપી હો શું છે તુજને માં૦ા તુમચે ભાગે હો લેખણ પાટી
માં૦, વલિ અસ્થ્યાદિક હો ઉપલને માટી માં૦ ॥૮॥ કલહ
તે જાગ્યો હો ધનથી ઘરમેં માં૦, વાત તે ચાલી હો વધતી
પુરમેં માં૦ ॥ નાતિ જાતિથી હો સમજણ નાવે માં૦, તવ
તે વદતા હો ભુપપેં જાવે માં૦ ॥ ૯ ॥ નૃપતિ સુણીને હો
ચિત્ત વિચારે માં૦, વાત તનુજને હો કિમ ઇમ ધારે માં૦,
મંત્રિને તેડી હો મસલત કીધી માં૦, પિણ તે વાર્ત્તા હો કાંઇ
ન સીધી માં૦ ॥ ૧૦ ॥ તેહવે ધનપતિ હો મુજરે આવે માં૦,
આદર દેઇને હો નૃપતી બોલાવે માં૦ા દાખે સઘલી હો વાત
તે વીતી માં૦, ન્યાય કરંતાં હો અમ મતિ છીતી માં૦ા૧૧ા
તવ કહે ધન્નો હો ચિત્ત વિચારી માં૦, તાત ને એહનો હો
હુશે અધિકારી માં૦ા સ્વામી એહનો હો ઇહાં કણે તેડે માં૦,
તુમ દેખંતા હો કરીશ નિવેડો માં૦ા૧૨ા સુણી નૃપ હરખ્યો
હો તેહ બોલાયા માં૦, બંધવ ચારે હો તતક્ષણ આયા માં૦ા
કહે તપ ધન્નો હો તુમને જાણી માં૦, તાતે દીધી
કમ ૧૩ ॥ જેહને દીઠો હો ના

દેવે લેવે હો સહુથી ડાહ્ય માં૦ ॥ તેહને દીધો હો લેહણો લેખો માં૦, વાંચી વહિમેં હો હૃદયમેં દેખો માં૦ ॥ ૧૪ ॥ વ્યાપારીને હો મનમે જાણી માં૦, ગૃહ ક્ષેત્રાદિક હો ભુમિ કમાણી માં૦ ॥ ધાન્ય પ્રમુખ પિણ હો તેહને દીધો માં, મૃત્પાષાણે હો નિશ્ચય કીધો માં૦॥૧૫॥ પશુ વ્યાપારી હો જાણ્યો જેહને માં૦, ગજ અશ્વાદિક હો દીધા તેહને માં૦ ॥ વલી ગો ગોકુલ હો તે પિણ કહિયે માં૦, અસ્થી દેખી હો તે સદ્દહિયે માં૦ ॥૧૬॥ લઘુ સુત જાણી હો તાત પ્રમાણી માં૦, મન હિત આણી હો સકલ કમાણી માં૦ ॥ મંદ અભ્યાસી હો એ ન કમાસી માં૦, તે ભણી દીધો હો ધન સુવિલાસી માં૦ ॥ ૧૭ ॥ એકેકાને હો ધન સુવિશેષે માં૦, આઃ અડ માને હો કોડી તે લેખે માં૦॥જોશો લેખો હો કરિને જેહમેં માં૦, ઓછો અધિકો હો કાંઇ ન એહમેં માં૦॥૧૮॥ તવ તે બેઠા હો કરવા લેખો માં૦, દફતર કાઢી હો સઘલો પેખ્યો માં૦ ॥ વ્યાજને મેલે હો ધન સરવાલો માં૦, આઠ કોડીનો હો થયો હવાલો માં૦ ॥૧૯॥ ઘર આપણુને હો ક્ષેત્રને વાડી માં૦, ધાન્યના કોઠા હો વહેલને ગાડી માં૦, ॥ લેખો તેહનો હો કીધો જાણી માં૦, અડ કોડી ધનની હો વહિયે લિખાણી ॥ માં૦ ॥ ૨૦ ॥ એક શત હાથી હો અસુત છે ઘોડા માં૦, એક શત ગોકુલ હો સબલ સજોડા માં૦॥ ઉષ્ટ્રાદિક તિમજ હોમેલ તે કીધો માં૦, અડ કોટી ધન હો તે

થયો સીધો મા૦॥૨૧॥ હરખ્યા તવ ચારે હો બંધવ મનમેં મા, ભુખ્યો ભોજન હો જીમ લહે વનમેં મા૦॥ નૃપને પ્રણમી હો મંદિર જાવેમા, ધન્નાના ગુણ હો મનમેં ધ્યાવે મા૦ ॥૨૨॥ ગુણના રાગી હો સહુ કો જગમેં મા૦, રૂડા ગુણિને હોગ્રહિયે વગમેં મા૦॥ ત્રીજે ઉલ્લાસે હો ઢાલ રસીલી મા૦, એ ઓગણીશમી હો જીનને રંગીલી મા૦ ॥ ૨૩ ॥

॥ દોહા. ॥

ચારે બાંધવ ચિંતવે, એહનો ગુણ અસમાન ॥
ઊરણ થઇએ કિણિ વિધે, એહ છે ભાગ્ય નિધાન ॥૧॥
લક્ષ્મી સમ લક્ષ્મી અછે, બહિન આપણે એક ॥
દીજે એહને દિલ ધરી, એ આપણો વિવેક ॥ ૨ ॥
ચિંતીને ધનશાહને, શુભ વેલા શુભ યોગ ॥
પરણાવે ભગિની પ્રતે, જાણી સદૃશ સંયોગ ॥ ૩ ॥
તેહશું વિવિધ સંસાર સુખ, ભોગવે ધરિ બહુ પ્રેમ ॥
પાયેથી લીનો રહે, પંચ સુમતિ મુનિ જેમ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ ૨૦ મી ॥

(પ્રણમું ગિરજાનંદના.—એ દેશી.)

એહવે તે લક્ષ્મીપુરે, કૃપિક તણો છે શેઠ॥ ધનપાલાભિધ નામથી, ધનની કરે નિત વેઠ ॥ ૧ ॥ ખાવે ન પીવે નવિ

ધનપાલ તે સહી જાણજે ઇમ, વાત ધન્ને મુખ કહી ॥ ૧૦॥ ચાલ, તવ તે કપટી એ લાલ, વિદ્યા બલ થકી ॥ પેસી મુખથી એ લાલ, નીસર્યો છલ થકી ॥ ૧૧ ॥ તુ૦ છલથકી નીસરતો ગ્રહ્યો તસ, બાંધીયો બંધન કરી ॥ કહે કપટ એતો કેમ કીધો, વિદ્યા તાહરી છે ખરી ॥ તવ કહે યાચક મુજ મુજને, કહે ભોજન નાપતો ॥ પરભાતે ભોજન આપશું મુજ ઉત્તર એહવો આપતો ॥૧૨॥ યતઃ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્॥ પ્રગેદાસ્યે પ્રગેદાસ્યે, ભોજનં ભોસ્તવેત્યહં માસં પ્રતારિતોઽનેન, કૃપણેન મહીપને ॥૧॥ ભાવાર્થ—હે રાજન્! કાલ સવારે ભોજન આપીશ, કાલ સવારે ભોજન આપીશ, એમ કહી કહીએક મહિના સુધી ધકકા ખવરાવી એ કૃપણે મને ઠગ્યો, તેથી મારે આવું કરવુ પડયું. ॥૧॥ ચાલ—તવ મેં કોપે એ લાલ, સાધી ભૈરવી ॥ તિણે મુજ દિધી એ લાલ, વિદ્યા અભિનવી ॥૧૩॥ તુ૦ અભિનવી વિદ્યા તામ સાધી, રૂપ કીધો એહનો॥ મેં દાન દીધો લાભ લીધો, કાજ સીધો દેહનો ॥ સુણી લોક સઘલો કહે સારો, કામ કીધો ઇહ ભવે ॥સા॥બારા તુઝને એ બાંધવ, સુખ લહીશ વલી પરભવે ॥૧૪॥ ચાલ—નિસુણી ધન્ને એ લાલ, બંધન છોડિયો, કહે નૃપ તેહને એ લાલ, કામ લો કીયો ॥ ૧૫ ॥ તુ૦ કિયો ભલો તેં કામ ભાઇ, ઇમ કહી સનમાનીયો ॥ નમિ ભુપને ધન્ના પ્રતે તવ, પ્રયાણો તેણે કીયો ॥ ધનપાલ તવ સંતોષ પામ્યો, વામ્યો દુઃખ દિલથી

સવે ॥ ઘર રૂદ્ધિ સારી સઘલી વધારીશ, જીવતો છું જો હવે ॥ ૧૬ ॥ ચાલ–પરિજન સાથે એ લાલ પરિવૃત આવિયો ॥ સ્ત્રી સુત સહુને એ લાલ, મનમેં ભાવિયો ॥૧૭॥ તુ૦ ભાવિ યો તે કહે સુણો સજ્જનો, ધન્ને ઉપકૃતિ મુજિ કરી ॥ માહરી એ સયલ લીલા, એહથી મેં અનુસરી ॥ તે ભણી એહને દિઉં પુત્રી, રાયે પિણ ભાંખ્યો અછે ॥॥ નવિ દીજીયે તો બલ કરીને, રાય દેવરાવે પછે ॥ ૧૮ ॥ ચાલ–ઇમચિંતિ એ લાલ, ધન્નાનેતદા ॥ દીધી કન્યા એ લાલ, ધરી મનમેં મુદા ॥૧૯॥ તુ ધરી મનમાં હર્ષ અધિકે, પરણાવી ગુણમાલિકા ॥ લક્ષણે રૂડી નહી કુડી, સાસતી કુલબાલિકા ॥ ઉચ્છાહ રૂડા તે સજેડા, હુઆ અધિકા હેજથી ॥શામા સુરંગી દગકુરંગી શોભતી પિયુ તેજથી ॥ ૨૦ ॥ ચાલ–પુરવ પુણ્યે એ લાલ, ધન્નો સુખ વરે ॥ રાજા મંત્રી એ લાલ, હિત આધકો ધરે॥ ૨૧ ॥ તુ૦ હીત ધરે અધીકો સ્નેહ સાચો, કાચો નહી કોઇ વાતથી॥ એક કનકને વલી સુરભીવાસે, તે લહે યશ જાતિથી ॥તિમ બુદ્ધી પાઇ વલી જમાઇ, ગુણે ગૌરવતા લહે॥ ત્રીજે ઉલ્હાસે વીશને ઇક, ઢાલ તે જીન ઇમ કહે ॥ ૨૨ ॥

॥ દોહા ॥

હવે ધન્નો સુખ ભોગવે, પટ કામાનિથી ખાંતી ॥
ધરણેંદ્રાદીકને જીસી, પટ ઇંદ્રાણી પાંતિ ॥ ૧ ॥

પાલે તે સુખકંદ ॥ સુ૦ ॥ ૧૬॥ દેવાર્ચન કરે દીલધરી એ, રાખે રૂયડો ભાવ ॥ સુ૦ ॥ દ્વેષ ન રાખે કોયથી એ, સહુથી સરલ સ્વભાવ ॥ સુ૦ ॥૧૭॥યત. ॥આર્યાવૃતમ્॥ જીનપુજનં વિવેકઃ,સત્યં શૌચં સુપાત્રદાનંચ ॥ મહીમાક્રીડાગારં, શૃંગારઃ શ્રાવકત્વસ્ય ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ-જીનપુજન, વિવેક, સત્ય, પવીત્રાઇપણું, સુપાત્રને દાન આપવું અને મહીમા એટલે પ્રતિષ્ટા એજ જેને ક્રીડાનું ઘર છે, તેજ શ્રાવકપણાનો શણગાર છે. ॥ ૧ ॥ દાન કલ્પદ્રુપ રાસનો એ, એ ત્રીજે ઉલ્હાસ ॥સુ૦॥ બાવીશે ઢાલે કરીએ, વિરચ્યો એ સુપ્રકાશ ॥ સુ૦ ॥૧૮॥ શ્રી વિજય સિહસુરીશના એ, સકલ વિબુધ શિરદાર ॥સુ૦ ॥ ગજવિજયાભીધ ગુણ નિલો એ, આગમ અર્થ ભંડાર ॥ સુ૦ ॥ ૧૯ ॥ તસ સેવક પંડીત ભલા એ તાર્કિકશાસ્ત્ર પ્રવીણ ॥ સુ૦ ॥ હિતવિજય ગુરૂ ગુણ વરયા એ, સમતા રસ લયલીન ॥ સુ૦ ॥૨૦॥ તાસ ચરણ પ્રસાદથી એ,એ કીધો અભ્યાસ ॥સુ૦॥ જીનવિજય કહે યુગતીશું એ, પુણ્યે લીલ વિલાસ ॥ ૨૧ ॥

ઇતિ શ્રી ધન્નાશાલિચરિત્રેપાકૃતપ્રબંધેદાનકલ્પદ્રુમાખ્યેતી યથાખ્યારૂપ ધન્નશાલિસ કલાર્થ સીદ્ધી સાધનવર્ણનોનામ તૃતીયોલ્લાસઃસમાપ્તમ્ ॥ અસ્મી. નોલ્લાસે ઢાલ ॥ ૨૨ ॥

॥ ઉલ્લાસ ૪ થો. ॥

॥ દોહા ॥

શ્રી સંખેશ્વર સમરતે, લહિયે લખમી ભોગ ॥
કામિત સવિ આવી મિલે, સયલ સિદ્ધિ સંયોગ ॥ ૧ ॥
શારદ શ્રી ગુરૂ સંઘને, પ્રેમે કરૂં પ્રણામ ॥
વચનામૃતની વાંછના, પુરો મુજ હિત કામ ॥ ૨ ॥
ચોથો ચતુરપણે કરી, રચું ઉલ્હાસ રસાલ ॥
એક ચિત્ત થઇ સાંભલો, શ્રોતા અતિ ઉજમાલ ॥ ૩ ॥
ધન્નોશાહ રાજગૃહે, રહે તે આણંદ પુર ॥
હવે તે અભયકુમારનો, કહું સંબંધ સનુર ॥ ૪ ॥
વેશ્યા કપટ પ્રયોગથી, ચંડપ્રદ્યોતન પાસ ॥
રહે અભય નિર્ભય થકી, માસીને આવાસ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૧ લી. ॥

(દેશી રસિયાની.)

ચંડપ્રદ્યોતન માલવ મહિપતી, રૂદ્ધિ સમૃદ્ધે રે પુર્ણ ॥ વિરાજે ॥ ખાગે ત્યાગે ભોગે આગલો દીસે દુજો રે કર્ણ ॥ ॥ દિવાજે ॥ સુણજો સાજન, કૌતુકની કથા ॥ ૧ ॥ એ.

વારે ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ પ્રત્યુપે ભુપતિને ભેટીને, ભાંખ્યાં કાર્ય અશેષ ॥તે પુરાં॥ મોદક દેખાડયામન મોદશું, અતિ સુંદર સુવિશેષ ॥ સનુરાં ॥ સુ૦॥ ૧૧ ॥ સ્વામી મુજને મોદક ભક્ષતે, શુકન થયા અતિ હીન ॥ તિવારે ॥ તેહનો કારણ શો હુશે તેકહો,બુદ્ધિ બલે સુપ્રવીન ॥ વારો॥સુ૦॥૧૨॥ચંડપ્રદ્યોત તે મોદક લેયને, પુછયો અભયકુમાર ॥સો૨છાહોનિરખીઅભય કહે એહમેં થયો,દગવિષ સર્પ પ્રચાર॥એ માહો॥સુ૦॥૧૩॥તેહ પરીક્ષા કરવા કારણે, મુકો વનમેં રે એહ ॥ તે લેઇ॥આતપ યોગેરે નાગ પ્રગટ હુશે, દષ્ટે દહશે રે તેહ ॥રાચેઇ॥સુ૦॥૧૪॥ જીમ કહ્યો તિમ [1] કરતેસહિ તીમ થયો, હરખ્યો ચંડપ્રદ્યોત ॥તિવારો॥ કહે તું [2]મોચન વિણ [3]વર જે રૂચે, માગ તું મનમેં ઉદ્યોત ॥ઇવારે ॥ સુ૦ ૧૫॥ અભય કહે વર એ ભંડાર મેં, રાખો [4]સંપ્રતિ કાલ ॥ રાજેસર ॥ ઢાલ એ પહિલી ચોથા ઉલ્લાસની, કહી જીનવિજયે રસાલ ॥ વાલેસર ॥ સુ૦ ॥ ૧૬ ॥

॥ દોહા ॥

હવે તે ચંડપ્રદ્યોતની, કુમરી રૂપ નિધાન ॥

---

૧ વનમાં જઇ મોદક ઉપર પાણી રેડયું એટલે થોડી વારમાં સમુચ્છિમ નાગ પ્રગટ થયો. ૨ મુકયા વિના. ૩ વચન. ૪ હાલમાં.

વા ચિત્ત ધરશે ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ વીણ વજાડતો આવે જીવારે, આણજે ગ્રહીને તેહ તીવારે ॥ સાં૦ ॥ સાંભલી ચંડપ્રદ્યોતન હરખ્યો, અભયકુમરને કોવિદ પરખ્યો ॥સાં૦ ॥ ૬ ॥વિપદ પુરૂષને કાજ ભલાયો, જીમ કહ્યો તિમ ગજ રૂપ બનાયો॥સાં૦॥ વનમાંહી ફિરે ક્રીડા કરતો, દેખી વનચર મન સુખ ધરતો ॥ સાં૦ ॥ ૭ ॥ ઉદયનને ગજ વાત જણાવે, તે પણ ગ્રહીવા વનમાં આવે ॥ સાં૦ ॥ વાઇ વીણ વિશેષ કરીને, તવ ગજ ચાલે કપટ ધરીને ॥ સાં૦ ॥૮॥ એકલો ઉદયન વાંસે આવે, ગજરૂપથી [1]ભટ નીસરી ધાવે ॥ સાં૦ ॥ગ્રહી ઉદયનને અવંતી આણ્યો, ચંડપ્રદ્યોતે અભય વખાણ્યો ॥ સાં૦॥ ૯ ॥ તેડી ઉદયનને કહે રાય, મેં તુજને ગ્રહ્યો કરિય ઉપાય ॥સાં૦॥ માહરે વૈર વિરોધ ન તુજશું, દ્વેષ મ ધારે મનથી મુજશું ॥ સાં૦ ॥ ૧૦ ॥ માહરે તો તું પુત્રને તોલે, મૃગાવતિએ સોંપ્યો છે ખોલે ॥ સાં૦ ॥ પિણ તું તેડાવ્યો નવિ આવ્યો, તવ મેં એહવો દાવ ઉપાયો ॥ સાં૦ ॥ ૧૧ ॥વાસવદત્તા છે મુજ બેટી, સકલ કલા તે ગુણની પેટી ॥ સાં૦ ॥તેહને ગીત કલા દેખાવો, સુપરે ઘોષવતી શીખાવો ॥ સાં૦ ॥ ૧૨ ॥ માસી તુમારી શિવાદેવી રાણી, રહેજો તિહાં નિર્ભય સુખ જાણી ॥ સાં૦ ॥ ઇમ આલિંગન દેઇ ભાંખે, ઉદયનશું હિત નૃપ બહુ રાખે ॥ સાં૦ ॥ છલ માંહી કહે ઉદયન

૧. સુભટ.

સુણજો, એક વચન મુજ સાચો ગણજો ॥સાં૦॥ કન્યા કાણી છે તે માટે, વદન વિલોકન કરતાં ન ખાટે ॥ સાં૦ ॥ ૧૪ ॥ પરિચય અંતર રાખી ભણાવો, વીણા નાદ સુપરેં જણાવો ॥ સાં૦ ॥ બેટીને કહે પાઠક કોઢી, તું ભણજે મુખે અંબર ઓઢી ॥ સાં૦ ॥ ૧૫ ॥ જો તેહનું મુખ દેખીશ બાઇ, તો તુજને રોગ વિલગશે ધાઇ ॥ સાં૦ ॥ ઇમ અન્યોન્યે શીખવે ભુપ, અંધારે પરિચય ધરી ચુંપ ॥ સાં૦ ॥ ૧૬ ॥ ઉદયન ઉદ્યમથી શીખાવે, વીણા પ્રમુખ કલા વડદાવે ॥સાં૦॥ બીજી ઢાલએ ચોથે ઉલ્હાસેં, કહે જીન દાન કલ્પદ્રુમરાસે॥સાં૦॥૧૭॥

॥ દોહા ॥

વાસવદત્તા વિનયથી, પઢન કરે નિતમેવ ॥
શીખે વીણાની કલા, હોંશ ધરીને હેવ ॥ ૧ ॥
એક દિવસ પઢતે થકે, ચુકી વાર બે ચાર ॥
તવ રોષ ઉદયન કહે, કાણી ફિરી સંભાલ ॥ ૨ ॥
સાંભલિને મન ચિંતવે, કાણી મુજ કહે કેમ ॥
ફિરી જવ કાણી તે કહે, તવ બોલી સા એમ ॥ ૩ ॥
રે રે કુષ્ટી મુજ ભણી, કુડો આલ મ ભાંખ ॥
હું છું નયન સુલોચના, કઠિન વચન મત દાખ ॥ ૪ ॥
ઉદયન કહે તેં શા વતી, કુષ્ટ ભાંખ્યો મુજ ॥
પિણ એતો તાહરે પિતા, કપટ દેખાડયો ગુજ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૩ જી ॥

(પીંછોલીરી પાલ, આંબા દોઈ રાઉલા મારા લાલ.-એ દેશી.)

વાસવદત્તા વસ્ત્ર કરે તવ વેગલો મારા લાલ, દીઠો રૂપ અનુપ કુમરનો અતિ ભલો ॥ મારા લાલ ॥ અન્યોન્યે થઈ પ્રીતિ નયનથી નિરખતાં મા૦, જાણીએ દંપતિ હોય સદા આગેં હતાં મા૦ ॥ ૧ ॥ યત ॥ નયન પદારથ નયન રસ, નયને નયન મિલંત ॥ અણજાણ્યા શું પ્રીતડી, પહિલી નયન કરંત ॥૧॥ આપણને અન્યોન્ય રખે અંતરે પડે મા૦, કરીયે ગુપ્ત વિચાર રખે કોઇ મુખ ચડે મા૦ ॥ વાસવદત્તા વેગે કહે તવ કુમરને મા૦, માહરે તું ભરતાર વરૂં નહી અવરને મા૦॥૨॥ ચાર કલશ ધરી ચંગ વરયાં તે દંપતી મા૦, તે બે સુખમય કાલ ગમાવે શુભ મતી મા૦ ॥ ગુપ્તપણે સુખ ભોગ સંયોગ સેવે રલી મા૦, પુરવ પુણ્ય સંયોગ વંછિત આશા ફલી મા૦ ॥૩॥ એહવે અનલગિરિ તોડી આલાન મદે કરી મા૦, વિરૂ રચો કરે વિનાશ હણે નરને તુરી મા૦ ॥ સાગરમેં જિમ પોત ભમે પવને ચડ્યો મા૦, તિમ છોડી નિજ ઠામ જઇ વનમેં પડ્યો મા૦ ॥ ૪ ॥ ચંડપ્રદ્યોતન વાત તેણે જવ સાંભલી મા૦, ચુંવાર અનલગિરી આજ ગદે કહો કુણ વલી મા૦ ॥ માહરા રાજ્યનો સાર જીવન સમ એ અછે મા૦, ગજ અશ્વાદિ અનેક સત્ર કોણથી પછે મા૦ ॥ ૫ ॥ પુછે અભયને તામ પ્રદ્યોત પા-

લવ ધરી મા૦, કહે કોઈ અવર [illegible]
મા૦ ॥ અભય કહે [illegible]
દત્તા સંગ ધરી શુભ [illegible]
નાગ ને ઠામે કહી મા૦, [illegible]
વહી મા૦ ॥ [illegible]
તીરે તામ ભર્યાં ને [illegible]
અશોક દશા કહી મા૦, [illegible]
મા૦ ॥ નાટે [illegible]
સ્વર વિદ [illegible]
રાજ સુખી [illegible]
શુક મેનો મા૦ ॥ [illegible]
મા૦, [illegible]
મૃદંગ [illegible]
નન કને મા૦ ॥ [illegible]
મા૦, [illegible]
॥ ૧૦ ॥ [illegible]
કરી મા૦, [illegible]
બાપ કરે [illegible]
કરી [illegible]

[illegible]

ઇહાં થાવો નથી, ખોટી હોંશ શી ત્યાંહિ ॥ તવ૦ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ એટલા દિન આયાસેં હો સુપ્રકાસે ધન આગમ નહી, ન રહ્યો મુગલો ગેહ ॥ બાંધવથી પિણ પામ્યો હો ધન વામ્યો એહ વિલોકતાં, પુણ્ય વિના નર દેહ ॥ તવ૦ ॥ ૨ ॥ ઇમ ચિંતિ મન ખંતે હો નિઃભ્રંતે પોઠી વાલીયા, ધનથી ભરયા હુતા જેહ ॥ ધન્નાને સવિ સોંપે હો તહિ કોપે મન વચ કાયથી, વાત કહે સવિ તેહ ॥ તવ૦ ॥ ૩ ॥ એટલા દિન હઠ રાખ્યો હો નવિ ભાંખ્યો ગુણ કોઈ તાહરો, તે અમચો અપરાધ ॥ તું અમ સહુથા લહુરો હો ગુણ દોઢો દીઠો હેજથી, ગુણ નિધિ જલધી અગાધ ॥ તવ૦ ॥ ૪ ॥ અમ કુલ અંબર દીવો હો ચિરંજીવો તેજ પ્રતાપથી, અમે છું ખજુઆ સરૂપ ॥ તું અમ પ્રીતે પાલક હો દુઃખટાલક સકલ કુટુંબનો અમે તો [2]દ્રમક સરૂપ ॥ તવ૦ ॥ ૫ ॥ ઘણું ઘણું શું કહિયે હો નિરવહિયે અમને આજથી, જાણી બાંધવ પ્રેમ ॥ એ ધન જે તુમે દીધો હો નવિ લીધો જાએ અમ થકી, જિમ કાયરથી નેમ ॥ તવ૦ ॥ ૬ ॥ એહનો જે અધિષ્ઠાતા હો ગૃહ માતા તે તાહરે વશે, અમ વશ કહો કિમ થાય ॥ જિમ નિજ હાથે પરણી હો વર તરૂણી છાંડી કંતને, અન્ય ગૃહે નવિ જાય ॥ તવ૦ ॥ ૭ ॥ તવ ધન્નેસનમાની હો બહુમાને બાંધવ રાખીયા, આપ સભા કરી ત્યાંહિ ॥ માત પિતા ભોજાઇ હો તેડાવ્યાં

૧ નહાનો ૨ ભીખારી.

અતિ આદર કરી, મુકી સેવક ત્યાંહિ ॥ તત્ર ॥ ૮ ॥ યતઃ ॥ અનુષ્ટુપવૃત્તમ્. ॥ માતા તીર્થં પિતા તીર્થં. તિર્થંચ જ્યેષ્ટ બાંધવાઃ॥ વાક્યે વાક્યે ગુરુસ્તિર્થંઃસર્વં તીર્થં જનાર્દનઃ॥૧॥ ભાવાર્થઃ-માતાપિતાઅનેમહોટોભાઇ, એ સર્વતીર્થરૂપછે, તેમજ હરેક વચનબોલવામાં ગુરૂતીર્થ છે અને પરમેશ્વરએસર્વ તીર્થ છે ॥ ૧ ॥ સુંદર મંદિર આપ્યાં હો દુઃખ કાપ્યાં માત પિતાતણાં, ભાઇની કરી ભીર ॥ ખાવે પીવે ખેલે હો અતિ ગેલે નવ નવ નેહથી, જિમ [1]સહકારે [2]કીર ॥ તત્ર૦ ॥ ૯ ॥ પ્રહસમે નિત પ્રણમે હો ઘણું વિનયે માતપિતા પ્રતે, યુગતે જિનવર સેવ ॥ પાત્ર સંયોગે રંગે હો પતિલાભે ભાવ ધરી ઘણો, ધર્મ કરણની ટેવ ॥તત્ર૦॥ ૧૦ ॥ એહવે તિહાં કણે આવ્યા હો મન ભાવ્યા ચૌવિહ સંઘને, વિચરંતા ભુપીડ ॥ ધર્મઘોષ ઇશે નામે હો પુણ્યકામે સુરતરૂ સરિખા,સયલ ગુણે સુવિસિદ્ધ ॥ એહવે૦ ॥૧૧॥ એ આંકણી ॥ વંદણને તિહાં આયા હો મિલિ આયા ભવિયણ ભાવશું, બેઠા જોઇ ઠામ ॥ ધનસારે પિણ્જાણી હો ગુરૂ વાણી સાંભલવા પ્રતે, ધરે ઉદ્યમ હિત કામ ॥એહવે૦ ॥ ૧૨ ॥ ચારે પુત્ર સંઘાતે હો ભલી ભાંતે દયિતાને તિહાં, વહુઅર સઘલી સાથ ॥ આડંબરથી આવે હો ભલ ભાવે ગુરૂ ચરણાંબુજે, વંદે જોડી હાથ ॥ એહવે૦ ॥૧૩॥ થિર ચિત્ત સહુનો જાણી હો ગુણખાણી

૧ આંબો. ૨ પોપટ.

શાલિભદ્ર ભગિની ભલી, સતી સુભદ્રા સાર ॥
શે કરમે માટી વહી, દુઃખ સહ્યાં વિવિધ પ્રકાર ॥ ૫ ॥
એહ સંદેહ તણો ઇહાં, જ્ઞાનતણો આધાર ॥
વિવરીને કહો વેગથી, સયલ સંબંધ વિચાર ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૭ મી. ॥

(શાંતિ જીનેસર કેસર અર્ચિત જગધણી રે—એ દેશી.)

કહે મુનિવર સુણો શેઠ પુરવ ભવ વારતા રે પુરવ૦ પુરપઇઠાણ સુઠાણ જીહાં વાસે હતા રે જી૦ ॥ તિણે નગરે એક નારી [1]કાત્યાન દુર્બલી રે કા૦ કરે પર ઘરનાં કાજ પીસણુ ખંડણ વલીરે પીં૦॥૧॥ દત્તનામે તસ પુત્ર સુપુત્ર વખાણીયો રે સુ૦, તાત વિના જે જાત દુઃખી મહા જાણીયો રે દુ૦ ॥ ચારે ગાયના વચ્છ ભેલા કરી ચોકમાં રે ભે૦ ॥ પેટ ભરાઇ માત્ર હુવે તે લોકમાં રે હુ૦ ॥૨॥ એક દિન પરવ વિશેષ અશેષથી દેખીયો રે અ૦, ઘર ઘર ખીરને ખાંડ ધૃતાદિક પેખીયોરે ધૃ૦॥ આવી તતક્ષણ ગેહ માતા પાલવ ગ્રહ રે મા૦, દ્યે મુજ પરિઘલ ખીર ઇશું મુખથી કહે રે ઇ૦ ॥૩॥ માત કહે ભરપૂર ન કુકસ સંપજે રે ન૦, તો તે ખીરને ખાંડ કહો કેમ નિપજે રે કે૦ ॥ હડ નવિ છંડે બાલ રડે તવ માવડી રે ર૦, દૈવે અવસ્થા એમ દીધિ કિમ ... દી૦ ॥ ૪ ॥

[1] વૃદ્ધ ડોશી.

યતઃઅનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્॥ બાળકો[1] દુર્જન[2] શ્ચૌરો[3] વૈદ્યો[4] વિપ્રાશ્ચ[5] પુત્રિકાઃ[6] ॥અર્થી[7] નૃપો[8] ઽતિથી[9] વેશ્યા[10] ન વિદુઃસહ્દશાંદશાં॥ ૧ ॥ભાવાર્થ–બાલક, દુર્જન, ચોર, વૈદ્ય, બ્રાહ્મણ, પુત્રી, અર્થી, રાજા, અતિથિ (પ્રાહુણા) અને વેશ્યા, એ સર્વ સરખી હાલતને સમજતા નથી. અર્થાત્ એ સર્વે પોતાના દુઃખની પેઠે પારકા દુઃખને જાણતા નથી. ॥૨॥ માતા પુત્રને સાથ દેખી રોતી થકીરે દે૦, ચાર પાડોશણ તામ આવી કહે ઇમ બકીરે આ૦॥ તું રોવે શા માટે રોવે કિમ દીકરો રે રો૦, દુઃખનિ જે હોય વાત તે અમ આગલ કરો રે તે૦ ॥૫॥ તવ તિણે પુત્રની વાત સવી માંડી કહી રે સ૦॥ સાંભળી કહે પરમાન્ન માંહે શું છે સહીરે માં૦ ॥ ચાર પાડોશણ તવ સામગ્રી તતક્ષણે રે સા૦, આણી આપી તાસ ધરી ઉલટ ઘણેરે ધ૦ ॥૬॥ માતાયે તવ ખીર નીપાઇ વેગથી રે ની૦ બેસાડી નીજ પુત્ર પિરસે અતિ વેગથી રે પિ૦ ॥ કોઇક કાર્ય વિશેષ માતા ઘરમેં ગઇરે મા૦, પુણ્યોદયથી દાન તણી મતિ તસ થઇ રે ત૦ ॥૭॥ એહવે તપસી એક સુપરે સંભાલતો રે સુ૦, ફિરતો આહારને કાજ ભમર પરે મ્હાલતો રે ભ૦ ॥ માસખમણને પારણે બારણે આવીયો રે બા૦ દેખીને તવ દત્ત તણે મન ભાવીયો રે ત૦ ॥ ૮ ॥ થાલ ભરી હતી ખીર સવે આપે મુદા રે સ૦, સાધુના વંદી પાય બેઠો સ્થાનક તદા રે બે૦ ॥ આવી દેખે માત તે થાલી

ાદનો રે તે૦,પિરસે સપરસી ખીર ચિત્તે રખે કાદનો રે ચિં૦
ાદશા વચન છલેથી તાસ ઉદર રોગ ઊપન્યો રે ઉ૦ મર-
ણ સમય મધ્યરાત્રિ સુંપાને નિપન્યો રે મુ૦॥ તે અતિ દાન
પ્રભાવ એ ધન્નો સુખ લહે રે એ૦, નુજ કુલનો શિણગાર
સકલને નિરવહે રે સ૦॥૨૦॥ ચારે કીધો રોગ શીશાન્ત તણો
તદા રે શી૦, ચારે વસી પરસંશ કરી તેહની મુદા રે ક૦ ॥
ઇમ તે આઠ નારી દીક્ષા મુની વહોરનો રે દી૦, ચિત્તે ધન
ધન એ૦, હિવે મુનીને છનો રે હિ૦॥ ગાધુ પ્રસંસા યોગે ઉ-
ત્તમ કુલ ઉપની રે ઉ૦, તે એ આઠ નારી ધન્નાની રે ધ૦॥
ભેદ સુભદ્રા દુઃખ સહી તે સાંભલો રે સ૦, સરસ કરો નીજ
ચિત્ત તજો મન આમલો રે ત૦ ॥૨૨॥ પુર્વ ભવે ધણે રો-
ષ વશે અર્ખીને કહ્યા રે વ૦, વદે માટી રે દાસ પોતે ધનમદ
વર્યા રે પો૦ ॥ તે કર્મ ધણે શીશ થકી માટી વહિ રે મ૦,
હમનાં બાંધે કર્મ રોતાં છુટે નહીં રે રો૦ ॥ ૧૩ ॥ યતઃ ॥
[1]જાતિ [2]લાભ [3]કુલે [4]ઐશ્વ, [5]બલ [6]રૂપં [7]તપઃ [8]શ્રુતિ ॥ કુ-
ર્વન્નષ્ટૌ મદાન્પુસાં, હીના નીચજાતે જનઃ ॥૨॥ ભાવાર્થઃ-
જાતિ, લાભ કુલ, ઠકુરાઇ, વલ, રૂપ, તપ અને વિદ્યા. એ
આઠનો મદ કરનારો માણસ; એ આઠ હીણાં પામે છે. ॥૨॥
એ સંસારમેં જીવ મિથ્યાત્વ ગુણે કરીરે મિ૦, જન્મ જરાને
મૃત્યુને લહે તે ફિરી ફિરી રે લ૦॥ પામી સદ્ગુરૂ યોગ દાનાદિક
આચરે રે દાં૦,ધન્નાની પરે તેહ વંછિત લીલા રે વં૦ ॥૨૪॥

ભદ્રા બહુ ભેટણો લેઇ, અભયકુમરની સાથે ॥ આખી નૃપને નમીયે ઇણિપરે, અરજ કરે બિહું હાથ રે ભ૦ ॥ ૧૪ ॥ ચંદ્ર સૂર્ય ઉગ્યો નવિ જાણે દિન રાત ॥ ગમનાગમન વ્યાપારાદિક તિમ, નવિ જાણે મુજ જાત રે ॥ ભ૦॥ ૧૫ ॥ બાલપણાથી લાડકવાયો, નિશ્ચિંત સઘલી વાતે ॥ પુર્વ સ્નેહથી દેવ થઇને, સુખીયો કીધો તાતે રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૬ ॥ તે માટે કરૂણા કરી સાહિબ, મંદિર આવો આજ ॥ શાલિકુમર તુમ ચરણે નમશે, અમચી વધારો લાજ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૭ ॥ રાજા સાંભલી મનમેં હરખ્યો, ભદ્રા વચનથી તામ ॥ શાલિભદ્રને મિલવા તત્પર, ઉચ્છક થયો ગુણધામ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૮ ॥ નૃપ આદેશ લેઇને ભદ્રા, નિજ મંદિર તવ આવે ॥ ચોથે ઉલ્લાસે દાલ એ દશમી, જીન મન રંગે ગાવે રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૯ ॥

॥ દોહા. ॥

આગમ જાણી નૃપતણો, ગોભદ્ર શેઠનો જીવ ॥
દેવ પુત્ર નેહે કરી, રચના કરે અતીવ ॥ ૧ ॥
શાલિભદ્રના ઘર થકી, નૃપ મંદિર લગેં ખાસ ॥
મણિ માણિક મંડપ રચ્યા, ચિંહુ દિશી તોરણ તાસ ॥ ૨ ॥
મણિમય માલા જાલિયાં, મુક્તાફલનાં કીધ ॥
અમરભુવન અવની તલે, દે શક્તિથી સિદ્ધ ॥ ૩ ॥
ધરણી તલ બાંધ્યો ધવલ, સ્ફટિક રત્ન સુવિચિત્ર ॥

ક્ષીરસમુદ્ર પરે સુભગ, વિચ વિચ કમલ પવિત્ર ॥ ૪ ॥
આવાસે આભા અધિક, સુર્યપરે સુપ્રકાસ ॥
પંચવર્ણ મણિ તેજથી, સુંદર શોભે ખાસ ॥ ૫ ॥

॥ઢાલ ૧૧ મી.॥

(લંકાનો રાજા-એ દેશી.)

હવે શ્રેણિક રાજા તિહાંરે,ભેરી સુદર્શના નામાવજડાવે મન રંગશું, જસ નામ થકી આરામ રે ॥ શ્રેણિક મહારાજા ॥ અતિ રૂપરેઠારે,કરે અધિક દિવાજા ॥ ન્યાય ધર ધીરે, ભુપતિ અતિ ધરમી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અલબેલા તવ આવિયા રે ॥ કોણિક પ્રમુખ કુમાર ॥ નિજ નિજ પરીવારે કરી, પરિવૃત એક શત ઉદાર રે ॥ શ્રે૦ ॥ ૨ ॥ પંચ શત સચિવ સોહામણા રે, શેઠ સામંત અનેક ॥ ગણક ચિકિત્સક સામટા, પંડિત વલી ધરતા ટેક રે ॥ શ્રે૦ ॥ ૩ ॥ ચતુરંગી સેના સજી રે, સુપરે કરીને સાર ॥ સેચનક ગયવર ઉપરે, નૃપ શ્રેણિક થયો અસવાર રે ॥ શ્રે ॥ ૪ ॥ અભયકુમર આગે ચલે રે, કદમી પુરૂપ પ્રધાન ॥ સકલ કલાયે આગલો ચારે બુદ્ધિતણો નિધાન રે ॥ શ્રે ॥ ૫ ॥ એહવે આડંબર થકી રે, આવે શાલિ આગાર ॥ મંડપ તોરણ દેખિને,અચરીજ લહે સહુ પરિવારરે ॥ શ્રે ॥ ૬ ॥ રાજગૃહી રલિયામણી રે, કિમ શણગારી એણ ॥ એતા દિન લગેં એહવી, નવિ દીઠી હુતી નેણ રે ॥ શ્રે૦ ॥

૭ ॥ ભદ્રા તવ ભુપતી પ્રતે રે, વધતી કહે વેણ ॥ રાજ પધારો ઊપરે, જુઓ મંદીર અમચો સેણ રે ॥ શ્રે૦ ॥૮॥ પ્રથમ ભુમી જોતે થકે રે, વીસ્મય મનમેં હોય ॥ સુહણો કે સાચો અછે, ભ્રમ ન ટલે ચીત્તથી કોય રે, ॥શ્રે૦॥૯॥ તીમ વલી બીજી ભુમિકા રે, નીરખી હરખીત થાય ॥ ભદ્રા કહે ઊપર તુમે, પાઉ ધારોને મહારાજા રે ॥ શ્રે૦ ॥ ૧૦ ॥ ત્રીજી ભુમી જોતે થયો રે,રાજા વીભ્રમ ચીત્ત ॥ શું દેવલોક આવીયો કોઇ દેવ થકી ધરી પ્રીત રે ॥ શ્રે૦ ॥ ૧૧ તવ ભદ્રા કહે ઈહાં રહે રે, અમચા દાસી દાસ ॥ સ્વામી પધારો ઊપરે, જીહાં શાલિકુમર આવાસ રે ॥શ્રે૦॥૧૨॥ ચોથી ભુમિના ચોકમાં રે, આવે ભુધવ જામ ॥ નજરે જલ સમ નીરખીયો રે, ડર પામી ઊભો રહ્યો તામ રે ॥ શ્રે ॥ ૧૩ ॥ અભયે તતક્ષણ મુદ્રીકા રે, નાંખી પ્રત્યય કાજ ॥ રાજ્ય પધારો રંગમેં, મણી-પીઠ અછે મહારાજ રે ॥શ્રે૦॥૧૪॥ રાજા કહે અમથી હવે રે, આગેં નો ન અવાય ॥શાલીકુમરને અમકને, તેડી લાવોને કોણ હાય રે ॥શ્રે॥ ૧૫ ॥ સીંહાસન તીહાં માંડીયો રે, બેઠા શ્રેણિક રાય ॥ તવ ભદ્રા ઉચ્છકથકી, શાલીકુમરને તેડણ જાય રે ॥શ્રે૦॥૧૬॥ જઇને કહે ઊંડાનાનડા રે,સુપરે કરી વ્યવહાર શ્રેણિક અંગણ આવીયા રે, ઇહાં કરવો હવણ વીચાર રે ॥ શ્રે૦॥ ૧૭ ॥ પુર્વે કદિય ન સાંભળ્યો રે, કાર્યતણો લવલેશ ॥ તે નિસુણિ મન ચિંતવે, એ શું કહે માત વિશેષ રે ॥

શ્રે૦ ॥ ૧૮ ॥ રે માતા ! તુમે શું કહ્યું રે મેં નવી લાધ્યો ભેદ ॥ ચોથે ઉલ્લાસે ઇગ્યારમી ઢાલ, જીન કહે ધરી ઉમેદ રે ॥ શ્રે૦ ॥ ૧૯ ॥

॥ દોહા ॥

શું પુછો છો માતજી, વ્યવસાયાદિ વિચાર ॥
શ્રેણિક લેઇ સામટો, ભદ્રા મંજુષ મઝાર ॥ ૧ ॥
ભદ્રા કહે રે પુત્ર સુણ, નહિ કિરિયાણો એહ ॥
ત્રિભુવન માંહિ અમૂલ્ય છે, રૂપ કલા ગુણ ગેહ ॥ ૨ ॥
તવ ત્રટકી કહે માતજી એવડો શો આલોચ ॥
મુહ માગ્યો ધન દયને, રાખો થાનક રોચ ॥ ૩ ॥
ભદ્રા કહે રે ભુલ મા, વચન વિચારી બોલ ॥
દેશ મગધનો છે ધણી, ઇંદ્ર સમાન અતોલ ॥ ૪ ॥
હય ગય રથ પાયક તણો, કોય ન લાભે પાર ॥
આપણ સરિખા એહને, વ્યાપારી લખ સાર ॥ ૫ ॥
આપણ ઉપર એહનો, હિત છે તિહાં લગેં સર્વ ॥
આપણને આધીન છે, છંડો તે ભણી ગર્વ ॥ ૬ ॥

યતઃ ॥ સાસા[1] પાસા[2] અગિનિ[3] જલ[4], ઠગ[5] ઠાકુર[6] સોનાર ॥ એતા ન હુએ આપણા, મંકડ[8] વરુઅ[9] વિલાડ[10] ॥ ૧૦ ॥ ભાવાર્થઃ—શ્વાસો શ્વાસ, પાસા, અગ્નિ, પાણી, ઠગ રાજા, સોની, માંકડ, બરુઓ અને બિલાડી, એ સર્વે આપણા

ન હોય. ॥ આવી પણ્મે એહને, મનથી મુકી માન ॥ દુર્બલ ધન્ના રાજવી, એહથી વિનય નિદાન ॥ ૭ ॥

॥ ઢાલ ૧૨ મી ॥

(સરસતિ માતા રે, દિયો મતિ નિરમલી. એ દેશી.)

વચણ સુણી વિષ સરિખાં માતનાં, ચિંતે શાલિકુમાર। મુજ ઉપર વલિ સ્વામી અછે, ધિગ ધિગ એ અવતાર ॥ શાલિકુમર આલોચે ચિતમેં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મેં નવિ કાધોરે ધર્મ ॥ ધર્મ વિના પરવશ બ ધન હુવે, કરે તવ માઠાં રે કર્મ ॥શા૦॥૨॥ જે પરવશ ને રે સુખ શો ભોગવે, પરવશ દુઃખનો રે મુલ ॥ સ્વવશપણાનાં રે સુખ જોતે થકે, પરવશ સુખ અક તુલ્ય॥શા૦॥૩॥ યતઃ॥અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્.॥સર્વં પરવશં દુઃખં, સર્વં માત્મવશં સુખં ॥ એતદુક્ત સમાસેન, લક્ષણં સુખ દુઃખયો ॥૧॥ ભાવાર્થઃ-પરવશપણે બધું દુઃખ છે અને પોતાને વશ પણે બધું સુખ છે. ટુંકામાં જે કહ્યું, તે સુખ દુઃખનું લક્ષણ છે ॥ ૧ ॥ એટલા દિન લગે સ્વામી સેવક તણી, મેં નવિ જાણી રે વાત ॥ આજ સુણાવ્યો રે માતાયે ઇહાં, એહ કટુક અવદાત ॥શા૦॥૪॥ તો હવે માતા રે વયણ ન લોપવું, નવમો વસુધા રે નાથ ॥ તેહ પછી કરશું

૧ રાજા કાનનાસૂના હોય છે, માટે તેમનો વિનય અવશ્ય કરવો જોઇએ.

સવિ એયને, સાધશું અવિચલ સાથ ॥ શા૦ ॥ ૫ ॥ ઈમ નિશ્ચય કરી શય્યાથી તદા, પાઉ ધરે ભુપીઠ ॥ સાતમી ભુમિથી ઉતરવો પડ્યો, ને થયો અતિહી અનીઠ ॥ શા૦ ॥૬॥ અનુક્રમે શ્રેણિકને આવી નમ્યો, વિનય થકી સુમકાર ॥ દેખી શ્રેણિક રૂપ કલા નીલો, અમર સદશ અનુકાર ॥શા૦॥૭॥ હર્ષ ધરી ઉચ્છંગે આપણે, બેસારયો તતકાલ આતપથી જિમ માખણ પરધણે, તિમ પ્રશ્વેદ વિશાલ ॥શા૦ ॥ ૮ ॥ દેખી માતા રે ભુપ પ્રતે ભણે, એ પીતલિયો રે દેવ ॥પરા પરકર ફરસ ન એ સાહસી શકે, શું જાણે એહ સેવ ॥શા૦॥ ૯ ॥ શીખ દ્યો એહને રે રાજ્ય મયા કરી, એહ છે તુમચો રે બાલ ॥ તુમચી કૃપાથી રે લીલા કરે, તુમે એહના પ્રતિપાલ ॥ શા૦ ॥ ૧૦ ॥ મધુર વચનથી રે બોલાવી સુદા, દીધી શીખ તિવાર ॥ વિષધર કંચુકી છંડે તિણિ પરે, છોડિ ચઢયો સુવિચાર ॥શા૦ ॥ ૧૧ ॥ બેઠા જઈને રે નિજ વાતાયને, સોચે ચિત્ત મઝાર ॥ પંચ વિષય સુખ વિષ સરિખાં થયાં, ન ગમે વાત વિચાર ॥ શા૦ ॥ ૧૨ ॥ આલોચે મન અતિ ઉદવેગથી, દુઃખ ગર્ભિત વઇરાગ ॥ એહવી કરણી રે આજથી આદરૂં, જિણે કરી લહુ ભવ તાગ ॥શા૦॥ ૧૩ ॥ નાથ ન રાખું રે માથે આજથી રહી ગૃહવાસે રે રંગ ॥ નાથ કરૂં એક ત્રિભુવનનો ધણી, જેહનો સ્નેહ અભંગ ॥શા૦ ॥૧૪॥ જિમ યોગીશ્વર ધ્યાન ધરી રહે, તિમ રહે શાલિકુમાર ॥

ચોથે ઉલ્લાસેરે ઢાલ એ બારમી, જિન કહે વચન ઉદાર ॥ શા૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

હવે ભદ્રા નૃપ આગલે, આવી કરે અરદાસ ॥
ભોજન અવધારી ભલાં, પછે પધારો આવાસ ॥ ૧ ॥
ભદ્રાનો મન રાખવા, રહ્યા તિહાં મન રંગ ॥
લક્ષપાક તૈલાદી તવ, ભદ્રા લાવે ચંગ ॥ ૨ ॥
મર્દનીયા મર્દન કરે, ઉટવણે ધનસાર ॥
સ્નાન કરણ આવે તુરત, સ્નાનતણે આગાર ॥ ૩ ॥
જલક્રીડા કરને થકે, પડી મુદ્રડી તત્ર ॥
જોવે પિણ લાધે નહી, શ્રેણીક લહે તે ચીત્ર ॥ ૪ ॥
મુખ વિલખો કરી ચિંતવે, મહારા ઘરનો સાર ॥
એહવી મુદ્રડી માહરે, અવર નહી ઇણીવાર ॥ ૫ ॥
નીચે આનન નિરખને, દેખે કુપક એક ॥
મણિ આભુપણથી ભરયો, ચિંતે તત્ર સુવિવેક ॥ ૬ ॥
પુછે દાસીને પ્રગટ, એહ કીશો એકત્ર ॥
તે કહે શાલિકુમારનાં, [1] ભુક્તાભરણ તે તત્ર ॥ ૭ ॥
નૃપ ચિંતે નવિ સાંભલ્યો, જે આભરણ ઉચ્છિષ્ટ ॥
તે મેં નજરે નિરખીયો, અહો અહો પુણ્ય પ્રકૃષ્ટ ॥ ૮ ॥
એહવે ભદ્રા નૃપ તણી, અડવી અંગુલી દેખ ॥

તુરત કઢાવે મુદ્રડી, કલ કરીને સુવિશેષ ॥ ૯ ॥

॥ ઢાલ ૧૩ મી ॥

(દેશી મધુકરની.)

ભદ્રા મુદ્રી અંતરથી, ભરીને થાલ સુચંગ હે ॥ સાહિબા॥ મધ્યે નૃપ મુદ્રી ધરી, આગલ કરે ઉચ્છરંગ હે ॥ સાં૦॥ દેખી નૃપમન ચિંતવે ॥૧॥ એ આંકણી ॥ જુઓ જુઓ પુણ્ય પ્રમાણ હે ॥ સા૦ ॥ એહની મુદ્રા આગલે, મુજ મુદ્રી શે માન હે ॥સા૦॥ દેખી૦ ॥ ૨ ॥ દીઠી દેખી ઓલખી, તે લેવ તતખેવ હે ॥સા૦॥ ભદ્રા કહે ભોજન ભણી, બેસો સ્વામી દેવ હે ॥ સા૦ ॥ દે૦ ॥ ૩ ॥ આસન બેસણ અતિ ભલાં, સહુકોને સુખકાર હે ॥સા૦॥ નૃપને મણિરયણે જડચો, ભદ્રાસુન સુખકાર હે ॥ સા૦ ॥ દે૦ ॥ ૪ ॥ થાલ કચોલાં રયણનાં, કેઇ કંચનમય કાંત હે ॥ સા૦ ॥ ઝારી પ્રમુખ વિવિધ સવે, ઉચિત દિયે તિણિ પાંતિ હે ॥ સા૦ ॥ ॥ દે૦ ॥ ૫ ॥ તતક્ષણ દેવ પ્રયોગથી, ભોજન વિવિધ પ્રકાર હે ॥સા૦॥ પટરસ સરસ સવાદથી, નીપન્યા તે મનુહાર હે ॥સા૦॥ દે૦ ॥ ૬ ॥ પક્વાન્નાદિક અતિ ભલા, છત્રીસ ભાંતિનાં શાક હે ॥ સા૦ ॥ મેવા મીઠાઇ ઘણી, નવ નવ ભાંતિના પાક હે ॥સા૦ ॥ દે૦ ॥ નંદન વનમાં નૃપ

૧ સોસવીને કાઢી નાંખેલાં ઘરેણાં.

મને, કલ્પદ્રુપ ફલ ખાસ હે ॥ સા૦ ॥ પિરસે ભદ્રા પ્રેમશું, અતિ સુસ્વાદ સુવાસ હે ॥સા૦ ॥ દે૦ ॥ ૮ ॥ પિરસણીયા પિરસે તિહાં, દેવ રસોઈ સુરંગ હે ॥સા૦॥ દેખી નૃપ વિસ્મય લહે, ભોજન સ્વાદ સુરંગ હે ॥ સા૦ દે૦ ॥ ૯ ॥ શાલિ અનોપમ ઓપતી, વિવિધ પ્રકારની દાલ હે ॥ સા૦ ॥ ઘૃત ગોરસની શોભતિ, જમને હર્ષ વિશાલ હો ॥ સા૦ ॥ દે૦ ॥ ॥ ૧૦ ॥ સૈન્ય સકલ સુપરે તિહાં, ભોજન કરે ભલી ભાંત હે ॥ સા૦ ॥ જીમ જુઝ પર સૈન્યથી, તિમ જુઝે ધરી ખાંત હે ॥ સા૦ ॥ દે૦ ॥ ૧૧ ॥ અથ ભોજનવર્ણનમ્ ॥ સવૈયા એકત્રીશા. ॥ મોતીચુર ચુંર કર જલેબી ખાજેપ કર દોટ દિયે દોડે પર લાડુશું લરીજીએ, ઘેવરકો ઘેર કર પેંડાસેંતી પેટ ભર પતાસેકો પાસ ઘર લાપસીકું લીજીએ ॥ આંબા કેલાં કેરી શાખ રાઇતકી તીખી દ્રાખ આ-ટકું વડાઇ દેય પાયસાન્ન પીજીએ, કુરસેંતી દાલિ મેલિ ઘમ કેશું ઘૃત ભેલિ શાકકી સરાયશું લરાઇ એસી કીજીએ॥૧॥ ઊપર ગંગાજલ દીયા, વાસિત સુરભિ સુવાસ હે ॥ સા૦ ॥ તાંબુલાદિક તુરતમેં, દેવે ભદ્રા તાસ હે ॥સા૦ ॥ દે૦ ॥૧૨॥ યથાયોગ્ય પહિરામણી, લેઇ નૃપ આવાસ હે ॥સા૦॥ આવ્યા અતિ આણંદશું, પહોતી સવિ મન આશ હે ॥સા૦॥ દે૦॥ ॥ ૧૩ ॥ ગુણ્ય પ્રસંશા પરગડી, ભાંખે પ્રેમે ભુપ હે ॥સા૦॥

ચોથે ઉલ્લાસે તેરમી, કહી જીનવિજયે અનુપ હે ॥ સા૦ ॥
॥ દે૦ ॥ ૧૪ ॥

॥ દોહા ॥

એહવે બત્રીશે મિલી, કામિની કરે વિચાર ॥
કંત કહો શે કારણે, નવિ બોલે ઇણિવાર ॥ ૧ ॥
આપણે તો નથી દુહવ્યા, નવિ લોપી કુલવટ ॥
રીશ ચઢાવીને રહ્યા, આજ તો એહ નિપટ ॥ ૨ ॥
બોલાવીજે બહુ પરે, નેહ ધરીને નાહ ॥
પ્રેમ ધરીને પુછીએ, જે અમચો અપરાધ ॥ ૩ ॥
દયિતા ઇમ દીલમેં ધરી, આવી પ્રીતમ પાસ ॥
વિવિધ વિનય વચને કરી, અધિક કરે અરદાસ ॥ ૪ ॥
પિણ નવિ બોલે તેહથી, શાલિકુમર લવલેસ ॥
તવ તે સાસુને કહે, વિનય રકી સુવિશેષ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૧૪ મી ॥

(થારે માથે પચરંગી પાઘ સોવનરો છોગલો મારૂજી—એ દેશી.)

સુણો આઇજી અરદાસ અનોપમ અમતણી સાસુ જી, કરૂં વીનતિ ગોદ બિછાય લલી લલી તુમ ભણી સાસુજી. ॥ તુમ નંદન સુગુણ નિધાન શોભાગી સેહરો સા૦, એહ ઇંદ્ર સરિસ અવતાર સુસાર તે દેહરો સા૦ ॥ ૧ ॥ કરતો ક્રીડા

પાલખી જડી કુ૦, નેહને નીપુ આગણ દેખી ખીજ્યો કીમ ચડી કુ૦ ॥ ૧૪ ॥ સુણી માતનાં વયણ નીશેષ ન રેખ બોલ્યો ફરી કુ૦, યોગેંદ્ર પરે ધરી ધ્યાન બેઠો મન દઢ કરી કુ૦ ॥ કહી ચાદમી ઢાલ રસાલ એ શોભા ઉદયદાસની કુ૦, ઇમ જીનવીજ્યે મન રંગ કલ્પદ્રુમ રાસની કુ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

એહવે તે રાજગૃહે, ધર્મઘોષ મુનિરાજ ॥
સમવસરયા સુપરે તિહાં, [1]પણ સય સાધુ સમાજ ॥૧॥
વનપાલક આપે તિહાં, [2]વદ્ધાપિનિકા વેગ ॥
શાલિકુમર તે સાંભલી, અધિક લહે સંવેગ ॥ ૨ ॥
જીમ રસવતી સવી નીપને, ધુત મીલે રસ હોય જેમ ॥
તીમ શાળીભદ્ર વૈરાગ્યમેં, સાધુ સંયોગશું પ્રેમ ॥ ૩ ॥
દેઇ તાસ વધામણી, હય રથ બેસી હેવ ॥
પરીવૃત બહુ પરીવારથી, ગુરૂ વંદન તતખેવ ॥ ૪ ॥
પાંચે અભીગમ સાચવી, વંદે સમતાનીપ ॥
દેશના અમૃતથી અધિક, નિસુણે સુગુરૂ સમીપ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૧૫ મી ॥

(હસ્તિનાગપુર વર ભલું.—એ દેશી.)

માનવ ભવ અતિ દોહિલો, ભવ ભમતાં સયલ સંસાર રે

૧ પાંચસે.   ૨ વધામણી.

॥આર્યક્ષેત્ર ઉત્તમ કુલે, પંચેંદ્રિય પુર્ણ ઉદાર રે ॥ ઉ૦-પંચેંદ્રિય પુર્ણ ઉદાર, સુણો ભવિ પ્રાણિયા સસનેહ રો સસનેહ સુગુણ સુવિલાસ, કહે મન રંગશું મુનિ એહરે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ધર્મ શ્રવણ અતિ દોહિલો, દોહિલો સદહવો ચિત્ત રે ॥ સુકમ વિચાર સુણી કરી, હઠ જે કરે તે વિપરીત રે ॥ હ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૨॥ વચન વિરોધ કરે જિકે, જિન પ્રવચનના જે ગુહ રે ॥ બહુલ સંસારી તે હુવે ભવ ભ્રમણ કરે મતિમુઢ રે ॥ ભ૦ ॥ સુ૦॥ ૩॥ સાવધાચાર્ય તણી પરે, વલિ જિમ જમાલી નિર્ગંથરે ॥ એકેક વચન ઉચ્છાપને, પામ્યા સંસારનો પંથ રે ॥ પા૦ સુ૦ ॥ ૪ ॥ સદહીને ધર્મ આદરે, તે વિરલા હુણે જગ જીવ રે ॥ આદરી પિણ અવહું કરે, તે દુઃખ લહે પ્રાણી સદૈવ રે ॥ તે૦ ॥ સુ૦॥૫॥ આદરવાં વ્રત દોહિલાં, મુનિવરનાં પંચ પ્રમાણ રે ॥ ધૈર્ય ધરી જે આદરે, તે પામે પદ નિરવાણ રે ॥ તે૦ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ જન્મ જરા ભય રહિત તે, સ્થાનક શિવમંદિર રૂપ રે ॥ કેવલજ્ઞાનમયી સદા, તિહાં અજર અમર ચિદ્રુપરે ॥ તિ૦॥ સુ૦ ॥૭॥ કર્મ વિટંબન છોડને,હુએ નાથ જિનજગનો તામરોફિરી સંસારમેં આવવા, ન રહ્યો તેહને કાંઇ કામ રે ॥ ન૦॥ સુ૦॥ ૮ પંચ મહાવ્રતનો હવે, સુણો લેશથકી સુવિચાર રે॥ જીવદયા જિનધર્મનો કહ્યો મુલ સયલ સંસાર રે ॥ ક૦ ॥સુ૦ ॥ ૯ ॥ ત્રસ થાવર સવિ જીવની, રક્ષા કરવી તે નિત્ય રે ॥ મન વચ

ફિરી કરે બાલક શાલિકુમાર ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ ૧૬ મી.॥

(નિંદરડી વેરણ હુઇ રહી.-એ દેશી)

ભદ્રા કહે ભલી ભાંતિશું, શીખ સાંભલ હો તું સુગુણ સુપુત્ર કે ॥ આલાલંબન સમ સહી, તુજથી છે હો મુજ ઘરનો સુત્ર કે ॥ભ૦॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વય લઘુ તાહરી વીચાર તું, તુજ દયીતા હો તે પીણ સવી બાલ કે ॥ સંતાનાદિક પીણ નહી, તે માટે હો જુઓ હૃદય નિહાલ કે ॥ભ૦॥૨॥ નીતિમેં પિણ ઇમ સાંભલ્યો, વય પહિલીયે હો વિદ્યા અભ્યાસ કે॥ બીજી વય સુખ વિલસવાં, ત્રીજી વય હો વ્રત ગ્રહણ આયાસ કે ॥ ભ૦॥૩॥ યતઃ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્ ॥ પ્રથમે નાર્જિતા વિદ્યા, દ્વીતિયે નાર્જિતં ધનં ॥ તૃતીયે નાર્જિતો ધર્મં, ચતુર્થે કિં કરિષ્યસિ ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ-જો તેં પહેલી વયમાં વિદ્યા સંપાદન ન કરી, બીજી વયમાં ધન સંપાદન ન કર્યું અને ત્રીજી વયમાં ધર્મસાધન કરયો; તો ચોથી વયમાં તું શું કરીશ ? અર્થાત્ ધર્મસાધન કરવાનો અવસર તો ત્રીજી વયમાં છે. તો તે નીતિ વચન ઉલંઘીને હાલ કરવો કેમ તૈયાર થયો છું ? તે ભણિ ઘડપણમેં તુમે. શ્રાવક વ્રત હો ધરજ્યો થઇ ધીર કે ॥ નિરતિચારે પાલતાં, સુખ લહીએ હો અતિ દિવ્ય શરીર કે ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ બાલપણે

વ્રત તે ગ્રહે, જસ હોવે હો દુઃખ સબલ સંસાર કે॥ ખાવાપીવા પિણ નહી, વલી ન હુવે હો કોઇનો આધાર કે ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ યૌવનમેં જેહને નહી, કાંતાદિક હો તે લિયે વલી દીખકોમાન તજી મધુકર પરે, મધ્યાન હો ભમે લેવા ભીખ કે ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ તું તો સુખમેં ઊછર્યો, નવિ જાણે હો સેવકને સ્વામ કે ॥ વંછિત સઘલો તાહરે, પુરે દેવતા હો સુત સ્નેહ સુકામ કે ॥ભ૦॥૭॥ સંયમ લઇને શું તુમે, પુત્ર સાધશો હો મુજને કહો અત્ર કે॥ દેવભોગ તુમ પાસ છે, અધિકો કિશો હો સુખ પામશો તત્ર કે ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ તવ કહે શાલિકુમર ઇશું, સંયમથી હો લહિયે સુખવાસ કે ॥ માથે નાથ ન સંપજે વલી કોઇની હો કરવી નહી આશ કે ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ સુણી ભદ્રા ચિત્ત ચિંતવે, વાત ઊંડી હો કહે કવણ પ્રકાર કે॥ તાતપરે એ પિણ સહી, છંડી જશે હો એ સવિ ઘરબાર કે ॥ ભ૦ ॥૧૦॥ કહે સુણ પુત્ર તું ચિત્તથી;વ્રત દોહિલાં હો મુનિવરનાં તંત કે ॥ મેણ દાંત લોહમય ચણા, ચાવતાં હો અતિ તેહ દુરંત કે ॥ ભ૦॥ ૧૧ ॥ ગંગા સનમુખ ચાલવો, રત્નાકર હો તરવો નિજ બાંહ કે॥ વાયથી ભરવા કોથલા, જીમ દુર્ભર હો તિમ સંયમ ચાહ કે ॥ભ૦॥ ૧૨ ॥ પંચ મહાવ્રત, પાલવાં, વલી ટાલવા હો બેતાલીશ દોષ કે ॥ પંચાચારને યતથી, નિરદોષે હો કરવો તસ પોષ કે ॥ ભ૦ ॥ ૧૩ ॥ ક્રોધ કષાય ન રાખવા, નવિ ભાંખવા હો અસમંજસ બાલ કે ॥ શત્રુ મિત્र

સમ ધારવા, વલીવારવા હો મદ આઠ અતોલ કે ॥ ભ૦ ॥ ૧૪॥ સિંહપરે વ્રત આદરી, સિંહની પરે હો પાલે તે પ્રમાણકે ॥ સંયમ લેઇ લડથડે, તસ જીવિત હો સયંમ અપ્રમાણ કે ॥ ભ૦ ॥ ૧૫ ॥ વ્રત પાલતાં દોહિલાં, નવિ સોહિલાં હો સુખીયાને નેઠ કો॥ નૃપ ઉચ્છંગે બેસતે,તેં જાણી હો તે દેવની વેઠ કે ॥ભ૦॥૧૬॥ તે ભણી યૌવન વયલગેં,શ્રાવક વ્રત હો ધરો સુપરેં ચિત્ત કે ॥ ચઢતે ચઢતે અનુક્રમે, પહોચી જે હો મહોલે જીમ નિત્ય કે ॥ભ૦॥૧૭॥માત વચન તે માનીયે,માતા તીરથ હો કહી શાસ્ત્રમેં સાર કે ॥ સેવા કીજે શુભ મને,લહીયે સુખ હો સ્વર્ગાદિ ઉદાર કે ॥ભ૦॥૧૮॥ યતઃ ॥ ઉપાધ્યાયે દશાચાર્યો,અચાર્યાણાં શંતપિતા॥ મહસ્ત્રં તુ પિતુર્માતા,ગૌરવેણા તિરિચ્યતે॥૨॥ ભાવાર્થઃ-દશ ઉપાધ્યાયે એક આચાર્ય સો આચાર્યે એક પિતા અને હજાર પિતાયે એક માતા; તે કારણ માટે માતા સર્વથી મોટી છે ॥ ૨ ॥ માત વયણ સુણીને તદા, મૌન કરિને હો રહ્યો શાલિકુમાર કે ॥ ઢાલ એ ચોથા ઉલ્હાસની, કહી સોલમી હો જીનવિજયે વિચાર કે ॥ ભ૦ ॥ ૧૯ ॥

॥ દોહા ॥

શાલિકુમર મન ચિંતવે, હઠનો કામ ન હેવ ॥
સમય ગ્રહીને સાધીયે, ચિંતિત નિજ સ્વમેવ ॥ ૧ ॥

ઇમ આલોચી ચિત્તમેં, ચઢયો ચતુર ચોબાર ॥
માતા મન હરખિત થઇ, તિમ બત્રીશે નાર ॥ ૨ ॥
વિલસે કાંતાથી વિષય, પિણ મનથી વૈરાગ
જીમ પંખી પંજર પડયો, જોવે છુટણ લાગ ॥ ૩ ॥
ચિત્તમેં ચિંતવતે થકે, ઉપની બુદ્ધિ અનુપ ॥
પ્રમદા છંડું પ્રતિ દિવસ, એકેકી ધરિ ચુપ ॥ ૪ ॥
હલવે હલવે વિષય સુખ, છંડણની ધરૂં ટેવ ॥
અનુક્રમે અનુમતિ લેયને, વરશું સંયમ હેવ ॥ ૫ ॥
જીમ જીમ પરણીતી મુદા, તિમ તિમ તજું નિદાન ॥
નિયતિ ધરી તે દિન થકી, છંડે ધરી સુજ્ઞાન ॥ ૬ ॥
પ્રથમ દિવસ મોભિણ તજી, તિણે વત લાધ્યો દાવ ॥
વાંક સકલ તે મેં કિયો, તે દાખ્યો પ્રસ્તાવ ॥ ૭ ॥
દિન બીજે બીજી પ્રતે, છોડણ કીધ પ્રપંચ ॥
તે પણ વિલખિત વદનથી, ચિંતે એ શો સંચ ॥ ૮ ॥
ત્રીજે દિન ત્રીજી તિમજ, છંડી તરૂણી જામ ॥
તવ સઘલી ચિત્ત ચિંતવે, અહો શું એ કરે આમ ॥૯॥
અનુક્રમથી એ છંડશે, અમને સહિ ભરતાર ॥
ભાવીથી બલ કોયનો, ચાલે નહિ લિગાર ॥ ૧૦ ॥

॥ ઢાલ ૧૭ મી ॥

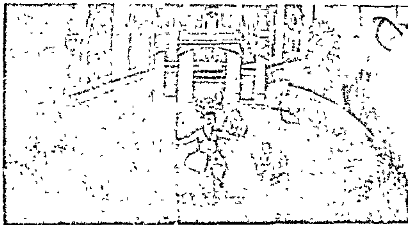
(હરિયાં મન લાગ્યો.—એ દેશી.)

એહવે તે ધન્ના ગૃહે, સતીય સુભદ્રા વિખ્યાત રે ॥૧॥

સુણ મોરા ॥ પતિને સ્નાન કરાવતે, ચિત્ત સાંભરિયો ભ્રાત રે ॥ સ્નેહી સુણ મોરા ॥ એહવે૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ડસ ડસતી રૂદન કરે, નયનથી નીર પ્રવાહ રે ॥સ્ને૦॥છાતી માંહે જાગીયો, વિરહ દાવાનલ દાહ રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ ॥૨॥ દેખી દયિતા દુબલી,દીન વદન વિચ્છાય રે ॥સ્ને૦॥પુછે ધન્નો ધણ પ્રતે, કહે ચિંતા તુજ કાંય રે સ્નેહી સુણ કાંતા ॥એ૦॥ ॥ ૩ ॥ આડે માહે અગ્રણી, માહરા ઘરનો મંડ રે ॥સ્ને૦॥ શાલિકુમર સરિખો અછે, બાંધવ રૂદ્ધિ પ્રચંડ રે ॥ સ્ને૦ ॥ ॥ એ૦ ॥૪॥ તવ બોલી સા સુંદરી, કંત પ્રતે કરજોડ રે ॥ સ્નેહી સુણ સ્વામી ॥ ॥ તુમ પરસાદે માહરે, કહિય ન કોય છે ખોડ રે ॥ સ્નેહ૦ ॥ એ૦ ॥ ૫ ॥ શાલિકુમર બાંધવ અછે, અગ્રજ અતિહિ વિખ્યાત રે ॥ સ્ને૦ ॥ સ્નેહથકી પાસે રહે, દેવ સ્વરૂપી તાત રે ॥સ્ને૦ ॥ એ૦॥ ૬ ॥ નૃપ મંદિર આવ્યા પછી, કોઇ થયો વિજ્ઞાન રે ॥ સ્ને૦ ॥ મૌનપણે બેસી રહે, જીમ યોગીસર ધ્યાન રે ॥ સ્ને૦॥ એ૦॥૭॥ ભોગતણી તૃષ્ણા નહી, યોગ ગ્રહણ મન ટેવ રે ॥ સ્ને૦ ॥ (દિન દિન એકેકી પ્રતે, છંડે કે સુવિવેક રે ॥) ભોજન પાણીનવિ રૂચે, ન રૂચે નૃત્ય ક્ષણમેવ રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ ॥ ૮ ॥ રમણી રૂદ્ધિ સવિ તજી, વિષયાદિક સુખ ભોગ રે ॥ સ્ને૦ ॥ માસાનંતર લેઇને, લેશે સંયમ યોગ રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ૦ ॥૯॥ તે દુઃખ ચિત્તમેં સાંભરે, સાલે સાલ સમાન રે ॥ સ્ને૦ ॥ માહીના

જાયા પખે, પીયરમાં શો માન રે સ્ને૦ ॥ એ૦ ॥૧૦॥ નિત નિત આભુષણ નવાં, નવ નવાં વસ્ત્ર ઉદાર રે ॥સ્ને૦॥ હેજ ધરી કુણ આપશે, આત્રે શુભ તિથિ વાર રે ॥સ્ને૦॥એ.॥૧૧॥ કુણ કહેશે મુજ બહિનડી, સાયતમેં સો વાર રે ॥સ્ને૦॥ કે-હને બાંધ શું રાખડી, ઘણિ ઘણિ કરી મનુહાર રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ૦ ॥ ૧૨ ॥ હવે કિહાંથી અમે દેખશું, શુભ લક્ષણ ભત્રીજ રે ॥સ્ને૦॥ કેહને ભોજન પિરસીને, લેખવશું ભાવબીજ રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ૦ ॥ ૧૩ ॥ સ્ત્રી પીયરને ઉપરે, સાસરે મુહથી થાય રે ॥ સ્ને૦ ॥ બંધવ વિણ પીયર કીશો, જેહવી વિસુકી ગાય રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ૦ ॥ ૧૪ ॥ એ દુઃખ મુજને ઇણ ભવે, કહો કિમ વિસરે કંત રે ॥ સ્ને૦ ॥ તિણ દુઃખથી મુજ નયણથી, નીર ઝરે છે એકાંત રે ॥સ્ને૦॥એ૦॥ ૧૫॥ તવ ધન્નો કહે ગોરડી બાંધવ દુઃખ તે સાચ રે ॥સ્નેહી સુણ કાંતા ॥ પિણ કાયર શિર સેહરો, તુજ અગ્રજ સુણ વાચ રે ॥સ્ને૦॥૧૬॥ જે ત્યાગી જગમેં થયા, તે કિમ કરેય વિચાર રે ॥ સ્ને૦ ॥ જેહ વિચાર કરી રહ્યા, તે કાયર શિર-દાર રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ૦ ॥ ૧૭॥ દાઝયા ઉપર જેહવો, ખાર દિયે જિમ કોય રે ॥સ્નેહી સુણ સ્વામી॥ બાંધવ દુઃખ ઉપર તિસો, કંત વચન તિમ હોય રે ॥ સ્ને૦ ॥ એ ॥ ૧૮ ॥ તવ કહે પ્રીતમ સાંભલો, મુજ બાંધવની વાત રે ॥સ્ને૦॥ યૌવન વય યુવતી ભણી, છંડે તે અખિયાત રે ॥સ્ને૦॥એ૦

કવઢી એકને મુકને, કરે વિરમાસણ વીશ રે ॥ કોડિમેધત પરિહરે, મુજ બાંધવ સુજગીશ રે ॥ સ્નેο ॥ એο ॥ ૨૦ ॥ રત્નજડીત વર માલીયાં, જાલિયાં મણિમય જોય રે ॥સ્નેο॥ એ અહિનાણે ધનતણો, લેખો કિણિ વિધિ હોય રે ॥સ્નેο॥ એο ॥ ૨૧ ॥ રાત દિવસ નવિ જાણતો, રવિ શશિ ઉદય વિચાર રે ॥સ્નેο॥ તે દીક્ષા વ્રત પાલવા, રાખે મન ઇક તાર રે ॥ સ્નેο ॥એο॥૨૨॥ વય ચોથીમેં વીસમ્યાં, દંપતિ જે તનુ ખીણ રે ॥ સ્નેο ॥ તે પિણ વ્રત લેવા ભણી, મન ન ધરે મતિ હીણ રે ॥ સ્નેο ॥ એο ॥ ૨૩ ॥ યતઃ અંગં ગલિતં પલિતં મુડં, દશનવિહીનં જાતં તુડં વૃદ્ધોયાતિ ગૃહિત્વા દંડં, તદપિ ન મુંચત્યાશા પિંડં ॥૧॥ ભાવાર્થઃ-અંગ ગલી ગયું, માથું પલિયાવાલું થયું, મુખ દાંત વિનાનું થયું અને વૃદ્ધ થયો છતો લાકડી લેઇ ડકડક કરીને ચાલે છે, તેમ છતાં પણ આશાપિંડને મુકતો નથી. ॥ ૧ ॥ મુજ બાંધવ અવહેલતે, શું નાવે તમ લાજ રે ॥સ્નેο॥ ગુણ લીજે તેહના સદા, જે કરે ઉત્તમ કાજ રે ॥સ્નેο॥ એο ॥ ૨૪ ॥ કહેવો જગમેં સોહલો, પિણ કરતાં જંજાલ રે ॥ સ્નેο ॥ કાયર નરના બોલડા, થાયે આલ પંપાલ રે ॥સ્નેο॥એο॥ ૨૫ ॥ યતઃ॥ કહેતા દીસે કોડ, કરતા દીસે કો નહિ ॥ એહજ મોટી ખોડ, એક લંપટ બીજા લાલચી ॥ ૨ ॥ મુજ બાંધવ સમ

પરે, અથીરશું શે પ્રતીબંધ ॥ સ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૯ ॥ યતઃ ॥ શીખરીણી વૃત્તમ્.॥ શ્રીયે વીધુલ્લો લા કતીપયદીનં યૌવનમીદં, સુખં દુઃખાક્રાંતં વપુરનિયતં વ્યાધીવીધુરં ॥ ગૃહાવાસઃ પાસઃ પ્રણયતીસુખં સ્થૈર્યવીમુખં,અસારઃ સંસારઃ સ્તદીદનિયતં જાગૃત જનાઃ ॥૧॥ ભાવાર્થઃ-લક્ષ્મી વીજલીના ચમત્કાર જેવી ચંચલ છે,આ જુવાની કેટલા દીવસ રહેવાની? સુખ છે તે દુઃખથી વ્યાપ્ત છે,નીશ્ચે આ શરીર વ્યાધીગ્રસ્તછે, ગ્રહસ્થાશ્રમ પાસ જેવો છે, સ્ત્રીનું સુખ અસ્થીર છે અને આ સંસાર અસાર છે ! તે કારણ માટે હે લોકો ! નીશ્ચે તમે ઇહાં જાગૃત થાઓ. ॥ ૧ ॥ ધનનો પીણ મદ કારમો તે તો દીઠો પરતક્ષ ॥સ૦॥ તેં ઇણે ભવે માટી વહી, જોય વીચારી દક્ષ ॥ સ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૧૦ ॥ નર ભવ પામી ચેતીયે, તો સીઝે સવી કાજ॥સ૦॥ તપ સંયમ સંયોગથી,લહીયે અવીચલ રાજ ॥સ૦॥ધ૦॥૧૧॥વારઅનંતીનીપન્યો,એસગપણસંયોગ ॥સ૦॥ વિષયારસ વાહે થકે, ભોગવિયા બહુ ભોગ ॥ સ૦॥ ॥ ધ૦ ॥ ૧૨ ॥ તૃપતો જીવ થયો નહી, અવિરતિથી કોઇ કાલ ॥સ૦॥ તેહભણી તું સુંદરી, સુપરે હૃદય નિહાલ ॥સ૦॥ ॥ ધ૦ ॥ ૧૩ ॥ વચન સુણી પિયુનાં તદા, કહે તે સુભદ્રા ભામ ॥ પ્રી૦॥ તુમ સાથે આહરે સહી, કરવો ઉત્તમ કામ॥ પ્રી૦ ॥ કહે કરજોડી કંતને ॥ ૧૪ ॥ એ આંકણી ॥ પંચની સાખે પાલન ગ્રહ્યો, તે કિમ મુકયો જાય ॥ પ્રી૦ ॥ તે ભણી

સંયમ માહરે, લેવાં તુમચે સહાય ॥મી૦ ॥ ક૦॥ ૧૫॥ તવ બોલી સાતે સતી, અનોપમ કરી આલોચ ॥ મી૦ ॥ સતીય સુભદ્રાની પરે, અમચો પિણ આલોચ ॥ મી૦ ॥ ક૦॥૧૬॥ અવર ન કો આધાર છે, અમચે ઇણે સંસાર ॥ મી૦॥ તુમ સાથે તેહ કારણે, લેહશું સંયમ ભાર ॥ મી૦ ક૦ ॥ ૧૭ ॥ ધન્નો કહે સાચિ તુમે, પતિવૃતા વ્રત પરિપાલ ॥ સ૦॥ સંગતિથી સરવે થયાં, વ્રત લેવા ઉજમાલ ॥ સ૦ ॥ ક૦ ॥ ॥ ૧૮ ॥ ત્યાગ કિયો તિણે તુરતમેં, પરિગ્રહનો નહી પાર ॥ સ૦ ॥ ચોથે ઉલ્હાસે અઢારમી, જીન કહે ધન્ય પરિવાર ॥ સ૦ ॥ ક૦ ॥ ૧૯ ॥

॥ દોહા ॥

અથ તે ધન્નાશાહને, રૂદ્ધિતણો પરિમાણ ॥
હય ગય રથ ગૃહ હટ્ટ તિમ, પંચ પંચ શત માન ॥ ૧ ॥
પાંચશે પ્રવહણ પરગડાં, પન્નરશે વર ગ્રામ ॥
વાણોતર એક સહસતિમ, ગોકુલ આઠ સુકામ ॥ ૨ ॥
સપ્તભુમિ આવાસ અડ, આડે પિયા ઉદાર ॥
કોડિ એકેકી તેહને, કંચન કહ્યો સુમકાર ॥ ૩ ॥
છપ્પકોડ નિધિમેં રહે, છપ્પન ક્રોડ વ્યવસાય ॥
છપ્પન ક્રોડ વ્યાજે વધે, કર્પ સંખ્યા ઇમ થાય ॥ ૪ ॥
લક્ષગમે કોકાર તીમ, ધાન્યતણા પરિપુર્ણ ॥

॥ ભ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

શાલિ કહે રે માતાજી, સાચ કહી સવિ વાત ॥
મરણ સમય આવે થકે, કુણ કરશે સુખશાત ॥ ૧ ॥
વનમાહે જિમ મૃગપ્રતે, લીયે સિંહ ઉછાલ ॥
તિમ જમ આવે જન પ્રતે, લેઇ ચાલે તતકાલ ॥ ૨ ॥
જરા આવશે વેગથી, તનુ ઉપજશે રોગ ॥
પંચેંદ્રિય બલ હારશે, તવ નહી ધર્મ સંયોગ ॥ ૨ ॥

યતઃ શાર્દુલવિક્રીડીતવૃત્તમ્.॥ યાવત્ સ્વસ્થ મિદં શરીરમરૂજં યાવજ્જરા દુરતો,યાવચ્ચેંદ્રિય શક્તિરપ્રતિહતાયાવચ્ચિરોવાયુપ઼ઃ॥આત્મશ્રેયસિ તાવદેવહિજનૈઃકર્ત્તવ્યધર્મોદ્યમઃ,સંદિપ્તે ભુવને હિ કુપખનનં પ્રત્યુદ્યમઃકીદશઃ॥૧॥ ભાવાર્થઃ- જ્યાંસુધી,આશરીર સ્વસ્થ અને રોગ વિનાનુંછે, વૃદ્ધાવસ્થા વેગલી છે, ઇંદ્રિયોની શક્તિ કાયમ છે અને આયુષ્ય લાંબુછે; ત્યાંસુધી માણસોએ પોતાના આત્મ કલ્યાણને અર્થે ધર્મોદ્યમ કરવો જોઇએ; પરંતુ ઘર લાગ્યા પછીકુવો ખોદવાનો ઉદ્યમ કરવો, એ કેવો ? નકામો ! ॥ ૧ ॥ તે ભણી અનુમતિ દ્યો હવે,જિમ સંભાલુ આપ વીર વચન દીલમેં ધરી,અજુવાલું માં આપ ॥૪॥ એહવે બત્રીશે મિલી,કામિનિ કરે વિચાર ॥ કંતે હઠ માંડયો અછે, લેવા સંયમ ભાર ॥૫॥ સાસુજી સુ-

ગોરડી,શે દોષે તું છંડે રે ॥ સુકુલીણીને રે ખીજવવા જાણી, એવડો શો હઠ મંડે રે ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ એ કઠોર ભંડાર ધને ભરયા, તેહને કહો શું કીજે રે॥ તેહ થકી અમે વિવિધે વીનવું, પિણ તું તિલ નવિ ભીજે રે ॥ભ૦ ॥ ૯ ॥ તુમ વિરહે એક ક્ષણ તે મુજ મને,વરસ સમાણી થાશે રે॥ તો કહે કુમાર મુજને તુજ વિના, જનમ સયલ કિમ જાશે રે ॥ભ૦॥૧૦॥ તાહરે તાતે જે દીક્ષા ગ્રહી, તે તુજને ગૃહે થાપી રે ॥ તું કેહને સોંપી દીક્ષા ગ્રહે,તે કહે મુજ મતિ આપી રે॥ભ૦॥૧૧॥માતા છોડી રે સંયમ આદરો,નિજ સુખ સાધન હેતેરે ॥ પિણ માતા તીરથ મોટો કહ્યો જિન શિવમત સંકેતેરે ભ૦॥૧૨॥ યતઃ॥ અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્,॥ પ્રસ્તરઃ પ્રતિમામુદવૃથા ધર્માર્થમર્ચસીધર્મેણકાર્યં યદીચેત,ત્રીસંધ્યં જનમ્યો નમઃ॥૨॥ ભાવાર્થ-હે મુર્ખ ! તું ધર્મને માટે પાષાણની પ્રતિમાને ફોગટ પુજે છે!જો તહારે ધર્મવડે કાર્ય હોય, તો ત્રણ સંધ્યાને (સવારે, બપોરે અને સાંજે)પોતાની માતાને નમસ્કાર કર. ॥૨॥ બાલપણે જે રે તુજને સાંભરે, જ્ઞાન થકી એણી વેલા રે॥ તો મુજને તું છોડણ વારતા, ન કરે સુખથી સ્હેલા રે ॥ભ૦॥ ૧૩ ॥ તુજ વિરહે ઘર પિંજર પંખીયા, પ્રાણ પ્રાહુણા થાશ રે॥ એ ધન પ્રમુખ સવે સ્વામી વિના, રાજ ભુવનમાં જાશે રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૪॥ ગોદ બિછાઈ રે તુજને વીનવું, જનની મુકી મેં જાયે રે ॥વીશમી ઢાલ રે જિન કહે નેહથી, કહો શું ન કહે માયે રે

લોપી નહી રે લો) સા૦ સુપકે પાલો સ્નેહ કે નીરવાહી સહી રે લો ॥ સા૦ પુરિસાની રીતિ કે રાખો હેજથી રે લો, સા૦ અંગીકૃત નિરધાર ન મુકે ખીજથી રે લો ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ સા૦ જુઓ ઇશ્વર અર્ધાંગ ઉમાદેવી ધરી રે લો, સા૦ ક્ષણ એક માત્ર વિયાગ ન મુકે તે પરી રે લો ॥ સા૦ મસ્તકમેં તિમ ગંગ ધરે બહુ યત્નથી રે લો, સા૦ અંગીકૃતને કાજ ન મુકે પ્રયત્નથી રે લો ॥મ૦॥૫॥ યતઃ ॥ વસંતતિલકાવૃત્તમ્॥ અદ્યાપિનોજ્ઝતિહરઃ કલિકાલકુટં, કુર્મોબિભર્ત્તિધરણિં કીલ પૃષ્ટેન ॥ અંભોનિધિસ્સહતિ દુસ્સહ વાડવાગ્નિં અંગીકૃતં સુકૃતિનઃ પરિપાલયંતિ ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ-શિવ હજુ સુધી કાલકુટ ઝેરને વાડી દેતા નથી, કાચબો (કચ્છપાવતારમાં) જે છે, તે પૃથ્વીને પોતાની પીઠે ધરી રાખે છે અને સમુદ્ર દુસ્સહ એવી વડવાનલ અગ્નિને સહન કરે છે ! માટે ભલા પંડિત પુરૂષો, અંગીકાર કરેલાને ત્યાગ કરતા નથી. ॥૨॥ સા૦ આશ્રિત માટે સર્પ કંઠે ભુષણ કીયો રે લો, સા૦ કાલકુટ વિષ દુષ્ટ ગ્રહી ભક્ષણ કિયો રે લો ॥ સા૦ લક્ષ્મીને જુઓ કૃષ્ણ ઉછંગે લાલવે રે લો, સા૦ મોરલી મધુરે નાદ સુસાદે આલવે રે લો ॥૬॥ સા૦ મા૦ કહો પિયુજી તુમે દુષ્ટ થયા છો શા ભણી રે લો, સા૦ અમચા મનમેં હોંશ હતી વલ્લભ ઘણી રે લો ॥ સા૦ કોઇક દાખો દોષ સુદોષ કરી મુખે રે લો, સા૦ કે કોઇ દેઈ આધાર પછે જાજ્યો સુખે રે લો ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥

સા૦ દૈવપ્રયોગે એમ જો મતિ તુમચી ફરી રે લો, સા૦ નવી દીધી વલી તેમજ કેહને દીકરી રે લો ॥ સા૦ પુત્રતણી તો હોંશ પુરી કિહાંથી પડે રે લો, સાં૦ દૈવ સંગાથે જોર કિસીપરે નિવડે રે લો ॥ મા ॥ ૮ ॥ સા૦ તે ભણી બાલ બે ચાર હુવે અમચે યદા રે લો, સા૦ તે આધાર ઉદાર હોશે અમને તદા રે લો ॥ સા૦ પછે સુખે લેજો દીખ કહું છું આજથી રે લો, સા૦ યદવા તદવા બોલ ન બોલું લાજથી રે લો ॥મા૦॥૯ ॥ સા૦ વય અચચી લઘુ દેખિ દયા નથી આવતી રે લો,સા૦ જે જીનધરમમેં સાર કહી છે તે વતી રે લો ॥ સા૦ વલિ તજવો અભિમાન સિદ્ધાંતે એ વકી રે લો, સા૦ તે તુમે રાખ્યો ચિત્ત કે નૃપ આવ્યા થકી રે લો, ॥ મા૦ ॥ ૧૦ ॥ સા૦ વિનયમલ જિનધર્મ અમે પિયુ સાંભલયો રે લો, સા૦ માતાને દિલગીર કરતાં તે ગલ્યો રે લો ॥ સા૦ જોવો હૃદય વિમાસ એ સાચી વાતડી રે લો, સા૦ રમણિને કુણ કરે હેત કંતા વિણ ઇમ ભડી રે લો ॥ મા૦ ॥ ૧૧ ॥ સા૦ પંચની સાખે હાથ ગ્રહ્યો તે નિરવહો રે લો, સા૦ જાશું જાશું એમ કે મુખથી શું કહો રે લો ॥ સા૦ શું તુમ લાગ્યું ભુત કે વ્યંતર આશ્રમ્યો રે લો, સા૦ કે શું ભડકી સાન કે કથન કો ગમ્યો રે લો મા૦ ॥ ૧૨ ॥ સા૦ ઇમ બત્રીશે નારિ વિવિધ વચને કરી રે લો, સા૦ સમજાવે નિજ નાહ કે સુપરે સુંદરી રે લો ॥ સા૦ નવિ ભેદાણો નાહ કે નેહ ન રાખીયો રે લો, સા૦

પાછો પિણ તસ ઉત્તર એક ન ભાંખીયો રે લો ॥મા૦॥૧૩॥ સા૦ તવ થાકી તે નાર ગઇ સાસુ કને રે લો,સા૦ પાય નમીને વાત કહે સવિ શુભ મને રે લો ॥ સા૦ નિત્ય એકેકી ત્યાગ કરતો કામિન રે લો, સા૦ આજ તો સઘલી તેમ તજે કાં ભામિની રે લો ॥ મા૦ ॥ ૧૪ ॥ સા૦ જો વલી કોય ઉપાય હોવે તે દાખવો રે લો, સા૦ ઉલસે ગાઢે ગણેશ હવે શો ભાખવો રે લો ॥સા૦ એ એકવીશમી ઢાલ ચોથા ઉલ્લાસની રે લો,સા૦ કહી જીનવિજયે એહ કે વચન વિલાસની રે લો ॥ મા૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

માતાયે સુત સ્નેહથી, વિવિધ કરયા વિલાપ ॥
તિમ સ્ત્રી પિણ સઘલી મલી, દાખ્યા કલા કલાપ ॥ ૧ ॥
શાલિભદ્ર નવિ ભેદિયો, મન વચથી મહિરાણ ॥
શીલ સન્નાહને શું કરે, મનમથ નૃપનાં બાણ ॥ ૨ ॥
તવ માતા કહે તાહરે, શો છે મન આલોચ ॥
શાલિ કહે સંયમ ભણી, હું કરૂં સઘલ સંકોચ ॥ ૩ ॥
માતા ચિંતે મુજ થકી, અનુમતિ કિમ દેવાય ॥
એ પિણ ઘરમાં નવી રહે, અહી છછુંદરી ન્યાય ॥ ૩ ॥
એહવે ગોભદ્ર દેવ તવ, કહે ભદ્રાને આમ ॥
અનુમતિ ઘો દીક્ષા તણી, શાલિભણી સુખકામ ॥ ૫ ॥

તવ ભદ્રા મન દૃઢ કરી, કહે વચ્છ તુમ સુખ જેમ ॥
તિમ કરો અતિ અવિલંબથી, સદા રહો તુમ ખેમ ॥૬॥
ભદ્રા લેઇ ભેટણો, પહોતી શ્રેણિક પાસ ॥
કર જોડી કોમલ સ્વરે, એમ કરે અરદાસ ॥ ૭ ॥
શાલિકુમર સંયમ ગ્રહે, છંડી સયલ સંસાર ॥
તે ભણી છત્રાદિક સવે, આપોજી ઇણિવાર ॥ ૮ ॥
સુણી શ્રેણિક વિસ્મિત થયો, કહે ભદ્રાને વાણ ॥
ઓછવ દીક્ષાનો અધીક, અમે કરશું ઇણે ઠાણ ॥ ૯ ॥
રજોહરણ પડધો તિહાં, દેઇ લક્ષ દીનાર ॥
કુતિયાવણથી આણીયા, ભદ્રાયે તિણિવાર ॥ ૧૦ ॥

॥ ઢાલ ૨૨ મી ॥

(દેશી-ઝુમખાની.)

શ્રેણિક સવિ પરિવારશું રે, આવે શાલિ આગાર ॥ સનેહી સાજના ॥ ઉચ્છંગે આણંદ શું રે, બેસારે તેણિવાર ॥ સનેહી સાજના ॥ ૧ ॥ એ આંકણિ ॥ શા માટે સંયમ ગ્રહો રે, આ યૌવન વય માંહ ॥સ૦॥ ભોગવિયે લક્ષ્મી ભલી રે, રહો મુજ બાંહની છાંહ ॥સ૦॥૨॥ શાલિ કહે તવ રાયને રે, તુમે કહો તે સવિ સાચ ॥ સ૦ ॥ જન્મ મરણ ભયથી સદા રે, રાખી સકો કહો વાચ ॥ સ૦ ॥ ॥ ૩ ॥ શ્રેણિક કહે એહથી સવે રે, ભય પામે સવિ જીવ ॥

સ૦ ॥ અરિહંત વિણ નવિ એહનો રે, ભય વારણ ને સહેવ ॥ સ૦ ॥૪॥ શાલિ કહે ને ભયભાણી રે, ટાલવા લીઉં ચારિત્ર ॥ સ૦ ॥ તવ શ્રેણિક શાલિભદ્રને રે, નમણ કરાવે પવિત્ર ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ પુજા શ્રી જીનરાજની રે, વિરચે સત્તર પ્રકાર ॥ સ૦ ॥ અષ્ટાન્હીક ઓચ્છવ કરે રે, ખરચે દામ અપાર ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ અનુકંપાદીક અતિઘણા રે, દેવરાવે તીણીવાર ॥ સ૦ ॥ કાશ્યપને તેડે તદા રે, દે તસ લક્ષ દીનાર ॥સ૦॥ ॥ ૭ ॥ ચાર અંગુલ વરજી સવે રે, સમરાવે શિવ કેશ ॥ ॥સ૦॥ તવ ભદ્રા રોતી થકી રે, પાલવ ગ્રહે સુવિશેષ ॥સ૦॥ ॥ ૮ ॥ ધોઈ સુવાસિત નીરથી રે, ધુપે ધુપે નાગ ॥ સ૦ ॥ તિથિ પરવે એ દેખશું રે, પુત્રના કેશ પ્રકાસ ॥ સ૦॥ ૯ ॥ રત્નકરંડે થાપીને રે, રાખ્યા યતને તેહ ॥ સ૦ ॥ ઓચ્છવ દીક્ષાનો તિહાં રે, શ્રેણિક કરે સસનેહ ॥ સ૦ ॥ ૧૦ ॥ પુનરપિ સ્નાન કરાવિને રે, વસ્ત્રાભરણ વિશેષ ॥ સ૦ ॥ પહિરાવે પ્રેમે કરી રે પુષ્પદામ સુવિશેષ ॥ સ૦ ॥ ૧૧ ॥ શાલિકુમરને સિંહાસને રે, શિબિકામાંહિ બેસાર ॥ સ૦ ॥ બત્રીશે નારી તિહાં રે, બેઠી કરી શિણગાર ॥ સ૦ ॥ ૧૨ ॥ સહસ પુરૂષ વહે શીબીકા રે, શોભીત શુચી કરી ગાત્ર ॥ સ૦ ॥ આગલ હય ગય રથ ભલા રે, તિમ વલી નાચે પાત્ર ॥ સ૦ ॥ ૧૩ ॥ ...જન જય જય કરે રે, બોલે બિરૂદ સુચીન ॥ સ૦ ॥ ...જે અતિ ઘણાં રે, સોહવ ગાવે ગીત ॥ સ૦ ॥

॥ ૧૪ ॥ દાન દેવે યાચક પ્રતે રે, જે માગે તે તાસ ॥ સ૦॥ એહવે ગૌભદ્ર દેવતા રે, ઓછવ કરે ઉલ્હાસ ॥ સ૦ ॥ ॥ ૧૫ ॥ રાજગૃહી રલિયામણી રે, શિણગારી સવિ તેહ ॥ ॥ સ૦ ॥ આકાશે દેવદુંદુભી રે, વાજે ધ્વનીથી અછેહ ॥સ૦॥ ॥ ૧૬ ॥ છત્ર ધરે શિર ઉપરે રે, મેઘાડંબર દેવ ॥ સ૦ ॥ ચામર અતિ સોહામણાં રે, વિંજે વિધિથી હેવ ॥ સ૦ ॥ ॥ ૧૭ ॥ શ્રેણિક સેચન ગજ ચઢી રે, ચાલે પરીકરજુત ॥ સ૦ ॥ અવર દિશે ગૌભદ્રજી રે, દેવ સ્વરૂપ પ્રયુક્ત ॥સ૦॥ ॥ ૧૮ ॥ મણિમય શિબિકામેં તિહાં રે, પાછલ ભદ્રા માત ॥ સ૦ ॥ મેઘતણી પરે વરસતી રે, વસુથકી અધિક વિખ્યાત ॥ સ૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇત્યાદિક આડંબરે રે, ચાલ્યા, શાલિકુમાર ॥ સ૦ ॥ ધન્નોશાહ પીણ ઋદ્ધિથી રે, આવી મિલ્યા તિણિવાર ॥ સ૦ ॥ ૨૦ ॥ દુધમેં જીમ મિસરી મિલ્યે રે, હોવે અધિક સતેજ ॥ સ૦ ॥ તિમ શાલિભદ્રને તિણે સમે રે, ધન્નાથી વધ્યો હેજ ॥ સ૦ ॥ ૨૧ ॥ સમવસરણ આવ્યા વહી રે, મહોટો કરીય મંડાણ ॥ સ૦ ॥ ॥ છત્રાદિક દેખી કરી રે, ઊતરિયા તિણે ઠાણ ॥ સ૦ ॥૨૨॥ પંચાભિગમ તે સાચવી રે,વંદે સવિ નર નાર ॥સ૦॥ રોમાંચિત હરષિત તદા રે, ધન્નો શાલીકુમાર ॥ સ૦ ॥ ૨૩ ॥ બેઉ પ્રભુને વાંદીને રે, લેવા સંયમ ભાર ॥સ૦॥ ઢાલ બાવીશમી જીન કહે રે, ચોથે ઉલ્લાશે ઉદાર ॥ સ૦ ॥ ૨૪ ॥

॥ દોહા ॥

તત્ર શ્રી વીર જીનેસરૂ, દેશના દે સુમકાર ॥
શ્રેણિક પ્રમુખ સકલ તિહાં, સુણે વિનયથી સાર ॥ ૧ ॥
શાલિભદ્ર ધન્નો તદા, માગે સંયમ શીખ ॥
અહાસુહં ઇમ ઉચ્ચરે, વીર વચન રસ ઇખ ॥ ૨ ॥
કુણ ઇશાને આવિને, ઊતારે આભર્ણ ॥
તે સઘલાં ભદ્રાગ્રહે, ઉચિતપણાથી તુર્ણ ॥ ૩ ॥
પંચમુષ્ટિ કરે લોચ જબ, શાલિકુમર થઇ ધીર ॥
સજલ નયનથી તત્ર કહે, ભદ્રા વયણ ગંભીર ॥ ૪ ॥
યતના કરજે જાત તું, આલસ તજજે દુર ॥
પૂર્ણ પરાક્રમથી ધરે, સંયમ માર્ગ સનુર ॥ ૫ ॥
ચારિત્ર ચિંતામણિતણાં, કરજે કોડિ યતન્ન ॥
ફિરિ ફિરિને નથી પામવો, એહ અમુલ્ય રતન્ન ॥ ૬ ॥
જે છંડયો છ ભોગને, વિષ સમ જાણી અત્ર ॥
તો રખે લાલચ રાખતો, સુંદર લહી અન્યત્ર ॥૭॥
તિમ ધન્નાને પિણ કહે, શીખ વચન સુવિલાસ ॥
પુત્રિ સુભદ્રા પ્રમુખને, ભદ્રા દે સાબાશ ॥ ૮ ॥
પતિવ્રતા તુમે પદમિણી, ધન ધન તુમ અવતાર ॥
પતિ સંયોગ ગ્રહો, પાલજે નિરતીચાર ॥ ૯ ॥
વિધિશું સવે, આવે વીર નજીક ॥

વાંદી કહે દીક્ષા દિયો, અહો સમતારસ નીક ॥૧૦॥ વીર વાસ છવીસરે, દીક્ષા શિક્ષા રૂપ ॥ આપીને હવે ઉપદિસે, દેશના અતિહે અનુપ ॥ ૧૧ ॥

॥ ઢાલ ૨૩ મી ॥

(તુંગીયા ગિરી શિખર સોહ.—દેશી.)

વીર મધુરી વાણી જંપે, સુણે પરષદ બાર રે ॥ હૃદય વિકસીત કરી નિસુણે, ધન્ન સાલિ અણગાર રે ॥વીર૦॥ ॥૧॥ એ આંકણી ॥ ચારિત્ર ઉપર સુણો ઉપનય, રાજગૃહિ મં રંગ રે ॥ ધન્નોસાર્થપ સુગુણ નિવસે, ભદ્રા સ્રી તસ ચંગ રે ॥ વી૦ ॥ ૨ ॥ પુત્ર ચાર સુરૂપ રૂડા, ધનપાલને ધનદેવરે ॥ ધનગોપને વલી ધનરક્ષિત, કરે તાતની સેવ રે ॥વી૦॥ ॥ ૩ ॥ પરણાવિયા તે પુત્રને તવ, શેઠે ધરી મન રાગ રે ॥ એક દિવસે રાત્રિ સમયે, ચિંતવે મહાભાગ રે ॥વી૦॥૪॥ સકલ નગરમેં મુજને પુછે, કાર્ય કામે લોક રે ॥ ... સહુ માને, વચન ન ઠરે કોક રે ॥ વી૦ ॥ ૫ ॥ હવે મુજને ... કાલધરમે, અથવા કોઇક કાજ રે ॥ ઊપને મુજ ... અવિ, રાખશે કુણ રાજ્ય રે ॥વી૦॥ યોગ્ય જાણી ભાર ... સોંપવો નિરધાર રે॥ વિચરયા વિણ ભાર સોંપે, કરી ના... ખ્વાર રે ॥વી૦॥૭॥ ધન્નઃ॥માલિનીત્તનમ ॥ધહિ શુભમશુભ... વા કુર્વ તાંકાર્ય ત્તેન, પરિણિતિરવધાર્યા ...

રભસકૃતાનાં કર્મણામાવિપત્તે, હૃદયદાહી શલ્યતુલ્યો વિપાકઃ ॥ ૧ ॥ ભાવાર્થઃ—કામ કરનારા માણસને કામ કરતાં, જે કદિ સારૂં અથવા નરસું જે થાય,તો તેની પરિણતી પંડિત પુરૂષે યત્નથી અવધારવી જોઇએ;કારણ કે ઉતાવલથીકરેલા કામોનો વિપાક, જ્યાં સુધી તે સંબંધી વિપત્તિ રહે છે, ત્યાં સુધી હૃદયને બાલે છે અને એક શલ્ય સરખો સાલે છે.॥૧॥ પ્રભાતે સવિ સયણ પોષી, તેડી વહુઅર ચાર રે ॥ પાંચ પાંચ કણ શાલિ કેરા, દિયે કરી મનોહાર રે ॥ વી૦ ॥૮॥ માગીએ જવ અમે તુમથી, દેજો એ કણ પંચ રે ॥ ચાર વહુને શીખ સુપરે, દિયે જોઇ સંચ રે ॥ વી૦ ॥ ૯ ચારે વહુ કણ લેઇ ચાલી,પહોતી નિજ નિજ ઠામ રે॥ વડીચિંતે એહ કણથી, સીઝશે શો કામ રે ॥વી૦॥૧૦॥ માગશે તવ અન્ય દેશું, નાંખી ઘે ઇમ જાણીરે॥ બીજીએ કણ ભક્ષ કીધા, સ્વસુર હસ્ત પ્રમાણ રે ॥ વી૦ ॥ ૧૧ ॥ ત્રીજી ચિંતે તાતજીએ,દીધા કારણ કોય રે ॥ યતન કરીને ગુપ્ત સ્થાનક, રાખ્યાયુગતે સોય રે॥ વી૦ ॥ ૧૨ ॥ લઘુ વધુ મનમેં વિમાસે, વધારૂં એહ બીજ રે ॥ પીયરે જઇ કૃષ્ણકરને, દીયે કરી ઘણી રીઝ રે ॥વી૦ ॥૧૩॥ એ પાંચે કણ સુપરે કરીને, વાવજ્યો શુભ ઠામ રે॥ કણ હુવે તવ સર્વ લેઇ, રાખજ્યો

૧ ખેતી કરનારને,

કોઇ ધામ રે ॥ વી૦ ॥ ૧૪ ॥ જીમ કહ્યો તિમ તિણે કીધો, બીજની થઇ વૃદ્ધિ રે ॥ વલી બીજે વરસ આવે, ખેત્ર ખેડી સમૃદ્ધિ રે ॥ વી૦ ॥ ૧૫ ॥ બીજ સઘલો તિહાં વાવ્યો, થઇ બહુલી શાલિ રે ॥ વરસ પાંચલગેં એમ કરતાં, કણ થયા અસરાલ રે ॥ વી૦ ॥ ૧૬ ॥ ભરી કોઠા કરી મુદ્રા, લઘુ વધુ મન રંગ રે ॥ પાંચ વરષે ફિરી તેડયો, કુટુંબ સવિ ઉછરંગ રે ॥ વી૦ ॥ ૧૭ ॥ વડી વહુ બોલાવી વેગે, માગે કણ તે પંચ રે ॥ તવ તુરતમેં આણી દીધા, કરી નવી ખલખંચ રે ॥વી૦॥ ૧૮ ॥ સુસરો કહે એ કણ ન માહરા, કરો સપથ સુસંગ રે ॥ તવ કહે મેં નાંખિ દીધા, એહ અવર અભંગ રે ॥વી૦॥ ૧૯ ॥ વયણ નિસુણી સ્વસુર કોપ્યો, કહે રાખી રીશ રે ॥ છાણ લીંપણતણો કારજ, કરે તુ નિશ દીશ રે ॥ વી૦ ॥૨૦॥ઉઝિતા તસ નામ દેઇ, રાખી ગૃહને દ્વાર રે ॥ હવે બીજી વધુ બોલાવી, માગે કણ તિણિવાર રે ॥વી૦॥ ૨૧ ॥ તે કહે મેં ભક્ષ કીધા, સુણી કોપ પ્રકાસ રે ॥ ભક્ષિકા તસ નામ થાપી, કરી રંધણ તાસ રે ॥વી૦॥૨૨॥ ત્રીજી પ્રતે તેડી તિવારે, આવી પ્રણમે પાય રે ॥ તેહ કણ યતને કરીને, કહે વધુ તેહ નિશ્ચય, ઇહાં નહી સંદેહ રે ॥વી૦॥૨૩॥ રક્ષિકા તસ નામ થાપી, સોંપ્યા સઘલ ભંડાર રે ॥લઘુ વહુપેં લાડથી તવ, માગે કણ સુપ્રકાર રે ॥વી૦॥૨૪॥ હસી કહે તવ તેહ બાલા, શકટ દ્યો દશ વીશ રે ॥જીમ તુમારું

કણ ગ્રહીને, લાવીએ સુજગીશ રે ॥ વી૦ ॥ ૨૬ ॥ સુણિ સસરો ચિત્ત હરખ્યો, દેખી બુદ્ધિ વિલાસ રે ॥ રોહિણાચલ પરેં ફરી, નામ રોહીણી ખાસ રે ॥ વી૦ ॥ ૨૭ ॥ ઘર ભાર સઘલો દિયો તેહને, યોગ્ય જાણી તામ રે ॥ પંચમેં પિણ વધી શોભા, થયો ઇચ્છિત કામ રે॥ વી૦ ॥ ૨૮ ॥ ઇમ જેહ દીક્ષા લેઇ ઉઝિત,કરે તે મતિ મુઢ રે હીલણા ઇહ લોક પાવે, નરકે જાવે ગુઢ રે ॥ વી૦ ॥ ૨૯ ॥ લેઇ સંયમ ઉદરવ્રતે,વ્રતતણો કરે ભક્ષ રે ॥ ભક્ષિકાપરે પેટ ભરતાં, કહ્યો નહિ તે દક્ષ રે વી૦ ॥ ૩૦ ॥ વ્રત ધરીને ભંગ ન કરે, પાલે નિરતિ ચાર રે ॥ રક્ષિકા પરે માન પામે,પરભવે શિવ સાર રે॥ વી૦ ॥ ૩૧ ॥ રોહીણી પરે જે વધારે, વ્રતતણા ગુણ રંગ રે ॥ ઉપદેશથી પિણ બુઝવે વલી, તરે તેહ સુચંગ રે ॥ વી૦ ॥ ॥ ૩૨ ॥ શેઠ જીનવર શિષ્ય તે વધુ, પંચ કણ વ્રત પંચ રે ॥ તે વધારે તેહ પામે, વિપુલ શિવ સુખ સંચ રે ॥ વી૦ ॥ ॥ ૩૩ ॥ તે ભણી વ્રત લેઇ પાલો, રોહીણી સમ ધીર રે ॥ એહ ઉપનય કહ્યો તુમને, ઇમ કહે શ્રી વીર રે ॥ વી૦ ॥ ॥૩૪॥ સુણી પરષદ સવે હરખી, શાલિ ધન્નો તેમ રે ॥ ત્રેવીશમી ઢાલ જીન કહે એ, ચોથે ઉલ્હાસે એમ રે ॥વી૦॥ ॥ ૩૫ ॥

પ્રત્યુષે શ્રી વીરને, પ્રણમી માગે શીખ ॥
અણસણ તુમ આણા થકી, આદરિયે જીમ ઇષ ॥ ૪ ॥
વીર કહે જીમ સુખ હોવે, તિમ આરાધો દેવ ॥
વિલંબ ન કરવો એહમેં, હે [1]સુરપ્રિય સ્વયમેવ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૨૫ મી ॥

(નિંદા ન કીજે કોઈની પારકી રે.—એ દેશી.)

આજ્ઞા લહી શ્રી વીર જીણંદની રે, હરખ્યા મનમેં સાધુજી તામ રે ॥ ત્રિણ્ય પ્રદક્ષિણા દેયને રે, વાંદે વિધિથી જીન અભિરામ રે ॥ આજ્ઞા૦ ॥૧॥ એ આંકણી॥ પુનરપિ પંચ મહાવ્રત ઊચરે રે, આલોઇ સયલ અતિચાર રે ॥ ગૌતમાદિક અણગારને રે, વિધીશું ખમાવે વારંવાર રે ॥ આ૦॥ ૨ ॥ ચંદન બાલા પ્રમુખ મહાસતી રે, તેહશું પિણ ખામે ટાલીશલ્ય રે ગૌતમસ્વામીને સાથે લેયને રે, ચઢયા વૈભારે થઇ નિર્મલ્ય રે॥ આ૦ ॥૩॥ શામ શિલાને પડિલેહી નિર રે, કીધા સંથારા અણસણ કાજ રે ॥ ચાર આહારને પચખ્યા પ્રેમશું રે, ચારે શરણાં કરે રૂષિરાજ રે ॥ આ૦ ॥ ૪॥ લાખ ચોરાશી જીવાયોનિને રે, ખમેને ખમાવે શુભ ભાવ રે ॥ શત્રુ મિત્ર સવે સરિખા ગણે રે, ત્રિકરણ રાખીને ઇક ભાવે રે ॥ આ૦ ॥૫॥ પાદોપગમન અણસણ આદરયો રે ॥ જાવજીવલગેં કરી જોર

1 દેવાનુપ્રિય

રે ॥ કાયા વોશરાવી કાચી જાણિને રે ॥ ॥ ઇદ્રિને વશ કીધાં દેખી ઘોર રે આ૦ ॥૬॥ મદને મદિરા સમ જાણી છોડિયા રે, રાગ દ્વેષને રોપ્યા તે કરી દઢ રે ॥ બાધનો બાધ ટાલીને નિર્ભય થયા રે, એહવે તે સમતા ગંગને પુર રે ॥આ૦॥ ૭ ॥ સુમતિ ગુપતિને ચિત્તમાંહે ધરી રે, ભાવે ભાવે ભાવના બાર રે ॥ આત્મ સ્વરૂપ મન અવગાહના રે, મન ધરે ધ્યાન તિહાં અવિકાર રે ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ એહવે ભદ્રાયે સામગ્રી સજી રે, વહુ બત્રીશોને લેઇ સાથ રે ॥ શ્રેણિક નૃપને સાથે તેડીયા રે, ભેટવા ભાવે શ્રી જગનાથ રે॥ આ૦ ॥૯ ॥વાજીત્ર વાજે વિવીધ પ્રકારનાં રે, ગાજતે ઘન સમ અબર નાદ રે ॥ અધીક ઓચ્છવથી આવી વાંદવા રે, મનમાંહી ધરતી અતી આહ્લાદરે॥આ૦॥૧૦॥આવીને વંદે જીનવર વીરને રે, વીધીશું ચીતથી ધરીય ઉલ્લાસ રે ॥ સાધુ સર્વને નીરખે ખાંતીશુરે, શાલીભદ્રતીહાં નવી દેખે પાસ રે॥આ૦॥૧૧॥ધન્ન મુનિવરને પિણ દીઠા નહી રે, ઉપન્યો મનમેં ભદ્રાને વિશ્લેપ રે ॥ શું કિહાં ધ્યાનાદિકને સેયને રે, બેઠા હશે તે શોભ સ્થલ દેખ રે ॥ આ૦॥૧૨॥ પુછે કરજોડી જિનપતિ વીરને રે, શાલિભદ્ર ધન્નોછે કિણ ઠામ રે॥ વીર વૃત્તાંત સવિ વિવરી કહ્યો રે, જિહાં લગે પહોંત્યા અણુસણ ઠામ રે ॥આ૦॥૧૩॥ તતક્ષણ ભદ્રા સુણિ વિલખી થઇ રે, રૂદન કરે તિહાં અસરાલ રે ॥ ... કાઝી ધરણીએ પડી રે, તિમ તરફડે વિરહે નાર રે॥

ચોથે ઉલ્હાસે ઢાલ પચીવીશમી રે,કહે જિનસ્નેહ બંધન તે અસાર રે ॥આ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ દોહા ॥

ભદ્રા વહુઅર તેહિને, ચાલી ચતુરાં વેગ ॥
રૂદન કરંતી રાનમેં, પુત્ર વિરહ ઉદ્વેગ ॥ ૧ ॥
પગમેં ખુચે કાંકરા, કાંટા ઠેસ અપાર ॥
કષ્ટ ઘણો ખમતી થકી, પહોતી તે વૈભાર ॥ ૨ ॥
ગિરિ ઊપર ચઢી લડથડી, દેખી પોઢયા દોય ॥
ધ્રસક દેઇ ધરણી ઢલી, મુર્છાગત થઈ સોય ॥ ૩ ॥
પવને પામી ચેતના, દેખે પુત્રનું રૂપ ॥
માંસ રૂધિર શોષીતપણે, અતિ કૃશ્ય અસ્થિ સરૂપ ॥૪॥
હાહાકાર કરે તીહાં, પુત્ર વિરહથી તેહ ॥
આ શો કષ્ટ તેં આદરયો, અહો પુત્ર ગુણગેહ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ૨૬ મી. ॥

(ઘર આવો રે મન મોહન ઘોટા-એ દેશી.)

જીવ જીવન તું વલ્લભબેટા,તું આધારઅતીવ બેટા ॥તું કુલમંડલ માહરે બેટા,તું હિતકરણ સદૈવ બેટા ॥ હસિ બોલોને મન મોહન બેટા ॥ ૧॥ એ આંકણી ॥ તું મુજ આપદ વ- રક બેટા, કારક ચિત્ત નું કામ બે૦ તુજ સમ અવર ન

બે૦, આશાનો વિસરામ બે૦ ॥ દ૦ ॥૨॥ તું કુલ અંબર દિનમણી બે૦, તું સુકુલીન સુજાત બે૦ ॥ તું કોમલચિત્ત કારક બે૦, સુણ સુણ માતની વાત બે૦ ॥ દ૦ ॥ ૩ ॥ હું મનમાંહિ જાણતી બે૦, મલશે વાર બે ચાર બે૦॥ હોંશ ધરી પાલણશું બે૦, કરશું સફલ અવતાર બે૦॥દ૦॥ ૪ ॥ તું તો આંગણે આવીયો, બે૦, કરવા માતની સાર બે૦ પિણ મેં તુજને ન જાણીયો બે૦ હું ભુલી તિણિવાર બે૦, ॥દ૦॥ ૫॥ એ દુઃખ મુજને ઘણો થયો બે૦, દાઝ્યા ઉપર લુણ બે૦ ॥ તું ઇણિ રીતે ઇહાં રહયો બે૦, તે દુઃખ ટાલશે કુણ બે૦॥ દ૦ ॥૬॥ તેં તપ કરી કાયા દહી બે૦, ફિરી ગયો તુજ આકાર બે૦॥ આંગણે આવ્યો ન ઓળખ્યો બે૦, નવિ પડિલાભ્યો લગાર બે૦ ॥ દ૦ ॥૭॥ હું પુણ્યહીન અભ્યાગણી બે૦, મુજને પડો વિક્કાર બે૦॥ કલ્પદ્રુમ પરે આંગણે બે૦, આવ્યો ન જાણ્યો તિવાર બે૦ ॥ દ૦ ॥૮॥ ધન ધન તે તુજ માવડી બે૦, મહિયારી ગુણગેહ બે૦ ॥ પુત્ર ભવાંતરે ઓલખ્યો બે૦ સાચો તેહ સનેહ બે૦ ॥ દ૦ ॥ ૯ ॥ પુર્વે પિણ પાયસાનથી બે૦, સંતોષ્યો હતો સંત બે૦॥આ ભવે વીણ તુમ વાંછિત બે૦ પ્રીત ધરી હિઘ દિયો તંત બે૦ ॥ દ૦ ॥ ૧૦ ॥જો હું જાણું તેહને બે૦, તો થાપું ઘરમાંહિ બે૦ ॥ બહિન કરીને લેખવું બે૦, સેવું તમ ઉચ્છાંહિ બે૦ ॥દ૦॥૧૧॥ તુજ વિરહાનલ થીબે૦, દુઃખણી છું ઇણ કાલ બે૦॥વચનામૃતજલથી કરિ

એ૦ઠારોકરીયસંભાલએ૦ા ૯, ા૧૨ા એકણુવારઓલાવિને એ૦,તે અમ મન કોડ એ૦ાગોદ બિછાઇને વીનવું એ૦,પાય નમું કરજોડ એ૦,ા૯૦ા૧૩ા પ્રાણુ હુશે હવે પ્રાહુણા એ૦,તુ અણબોલે ઇણિવાર એ૦ ા વચન બે ચાર જે બોલશો એ૦ તે અમ થાશે આધાર એ૦ ા ૯૦ ા ૧૪ ા ઇણિપરે વિવિધ વિલાપથી એ૦, રૂદન કરયો અસરાલ એ૦ ા ચોથે ઉલ્લાસે છવ્વીશમી એ૦, કહી જિનવિજયે ઢાલ એ૦ા ૯૦ા ૧૫ ા

ા દોહા ા

ઇણુપરે ભદ્રાયે ઘણા, કરયા વિશેપ વિલાપ ા
નિરખી નિરખી શાલિને, અતિ પામે સંતાપ ા ૧ ા
તેહ કાયા તેહ ચાતુરી, તે તનુ તેજ સુવાસ ા
તપથી દાઝયા દેખિને, ભદ્રા થઇ ઉદાસ ા૨ા
ભદ્રા, વિલવિલતે થકે, તવ બત્રીશે નારિ ા
પ્રીતમને દેખી કરિ, કરે વીલાપ અપાર ા ૩ ા
શીર કુટે કર મુઠીથી, હૃદય પછાડે દેવ ા
હાહારવ મુખથી કહે, શું કીધું દેવ ા ૪ ા

ા ઢાલ ૨૭ મી ા

(ચાંદલિયા ઉગ્યો રે હરિણી આથમી રે.—એ દેશી)

નાદલીયા નીદ્રેજા રે કેમ બોલો નહી રે, અમથી તુમે

ઈણીવાર ॥ બાર વરસથી આજ તુમે મીલ્યા રે, કીમ ન કરો પીયુ સાર ॥ ના૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અમે તો નિગુણી છું સુણ કંતજી રે,તુમે છો સુગુણ નીધાના॥ અમે તો તુમચો પાલવ જે ગ્રહ્યો રે, તેહનો ન રાખ્યો રે માન ॥ ના૦ ॥ ૨ ॥ તુમે અમ મસ્તક મુગટ શીરોમણી રે, અમે તુમ ચરણની ખેહ ॥ તમે તો મેઘ સઘન રૂતુના સહી રે, અમે તો પશ્ચિમ નીશી ત્રેહ ॥ ના૦ ॥ ૩ ॥ તુમે તો માનસરોવર હંસ છો રે, અમે તો મંડક તુલ્યા॥તુમે તો વૈડુર્ય ચીંતામણી સારીખા રે,અમે એ હ ॥ સીંહ પરે દુર્ધર તુમે સાહીબા રે, અમે શૃંગાલ સરેહ ॥ ના૦ ॥૫॥ તે ભણી અમને મહેર કરી હવે રે, નીરખી નયણુનીહાલ॥ અમેદુઃખર્યાંનેદેખી દયાકરોરે,જીવદયાપ્રતીપાલ ॥ ના૦॥૬॥ અમે ભૂલ્યાં તે વેલા અતી ઘણું રે,નવી જાણ્યા તુમ કંત ॥ તે ગુનહ અમ પડયો છે મીતમા રે, ખમજ્યો તુમે મતીમંત ॥ના૦॥૭॥ માતાજીને અમને અવગુણી રે, નવી બોલો ઈણીવાર ॥ તે વીરહાનલ દાઝયા ઉપર રે, કાતજી કાં દીયો ખાર ॥ના૦॥ ૮ ॥હવે અમને તુમ દરીશણ દોહીલો રે,દેખવો આજથી કંત છેહલો મેલો કરવા આવીયાં રે,અવધારો ગુણવંત ॥ ના૦॥ ૯ ॥પડીલાભ્યાની હોંશ હતીઘણીરે,કરવા હાથ પવીત્રા॥ તે તો અમચી પુરી નવી પડી રે, એ એ કર્મ વિચીત્ર ॥ ના૦ ॥ ૧૦ ॥ લાછો ... વીસરશી નહી રે,જીવંતાં લગેમ્જેર ॥ અંગણ આવ્યા

પિણ નવિ ઓલખ્યા રે, તે અમ કર્મ કઠોર ॥ ના૦॥૧૧॥ તુમે તો બાલપણાથી પ્રીતડી રે, પાલી પુરણ પ્રેમ ॥ વચ વિરોધ ન કીધો કોયથી રે, સુહુશું ચિંતવ્યો ખેમ ॥ના૦ ॥ ૧૨ ॥હવે ઇણુ વેલા બોલાવો મુખે રે,એટલે લાખ પસાય ॥ અમચો જીવિત સફલ હુવે સહી રે,કહુ છું ગોડ બિછાય ॥ ના૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇણિ વેલાયે અણબોલ્યા રહો રે, તે અમ જીવિત શલ્ય ॥ અંત સમય અવગુણવો જે કરે રે, તે તો મ રણને તુલ્ય ॥ ના૦ ॥૧૪॥ કર દોય જોડી બોલા પાયરે રે, કામિની તેહ બત્રીશ ॥ પિણ નવિ ભેટે સાધુ શિરોમણી રે, શાલિભદ્ર મુનિ સુજગીશ ॥ના૦॥૧૫॥ નયન ઉઘાડી પિણ જોઇ નહી રે, માતા ભામિની કોય ॥ ચોથે ઉલ્લાસે ઢાલ સત્તાવીશમી રે, જીન કહે ધન ધન સોય ॥ ના૦ ॥ ૧૬ ॥

॥ દોહા ॥

॥ એહવે અભયકુમાર તિમ, શ્રી શ્રેણિક ભુપાલ ॥
રૂદન કરતાં દેખિને, સમજાવે તિણુ તાલ ॥ ૧ ॥
શો દુઃખ કરવો એહનો, એણે અજુવાલ્યો વંશ ॥
જીનશાસન શોભાવિયો, એ ઉત્તમ અવતંસ ॥ ૨ ॥
ધન ધન તાહરી કુખને, પ્રસવ્યો પુત્ર રતન્ન ॥
ભોગી યોગી જગતનો, સકલ કલા સંપન્ન ॥ ૩ ॥
વીરજીણું નું બારમા, વીર પ્રમત મારાાન ॥

[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] વિવિધ [illegible] આવી વિરતિને [illegible] ગ્રહીને [illegible] વિધ [illegible] વિદિયમાણની બુદ્ધિ- [illegible] પણ (નિજમતિ બીજાઓથી) [illegible] કરવું, ૫ [illegible] [illegible] ભાગની [illegible] ત્રણ [illegible] અને ૮ [illegible] એ આઠ [illegible] વિષે [illegible] ॥ ૨ ॥ ૧ [illegible] નામના [illegible] ૨ [illegible] ॥ ૩ રાજા [illegible] [illegible] અપમાન [illegible] ॥ ચારે [illegible] ॥ ૯ ॥ ૧૪ ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥૭॥ [illegible] ના ઉપાર્જન કરવો, ૨ રાજાને રંકિયાણું જાણવું ૩ કુસ- ની આસક્તિ રીતે સુવર્ણને નિર્માલ્ય જાણવું અને ૪ રાજાના માનને અપમાન જાણવું એ ચાર વાનાં શાલિભદ્રને વિષે

અગાઉથી ગ્રાહક થનારનાં નામ.

		નામ	ગામ	
૧	શાહ	ધારશી ખીમજી	કચ્છ	ગુદાલા
૧	,,	નામશી નેણશી	,,	બીદરા
૧	,,	ખીમજી હરશી	,,	મેરાઉ
૧	,,	પ્રેમજી ટોકરશી	,,	નરેડી
૧	,,	હેરાજ કરમણુ	મુંબઈ	દાદર
૧	,,	પુંજાભાઇ તેજશી	કચ્છ	બારોઇ
૧	,,	પાશુ મુલજી	,,	વદાલા
૧	,,	મુરજી ભાશુ નગુ	,,	ટોડા
૧	,,	વેલજી કુચરા	,,	બોરારા
૧	,,	કાનજી સાધા	,,	બોરારા
૧	,,	માલશી જેપત	,,	સાભાપુર
૧	,,	દેવજી ગગાજર	,,	સાભાપુર
૧	,,	પ્રેમજી લગધીર	,,	સાભાપુર
૧	,,	ગુણપત વેલજી શુરા	,,	બેરાજા
૧	,,	કેશવજી પાલણુ	,,	બેરાજા
૧	,,	શોજપાર પુનશી	,,	ભુજપુર
૧	,,	વેલજી તેજપાર	,,	ભુજપુર
૧	,,	ખીમજી દેવરાજ	,,	ભુજપુર
૧	,,	મેગજી કાપા	,,	ભુજપુર
૧	,,	ખીમરાજ ધનાણજયાર	,,	ભુજપુર
૧	,,	ધનજી ભેતુ	,,	ભુજપુર
૧	,,	જીવરાજ વીરજી	,,	સાભરાઈ

૧	શાહ કુંવરજી હીરજી ભાણા	.	બીદડા
૧	,, નાનજી શામજીની કું	મુંબઇ	ભાડર
૧	,, વીરજી ભાણ શિવજી	કચ્છ	ભચાઉ
૧	,, ભાઈ ભાણશાહ નાનજી ઠા. પ્રેમજી માણેક	.	દેઢીયા
૧	,, દેવજી ભોજાણી કુંવર	.	દેશલપુર
૧	,, રાજપાર ભોજરાજ	,,	પત્રી
૧	,, દેવજી મણશીની કું	મુંબઇ	પરેશ
૧	,, ઉમરશી દેવર હીરુ	,,	પરેશ
૧	,, કુંવરશી ભેરુ	,,	પરેશ
૧	,, મુળજી નેણશી	,,	પરેશ
૧	,, લાલજી ખેરાજ	,,	પરેશ
૧	,, દેવજી રતનશી	,,	આનમલર
૧	,, પાસુ વસુ	કચ્છ	નવીનાર
૧	,, ખીમજી આરમલ	,,	નવીનાર
૧	,, કુંવરજી મણુપત તેજશી	,,	ભુજપુર
૧	,, ખીમજી કચુ જેઠા	,,	ગુંદરા
૧	,, પ્રેમજી પાસુ	,,	ટોડો
૧	,, જેઠુ મણુપત	,,	ગુંદાલા
૧	,, વેલજી શીવજી	,,	મુંદ્રા
૧	,, રામજી રણધીર	,,	રાયણ
૧	,, રૂજપાર સામત	મુંબઇ	લાલવાડી
૧	,, વેલજી ગોવર	ગામ ગોધરા	
૧	,, લાલજી મેઘજી	કચ્છ	દેવપુર
૧	,, શીવજી દેવરાજ	,,	ગોધરા

૧	શાહ મણીલાલ અમથાલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, મગનલાલ મોજીરામ	(કચ્છ) ભુજ	
૧	શેઠ ફકીરચંદ કેશરાભાઈ	અમદાવાદ	
૨	,, જગજીવન અમરશી	ગાયસા	
૧	,, નથમલ તીલોકચંદ	બોર	
૨	,, પુખરાજ ગાનમાલ	પુપરા	
૨	,, ચુનીલાલ આશારામ	અમદાવાદ	
૧	,, ચુનીલાલ જમીયદાસ	અમદાવાદ	
૧	,, નાગરદાસ હીરાચંદ	વેરાવલ	
૧	,, મારાભાઈ વાડીલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, કેશરલાલ લાલચંદ	પાનસર	
૧	,, રતનચંદ રાજારામ	કોલાપુર	
૧	,, મણીલાલ જમનલાલ	વડરમા	
૧	,, લાલચંદ મોતીરામ	રાધનપુર	
૨	,, તારાચંદ ભીખાચંદ	પાટણ	
૧	,, મજુનત ભાઈચંદ	સુરત	કસ્યાજી
૧	,, વ્રજલાલ છગનલાલ	,,	કસ્યાજી
૧	,, ગોપાલ ગલાલચંદ	મુંબઈ	
૧	,, નાથાભાઈ ધરમચંદ	. કેરલ	
૧	,, આણંદાન કસ્તુરજી	અમદાવાદ	
૧	ગાંધી ભોગીલાલ હેમચંદ	રત્નજ	
૧	,, રતનચંદ માનચંદ	ગુજરાતી ચીખલી	
૧	નાગર ગણેશભાઈ	રંગુન	
૧	,, મગનલાલ કેશરારામ	ધ્રોળી	
૧	,, શીમચંદ મોતીલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, ભગવાનદાસ માણેક	અમદાવાદ	

૧	શાહ [illegible]	,	[illegible]
૧	, [illegible]	,	[illegible]
૧	,, [illegible]	,,	[illegible]
૧	, [illegible]		[illegible]
૧	[illegible]	મુંબઈ	[illegible]
૧	[illegible]		[illegible]
૧	, [illegible]		[illegible]
૧	, [illegible]	,	[illegible]
૧	[illegible]	કચ્છ	ભુજપુર
૧	[illegible]	[illegible]	બારોઇ
૧	, [illegible]	કચ્છ	ગુંદાલા
૧	,, [illegible]	કચ્છ	પત્રી.
૧	,, રામજી [illegible]	,	કારાઘોઘા
૧	[illegible]	,	[illegible]
૧	,, [illegible]	,,	કપાયા
૧	,, વેરશી [illegible]	[illegible]	[illegible]
૧	,, ભીમજી [illegible]	કચ્છ	પત્રી
૧	,, [illegible]	,,	દેવપુર
૧	,, વેલજી રામજી	,,	રામાણીયા
૧	,, [illegible] ઢીંગા	,,	રામાણીયા
૧	,, શીવજી ગેલા	,,	રામાણીયા
૫	,, છોટાલાલ પીતાંબર		
	દા. માણેક બેન.	અમદાવાદ	ઝાંપડાની પોળ
૧	,, [illegible] ડોસાભાઈ	અમદાવાદ	
૧	, કચરાભાઈ લલ્લુભાઈ	બોરજ	
૧	,, બુધાભાઈ ખેમચંદ	અમદાવાદ	

૧	શાહ મણીલાલ અમથાલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, મગનલાલ મોજુથી	(કચ્છ) ભુજ	
૧	શેઠ ફકીરચંદ કચરાભાઈ	અમદાવાદ	
૧	,, જગજીવન અમરશી	માણસા	
૧	,, નથમલ તીલોકચંદ	ભોર	
૧	,, પુંજરાજ નાનબાજુ	પુધરા.	
૧	,, ચુનીલાલ આમારામ	અમદાવાદ	
૧	,, ચુનીલાલ છનીલદાસ	અમદાવાદ	
૧	,, નાગરદાસ હીરાચંદ	વેરાવળ	
૧	,, માણેકભાઈ વાડીલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, કોદરલાલ લાલચંદ	પાનસર	
૧	,, રતનચંદ રાજારામ	કોલાપુર	
૧	,, મણીલાલ છગનલાલ	વડરમા	
૧	,, શાકરચંદ મોતીરામ	રાધનપુર	
૧	,, તારાચંદ ભીખાચંદ	પાટણ	
૧	,, ગજુમન ભાઈચંદ	મુંબઈ	કલ્યાણજી
૧	,, વૃજલાલ છગનલાલ	,,	કલ્યાણજી
૧	,, ગોપાલ ગુલાબચંદ	મુંબઈ	
૧	,, નાથાભાઈ ધરમચંદ	કોરલ	
૧	,, આણંદજી કસ્તુરજી	અમદાવાદ	
૧	ગાંધી મોતીલાલ હેમચંદ	રણુંજ	
૧	,, રતનચંદ માનચંદ	ગુજરાની ચીખલી	
૧	નાગર ગણેશભાઈ	રંધેજ	
૧	,, મગનલાલ કચરાદાસ	ઘડીઠી	
૧	,, શોભચંદ મોતીલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, ભગવાનદાસ માણેક	અમદાવાદ	

૧	શાહ ભાણુજી કુંવરશી દાપા	,,	શામાગોગા
૧	,, દેરજી તેજશી	,,	વાકટ
૧	,, ઠાકરસી ગેલા રીધા	,,	બીદણા
૧	,, ઉમરસી નેણુસી	,,	બીદડા
૧	,, કુરપા જેઠા	મુંબઈ	ચીચપુકલી
૧	,, થોભણ લધા મણુસી	,,	ગાટકોપર
૧	,, રતનસી મોણુસી	,,	અદેરી
૧	,, ગાગજી શીવજી	,,	ભુલેશ્વર
૧	,, વેલજીઆશારીઆ ચાપસી	કચ્છ	ભુજપુર
૧	,, ગણુપત હીરા	મુંબઇ	મારકીટ
૧	,, આણુજી નરસી	કચ્છ	ગુદાલા
૧	,, રવજી ભોજરાજ	કચ્છ	પત્રી.
૧	,, રામજી મોણુશી	,,	કારાગોગા
૧	.. ઉભાઇઆખેતુચાપુ	,,	રાએણુ.
૧	,, ઠાકરશી નેણુશી	,,	કયાપા.
૧	,, વેરસી ભારમલ	મુંબઇ	કોલીવાડો
૧	,, ખીમજી કાનજી	કચ્છ	પત્રી
૧	,, કુંવરજી ભાડ	,,	દેવપુર
૧	,, વેલજી રામજી	,,	રામાણીયા
૧	,, ગણુપત હીરા	,,	રામાણીયા
૧	,, શીવજી ગેલા	,,	રામાણીયા
૫	,, છોટાલાલ પીતાંબર		
	હા. માણેક બેન.	અમદાવાદ	ઝાપડાની પોળ
૧	,, બળલદાસ ડોસલભાઇ	અમદાવાદ	
૧	, કચરાભાઇ લલ્લુભાઇ	ખેરજ	
૧	,, બુધાભાઇ ખેમચંદ	અમદાવાદ	

મણિલાલ અમથાલાલ	અમદાવાદ	
મગનલાલ મોજુદી	(કચ્છ) ભુજ	
કીરચંદ કચરાભાઈ	અમદાવાદ	
રહેમાન અમરશી	માણસા	
નથમલ તીલોકચંદ	ભીર	
પુખરાજ દાનમાનુ	પુના.	
ચુનીલાલ આશારામ	અમદાવાદ	
ચુનીલાલ છનીદાસ	અમદાવાદ	
નાગરદાસ હીરાચંદ	વેરાવળ	
મામાભાઈ વાડીલાલ	અમદાવાદ	
હીરાલાલ લાલચંદ	પાનસર	
રતનચંદ રાજારામ	ઢોળાપુર	
મણિલાલ મગનલાલ	વડસમા	
શાકરચંદ મોતીરામ	રાધનપુર	
તારાચંદ ભીખાચંદ	પાટણ	
સજીવન આણંદચંદ	મુંબઈ	કલ્યાણજી
છગનલાલ મગનલાલ	,,	કલ્યાણજી
ગોપાલ મલકચંદ	મુંબઈ	
નાથાભાઈ પરમચંદ	બોરસ	
આદરાન કસ્તુરજી	અમદાવાદ	
મોતીલાલ હેમચંદ	રતુંજ	
રતનચંદ માનચંદ	ગુજરાતી ચીખલી	
મણિભાઈ	રંગુન	
મગનલાલ કચરાદાસ	ઘડોલી	
દીપચંદ મોતીલાલ	અમદાવાદ	
ભગવાનદાસ માણેક	અમદાવાદ	

૧	શાહ ભાણજી કુંવરશી દાપા	,,	શામાગોગા
૧	,, દેરજી તેજશી	,,	વાકડ
૧	,, ઠાકરસી ગેલા રીપા	,,	બીદણા
૧	,, ઉમરસી નેણસી	,,	બીદડા
૧	,, કુરપા જેઠા	મુબંઈ	ચીચપુકલી
૧	,, થેભણ લધા મણસી	,,	ગાટકોપર
૧	,, રતનશી મોણશી	,,	અદેરી
૧	,, માગજી શીવજી	,,	ભુલેશ્વર
૧	,, વેલજીઆરારીઆ ચાપશી	કચ્છ	ભુજપુર
૧	,, ગણપત હીરા	મુબઇ	મારકીટ
૧	,, આણજી નરશી	કચ્છ	ગુંદાલા
૧	,, રવજી ભોજરાજ	કચ્છ	પત્રી.
૧	,, રામજી મોણશી	,,	કારાગોગા
૧	. ઉભાઇઆખેતુચાપુ	,,	રાએણ.
૧	,, ઠાકરશી નેણશી	,,	કપાયા.
૧	,, વેરસી ભારમલ	મુબઇ	કોલીવાડો
૧	,, ખીમજી કાનજી	કચ્છ	પત્રી
૧	,, કુંવરજી ભાડ	,,	દેવપુર
૧	,, વેલજી રામજી	,,	રામાણીયા
૧	,, ગણપત હીરા	,,	રામાણીયા
૧	,, શીવજી ગેલા	,,	રામાણીયા
૫	,, છોટાલાલ પીતાંબર હા. માણેક બેન.	અમદાવાદ	ઝાપડાની પોળ
૧	,, બબલદાસ ડોસલભાઇ .	અમદાવાદ	
૧	, કચરાભાઇ લલ્લુભાઇ	ખોરજ	
૧	,, ભુધાભાઇ ખેમચંદ	. અમદાવાદ	

૧	શાહ મણીલાલ અમથાલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, મગનલાલ મોજુશી	(૧૨૦) ભુજ	
૧	શેઠ ફકીરચંદ કચરાભાઈ	અમદાવાદ	
૧	,, જગજીવન અમરશી	સાયલા	
૧	,, નથમલ તીલોકચંદ	બોર	
૧	,, પુખરાજ શાનભાનુ	પુધરા.	
૧	,, ચુનીલાલ આત્મારામ	અમદાવાદ	
૧	,, ચુનીલાલ છબીલદાસ	અમદાવાદ	
૧	,, નાગરદાસ હીરાચંદ	વેરાવલ	
૧	,, મારાભાઈ વાડીલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, કેશરલાલ લાલચંદ	પાનસર	
૧	,, રતનચંદ રાજારામ	કોલાપુર	
૧	,, મણીલાલ છગનલાલ	વડસમા	
૧	,, લાડકચંદ મોતીરામ	રાધનપુર	
૧	,, તારાચંદ ભીખાચંદ	પાટણ	
૧	,, ગણુજન ભાઈચંદ	મુંબઈ	કલ્યાણજી
૧	,, વ્રજલાલ છગનલાલ	,,	કલ્યાણજી
૧	,, જેપાલ ગલાલચંદ	મુંબઈ	
૧	,, નાથાભાઈ ધરમચંદ	કોરસ	
૧	,, આહ્લાદ કસ્તુરજી	અમદાવાદ	
૧	ગાંધી મોતીલાલ હેમચંદ	રણુંજ	
૧	,, રતનચંદ માનચંદ	ગુજરાની ચીખલી	
૧	નાગર ગણેશભાઈ	રંગુન	
૨	,, મગનલાલ કચરારામ	ભદ્રોડી	
૧	,, શીમચંદ મોતીલાલ	અમદાવાદ	
૧	,, ભગવાનદાસ માણેક	અમદાવાદ	

૧	શાહ ભાણજી ડુંગરશી દાવા	,,	શામાગોગા
૧	,, દેરજી તેજશી	,,	વાકટ
૧	,, ઠાકરસી ગેલા રીધા	,,	બીદણા
૧	,, ઉમરસી નેણસી	,,	બીદડા
૧	,, કુરપા જેઠા	મુંબઈ	ચીચપુકલી
૧	,, ધોભણ લધા મણસી	,,	ગાટકોપર
૧	,, રતનમી મોણસી	,,	અદેરી
૧	,, ગાગજી શીવજી	,,	ભુલેશ્વર
૧	,, વેલજીઆચારીઆ ચાપમી	કચ્છ	ભુજપુર
૧	,, ગણપત હીરા	મુમઈ	મારકીટ
૧	,, આણજી નરસી	કચ્છ	ગુદાલા
૧	,, રવજી ભોજરાજ	કચ્છ	પત્રી.
૧	,, રામજી મોણશી	,,	કારાગોગા
૧	. ઉભાઇઆખેતુચાપુ	,,	રાએણ.
૧	,, દાકરશી નેણશી	,,	કપાયા.
૧	,, વેરસી ભારમલ	મુંબઇ	કોલીવાડો
૧	,, ખીમજી કાનજી	કચ્છ	પત્રી
૧	,, કુવરજી ભાડ	,,	દેવપુર
૧	,, વેલજી રામજી	,,	રામાણીયા
૧	,, ગણપત હીરા	,,	રામાણીયા
૧	,, શીવજી ગેલા	,,	રામાણીયા
૫	,, છોટાલાલ પીતાંબર		
	હા. માણેક બેન.	અમદાવાદ	ઝાપડાની પોળ
૧	,, ખબલદાસ ડોસલભાઇ	અમદાવાદ	
૧	, કચરાભાઇ લલ્લુભાઇ	બોરજ	
૧	,, બુધાભાઇ બેમચંદ	અમદાવાદ	

